

JUSTITIE-STATS-MINISTERENS

B e r ä t t e l s e

om Brottmålen och Civile Rättegångs-
Ärenderne i Riket under loppet
af år 1837.

*Till KONGL. MAJ:T i underdånighet afgifven
den 17 December 1858.*

~~~~~  
S t o c k h o l m.  
Tryckt hos A. G. HELLSTEN.  
MAR 1839.

## INLEDNING TILL

### **Justitie-stats-ministerns underdåniga berättelse till Kongl. Maj:t angående civila rättegångsärendena och brottmålen i riket. – Stockholm, 1832-1858.**

**Täckningsår: 1830-1856.**

**1830-1840 med varierande titlar.**

#### **Efterföljare:**

Bidrag till Sveriges officiella statistik. B, Rättsväsendet.

Justitiestatsministerns underdåniga ämbetsberättelse. – Stockholm :

P. A. Norstedt, 1860-1913.

Täckningsår: 1857/58-1912 = N.F., 1-15:1, XV:2-LV.

I volym 1 ingår Sammandrag af Justitie-statsministerns underdåniga  
ämbetsberättelser för åren 1830 till och med 1856, under fortgående  
jämförelse med den underdåniga berättelsen för åren 1857 och 1858...

#### **Översiktspublikation:**

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och  
del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.  
S. 171. Tab. 170. Vid de allmänna underrätterna slutligt handlagda tvistemål  
och brottmål 1851-1950.

S. 180-181. Tab. 185. För brott dömda i första instans efter brottets art  
1841-1947.

***SCB har försökt, men inte lyckats hitta de tabeller som i boken (s.103, första svit)  
anges tillgängliga hos Justitiestatsministern.***

---

Justitiæ-stats-ministerens berättelse om brottmålen och civile rättegångs-  
ärenderne i riket under loppet af år 1837. Till Kongl. Maj:t i underdånighet  
afgifven den 17 december 1838.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB), 2011.

JUSTITIE-STATS-MINISTERENS

*B e r ä t t e l s e*

om Brottmålen och Civile Rättegångs-  
Ärenderne i Riket under loppet  
af år 1837.

---

*Till KONGL. MAJ:T i underdånighet afgifven  
den 17 December 1838.*

~~~~~  
S t o c k h o l m.

Tryckt hos A. G. HELLSTEN.

MARS 1839.

Innehåll.

Brottmåls-Afdelningen.

Inledningen	sid. 1.
Klasserne, hvarunder Brotten indelas	„ 2.
Total-Summan af de vid Domstolarne anklagade, sakfällde, under framtiden ställde, ej till saken fällde och frikände personer, samt antalet af de brott och förbrytelser, hvarföre de sakfällde blifvit dömda	„ 3.
Brottmålen vid Lands-Domstolarne (Härads-Rätter och Bergstings-Rätter)	„ 4.
Summarisk öfversigt af Brottens antal och de derföre sakfällde personers antal, kön och ålder vid Domstolarne å Landet . . .	„ 11.
Olikheten i antalet af åtalade Brott Domsagorne emellan	„ 13.
Olikheten i antalet af åtalade Brott jemfördt Länen emellan	„ 15.
Antalet af Brott och Förbrytelser å Landet, under år 1837, jemfördt med antalet af dylike, under år 1836 och de föregående åren från och med år 1830 . .	„ 16.
Brottmålen vid Under-Domstolarne i Städerna (Kämnars-Rätter och Rådstufvur-Rätter)	„ 18.
Summarisk öfversigt af Brottens antal och de derföre sakfällde personers antal, kön och ålder vid Under-Domstolarne i Städerna	„ 23.

Olikheten i antalet af åtalade Brott Städerne emellan	sid. 25.
Antalet af brott och förbrytelser i Städerna, under år 1837, jemfördt med antalet af dylike, under år 1836 och de föregående åren från och med år 1830 . .	„ 27.
Huru brott och förbrytelser å Landet, och de derföre sakfällde, förhålla sig till folkmängden derstädes; huru brott och förbrytelser i Städerna, och de derför sakfällde, förhålla sig till befolkningen derstädes; samt huru jemförelsen, emellan brottsligheten på Landet och i Städerna, under år 1837, utfaller i proportion till hvaraderas folkmängd	„ 29.
Total-Resultat af föregående jemförelser och uppgifter i hvad de hafva afseende på Kriminal-förhållandet under år 1837	„ 30.
Motiver och Anledningar till de begångne Brotten	„ 31.
1. Domstolarne å Landet . . .	„ 31.
2. Domstolarne i Städerna . .	„ 37.
Om Sjelfmorden och motiverne dertill	„ 38.
1. Domstolarne å Landet . . .	„ 39.
2. Domstolarne i Städerna . .	„ 42.
Angående Under-Domstolarnes afgifne yttranden om den uppenbara Ryrkopliktens m. m. inflytande på dem, som för tjufnadsbrott blifvit dömda	„ 44.

Brottmålen vid öfrige Domstolar, Embetsverk och Auktoriteter . . . sid. 51.	Afdelningen för de Civile Rättegångs-ärenderne.
Akademiska Consistorierne i Upsala och i Lund , 51.	Vid Lands-Domstolarne , 73.
Slotts-Rätterne , 51.	,, Stads-Domstolarne , 74.
Nedre Borg-Rätten , 52.	,, Nedre Borg-Rätten , 76.
Krigs-Rätterne , 52.	,, Öfre Borg-Rätten , 76.
Kongl. Krigs-Hof-Rätten , 53.	,, Akademiska Consistorierne . , 77.
,, Svea Hof-Rätt , 55.	,, Kongl. Svea Hof-Rätt . . . , 77.
,, Götha Hof-Rätt , 56.	,, Kongl. Götha Hof-Rätt . . , 80.
,, Hof-Rätten öfver Skåne och Blekinge , 57.	,, Kongl. Hof-Rätten öfver Skåne och Blekinge , 82.
Balance-Målen i Kongl. Kammar-Rätten , 58.	,, Kongl. Kammar-Rätten. Aumärkningsmål , 84.
Polis- och Canzli-Målen vid Öfver-Ståthållare-Embetet i Stockholm , 58.	,, JustitieFördelningen af Kgl. Maj:ts Cancelli , 86.
Aktioner i Tryckfrihetsmål . . , 60.	Öfversigt af de Civile Målen vid Under-Domstolarne å Landet och i Städerna , 87.
Förbrytelser emot Tullförfattningarne , 60.	Förhållandet med Concurs- och Skuldfordringsmålen sedan förra åren , 89.
Förbrytelser emot Kongl. Förordningen emot Fylleri och Dryckenskap , 60.	Utsökningsmålen hos Kgl. Maj:ts Befallningshafvande i Länen . , 92.
Förhållandet med de i Hufvudstadens fängelser och i samtelige Kronohäkterna i Länen intagne Arrestanter , 62.	Anmälan om några särskilda ärenden, som angå Lagstiftningen i vissa delar, eller röra handhafvandet af till efterlesnad gällande Författningar , 95.
Förhållandet med olika slags fångar i Rikets samtliga Fästningar och Korrektions-Inrättningar . , 65.	Angående Justitie-Canzlerens underdåniga Berättelse om de inom Justitie-Fördelningen af Kongl. Maj:ts Canzli handlagde mål och ärenden för år 1837, på grund af de derstädes uppsättade Arbetsredogörelser, med tillhörande Tabeller , 102.
Åktenskapsskillnader genom vederhörande Consistoriers åtgärd , 68.	
Om nativitetsförhållandet med äkta och oäkta barn på Landsbygden och i Städerna under år 1837 , 70.	
De till Konungens Högsta Domstol inkomna hemställda Brottmål, och antalet af de till döden dömda år 1837 , 72.	

**Tabeller och Bilagor, som åtfölja
Justitie-Stats-Ministerns un-
derdåniga Berättelse.**

N:o 1. General-Sammandrag af uppgifterne från samtelige Härads-Rätterne, på antalet och beskaffenheten af Brott-mål och Civile Rättegångs-ärender under år 1837.

N:o 2. Tabellariskt Sammandrag af uppgifterne å Brott-mål och Civile Rättegångs-ärender vid Bergstings-Rätterne under år 1837.

N:o 3. General-Sammandrag af Dito Dito från samtelige Kämners-Rätterne under år 1837.

N:o 4. Dito Dito af Dito Dito från samtelige Rådstufva-Rätterne under år 1837.

N:o 5. Komparatif-Tabell, som upptager 1:o antalet och arten af de brott, för hvilka personer blifvit vid Rikets Domstolar sakfällde under åren 1830—1837; 2:o antalet af de vid Domstolarne under nämde år, handlagde Civile Rättegångs-ärender; och 3:o några af de öfrige i Brottsmåls-Statistiken förekommande hufvudämnen.

N:o 6. Sammandrag af uppgifterne å Brott-mål och Civile Mål vid de Akademiska Consistorierne.

N:o 7. Sammandrag af uppgifterne å Brott-mål, som vid Slotts-Rätterne under år 1837 förekommit.

N:o 8. Sammandrag af uppgifterne å Brott-mål, som under år 1837 vid Krigs-Rätterne förekommit.

N:o 9. Sammandrag af de från Hof-Rätterne ingångne uppgifter på de derstädes under år 1837 handlagde Kriminelle och Civile Mål.

N:o 10. Tabell, utvisande antalet af personer, som, under år 1837, blifvit hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för dryckenskap pliktfullde.

N:o 11. Sammandrag af de från Consistorierne inkomne uppgifter å de, under loppet af år 1837, utfärdade Skiljebref emellan äkta Makar.

N:o 12. Tabell, utvisande förhållandet Länen emellan, i anseende till Brot-tens och de Civile Rättegångs-ärendernes antal under år 1837.

N:o 13. Tabell, utvisande förhållandet Städerna emellan, i anseende till Brot-tens och de Civile Rättegångs-ärendernes antal under år 1837.

N:o 14. Tabell, öfver de af Ågodelnings-Rätterne, under år 1837, handlagde Skiftes-mål.

N:o 15. Tabell, utvisande antalet af de vid Lagmans-Rätterne, under år 1837, handlagde Mål.

N:o 16. Tabell, utvisande antalet af de i samtelige Kronohäktena intagne Arrestanter.

Upplysningar och Anmärkningar af vederbörande Domhafvande meddelade, hörande till General-Sammandraget Tabellen N:o 1.

Upplysningar och Anmärkningar af Under-Domstolarna i Städerna meddelade, hörande till General-Sammandragen Tab. N:ris 3 och 4.

Tryckfel i sjelfva Berättelsen:

Sidan 8	10 raden	uppifrån står:	Edsörebrott	läs:	Edsörcsbrott
, 15	5	dito nedifrån	, Län	,	Län
, 17	7	dito dito	, hagna	,	högre
, 26	12	dito uppifrån	, Kungsbacka	,	Kongsbacka
, 31	12	dito nedifrån	, och	,	och
, 31	3	dito dito	, kärlek,	,	kärlek;
, 49	7	dito uppifrån	, lindriga,	,	lindriga;
, 49	11	dito nedifrån	, i	,	i
, 50	11	dito dito	, vådligt	,	rådligt
, 52	15	dito uppifrån	, begående	,	begångne
, 58	4	dito nedifrån	, af	,	och
, 59	sista raden	, Ofver-Ståthållare-Embetet	,	,	Öfver-Ståthållare-Embetet
, 72	18 raden nedifrån	, orottselingar	,	,	brottslingar

Tryckfel i Anmärkningarne, hörande till Tab. N:o 1.

Sidan 7	raden 14	uppifrån står:	verkställt;	läs:	verkställt:
, 14	dito 7	nedifrån	, hafver"	,	hafver";
, 26	dito 6	dito	, mäktige	,	mäktigt
, 31	dito 3	dito	, vatten —	,	vatten-
, 32	dito 11	uppifrån	, åtgärd	,	åtgärd
, 34	dito 1	dito	, munnen,	,	munnen
, 46	dito 13	dito	, ander	,	andra

Sedan, efter skedd granskning af de för år 1837 till JustitiæStats-Ministeren insände tabellariske uppgifter å de vid Domstolarne i Riket, under nämde år, afdömde brottmål, handlagde rättegångsärender och skiftesmål, resultatet af besagde uppgifter blifvit sammanfattadt i de härmed följande femton tabeller och schematiske öfversigter, deraf tabellerne N:ris 1, 3 och 4 innefatta generalsammandrag af de vid samtelige Stads- och LandsDomstolarne behandlade kriminal- och civil-saker, och sedan, med ledning derutaf, samt af hvad vederbörande Embetsverk och Domhafvande uti deras särskildt meddelade detaljerade underrettelser och förklaringar upplyst och anført, jag deruppå grundat min berättelse om förhållandet med kriminal- och rättegångsärenderne under år 1837; så får jag densamma härmedelst nu i underdånighet aflemna.

Vid kriminalstatistikens afhandlande är samma ordning iakttagen, som vid statistiken för förlidet år, men tvenne särskilda ämnen hafva tillkommit, som, för fullständighetens skull, icke böra i detta arbete saknas, uti hvilka ämnen underrättelser blifvit från vederbörande authorityeter infordrade, nemligen: en artikel, som specificerar antalet å alla under året, uti hufvudstadens arrester och samtelige kronohäkterna i Lännen, intagne arrestanter, och allmänna beskaffenheten af de brott, för hvilka de blifvit häktade, äfvensom antalet af häktade lösdrivare och försvarslöse, afdömde till fängelse vid vatten och bröd, af bysatte personer m. m.; och en artikel, för födde äkta och oäkta barn å landet och i städerna, under år 1837, hvars upptagande uti kriminalstatistiken är af vigt derföre, att ej något så mycket utmärker moraliteten hos ett

folk, som lefnaden inom familjerne, eller uti ordentliga förbindelser, och i motsats deraf lösaktigheten bland folket, och antalet af barn utom äktenskapet födda.

Härförutan äro några ändringar gjorda i formuläret till Consistoriernes uppgifter å äktenskapsskillnads-målen, så att dessa uppgifter, hvilka förut endast utvisade antalet af utfärdade skiljobref och orsakerna dertill, nu mera äfven utvisa, hvilkendera af makarne varit brottslig, eller till äktenskapsupplösningen vållande.

I öfrigt äro formulären, så väl till uppgifterne å brottmål, som till civile målen, oförändrade, och brottens indelning uti *trenne* klasser densamma, nemligen:

Första klassen: Hädelse mot Gud. Mordbrand. Mord och Dråp. Rån och Rövveri. Barnamord. Brott emot 16 Kap. MissgerningsBalken, utan att lif blifvit uppsåtligen spildt. Förgöring genom förgift. Tidelag eller uppsåt dertill. Brott emot 56, 57, 58 och 59 Kap. Missg.Balken.

Andra klassen: Gäckeri med offentliga Gudstjensten, eller förargeligt uppförande derunder. Mened. Förbrytelser emot föräldrar och svärföräldrar. Edsöresbrott. Tjenstefolks förbrytelser emot sina husbönder. Kif och missämja mellan äkta makar. Försök till sjelfmord. Förfalskningsbrott. Vållande till annors död. Kyrkotjufnad. Stöld tredje gången eller oftare. Stöld andra gången. Stöld första gången. Snatteri.

Tredje klassen: Förbrytelser emot SeglationsOrdningen och Tullförfattningarne. Förbrytelser emot författningarne om bränvinsbränning och försäljning. Skogsåverkan. Fylleri. Slagsmål. Lägersmål. Andre förbrytelser äfven med böter belagde.

Utom de ofvan citerade rubriker å brott förekomma i Domstolarnes uppgifter åtskillige andra brott, för hvilka bestämda rubriker å formuläret saknas, men alla sådane brott äro på sina behöriga ställen anmärkte *).

De särskildta Generalsammandragen och tabellerne för HäradsRätterne, BergsTingsRätterne, KämnersRätterne, RådhusRätterne, SlotsRätterne, Akademiska Consistorierne, Nedre BorgRätten och KrigsRätterne utvisa, att, under loppet af år 1837, för brott och förbrytelser, under alla tre klasserne, blifvit

	Män.	Qvinnor.
sakfällde	19,959.	2,705.
under framtiden ställde	31.	8.
som ej till saken kunnat fällas	846.	127.
frikände	3,509.	401.

Summa Anklagade 24,145. 3,241 **).

Brott och förbrytelser, som af de sakfällde blifvit begångne utgöra, under alla tre klasserne vid *Lands-Domstolarne* 14,783 och vid *Stads-Domstolarne* 7447, eller tillsammans 22,230.

Förhållandet vid de olika Domstolarne och huru många af de anklagade personerne som blifvit sakfällde, ställde under framtiden, ej till saken fällde och frikände, jemte hvad som angår de sakfälldes ålder, kön m. m., upptages i den nu följande brottmåls-afdelningen.

*) Bland brottmålen inräknas icke: polismålen i Stockholm, de hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länen upptagna mål rörande fylleri och dryckenskap, äktenskapsskillnadsmålen vid Consistorierne, de i Kongl. KammarBätten handlagde balansmål, brott emot Tryckfrihetslagen, samt de till Kongl. Hof-Rätternes omedelbara pröfning inkomne brottmål, hvilka alla, hvar för sig, särskilt i denna berättelse upptagas.

**) I förhållande till Rikets folkmängd, som, enligt K. TabellKommissionens Berättelse af den 30 April detta år, vid 1835 års slut utgjorde 3,025,439 personer, kommer en anklagad på ungefär hvar 110½ person. År 1836 var en anklagad på hvar 112½ person; år 1835 en på ungefärligen hvar 114 person; år 1834 en på hvar 111½ person, och år 1833 en på hvar 112½ person.

Brottmåls=Afdelingen.

1. Lands-Domstolarne.

Härads-Rätter och BergsTings-Rätter.

Tab. N: s 1 och 2. Af General-Sammandraget N:o 1 för Härads-Rätterne och Tabellen N:o 2 för BergsTings-Rätterne inhämtas, att följande antal män och kvinnor derstädes blifvit

	Män.	Kvinnor.
sakfällde	14,166.	1,750 *).
under framtiden ställde	21.	7.
ej kunnat till saken fällas	611.	80.
frikände	2,273.	236.
Summa Anklagade	17,071.	2,073.

Deraf höra till hvarje klass för sig:

	Under de i 1:sta klassen å Tabellerna utsatte brott.		Under de i 2:dra klassen å Tabellerna utsatte brott.		Under de i 3:dje klassen å Tabellerna utsatte förbrytelser.	
	Män.	Kvinnor.	Män.	Kvinnor.	Män.	Kvinnor.
Sakfällde	61.	34.	1,614.	336.	12,510.	1,372.
Tillkommer: Sakfällde för sådane brott, tillhörande 2:dra klassens, som å Brottmålsformuläret sakna bestämda rubriker	—	—	35.	15.	—	—
Under framtiden ställde . .	10.	4.	11.	3.	—	—
Some ej till saken kunnat fällas	39.	13.	180.	36.	392.	31.
Frikände	25.	8.	224.	52.	2,024.	176.
Summa	135.	59.	2,064.	442.	14,926.	1,579.

*) Dessa summor utvisa det enkla antalet af individer, som en gång för alla blifvit sakfällde, antingen för ett eller för flere brott. Summorna under klasserna visa deremot, huru många individer, som blifvit sakfällde för brott,

Af det först upptagne antalet af sakfällde män 14,166 och af sakfällde qvinnor 1,750, vid Härads- och BergsTings-Rätterne, hafva 54 män och 7 qvinnor varit för brott och förbrytelser sakfällde för flere än ett brott under en klass, eller för brott under flere än en klass, hvadan det sednast upptagne antalet af sakfällde för brott under hvar-dera af de trenne klasserne med förenämde 54 män och 7 qvinnor öfverskjuter det förstnämde antalet.

Personerne, som vid Landsdomstolarne, för brott uti första och andra klasserne blifvit *sakfällde*, hafva varit vid följande ålder, nemligen:

	Under 15 år.	Emellan 15 och 25 år.	Emellan 25 och 35 år.	Emellan 35 och 50 år.	Öfver 50 år.
Män	32.	439.	636.	516.	87.
Qvinnor	3.	78.	164.	112.	32.

Speciela beskaflenheten af de brott, som blifvit begångne af de under *första klassen upptagne sakfällde*; de straffade förbrytarnes ålder, kön, stånd eller yrke samt christendomskunskap m. m., inhämtas af följande tabellariske uppställning: *)

under hvardera klassen; och summorna under de särskilta specifikationerne å hvarje slag af brott, och under hvarje klass, upptager antalet af indivi-der, som belöper på hvarje brott. Emellan alla dessa summor äger skiljak-tighet vanligen rum, härledande sig deraf, att en och samma individ blif-vit, under en lagföring, sakfälld för flere begångne brott under en klass, eller för brott under tvenne, eller alla tre klasserne. Enahanda skiljaktig-het finnes äfven uti General-Sammandragen i första summan å de sakfällde, och summorne under hvarje person-kolumn och brott-rubrik, emedan den per-son, som föröfvat flere brott, måste, bland individernes antal, upptagas lika ofta, som de brott, flere eller färre, hvilka individen föröfvat. Antalet å individer under den *sednare kategorien*, och antalet af de *under en lagfö-ring sakfällde*, blir följaktligen olika.

*) Enligt de föreskrifter, som Domstolarne följa vid deras uppgifter, bór ål-deru icke utsättas å dem, som sakfällas för brott emot 16 och 56 med 59 Kap. MissgerningsBalken, under första klassen, och icke för förbrytelserna under hela tredje klassen.

Brottens beskaffenhet.	Brottens antal.	De sakfälldes ålder.										Den bestämdt uppgifne graden af de sakfälldes christendoms-kunskap.				Ståndsklassen hvartill de sakfällde räknats.						
		Under 15 år.		Mellan 15 och 25 år.		Mellan 25 och 35 år.		Mellan 35 och 50 år.		Öfver 50 år.		God.	Förvarlig.	Svar.	Ingen.	Hvilka som blott uppgifvas hafva kunnat läsa i bok och erhållit undervisning i christendoms-kunskapen.	Af Torpare, Tjenste- och Inbysesbjon samt Backstugusittare.	Af afskedade och i tjänst varande Soldater.	Af Handverksklassen.	Af Allmoget.		
		M.	Q.	M.	Q.	M.	Q.	M.	Q.	M.	Q.											
Hädelse mot Gud	1	Åldern å personen, som var af mankön, icke uppgifven.										1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Mordbrand hvarför 1 man och 1 qvinna blifvit sakfällde.	2	1 a)	—	—	1 b)	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	
Mord och Dråp för hvilka 32 personer af man- och 4 af qvinkön blifvit sakfällde.	28 c)	1 d)	—	1	—	19	1	7	2	1	1	2	8	7	1	18	14	5	4	13		
Rån och Röfveri för hvilka 7 manspersoner blifvit sakfällde.	6	—	—	3	—	3	—	1	—	—	—	—	4	—	—	3	5	—	—	2		
Barnamord för hvilka 12 qvinnor blifvit sakfällde.	12	—	—	—	4	—	8	—	—	—	—	2	7	1	2	—	10	—	—	2		
Brott af lindrigare egenskap mot 16 Kap. Missg. Balken . . . för hvilka 6 qvinnor blifvit sakfällde.	6 e)	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	2	2	—	2	2	—	—	4		
Förgiftningsbrott för hvilka 2 män och 2 qvinnor blifvit sakfällde.	3 f)	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	1	2	—	—	1	2	—	—	2		
Tidslag eller uppsåt dertill. . för hvilket 11 personer af mankön blifvit sakfällde.	11 g)	—	—	9	—	2	—	—	—	—	—	—	3	1	3	4	4	—	1	6		
Brott mot 56—59 Kap. M. B. för hvilka 7 män och 9 qvinnor blifvit sakfällde h).	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	15	4	1	—	11		
	80	2	—	13	7	26	13	8	2	1	1	6	27	11	7	44	43	6	5	41		

- a) Ej tillfyllest 10 år gammal. Anmärkningen N:o 86 till General-Sammandraget N:o 1.
b) Något öfver 15 år gammal. Anmärkn. N:o 81 till d:o d:o.
c) Å trenne för medvetande af ett bland dessa brott dömd manspersoner är ej åldern uppgifven.
d) Var vid gerningens begående ej fylld 15 år, men dömdes som mogen man till dödsstraff. N:o 51 till Tab. N:o 1.
e) Å tvenne af de qvinnor, som för detta brott blifvit sakfällde, är åldern icke utsatt.
f) Ut i det ena förgiftningsbrottet hafva 1 man och 1 qvinna deltagit. Anmärkn. N:o 9 till Tab. N:o 1.
g) De fleste för detta brott sakfällde hade ej uppnått 20 års ålder.
h) Orsakerna, hvarföre i dessa brott eller i lägersmål de sakfällde icke utgöra jemna par, äro fullständigt upptagne i Just.StatsMinisterens Berättelse för år 1836, sidan 8.

Följande antal personer, anklagade för brott under *första klassen*, hafva blifvit *ställda under framtiden*:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Mordbrand	2.	1.	1.
Mord och Dråp	3.	5.	—
Rån och Rövveri	2.	2.	—
Brott mot 16 Kap. Missgerningsbalken, utan att lif blifvit uppsåtligen spildt	1.	—	1.
Brott emot 56—59 Kap. MissgerningsBalken . . .	2.	2.	2.
	10.	10.	4.

Följande antal personer, anklagade för brott under *första klassen*, hafva *icke kunnat till saken fällas*:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Mordbrand	3.	1.	2.
Mord och Dråp	7.	8.	1.
Rån och Rövveri	5.	9.	—
Förgiftningsbrott	7.	7.	4.
Tidelag eller uppsåt dertill	6.	6.	—
Brott emot 56—59 Kap. MissgerningsBalken . . .	7.	8.	6.
	35.	39.	13.

Följande antal personer, anklagade för brott under *första klassen*, hafva blifvit *frikände*:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Hädelse mot Gud	1.	1.	—
Mordbrand	2.	2.	1.
Mord och Dråp	6.	10.	1.
Rån och Rövveri	5.	7.	—
Barnamord	4.	—	4.
Förgiftning	2.	2.	—
Transport	20.	22.	6.

	Transport	20.	22.	6.
Tidslag eller uppsåt dertill		2.	2.	—
Brott emot 56—59 Kap. MissgerningsBalken . . .		2.	1.	2.
		24.	25.	8.

Brott under Andra klassen

hafva till antalet och beskaffenheten varit följande, hvarför nedanstående antal personer blifvit *sakfällde*:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Gäckeri med den offentliga Gudstjensten eller förargeligt uppförande derunder	21.	20.	1.
Mened	10.	11.	—
Förbrytelser mot föräldrar och svärföräldrar *)	106.	96.	9.
Edsörebrott **)	30.	38.	2.
Tjenstefolks förbrytelser emot sina hushönder . .	40.	40.	1.
Rif och missämja mellan makar	85.	70.	47.
Försök till själfmord	3.	3.	—
Förfalskningsbrott	73.	69.	5.
Transport	368.	347.	65.

Väl-

*) Deribland en bondson, som, efter att tvenne gånger hafva blifvit straffad för smädeord mot sin fader, sednast med 23 par spö, blifvit såsom öfverbevist att hafva skuffat och slagit sin fader, dömd att mista lifvet. N:o 9 till Tabellen N:o 1.

**) En af de för detta brott dömda var en piga, 29 år gammal, som, väl fräglad både till christendoms-kunskap och uppförande, under 6 års samtjenst med en dräng, fattat en så häftig kärlek till honom, att hon, då drängen mindre allvarligt syntes motsvara hennes ömhet, icke kunnat fördraga föreställningen att han skulle fästa sig vid någon annan qvinna, och således en afton, sedan hon aflyttat ur samma tjenst, men drängen kvarstadnat, begifvit sig till stället, försedd med knif och yxa, och undandöljd i foderladan, då drängen dit ankommit för att utfodra hästarne, i mörkret öfverfallit honom och före än han hunnit sansa sig till motvärn och flykt, med knifven tillfogat honom fyra svårare sår i hufvudet. Anm. N:o 41 till Tabellen N:o 1.

Transport	368.	347.	65.
Vållande till annors död *)	39.	48.	9.
Kyrkotjuftuad	3.	5.	—
Stöld tredje gången eller oftare **)	112.	97.	18.
Stöld andra gången	215.	195.	33.
Stöld första gången	718.	659.	133.
Snatteri	351.	304.	86.
	1,806.	1,655.	344.

Utom dessa här upptagne brott, som under 2:dra klassen å Brott-
målsformuläret hafva sina bestämda rubriker, äro Fyratiosem brott, hvil-
ka å formuläret *sakna* rubriker, men hänföras *under brotten af 2:dra klas-*
sen, begångne af 35 män och 15 qvinnor, nemligen: ***)

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Inbrott i afsigt att stjäla	4.	2.	2.
Vägran att undergå kyrkoplikt	8.	7.	2.
Mjölthane af annors kreatur	6.	—	6.
Fångspillning	1.	1.	—
Bedrägligt förfarande mot borgenärer	2.	2.	—
Förskingring af om händer hafvande kronomedel	1.	1.	—
Transport	22.	13.	10.

*) Ibland de för vållande till annors död sakfällde voro tvenne drängar, som förledde deras kamrat, genom hållet vad, att supa brännvin till sådant öfver-
mått, som inom ett halft dygn ändade hans lif. Anm. N:o 75 till Tab. N:o 1.

**) Deribland en qvinsperson, som under året sakfölldes för 1:sta, 2:dra och
3:dje resan stöld; och 2:ne manspersoner, deraf den ena sakfölldes för 4:de
gången stöld och den andre, inom nio månader af året, för 1:sta, 2:dra och
3:dje resan stöld. Anm. N:o 11 och 70 till Tabellen N:o 1.

***) Se Anmärkningarne N:ris 2, 5, 9, 11, 12, 13, 15, 19, 27, 28, 29, 30,
31, 35, 38, 43, 44, 50, 51, 52, 55, 57, 58, 63, 65, 66, 67, 70, 71, 75,
76, 78, 80, 84, 85, 86, 87 och 91 till General-Sammandraget N:o 1.

	Transport	22.	13.	10.
Bortförande af qvinna *)	1.	1.	—	
Genom svält och elak medfart vållande till hustrus död **)	1.	1.	1.	
Falsk handel	1.	1.	—	
Kronobetjents öfverfallande i tjensten	3.	3.	—	
KyrkoRåds förolämpande i tjensten	1.	1.	—	
Stöld vid eldsvåda	2.	2.	—	
Innehafvande af förgift	1.	—	1.	
Falsk angivelse	2.	4.	—	
Enkelt hor	4.	2.	3.	
Tjenstefel af Prestman	1.	1.	—	
För slagsmål på den dag personen begått H. H.				
Nattvard	3.	3.	—	
Mutor tagne af skogsbetjent	1.	1.	—	
Falskt vittnesbörd	1.	1.	—	
Förfalskning af kopparmynt	1.	1.	—	
	45.	35.	15.	

Af de för brott under 2:dra klassen anlagade hafva följande blifvit:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Under framtiden ställde	13.	11.	3.
Till saken icke fälde	193.	180.	36.
Frikände	223.	224.	52.

*) Detta brott begicks af en afskedad Fältjägare, hvilken lockade till sig och, emot föräldrarnes samtycke, medförde en sin halfsysters dotter på sina vandringar genom Sverige och Norrige. Anm. N:o 19 till Tab. N:o 1.

**) Den aflidna qvinnans efterlemnade man och en hos honom boende enka dömdes till hel mansbot, för det de gemensamt genom svält och elak medfart bidragit till hustruns död. Anm. N:o 75 till Tab. N:o 1.

Förbrytelser under 3:dje klassen

hafva till antalet varit följande, för hvilka nedanstående antal personer blifvit *sakfällde*:

	Antal.	Män.	Qvinnor.
Förbrytelser mot SeglationsOrdnningen och Tullförfattningarne	1.	1.	—
Förbrytelser mot Författningarne om Bränvinsbränning och Bränvinsförsäljning	2,311.	1,975.	348.
Skogsåverkan	1,719.	1,820.	19.
Fylleri	1,120.	1,072.	24.
Slagsmål *)	2,024.	2,339.	49.
Lägersmål	772.	594.	575.
Andre förbrytelser med böter belagde	4 905.	4,963.	358.
	<u>12,852.</u>	<u>12,764.</u>	<u>1,373.</u>

Af de för förbrytelserna under 3:dje klassen anklagade hafva följande blifvit:

	Män.	Qvinnor.
Till saken icke fällde	392.	31.
Frikände	2,024.	175.

Summarisk öfversigt af Brottens antal och de derföre sakfällde personers antal, kön och ålder, wid Domstolarne å Landet.

Enligt hvad ofvanstående tabellariske uppställning för hvarje klass utvisar, hafva för 80 af de under *1:sta klassen* utsatte brott blifvit *sak-*

*) En af de personer, som blifvit upptagne under rubriken: för slagsmål sakfällde, tillfogade sin motståndare 17 flere tums djupa sår med en skomakareknif i hufvudet och på kroppen, så att det var obegripligt, att den sargade kunde blifva vid lifvet, hvilket likväl skedde. Då den brottslige tillställde så, att han fanns oförmögen gälda de honom ådömde böter, förvandlade Domstolen (Medelstads HäradsRätt) dem till 40 par spö, hvilket, såsom ofta inträffat, medförde den påföljd, att undångömda tillgångar framkommo och blefvo till böterne använde.

fällde 61 män och 34 qvinnor; för 1,851 af de under 2:dra klassen hörande brott blifvit sakfällde 1,649 män och 351 qvinnor; och för 12,852 förbrytelser under 3:dje klassen blifvit sakfällde 12,510 män och 1,372 qvinnor; eller för tillsammans 14,783 brott och förbrytelser, sakfällde 14,220 män och 1,757 qvinnor. Antalet af de för brott sakfällde qvinnor under 1:sta klassen är således mer än *hälften* emot antalet af de uti samma klass sakfällde män: uti 2:dra klassen är antalet af sakfällde qvinnor nära *fyra* gånger mindre, än antalet å de sakfällde männen under samma klass; och uti 3:dje klassen understiger antalet af qvinnorne mer än *åtta* gånger antalet af de under nämde klass sakfällde män.

Vid jämförelse emellan åldren å de sakfällde, af båda könen, under 1:sta och 2:dra klassen, finnes, att:

Uti åldersperioden under 15 år, antalet af qvinnor mot män varit som 1 till $10\frac{2}{3}$.
 Uti åldersperioden mellan 15—25 år, antalet af qvinnor mot män varit som 1 till $5\frac{3}{5}$.
 Uti åldersperioden mellan 25—35 år, antalet af qvinnor mot män varit som 1 till $3\frac{1}{5}$.
 Uti åldersperioden mellan 35—50 år, antalet af qvinnor mot män varit som 1 till $4\frac{1}{7}$.
 Uti åldersperioden öfver 50 år, antalet af qvinnor mot män varit som 1 till $2\frac{3}{4}$.

Uti den första af de här upptagne åldersperioderna är skillnaden uti antalet af brottslige män mot brottslige qvinnor störst, uti den sista åldersperioden deremot minst.

De fleste personer, som blifvit sakfällde för brott under 1:sta klassen, hafva varit mellan 25 och 35 år gamla. En för mordbrand sakfäld

hade ej fyllt 10 år, och en för mord sakfälld ej 15 år. För brott under 1:sta klassen har icke någon qvinna, under 15 år, varit sakfälld.

För några brott, under 2:dra klassen, såsom mered, försök till sjelfmord och kyrkotjufnad, hafva qvinnor icke blifvit sakfällde. För förbrytelser mot föräldrar och svärföräldrar, för tjenstefolks förbrytelser emot sina husbänder, för förfalskningsbrott och för vållande till annors död, har antalet af sakfällde qvinnor varit betydligt lägre, än antalet af för sådane brott sakfällda män; men för kif och missämja mellan makar, och stöld första gången, har antalet af sakfällde qvinnor mera närmat sig antalet af de för samma slags brott sakfällda män. Mot 1,255 för stöld och snatteri sakfällda män förekommer endast 270 sakfällda qvinnor.

I afscende på antalet af de för förbrytelser under 3:dje klassen sakfällda, är, med undantag af rubriken: *Förbrytelser mot Författningarne om bränvinsbränning och bränvinsförsäljning*, och rubriken: *Lägersmål*, antalet af sakfällda qvinnor vida lägre, än antalet af sakfällda män. Till exempel: för *Skogsåverkan* 1,820 män, mot 19 qvinnor; för *Eylleri* 1,072 män, mot 24 qvinnor; för *Slagsmål* 2,339 män, mot 49 qvinnor. Under hela klassen beliffnes 12,764 sakfällda män, mot 1,373 sakfällda qvinnor.

Olikheten i antalet af åtalade brott Domsagorne emellan.

Högsta antalet af brott under 1:sta klassen har förekommit i Torgstuna, Simtuna, Öfre och Yttre Tjurbo samt Wåhla Häraders Domsaga i Westmanlands Län. I trettionio Domsagor har icke något brott af de under 1:sta klassen utsatte blifvit åtaladt.

Högsta antalet af brott under 2:dra klassen, eller 66, är uppgifvit från Sundbo, Lekebergs m. fl. Häraders Domsaga i Örebro Län. Lägsta antalet, eller 3, har Tössbo och Wedbo Häraders Domsaga i Elfs-

borgs Län. Folkmängden i den förra Domsagan utgör 41,300 och i den sednare 26,839 personer.

De fleste tjufnadsbrott och snatterier, till antalet 51, hafva blifvit åtalade i ofvannämde Sundbo m. fl. Häraders Domsaga. De minsta tjufnadsbrott och snatterier, i Tössbo och Wedbo samt Kinda och Ydre Häraders Domsaga, den förra i Elfsborgs och den senare i Östergötlands Län, till lika antal, eller 2 i hvardera Domsagan.

Vid jemförelse emellan de första, andra och tredje gången vid Häradshätingen för stöld sakfällde har ett sådant förhållande blifvit uppdagadt, särskildt hvad män och särskildt hvad kvinnor beträffar, att, af mankønet, de för andra resan stöld sakfällde, förhålla sig till de för första resan sådane förbrytelser dömde, såsom 1 förhåller sig till $3\frac{71}{193}$, och de för tredje resan sakfällde till de derföre andra gången dömde, såsom 1 till $1\frac{2}{3}$; samt af kvinnokønet, de för andra resan sakfällde förhålla sig till de för första gången dömde, såsom 1 förhåller sig till $4\frac{1}{33}$; och de för tredje resan sakfällde till de derföre andra gången dömde, såsom 1 till $1\frac{1}{6}$.

Enligt hvad från Häradshätingen blifvit uppgifvet, hafva, af de för stöld första gången sakfällde, 36 personer förut undergått bestraffning för snatteri.

Af de under 3:dje klassen utsatte förbrytelser har största antalet, 553, varit i Wilske, Gudhem, Walla och Råkinds Häraders Domsaga i Skaraborgs Län, och minsta antalet, 12, varit i Säfvedals Domsaga i Götheborgs och Bohus Län. De fleste skogsåverkansmål hafva förekommit i den förstnämnda Domsagan. De fleste fyllerimål, i Listers och Bräkne Häraders Domsaga i Blekinge Län, hvarest äfven de fleste slagsmål inträffat och nära dubbelt så många som uti Norrvidinge, Kinnevalds och Allbo Häraders Domsaga i Kronobergs Län, uti hvilken Domsaga, dernäst högsta antalet af slagsmål blifvit åtalade.

De fleste sjelfmord, hvarom vid Häradshäfterne varit ransakadt, hafva inträffadt inom Norra och Södra Åsbo samt Bjäre Häraders Dom-saga i Christianstads Län, uti hvilken sju sjelfmord inträffat.

Uti nya Kopparbergs Bergslag, uti Skånes och Kronobergs Läns Bergmästardöme, samt i Wester- och Norrbottens Läns Bergmästardöme, har icke någon person blifvit för brottmål anklagad.

Olikheten i antalet af åtalade brott Länen emellan.

Tabellen N:o 12 är upprättadt på grund af Generalsammandraget *Tabell N:o 12.* N:o 1 för Häradshäfterne, och utvisar summariskt antalet af de inom hvarje Län begångne brott och förbrytelser, för hvilka personer blifvit sakfällde, äfvensom antalet af de civile rättegångsärenderne, som vid Häradshäfterne i samma Län blifvit handlagde, samt Länets folkmängd. Af denna tabell inhämtas: att brott af 1:sta klassen varit talrikast i Westmanlands Län, hvilket Län, i anseende till folkmängden, är det 17:de i ordningen.

Att brott i 2:dra klassen varit talrikast i Stockholms Län, som till folkmängden är det 15:de, och minst talrika uti Gottlands Län, som är det 24:de i ordningen.

Att tjufnadsbrott och snatterier varit till antalet högre i Stockholms Län än i något af de öfrige Länen, och minst i Westerbottens och Norrbottens Län, uti hvilka begge sednare Län lika många af förenäm-de slags brott inträffat.

Att de fleste slagsmålen blifvit åtalade i Calmare Läns och minsta antalet i Jemtlands Län; att de åtalade fylleriförbrytelserne varit talri-kast i Elfsborgs Län och minst talrika inom Gottlands Län; att största antalet lägersmål åtalats vid Häradshäfterne i Christianstads, och minsta antalet inom Norrbottens Län.

Vid HäradsRätterne inom Christianstads Län hafva de fleste ransakningarne angående sjelfmord förevarit; vid de inom Wermlands Län det minsta antalet ransakningar, och uti Jemtlands Län inga.

Antalet af brott och förbrytelser å landet, under år 1837, jemfördt med antalet af dylika, under år 1836 och de föregående åren från och med år 1850.

Tabell N:o 5. Hvad först angår jämförelsen mellan antalet och slaget af brott, för hvilka personer blifvit vid LandsDomstolarne sakfällde, under år 1837 och under det föregående året, så inhämtas af Tabellen N:o 5, att brott och förbrytelser i följande mån blifvit ökade eller minskade nemligen:

i afseende på brotten under 1:sta klassen:

	Under år 1836.	Under år 1837.
Hädelse mot Gud	2.	1.
Mordbrand	1.	2.
Mord och Dråp	28.	28.
Rån och Rövveri	9.	6.
Barnamord	10.	12.
Brott mot 16 Kap. Missg.Balken af lindrigare egenskap .	13.	6.
Förgiftningsbrott	4.	3.
Tidelag	13.	11.
Brott emot 56—59 Kap. Missg.Balken	9.	11.
	89.	80.

i afseende på brotten under 2:dra klassen:

	Under år 1836.	Under år 1837.
Gäckeri med den offentliga Gulstjensten m. m.	33.	21.
Mened	7.	10.
Transport	40.	31.

	Transport	40.	31.
Förbrytelser mot föräldrar eller svärföräldrar	102.	106.	
Edsöresbrott	30.	30.	
Tjenstefolks förbrytelser mot husbönder	34.	40.	
Rif och missämja emellan makar	64.	85.	
Försök till sjelfmord	3.	3.	
Förfalskningsbrott	63.	73.	
Vållande till annors död	43.	39.	
Ryckotjufnad	—	3.	
Stölder och snatterier	1,176.	1,396.	
Brott, för hvilka bestämda rubriker, under 2:dra klassen, å brottmålsformuläret saknas	49.	45.	
	1,604.	1,851.	

i afseende på de under 3:dje klassen utsatte förbrytelser:

	Under år 1836.	Under år 1837.
Af alla slag	13,469.	12,852.
och under de 3 klasserne tillsammans	15,162.	14,783.

Af det ofvananförde synes, att brott och förbrytelser, i det hela, varit till antalet mindre under år 1837, än under år 1836: att brott, under 1:sta klassen, och förbrytelser under den 3:dje klassen, hafva varit färre under år 1837, än under föregående året, men deremot antalet af de brott, som rubriceras under 2:dra klassen, och deribland i synnerhet tjufnader högre. — Förhållandet under år 1837, jemfördt med förhållandet under de föregående åren, från och med år 1830, är, efter brottens klassifikation, sådant: att brotten, under 1:sta klassen, voro år 1830, 127; år 1831, 114; år 1832, 101; år 1833, 103; år 1834, 126; år 1835, 102; år 1836, 89, och år 1837, 80. Brotten under 2:dra klassen voro: år 1830, 1,565; år 1831, 1,998; år 1832, 1,832; år 1833, 1,505; år 1834, 1,491; år 1835, 1,582; år 1836, 1,604, och

år 1837, 1,851. Förbrytelserna under 3:dje klassen voro: år 1830, 13,123; år 1831, 13,340; år 1832, 13,304; år 1833, 12,943; år 1834, 14,289; år 1835, 14,205; år 1836, 13,469, och år 1837, 12,852.

2. Under-Domstolarnes i Städerna.

Kämners-Rätter och Rådstufvo-Rätter.

Tabellerna
N:o 3 och 4.

General-sammandraget N:o 3 för KämnersRätterne och N:o 4 för RådstufvoRätterne utvisa, att följande antal män och qvinnor derstädes blifvit

	Män.	Qvinnor.
Sakfällde	5,491.	948.
Under framtiden ställde	6.	1.
Icke till saken fällde	230.	47.
Frikände	998.	170.
Summa Anklagade		6,725. 1,166.

Deraf höra till hvarje klass för sig:

	Under de i 1:sta klassen å Tabellerna utsatte brott.		Under de i 2:dra klassen å Tabellerna utsatte brott.		Under de i 3:dje klassen å Tabellerna utsatte förbrytelser.	
	Män.	Qvinnor.	Män.	Qvinnor.	Män.	Qvinnor.
Sakfällde	7.	7.	947.	289.	4,586.	671.
Tillkommer: Sakfällde för sådane brott, tillhörande 2:dra klassens, som å brottmålsformuläret sakna bestämda rubriker	—	—	87.	10.	—	—
Under framtiden ställde	4.	1.	2.	—	—	—
Som ej till saken kunnat fällas	2.	1.	122.	31.	106.	15.
Frikände	1.	—	261.	81.	736.	89.
Summa		14.	9.	1,419.	411.	5,428. 775.

Af de vid Kämners- och RådstufvoRätterne sakfällde 5,491 män och 948 qvinnor hafva några, under loppet af året, blifvit sakfällde för

mer än ett brott under en klass, eller för brott under flere än en klass, och några äfven för brott under alla tre klasserne, genom hvilket förhållande antalet af sakfällde för brott under alla tre klasserne med 136 män och 29 qvinnor öfverskjuter det ofvannämde antalet.

Åldern på de vid StadsDomstolarne för brott uti första och andra klasserne *sakfällde* har varit den följande:

	Under 15 år.	Emellan 15 o. 25 år.	Emellan 25 o. 35 år.	Emellan 35 o. 50 år.	Öfver 50 år.
Män	62.	385.	356.	207.	34.
Qvinnor	6.	89.	105.	85.	20.

Nedanstående uppställning visar, speciellt för hvardera slaget af brott, åldern, kön, m. m. på dem, som för brott *uti första klassen* blifvit sakfällde:

Brottens beskaffenhet.	Brottens antal.	De sakfälldes ålder.								Den bestämdt uppgifne graden af de sakfälldes christendomskunskap.					Stands-klassen.					
		Under 15 år.		Mellan 15 och 25 år.		Mellan 25 och 35 år.		Mellan 35 och 50 år.		Öfver 50 år.		God	Förvarligt.	Svag.	Ingen.	Hvilka som blott uppgifvas hafva kunnat läsa i bok och erhållit undervisning i christendoms kunskapen.	Fjenstehjónsklassen.	Afskedade och i tjenst varande Militärer.	Handverksklassen.	Korrekthjónster.
Mordbrand	1 a)	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
Mord och Dråp för hvilka 6 manspersoner sakfälldes.	5 b)	—	—	1	—	4	—	1	—	—	—	1	2	2	—	1	1	1	1	3
Barnamord	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
Brott af lindrigare egenskap mot 16 Kap. Missg. Balken . . .	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	—
Förgiftningsbrott för hvilket 2:ne qvinnor sakfälldes.	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	—	—
Brott mot 56—59 Kap. M. B. för hvilket 1 man och 1 qvinna sakfälldes.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
	11	—	1	1	—	4	3	1	2	—	—	1	4	5	—	2	8	2	1	3

a) Endast försök till brottet, som skedde af hämd emot ett folk, som bott i samma hus och varit i någon delo med den brottsliges föräldrar. Se N:o 2 till Tab. N:o 3.

b) Ett mord gemensamt begånget af 2:ne korrektionister. Se N:o 72 till Tab. N:o 4.

Följande antal personer, anklagade för brott under *1:sta klassen*, hafva blifvit *ställda under framtiden*:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Mord och Dråp	2.	3.	—
Rån och Rövveri	1.	1.	—
Brott mot 16 Kap. Missg.Balken af lindrigare egenskap	1.	—	1.
	<u>4.</u>	<u>4.</u>	<u>1.</u>

Följande antal personer, anklagade för brott under *1:sta klassen*, hafva *icke kunnat till saken fällas*:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Mordbrand	1.	1.	—
Mord och Dråp	1.	1.	—
Rån och Rövveri	1.	—	1.
	<u>3.</u>	<u>2.</u>	<u>1.</u>

Följande antal personer, anklagade för brott under *1:sta klassen*, hafva blifvit *frikände*:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Rån och Rövveri	1.	1.	—

Brott under 2:dra klassen

hafva till antalet och beskaffenheten varit följande, hvarföre nedanstående antal personer blifvit *sakfällde*:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Gäckeri med den offentliga Gudstjensten, eller förargeligt uppförande derunder	7.	7.	—
Mened	1.	—	1.
Förbrytelser mot föräldrar och svärföräldrar	14.	10.	4.
Edsöresbrott	14.	14.	—
Tjenstefolks förbrytelser emot sina husbönder	20.	18.	2.
Rif och missämja mellan äkta makar	32.	20.	16.
Försök till sjelfmord	5.	4.	1.
Transport	<u>93.</u>	<u>73.</u>	<u>24.</u>

	Transport	93.	73.	24.
Förfalskningsbrott	77.	63.	15.	
Vållande till annors död	9.	6.	1.	
Kyrkotjuftnad	—	—	—	
Stöld tredje gången eller oftare *)	62.	47.	13.	
Stöld andra gången **)	138.	108.	32.	
Stöld första gången ***)	446.	349.	112.	
Snatteri	414.	326.	106.	
	<u>1,239.</u>	<u>972.</u>	<u>303.</u>	

Utom desse här upptagne brott, som under 2:dra klassen å brottmålsformuläret hafva sina bestämda rubriker, äro Nittionio brott, hvilka å formuläret *sakna* rubriker, men hänföras *under brotten af 2:dra klassen*, begångne af 87 män och 10 qvinnor, nemligen †):

		Antal brott. Män. Qvinnor.		
Brott emot KrigsArtiklarne, af Stockholms Stads				
MilitärCorps begångne	8.	8.	—	
Rymning från fartyg	1.	1.	—	
Transport	9.	9.	—	

-
- *) Trenne af de här utsatte brott äro föröfvade af en och samma individ, hvilken i sista tillfället, på 15:de året gammal, dömdes för *nionde* resan olofligt tillgrepp. Anm. N:o 5 till Tabellen N:o 3.
- **) Deribland en qvinna, 19 år gammal, och icke admitterad till H. H. Nattvard, som dömdes 3:ne gånger inom året för snatteri och andra gången stöld. Anm. N:o 42 till Tabellen N:o 4.
- ***) Deribland en yngling, som vid fjorton och ett halft års ålder redan *nio* gånger varit för olofligt tillgrepp med ris agad, blifvit af Domstolen ansedd saker till *tionde* resan föröfvad enahanda förbrytelse, samt då fälld att såsom mogonde man stånda tjufsrätt. Anm. N:o 4 till Gen.Sammandr. N:o 4.
- †) Se Anmärkningarne N:ris 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 15, 16, 23, 31 till GeneralSammandraget N:o 3, och Anmärkningarne N:ris 3, 13, 26, 31, 56, 60, 73, 79 till GeneralSammandraget N:o 4.

	Transport	9.	9.	—
Vägran att undergå kyrkoplikt	13.	10.	—	
Inbrott i afsigt att stjäla	29.	26.	3.	
Hustjufnad	2.	2.	—	
För innehafvande af dyrkar eller falska nycklar . .	22.	16.	4.	
Försök till våldtäkt	1.	1.	—	
För underlåtenhet att upplysa hittadt gods	2.	2.	—	
För bedrägeri med mynt	1.	1.	—	
Falsk bekännelse	1.	1.	—	
Falsk angivelse å annan, som gått å heder och ära	2.	2.	—	
Enkelt hor	5.	5.	3.	
För bedrägligt förhållande mot Borgenär	2.	2.	—	
Förseelse af Nattvakt	1.	1.	—	
Förseelse af Fångvaktare	1.	1.	—	
Bedräglig handel	1.	1.	—	
Våld emot Brandvakt	1.	1.	—	
Förskingring af ombetrodde medel	1.	1.	—	
Bodrägt	1.	1.	—	
Svordom inför Rätta	2.	2.	—	
För icke uppgifne brott	2.	2.	—	
	99.	87.	10.	

Af de för brott under 2:dra klassen anklagade hafva följande blifvit:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Under framtiden ställde	2.	2.	—
Till saken icke fällde	146.	122.	31.
Frikände	322.	261.	81.

Förbrytelser under 3:dje klassen

hafva till antalet och beskaffenheten varit följande, för hvilka nedanstående antal personer blifvit *sakfällde*:

	Antal brott.	Män.	Qvinnor.
Förbrytelser emot SeglationsOrdnningen och Tullförfattningarne	332.	384.	7.
Förbrytelser mot Författningarne om brännvinsbränning och försäljning	236.	150.	97.
Skogsåverkan	33.	32.	2.
Fylleri	1,597.	1,507.	80.
Slagsmål	887.	868.	45.
Lägersmål	150.	52.	116.
Andre förbrytelser med böter belagde	2,548.	2,051.	341.
Summa	5,783.	5,044.	688.

Af de för förbrytelser under 3:dje klassen anklagade hafva följande blifvit:

	Män.	Qvinnor.
Till saken icke fälldes	106.	15.
Frikände	736.	89.

Summarisk öfversigt af Brottens antal och de derför sakfällde personers antal, kön och ålder wid Underdomstolarne i Städerna.

Den tabellariska uppställningen i klasser af de i städerna begångne brott, för hvilka brott personer blifvit sakfällde, utvisar, att för 11 brott, under *1:sta klassen*, hafva 7 män och 7 qvinnor blifvit sakfällde; för 1,239 brott, under *2:dra klassen*, 1,034 män och 299 qvinnor sakfällde; och för 5,783 förbrytelser, under den *3:dje klassen*, 4,586 män och 671 qvinnor sakfällde. Sammanlagde antalet af brott och förbrytelser är 7,033, och af sakfällde 5,627 män och 977 qvinnor. Sakfäll-

de qvinnor under 1:sta klassen äro till antalet *alldeles lika* med antalet af sakfällde män i samma klass. I 2:dra klassen äro de sakfällde qvinnor nära *två och en half gång* mindre, än antalet af sakfällde män; och uti 3:dje klassen understiger antalet af sakfällde qvinnor nära *fem gånger* antalet af sakfällde män.

Vid jemförelse emellan åldern å de sakfällde, af båda könen, under 1:sta och 2:dra klassen, finnes att:

Uti åldersperioden under 15 år, antalet af qvinnor mot män varit som 1 till 10.
 Uti åldersperioden mellan 15—25 år, antalet af qvinnor mot män varit som 1 till 4 $\frac{1}{3}$.
 Uti åldersperioden mellan 25—35 år, antalet af qvinnor mot män varit som 1 till 3 $\frac{5}{13}$.
 Uti åldersperioden mellan 35—50 år, antalet af qvinnor mot män varit som 1 till 2 $\frac{9}{21}$.
 Uti åldersperioden öfver 50 år, antalet af qvinnor mot män varit som 1 till 1 $\frac{7}{16}$.

Följaktligen hafva sakfällde qvinnor vid Domstolarne i Städerna kommit sakfällde män närmast i antalet, under åldersperioden öfver 50 år, men minst under den först upptagne åldersperioden.

De fleste personer, som blifvit sakfällde för brott under 1:sta klassen, hafva varit mellan 25—35 år. För några brott, under 2:dra klassen, såsom gäckeri med den offentliga Gudstjensten och edsöresbrott, hafva qvinnor icke blifvit sakfällde. För förbrytelser emot föräldrar och svärföräldrar, för tjenstefolks förbrytelser mot sine husbönder, och för vållande till annors död, har antalet af sakfällde qvinnor varit vida lägre, än antalet af för samma slags brott sakfällde män; men för kif och

och missämja mellan äkta makar, för förfalskningsbrott, och för tjufnadsbrotten, har antalet af sakfällde qvinnor mera närmat sig antalet af sakfällde män. Mot 830 för stöld och snatteri sakfällde män äro 263 sakfällde qvinnor.

Vidkommande antalet af de för förbrytelser under 3:dje klassen sakfällde, är, med undantag af rubriken: *Förbrytelser mot Författningarne om bränvinsbränning och bränvinsförsäljning*, samt rubriken: *Lägersmål*, antalet af sakfällde qvinnor märkeligen lägre, än antalet af sakfällde män. Så äro till exempel: för *Fylleri*, 1,507 män sakfällde mot 80 qvinnor; för *Slagsmål*, 868 män mot 45 qvinnor; för *andre förbrytelser med böter belagde*, 2,051 män mot 341 qvinnor. Under hela klassen äro 5,044 sakfällde män mot 688 qvinnor.

Olikheten i antalet af åtalade Brott Städerna emellan.

I öfverensstämmelse med hvad General-Sammandragen N:ris 3 och 4 för Rättnings- och Rådstufvo-Rätterne innehålla, är en särskild Tabell N:o 13 *Tabell N:o 13.* upprättad, som summariskt utvisar antalet af de i hvarje stad begångne brott och förbrytelser, för hvilka personer blifvit, vid nämde Domstolar, sakfällde, sammanlades antalet af de derstädes handlagde civile rättsgångsärender, och folkmängden i hvarje stad. Af denna i underdånighet bifogade Tabell inhämtas:

Att de fleste brott af 1:sta klassen förefallit i Stockholm, nemligen 3: dernäst i Malmö 2 och i Christianstad 2, samt i Upsala, Nyköping, Sundsvall och Carlskrona, ett brott i hvardera af desse sistnämde städer, hvaremot icke någon blifvit för brott, tillhörande 1:sta klassen, uti någon af öfrige städerna dömd.

I Stockholm hafva äfven största antalet brott, under 2:dra klassen blifvit föröfvade, hvarefter Götheborg kommer närmast. Uti hvardera

af städerna Norrtelje, Waxholm, Hedemora, Linde, Mariefred, Laholm, Kongsbacka och Åmål har bevisligen endast ett af 2:dra klassens brott blifvit begånget, samt uti städerna Öregrund, Trosa, Arboga, Sköfde, Skanör och Falsterbo samt Sölvitsborg har ingen blifvit för nämde brott till ansvar fälld.

Likasom uti min förlidet år afgifne Berättelse blifvit i underdånighet anmärkt, har icke heller under år 1837 någon för brott i 3:dje klassen blifvit inom Skanör och Falsterbo tilltalad; i alla öfrige städer hafva deremot dylika förbrytelser förekommit.

Tjufnadsbrott och snatterier hafva näst i Stockholm, varit talrikast i Götheborg, och minst i Waxholm, Östhammar, Mariefred, Thorshälla, Linde, Köping, Hedemora, Söderköping, Laholm, Kongsbacka, Åmål, Engelholm, eller endast ett dylikt bevisligt brott i hvardera af dessa städer.

Af stölder första, andra och tredje gången, eller oftare, hafva i Stockholm 284 brott bevisligen föröfvats; och alltså ett dylikt brott på hvarje 290:de person af hufvudstadens befolkning. I Götheborg 39 stölder, eller en för tjufnad sakfälld på hvarje 486:te person af folkmängden derstädes. Uti alla öfrige städer, hvarest förenämde brott inträffat, hafva sådane bevisligen blifvit begångne till ett antal af 323, som visar, att *ett tjufnadsbrott* blifvit föröfvadt af hvar 539:de person i städerna utom Stockholm och Götheborg.

Vid jämförelse emellan de för första, andra och tredje resan stöld sakfällde, finnes, att de för andra resan stöld sakfällde förhålla sig till de för första resan sådane förbrytelser dömde, såsom 1 förhåller sig till $3\frac{5}{23}$; och de för tredje resan sakfällde till de derföre andra gången dömda, såsom 1 förhåller sig till $2\frac{1}{2}$.

Högsta antalet af de för slagsmål sakfällde förekommer näst i Stock-

holm, i Jönköping; och de fleste, som för dryckenskap blifvit vid laga Domstol anklagade, äro uti Westerås.

I Norrköping hafva största antalet sjelfmord varit föremål för Domstols behandling.

Antalet af Brott och Förbrytelser i Städerna under år 1837, jemfördt med antalet af dylike, under år 1836 och de föregående åren från och med år 1830.

Den förut återopade Tabellen N:o 5 upptager ibland annat en jemförelse med antalet och beskaffenheten af brott och förbrytelser, för hvilka personer blifvit vid Stads-Domstolarne sakfällde under loppet af år 1837 och under det föregående året, samt huru förhållandet varit under åren förut från och med år 1830. Hvad förstnämde jemförelse angår, så visar nämde Tabell, att brott och förbrytelser i följande mån blifvit ökade eller minskade, nemligen:

i afseende på brotten under 1:sta klassen:

	Under år 1836.	Under år 1837.
Hädelse mot Gud	—	—
Mordbrand	—	1.
Mord och Dråp	3.	5.
Rån och Rövveri	—	—
Barnamord	2.	1.
Brott mot 16 Kap. MissgerningsBalken af lindrigare egenskap	2.	2.
Förgiftningsbrott.	—	1.
Tidelag.	—	—
Brott emot 56—59 Kap. MissgerningsBalken	4.	1.
	11.	11.

i afseende på brotten under 2:dra klassen:

	Under år 1836.	Under år 1837.
Gäckeri med den offentliga Gudstjensten m. m.	6.	7.
Mened	3.	1.
Förbrytelser mot föräldrar eller svärföräldrar	12.	14.
Edsöresbrott.	14.	14.
Tjenstefolks förbrytelser mot sine husbönder	38.	20.
Rif och missämja mellan makar	45.	32.
Försök till självmord	6.	5.
Förfalskningsbrott	87.	77.
Vållande till annors död	12.	9.
Kyrkotjufnad	1.	—
Stölder och Snatterier	923.	1,060.
Brott, för hvilka bestämda rubriker, under 2:dra klas- sen, å Brottmålsformuläret saknas	96.	99.
	1,339.	1,338.

i afseende på de under 3:dje klassen utsatte förbrytelser:

	Under år 1836.	Under år 1837.
Af alla slag	5,602.	5,783.
Och under alla 3 klasserne tillsammans	6,952.	7,132.

Jemförelsen emellan de båda åren utfaller följaktligen sålunda, att hvad brotten under 1:sta klassen angår, äro de till antalet lika under år 1837, som under år 1836; brotten under 2:dra klassen äro till antalet ett mindre, än brotten i samma klass under år 1836; hvaremot förbrytelseerna under 3:dje klassen äro 180 flere, än hvad de voro under sistnämde år.

Från och med år 1830 har förhållandet efter brottens classification varit, under 1:sta klassen: år 1830, 10; år 1831, 25; år 1832, 21;

år 1833, 22; år 1834, 13; år 1835, 24; år 1836, 11; år 1837, 11. Under *2:dra klassen*: år 1830, 778; år 1831, 1,234; år 1832, 1,141; år 1833, 889; år 1834, 880; år 1835, 1,027; år 1836, 1,339; år 1837, 1,338. Under *3:dje klassen*: år 1830, 4,041; år 1831, 4,108; år 1832, 5,044; år 1833, 5,378; år 1834, 5,465; år 1835, 5,310; år 1836, 5,602; år 1837, 5,783.

Huru Brott och Förbrytelser å Landet, och de derföre sakfällde, förhålla sig till folkmängden derstädes; huru Brott och Förbrytelser i Städerna, och de derföre sakfällde, förhålla sig till befolkningen derstädes; samt huru jämförelsen emellan brottsligheten på Landet och i Städerna, under år 1837, utfaller i proportion till hwarderas folkmängd.

Vid denna jämförelse böra icke några andre brott lämpligen komma i fråga, än de, som rubriceras under *1:sta och 2:dra klasserne*. De fleste förbrytelser, som upptagas under *3:dje klassen*, äro af särskilt natur, och bestå, både å landet och i städerna, i hvarjehanda ekonomi- och polismål, såsom underlåten väghållning och stängselskyldighet, underlåten inställelse vid skogseldar och skallgång, försvarslöst folks hysande, kreaturs lössläppande, bruk af okrönte malkärl m. fl. dylika förseelser, som alla äro i författningarne med penningeböter belagde. Med uteslutande således af de förbrytelser, som å Tabellerna förekomma under *3:dje klassen*, hvilka, på några rubriker när, icke utmärka immoralitet eller vanart, eller stämpla den sakfällde såsom vanfrenjdad, utfaller jämförelsen med brottsligheten å landsbygden och i städerna, på sätt som följer:

Å Landsbygden. Brott af *1:sta klassen*, för hvilka personer blifvit sakfällde, hafva varit 80. De sakfällde personernes antal 95, af båda könen. Brottsens antal förhåller sig till folkmängdens, som antages

att utgöra 2,735,487 personer, som 1 till 34,192, och de sakfälldes antal förhåller sig till folkmängdens, som 1 till icke fullt 28,794.

Brott af *2:dra klassen*, för hvilka personer blifvit sakfällde, hafva varit 1,851. De derföre sakfällde 2,000. Brottens antal till folkmängden förhåller sig som 1 till nära 1,478, och de sakfälldes antal, som 1 till nära 1,368.

I Städerna hafva brott af *1:sta klassen*, för hvilka personer blifvit sakfällde, varit 11; de sakfälldes antal 14, af båda könen, och folkmängdens till inemot 290,000 personer. Brottens antal förhåller sig till folkmängden, som 1 till 26,363 $\frac{7}{11}$, och de sakfälldes antal, som 1 till 20,714 $\frac{2}{7}$.

Brott af *2:dra klassen*, begångne i städerna, för hvilka personer blifvit sakfällde, hafva varit 1,239. De sakfälldes antal 1,333, af båda könen. Brottens antal till befolkningen i städerna förhåller sig som 1 till 234 $\frac{74}{129}$, och de sakfälldes antal, som 1 till 217 $\frac{739}{1333}$.

Å landet har alltså, af de gröfsta brotten, ett sådant brott föröfvats af en bland 34,192; i städerna åter, ett sådant brott föröfvats af en bland 26,363. *Å landet* kommer för de gröfsta brotten en sakfälld bland 28,794, och i städerna en sakfälld bland 20,714 personer.

Af de mindre grofva brotten, eller de under *2:dra klassen*, hafva å landet ett sådant brott blifvit begånget af en bland 1,478, men i städerna af en bland 234. Sakfällde för sådana brott äro på landet en bland 1,368, och i städerna en bland 217 personer.

För stöld eller snatteri å landet finnes en sakfälld bland 1,793 personer, och i städerna en sakfälld bland 265 personer.

Totalresultat af föregående jemförelser och uppgifter, i hvad de hafwa afseende på kriminalförhållandet under år 1857.

Vid Domstolarne i första instantien å landet (Härads- och BergsTings-Rätter) och i städerna (Kämnars- och Rådstufvo-Rätter), hafva, under

år 1837, brott och förbrytelser varit 21,915. I afseende på numerären äro de således 99 *mindre*, än under år 1836, då, i öfverensstämmelse med min underdåniga Berättelse förlidet år, antalet af egentliga brott var det lägsta alltsedan år 1830. I afseende på numerären af brott inom hvarje klass, har *1:sta klassen* Nio brott *mindre* år 1837 än år 1836, för landet, och för städerna är antalet, under sagde klass, för båda ären *lika*. Uti *2:dra klassen* har landet 247 brott *mer* år 1837, än föregående året, hvilket härleder sig, enligt hvad förut blifvit anmärkt, från det högre antalet af tjufnads- och snatteri-brott, under förstnämde år; och i städerna hafva brotten af samma klass år 1837 med *ett understigit* antalet för år 1836. Uti *3:dje klassen* har landet 617 förbrytelser *mindre*, men städerna 181 *fler* under år 1837, än under år 1836.

Motiver och Anledningar till de begångne Brotten.

I det föregående äro ådagalagde alla de facta, hvarpå beräkningen af de under år 1837 föröfvade brott och förbrytelser, af alla slag, och de derföre sakfällde personers antal sig stödjer. Uti den nu förekommande Under-afdelning skola anledningarna till sjelfva brotten och de närmare omständigheterna dervid uppgifvas, så vidt desse, af vundne upplysningar under ransakningarne, kunnat inhämtas.

I. Domstolarne på Landet.

Hädelse mot Gud. Under denna rubrik förekommer endast *ett* brott, för hvilket en mansperson blifvit sakfälld. Något annat motiv, än en hög grad af lättsinnighet i förening med följderna af omåttligt förtärande af starka drycker, har icke kunnat utrönas *).

Mordbrand. Två händelser: Den ena **) af en tjensteflicka, som vid brottets begående nyligen uppnått 15 års ålder, af hämd mot sin mat-

*) Anmärkningen N:o 71 till Tab. N:o 1. **) Anm. N:o 81 till Tab. N:o 1.

moder, föranledd af den misshandling matmodern emot henne skulle hafva sig tillåtit, men hvartill, under ransakningen, något spår icke kunnat uppdagas. Förbryterskan syntes ångra gerningen, men afhöorde dödsdomen med liknöjdhet. Den andra *) föröfvades icke mindre än *fyra* särskilda gånger, å egna föräldrars fyra olika boningsställen. Förbrytaren, en gosse, som icke upphunnit 10 års ålder, förnekade en längre tid sin brottslighet, samt ådagalade både genom sitt förhållande vid påtändningen och de uppdiktade berättelser, hvarmed han från sig sökte afleda misstanken för brottet, större list och finthet än af barn vid hans ålder kunnat förväntas. Annat motiv till brottet kunde han ej uppgifva, ”än att han tyckte det vara roligt se husen brinna,” och att han icke haft begrepp om gerningens brottslighet, hvilken han dock, efter sedermera erhållen religions-undervisning, insåg och ångrade.

Mord och Dråp. 28 händelser, derföre 32 män och 4 qvinnor blifvit sakfällde, nemligen:

Mord af uppsåt **). Brottet begicks redan år 1827, då jemväl ransakning derom äfven förhades, ehuru först nu, vid ytterligare ransakning, brottslingarne, som voro man och hustru samt denne sedanres broder, kunde sakfällas, jemte 2:ne män och 1 qvinna för delaktighet ådömmas ansvar. Anledningen till mordet har varit någon uppkommen tvist derigenom, att den mördade å de sakfällde makarnes hemmansdel skulle åtnjuta lifstidsunderhåll. Ett mord ***), af en Sockenskräddaregesäll å dess broder, dels af hat, derigenom att föräldrarne åt den mördade, ehuru yngre sonen, lemnat deras hemmansdel, och dels för att genom mordet undgå upptäckten af en stöld.

Ett

*) Anmärkn. N:o 86 till Tab. N:o 1.

**) Anmärkn. N:o 12 till Tab. N:o 1.

***) Anmärkn. N:o 21 till Tab. N:o 1.

Ett mord *), begånget af en icke fullt 15 års gosse, å en ogift hemmansägare, under det denne något rusig, insomnat, derföre att hemmansägaren, som kort förut blifvit af mördaren bestulen, hotadt att upptäcka honom. Ett mord **) af en soldat, som, efter att hafva genom fylleri råkat i armod, af fruktan för straff för förskingring af någre kronopersedlar, afhöll sig från regementsmötet, och efter flere dagars ständigt rus, mördade sitt eget fem års gamla barn. Brottet begicks, efter den brottsliges egen uppgift, i den afsigt, att han sjelf ville dö och bereda sitt barn en lyckligare verld. Ett mord ***) af en f. d. Pionnier å en gammal undantagsman, dertill förledd af den mördades son och sonhustru, hvilka önskade att blifva befriade från den gamle, som å deras hemmansdel ägde lifstidsförsörjning. Ett mord ****), begånget af en qvinna å sin egen man, af svartsjuka.

Mord i förening med Röfveri. En händelse ††). Af en afskedad hussar, som, i sällskap med en 70-årig gammal man, förmärkte denne innehafva penningar, lade sig i försåt på den väg, den gamle skulle färdas, samt öfverföll och fråntog honom penningarne, och der- efter ihjälslog honom.

Mord under vansinnighet. En händelse †††). Den vansinnige, som allt ifrån ynglingaåren varit begifven på starka drycker, och derigenom blifvit försatt uti ett svagsint tillstånd, ihjälslog sina gamla föräldrar, under det de nattetid höllo vakt om honom.

Dråp, som skett i vrede eller af hämd. En händelse ††††). Den dräpne hade vid ett auktionstillfälle med öfvermod skrutit af sin kropps-

*) Anmärkn. N:o 51 till Tab. N:o 1. **) Anmärkn. N:o 58 till Tab. N:o 1.

) Anmärkn. N:o 63 till Tab. N:o 1. *) Anmärkn. N:o 69 till Tab. N:o 1.

†) Anmärkn. N:o 34 till Tab. N:o 1. ††) Anmärkn. N:o 67 till Tab. N:o 1.

†††) Anmärkninges N:o 50 till General-Sammandraget Tabellen N:o 1.

styrka, deröfver 3:ne närvarande manspersoner blifvit till sinnet retade och uppbagte, och passat tillfälle att, vid den dräpne mannens hemvandring hämnas, dervid de tillfogat honom så svåra slag, att han nedföll sanslös till marken och kort derpå afled.

Dråp i brådskillnad. 20 händelser, begångne af 19 personer af mankön och 2 qvinnor.

Dessa brott, som haft sin uppkomst från öfverilning eller tillfälliga trätor och osämja, samt derpå följande slagsmål, kunna derjemte till en stor del tillskrifvas följderne af omåttligt förtärande af starka drycker, derföre de ock böra hänföras till 2:ne särskildta afdelningar:

1:o *Sådane, dertill dryckenskapslasten i mer eller mindre mån medverkat.* 8 händelser *), för hvilka 9 manspersoner blifvit sakfällde, hvaribland, såsom märkligast, en hemmansägare, som under fylleri, dervid oenighet uppkommit, med ett tillhygge spräckt hufvudskålen på sin broder, hvilken innan kort derefter afledit: en gesäll och en dräng, som, efter ymnigt bränvinssupande och derunder uppkommen ordvexling i fråga om likvid för det förtärda, så misshandlat en annan dräng, att denne deraf tillsatte lifvet: en eljest stilla och fredlig torpare, som på en lönkrog träffat tillsammans med någre supkamrater, tilldelade, utan ringaste föregången misshällighet, endast af öfverdåd och under rusig sinnesförfattning, en förbifarande för torparen alldeles okänd mansperson, ett så svårt slag, att döden derå genast följde.

2:o *Sådane, hvartill anledningarne endast äro att söka uti tillfällig uppkommen ordvexling och oenighet; 12 händelser **), derföre*

*) Anmärkningarne N:ris 5, 13, 38, 66, 67, 75, 76 och 86 till Tabellen N:o 1.

**) Anmärkningarne N:ris 16, 20, 30, 57, 58, 64, 69, 77, 89 och 90 till Tabellen N:o 1.

10 män och 1 qvinna blifvit sakfällde. De märkligaste deribland äro: En man, som under uppkommen ordvexling honom och hans hustru emellan, i anledning af denna sednares otrohet i äktenskapet, i vredesmode mot hustrun, kastat en knif, som träffat någon pulsåder, och hvaraf döden följt inom en fjerdedels timma: efter uppkommen oenighet tvenne så kallade huddragare emellan, derföre, att den ene, inom den andres district, utöfvat sitt handtverk, har slagsmål inträffat, derunder den ene tillfogat den andre döden.

Rån och Röfveri. 6 händelser, hvarföre 7 män blifvit sakfällde *). Motivet till dessa brott synes hafva varit begäret efter annans egendom, föranledt dels af verkliga och dels af inbillade behov. Vid det ena brottet förekommer, att den derföre sakfällde endast åtkommit en sexstyfversslant och en bok. En individ har vid brottets begående varit af starka drycker öfverlastad.

Barnamord. 12 brott, för hvilka lika många qvinnor blifvit sakfällde **). De vanligaste orsakerna till dessa brott uppgifvas hafva varit: fruktan för den brottet åtföljande vanära; fattigdom och oförmögenhet att försörja fostret; samt osannolikheten, att kunna till brottet binda lägersmannen och af honom erhålla understöd. Ett af brotten är begånget af en gift qvinna, som, efter att hafva låtit lägga sig af en ogift man, och i enslighet framfödt barn, samt för att kunna för sin man dölja sin otrohet, kastat det lefvande barnet i en förbiflytande å. Ett annat af dessa brott uppgifves hafva blifvit utfördt med en särdeles köld och efter länge hyst uppsåt, samt att motivet dertill varit gäckad kärlek af den tilltänkte mannen och blygsel öfver att, sedan hon af honom blifvit öfvergifven, framföda ett oäkta barn.

*) Anm. N:ris 6, 13, 15, 54, 81 och 84 till Tabellen N:o 1.

**) Anm. N:ris 5, 14, 15, 19, 21, 32, 37, 41, 48, 73, 79 och 87 till Tab. N:o 1.

**Brött emot 16 Kap. MissgerningsBalken, utan att lif uppsåtli-
gen blifvit spildt.** 6 brott, derföre lika många qvinnor blifvit
fällde till ansvar *). Vårdslöshet under födseln, förseelse vid fosters
framfödande, eller blygsel att upptäcka sitt tillstånd vid förlossnin-
gens annalkande, fosters läggande å lön, deraf det omkommit, hafva
varit orsakerne, som föranledt fostrens död.

Förgiftningsbrott. 3:ne händelser, derföre 2 män och 2 qvinnor
blifvit sakfällde **): En så kallad fördelstagare, hvilken var gift och
förmyndare åt en sin stjuftotter, fattade en beständigt tilltagande
smak för starka drycker, derunder han bortslösade stjuftotterns hos
honom inneslående arfsmedel, hvadan han, efter påstående derom af
någon stjuftotterns anhörige, måste till henne öfverlemna all sin egen-
dom. Harmsen deröfver, fattade han beslut att afdagataga stjuftot-
tern, och inblandade af sådan anledning arsenik uti kaffe, som hon
skulle förtära, det hon ock, tillika med flere andre personer, i fa-
drens närvaro gjorde, utan att denne sökte afstyra förgiftningen, som
dock icke för någon medförde döden. En qvinna afhände sin man
lifvet medelst förgift, dertill såsom motiv uppgifvits den osämja, som
kommit att råda makarne emellan efter det hustrun begått dubbelt
hor, hvilket för mannen blifvit kunnigt. Det tredje förgiftningsbrot-
tet föröfvades af en moder å dess egna, ehuru i lönskaläge, fram-
födda barn, af misströstan att icke kunna försörja detsamma.

Tidslag. 11 brott, derföre ett lika antal individer af mankön blifvit
sakfällde ***). Ransakningarne i dessa mål hafva i allmänhet upplyst,
att de tilltalade, som sällan uppnått 25 års ålder, saknat all uppfo-

*) Anm. N:ris 8, 25, 34, 60, 63 och 90 till Tab. N:o 1.

**) Anm. N:ris 2, 9 och 22 till Tabellen N:o 1.

***) Anm. N:ris 20, 23, 24, 25, 33, 36, 44, 57 och 89 till Tabellen N:o 1.

stran och sedlig känsla samt merendels varit af ett ovanligt rätt och ohyfsadt sinnelag. Ett brott tillskrifves hafva varit föranledt deraf, att individen, i anseende till sitt obehagliga utseende och synnerligen knappa omständigheter misströstat om framgång hos andra könet.

Brott mot 56—59 Kap. MissgerningsBalken. 11 brott, för hvilka 7 män och 9 qvinnor blifvit dömda *).

2. Domstolarne i Städerna.

Mordbrand. Endast försök till detta brott har blifvit begånget af en minderårig flicka, som dertill blifvit föranledd af hämd mot ett folk, som bott i samma hus och varit i någon tvist med hennes föräldrar **).

Mord och Dråp. Mord. 1 händelse ***) begånget af en 27 års gammal Artillerist, utan att annat motiv blifvit uppgifvet, än att han varit öfverlastad af starka drycker.

Dråp af hämd. 3 händelser, derföre 4 manspersoner blifvit sakfällde †). Ett af en Hattmakarelärling för att hämnas en ögonblicket förut förment liden oförrätt. Ett af en korrektionist, för att hämnas å sin kamrat, som gjort honom en orättvis beskyllning. Ett af 2:ne korrektionister, äfven för att hämnas å deras ArbetsChef, för en dem genom honom tillskyndad förment oförrätt.

Dråp af öfverilning, begånget af en Bagerigesäll under utöfvande af förtjent men för långt utsträckt aga, som gesällen tilldelade den dräpne, en bageriarbetare ††).

Barnamord. Ett, derföre en qvinna blifvit sakfälld, efter att redan en gång tillförene hafva försett sig med samma brott. Oförstånd,

*) Anm. N:ris 9, 13, 24, 33, 40, 69, 71 och 84 till Tabellen N:o 1.

) Anm. N:o 2 till Tab. N:o 3. *) Anm. N:o 78 till Tab. N:o 4.

†) Anm. N:o 10 och 72 till Tab. N:o 4. ††) N:o 2 till Tab. N:o 3.

falsk blygsel, i förening med tillfällige omständigheter vid förlossningen, äro de motiver, som för detta casus blifvit anförde *).

Brott mot 16 Kap. Missg.Balken, utan att lif uppsåtligen blifvit spildt. 2:ne händelser, utan att särskildte motiver för någondera blifvit uppgifne **).

Förgiftningsbrott. 1 händelse. I afsigt att förderfva sin hafvande dotters foster, rådgjorde sig modren med en kringstrykande qvinsperson, och efter att hafva i samråd med dottern gjort flera lindrigare försök utan åsyftad verkan, ingåfvo de henne arsenik, deraf påföljden blef, att ej allenast fostret utan äfven modren till detsamma inom tvenne dygn tillsatte lifvet ***).

Brott mot 56—59 Kap. MissgerningsBalken. Ett dylikt brott för hvilket en man och en qvinna blifvit sakfällde †).

Om Sjelfmorden och motiverna dertill.

I afseende på hvad i denna afdelning af brottmåls-statistiken anføres, om orsakerna eller motiverne till de begångne sjelfmorden, gäller i allmänhet samma anmärkning, som i förlidet års berättelse framställdes. De sannskyldige motiverne till största delen af sjelfmord blifva sällan kände, eller för statistikens beräkningar åtkomliga. Domstolarnes undersökningar stanna i de flesta fall endast vid symtomerna, som åtföljdt sjelfva utbrotten, eller de skenbara anledningarne som förorsakat sjelfmordet, och det är äfven, under mängden af de olikartade ärender, hvarmed Domstolarne sysselsättas, icke görligt för dem att insamla tillräckliga underrättelser om de brottsliges ålder, lefnadsomständigheter,

*) Anm. N:o 81 till Tab. N:o 4.

**) Anm. N:o 78 till Tab. N:o 4. och N:o 2 till Tab. N:o 3.

***) Anm. N:o 35 till Tab. N:o 4. †) Anm. N:o 8 till Tab. N:o 4.

uppfostran m. m., hvilka underrättelser icke utan svårighet och omgång kunna erhållas. Hvad Domstolarne emedlertid om de sjelfmord, som varit föremål för legala undersökningar, kunnat upplysningsvis meddela, är dock icke utan interesse att erfara.

Egentliga Sjelfmord, hvarom vid Domstolarne blifvit ransakadt, hafva varit:

	Begångne af Män. Qvinnor.	
Vid <i>HäradsRätterne</i> 130, deraf	112.	18.
Vid <i>KämnarsRätterne</i> 23, deraf	21.	2.
Vid <i>RådstufvaRätterne</i> 11, deraf	7.	4.
Vid <i>PolisKammaren i Stockholm</i> 15, utan uppgift på de brottsliges kön.		
Vid <i>KrigsRätten för LifRegementets Hussarer</i>	1.	—
	141.	24.

Tillsammans 180 sjelfmord.

De särskildta omständigheterna vid dessa sjelfmord, äfvensom de uppgifna anledningarna dertill, hafva hufvudsakligast varit följande:

1. Lands-Domstolarne.

A) *I sinnessvaghet eller vansinnighet*: *) Derunder 19 män och 2 qvinnor afhändt sig lifvet. Hos en man hade galenskapen uppkommit af kärlek; hos den ena qvinnan derigenom, att hon blifvit miss-tänkt för otrohet mot sin matnoder; samt hos den andra af sorg öfver förlusten af sin man. Hos de öfrige, utan annan uppgifven orsak än sinnessvaghet.

B) *Under sjukdom påkommen yrsel*: 14 män och 3 qvinnor **).

*) Anm. N:ris 6, 7, 22, 23, 26, 27, 38, 45, 50, 60, 65, 69 och 78 till Gen.Sammandraget N:o 1.

**) Anm. N:ris 1, 12, 42, 46, 72, 75, 82, 84, 86 och 87 till Gen.Sammandraget N:o 1.

c) *Svårmodighet*: *) Derunder 58 män, hvaraf en vid 80 års ålder, och 10 kvinnor afbändt sig lifvet; och uppgifves svårmodigheten hos följande hafva haft sin grund uti:

a) *Bekymmer öfver iråkadt obestånd och fruktan för framtida bergning*; 12 män och 3 kvinnor **), hvaribland en gammal piga, som dock hade mera än hon behöfde för en efter hennes vilkor nödig bergning; och en förmögen bonde, som, i anscende till årets sämre skörd, misströstade för sin och de sinas utkomst.

b) *Af fruktan för straff för begångne brott och förbrytelser*: 11 män och 2 kvinnor ***), samt en Hussar vid Lif-Regementets Hussar-Corps, sannolikt af fruktan för straff för det han upphruttit ett honom anförtrordt bref och derur tagit penningar.

c) *Af hvarjehanda andra psykiska orsaker*: 12 män och 1 kvinna †); deraf 3:ne männer utaf svartsjuka; en man af ledsnad öfver ett olyckligt äktenskap; 2:ne besuttne hemmansägare af sorg öfver, enligt deras tanka, illa beräknad fastighetshandel; en man af grämelse deröfver att han blifvit bestulen på en större summa penningar; en dräng och en kvinna af sviken kärlek; en skomakaredräng i förtviflan deröfver, att han fått afslag å ett frieri, och en kvinna af ledsnad, att icke blifva gift; en man af sorg öfver hustruns död; en af allmogen,

*) Anm. N:ris 13, 14, 29, 34, 39, 41, 44, 49, 55, 56, 65, 68, 69, 71, 77 och 80 till Gen.Sammandraget N:o 1; de öfriga, under rubriken: *svårmodighet* upptagne, igenfinnas under nedanstående citationer.

**) Anm. N:ris 7, 8, 23, 25, 38, 51, 56, 58, 62, 70, 84, 87 och 90 till Gen.Sammandraget N:o 1.

***) Anm. N:ris 2, 3, 8, 9, 24, 33, 39, 51, 56, 82 och 87 till Gen.Sammandraget N:o 1.

†) Anm. N:ris 7, 9, 19, 23, 34, 41, 46, 48, 62, 66, 70, 87, 88 och 90 till Gen.Sammandraget N:o 1.

mogen, efter att hafva en längre tid grubblat deröfver att han icke skulle bli salig; samt slutligen en torpare, troligen under det han varit öfverväldigad utaf plågorne af en obotlig kräftartad sjukdom.

D) *Af omåttligt förtärande af starka drycker, i så måtto, att sjelfmordet antingen blifvit derunder begånget, eller ock föranledt af fylleriets vanliga påföljder, iråkadtt obestånd, derigenom härledda husliga misshällighcter m. m.; 14 män *)*, hvaribland en afskedad soldat, som redan uppnått 71 års ålder.

E) *Utan någon känt anledning; 7 män och 3 qvinnor **).*

Af sjelfmördarne hafva 6 män räknats till *ståndspersonsklassen*, 5 män till *handverksklassen*, 8 män varit *tjenstgörande eller afskedade militärer*, 64 män och 5 qvinnor tillhört *allmogen*, 20 män och 6 qvinnor tillhört *tjenstehjónsklassen*; och för de öfrige har något stånd eller yrke icke blifvit uppgifvet.

Dessutom hafva 22 män och 2 qvinnor ***) blifvit antecknade för *oegentliga sjelfmord*, eller sådane, hvar till omåttligt förtärande af starka drycker i så måtto ansetts hafva varit en närmare eller fjernare orsak, som individerne, utan att å sig sjelfva hafva burit våldsam hand, ändock omkommit, antingen under det de befunnit sig uti ett öfverlastadt tillstånd eller korrt derefter genom följderna här af, hvarförutan ransakning vid Domstolarne förevarit angående 3 män och 1 qvinna, hvilka ansetts af full våda hafva omkommit.

*) Anm. N:ris 3, 8, 9, 14, 23, 25, 28, 29, 30, 31, 52, 60 och 70 till Tab. N:o 1.

**) Anm. N:ris 14, 15, 33, 38, 51, 53 och 90 till Tab. N:o 1.

***) Anm. N:ris 3, 14, 28, 29, 34, 37, 41, 42, 44, 46, 50, 53, 56, 66, 76, 81 och 87 till Gen.Sammandraget N:o 1.

2. Stads-Domstolarne.

A) *Sinnessvaghet* *), hvarunder 9 män och 3 qvinnor afhändt sig lifvet.

B) *Svårmodighet* **), 16 män och 3 qvinnor; och uppgifves svårmodigheten hos följande haft sin upprinnelse från:

a) *Bekymmer öfver iråkadt obestånd och fruktan för framtida bergning* ***), 4 män och 1 qvinna.

b) *Fruktan för straff för begångne brott och förbrytelser* †); en yngling, 18 år gammal, hvilken, tvenne dagar efter det han blifvit dömd för första resan stöld, hängde sig i arresten; och en qvinna af tjenande klassen, men af adelig härkomst, hvilken, för att stilla sin och ett hennes 4 års gamla barns hunger, tillgripit ett par kakor bröd, har af grämlse häröfver, i förening med sorg öfver sitt iråkade hafvande tillstånd, afhändt sig lifvet.

c) *Hvarjehanda andra psykiska orsaker* ††); deribland: en af ståndspersonsklassen, af ogrundad förmodan att vara med en obotlig sjukdom behäftad; en man, tillhörande den bättre borgareklassen, i högst goda omständigheter, som, efter en under många års sjuklighet småningom uppkommen och slutligen öfverhandtagande allmän missbelåtenhet med lifvet, förkortade sina dagar; en bodbetjent, 19 år gammal, af fruktan för misshandling af sin fader derföre, att han i och för sitt mindre ordentliga uppförande blifvit af husbonden till-

*) Anm. N:ris 5, 6, 9, 19 till Gen.Sammandraget N:o 3.

**) Anm. N:ris 12, 26, 47, 70 till Gen.Sammandraget N:o 4.

***) Anm. N:ris 9, 10 och 12 till Gen.Sammandraget N:o 3.

†) Anm. N:o 7 till Gen.Sammandraget N:o 3, och N:o 63 till Gen.Sammandraget N:o 4.

††) Anm. N:ris 7, 23, 25 till Gen.Sammandraget N:o 3, och N:ris 59, 60, 63 till Gen.Sammandraget N:o 4.

sagd att lemna tjensten, intog arsenik; en till allmogen hörande, af fruktan för sin mot honom förtörnade hustru; en handelsbetjent af kärlek, och en piga af ett genom romanläsning uppjagadt svärmiskt lynne, som råkat i en kärlekshandel, hvars påföljder hon befarade, afhände sig lifvet medelst arsenik af fruktan, att vara med barn rådd, hvilken fruktan dock var ogrundad.

C) *Omåttligt förtärande af starka drycker* har gifvit anledning till 2:ne af mankön begångne själfmord *).

Utan känd anledning har en man afhändt sig lifvet **).

Af ofvannämnde individer hafva 9 män tillhört *ståndspersonsklassen*, 8 män *handtverksklassen*, 10 män och 6 qvinnor *arbets- och tjenstehjonsklassen* samt 1 varit lifstidsfånge.

Härförutan hafva tvenne individer af qvinnokönet aflidit under det de varit af starka drycker öfverlastade ***).

Enligt hvad UnderDomstolarne hafva sig föreskrifvet, äro, vid deras tabellariske uppgifter å brottmålen, detaillerade underrättelser om beskaffenheten af samma mål och andra dermed sammanhängande upplysningar meddelade. Det hufvudsakligaste af dessa sakrika underrättelser, som i flera afseenden förtjena uppmärksamhet, innefattas uti de utdrag, hvilka särskildt finnas vid GeneralSammandragen N:ris 1, 3 och 4 härhos i underdånighet bifogade.

*) Anm. N:o 10 till Gen.Sammandraget N:o 3, och N:o 34 till Gen.Sammandraget N:o 4.

**) Anm. N:o 10 till Gen.Sammandraget N:o 3.

***) Anm. N:ris 59 och 70 till Gen.Sammandraget N:o 4.

Angående Under-Domstolarnes afgifne yttranden om den uppenbara kyrkoplikten, vatten- och bröd- samt spöstraffets inslytande på dem som för tjufnadsbrott blifvit dömda.

Uti några af de till mig förklidet år från UnderDomstolarne insända berättelser hafva stridiga omdömen blifvit yttrade, om det inslytande till förbättring den uppenbara kyrkoplikten, vatten- och bröds- samt spöstraffets användande haft på dem, hvilka för tjufnadsbrott blifvit dömda. Som dessa yttranden endast voro partiella och icke omfattade ett nog tillräckligt antal fall att kunna för något allmännare ändamål begagnas, ansåg jag nödigt, uti mitt förklidet år till UnderDomstolarne utfärdade Cirkulär begära, att de, vid innevarande års afgifvande uppgifter, ville foga deras på erfarenhet grundade omdöme, om de olika straffbestämmelsernas företräde sinsemellan, såsom förbättringsmedel betraktadt, på det, efter granskning deraf, någon tilläfsventyrs nödig modifikation i berörde straffbestämmelser kunde utfinnas. De till den ändan af mig äskade upplysningar, hafva från de fleste Dombäfvande och Under-Domstolar blifvit afgifne och innefattas uti den särskilta samling af upplysningar och anmärkningar, som vid General-Sammandragen N:ris 1, 3 och 4 finnes bifogad.

Skärskådar man uppkomsten af den så kallade kyrkoplikten, eller rättare uppenbara skrift och aflösning, så finnes att denna akt, i den äldsta christna församlingen, var en frivillig handling af en missgerningsman, som med sin uppenbara last förargat församlingen och brutit den trohet, han var församlingen skyldig. För att kunna återtagas i församlingens sköte, borde han frivilligt och af eget bevåg erbjuda sig sjelf till offentlig afbön och ådagalägga en uppriktig ånger öfver sin förbrytelse. I annan ordning kunde han ej komma till församlingens delaktighet, och hvarken församlingen eller den fallne ansåg handlingen såsom något straff, utan för ett medel att återvinna församlingens

gemenskap. Sådan var meningen med kyrkoplikten i de första århundraden; men derefter började kyrkan föreskrifva och pålägga de fallne och botfärdige hvarjehanda bättringsöfningar, hvarigenom anstalten förvandlades till ett verkligt straff. Sättet af kyrkoplikten, eller uppenbar skrift och aflösning, har i vår församling, efter Reformationen, undergått flere förändringar. I början stod den brottslige, förrän han aflöstes, vid kyrkodörren för menighetens ögon, föll der på knä och förlikade sig med församlingen. Stället för aflösningens förrättande ombyttes sedermera flere gånger, tills det efter vår nu gällande Kyrkolag bestämdes att vara neder i kyrkan, der den brottslige, på en dertill inrättad plikt pall, bör ligga på knä under gudstjensten, och efter densammas slut i församlingens närvaro uppenbart skriftas, betyga sin ånger, bedja församlingen om förlåtelse och utlofva bot och bättring.

Namnet kyrkoplikt härleder sig från de skyldigheter Presterskapet fordom, efter afkunnad aflösning, plägade pålägga syndaren, i afsigt att förekomma och undertrycka återfall i synden, hvilken plikt den brottslige hordo upptaga såsom en kyrkonäpst, på samma sätt som verldslig lag pålade penningböter. Men denna plikt har längesedan hos oss upphört, fast namnet qvarstår och numera endast utmärker sjelfva handlingen, hvars väsende och betydelse af menigheten blifvit missförstådd genom det förvillande begrepp sjelfva benämningen kyrkoplikt medförer.

Domstolarne hafva fällt olika omdömen angående kyrkoplikstens afskaffande eller bibehållande. De, som varit för dess afskaffande, hafva anført: att kyrkoplikten uppfyller ingenting mindre än det åsyftade ändamålet; att massan af folket betraktar den mera såsom ett straff, en exposition af brottslingen, hvars känsla af menniskovärde den qväfver; att den utgör ett, af Lagen icke afsedt, vanärande straff, en verklig schavottering, som endast förhårdar delinqventen samt tillintetgör dennes moraliska känsla, och högst sällan lemnar något hopp om förbättring,

eller återvändande från den började lasteliga banan; att offentliga kyrkoplikten i förening med spöstraffet, förhärdar brottslingen, som, efter att på ett dylikt sätt hafva blifvit allmänneligen prostituerad, afsäger sig allt hopp att såsom en aktad medlem åter varda i samhället emottagen, förlorar mod och håg att på ärligt sätt försörja sig, samt fortfar att stjäla, intilldess han slutligen försändes till allmänt fängelse, der han slutar sitt onyttiga lif; att mången för förnyadt tillgrepp lagförd tjuv under ransakning vid Domstol låtit förstå, att, derest han icke efter första gången föröfvad stöld måst undergå offentligt straff och nesa, han visserligen tagit sig till vara för framtiden och återgått till ärligandel, o. s. v.

Andra åter hafva yttrat: att det vore ett för allmänna säkerheten vådligt företag, att upphäfva den uppenbara kyrkoplikten; att den innefattar ett kraftigt band att afvända och tillbakahålla den brottsliga ingifvelsen och dess utförande; att, vid hvilken förändring i kroppsstraffen man företager, kyrkoplikten dock bör, åtminstone för tjufnadsbrott, bibehållas; att kyrkoplikten bör fullgöras i kyrkan till den församling, inom hvilken den brottslige har sitt hemvist; att kyrkoplikten visar ibland menigheten å alla oförderfvade sinnen, en säker verkan till återhållande från de brott, för hvilka den äger rum; att sådane personer, som ägt något begrepp om den vanära tjufnadsbrott medfört, hafva hyst stor fruktan för den offentliga kyrkoplikten; att kyrkoplikten hos den mindre bildade folkklassen mera fruktas än sjelfva kroppsstraffet; att det förekommer betänkligt att afskaffa detta för många afskräckande och hedren sårande försoningsoffer, icke allenast för den kraft Religionen bör äga på brottslingens sinne, utan äfven för det inflytande detta offentliga uppträde inför församlingen obestridligen har på brottslingens närmare eftersinnande af sin omoraliska handlings beskaffenhet, att den uppenbara kyrkoplikten under närvarande förhållanden, åtminstone på

mängden, icke medför skadlig verkan; att den uppenbara kyrkoplikten tyckes på brottslingarnes känsla och föreställning hafva någonting särdeles afskräckande och vida öfvervägande sjelfva fruktan för det kroppsliga straffet, hvaraf bör kunna slutas, att denna anstalt, såsom uti sig innehärande en kraft till den moraliska känslans upplifvande och verksamhet, icke utan den sorgfälligaste pröfning bör förkastas och upphöra; att tjufnadsbrottet innebär i sin egen natur vanära, hvilken genom kyrkoplikten hvarken minskas eller ökas; att det vore betänkligt genom kyrkoplikstens afskaffande likasom nedsätta brottets immoralité.

Vidkommande spö- eller ris- samt vatten- och bröd-straffen, så hafva, angående inflytandet af dessa straff på brottslingarne, äfven olika omdömen blifvit yttrade. En del af Domarena hafva anført: att spö- och risstraffen, i anseende till den offentlighet, hvarmed de verkställas, samt den neslighet de uti sig sjelfve innebära, icke blott nedsätta brottslingen i sitt eget värde, det han genom det vanärande straffets undergående anser sig hafva förlorat, utan äfven utestänga honom från medmenniskors umgänge, hindrar honom att erhålla årstjenst eller annan stadig sysselsättning, till förtjenande af sitt uppehälle, för hvars vinnande då ofta icke annat val finnes, än att återtaga tjufva-yrket; att alla de, som med spö fått umgälla sitt första ingrepp emot äganderättens helgd, gemenligen för andra och tredje resan stöld blifvit sakfällde; att alla de straff, som offentligen utsätta den brottslige för kroppsligt lidande eller skam, aldrig förbättra, utan snarare väcka ett emot samhällsordningen oblidkeligen fiendtligt sinne; att itererade stölder måste ofta tillskrifvas det förakt, hvarmed den med spö afstraffade bemötes; att spö- och risstraff visat sig vara i alla afscenden skadliga och snarare motverka, än bidraga till brottslingens förbättring; att det är af särdeles menligt inflytande på tjufven, som oftast af behof tillgriper andras egendom, och efter den utståndna, nesliga bestraffningen finner sig utstött

ur samhället, lemnad till rof åt brist och elände; att den med spö en gång afstraffade brottslingen är, genom bestraffningen, så vanärad och förnedrad, att man vanligen skyr hans person och bland sin omgifning anses för farlig, och är således på sätt och vis försatt utom samhällets gemenskap; att alla offentliga kroppsbesträffningar endast försämra och förhärda de personer, som, enligt nu gällande lagar, måste undergå desamma; att spö- och ris-straffens onaturlighet menligt inverkar på individens sinnelag, särdeles för den vanära, som dermed är förknippad; att den med spö afstraffade, med få undantag, förr eller sednare återkommer, och mången så fort han hinner, för att ändteligen blifva mogen att inom fästningsmurarne kunna inspärras o. s. v.

Till grund för en motsatt åsigt har deremot blifvit andragit: att det är vådligt, genom en alltför lindrig tillrättavisning, minska den farhåga för straff, som bör hos den mindre upplyste bidraga till afhållande från brottet; att spöstraffet icke verkar ofördelaktigt såsom ett återhållande medel mot förnyade tjufnadsbrott; att om spöstraff skulle afskaffas, måste ock en bättre uppsigt vid verkställigheten af vatten- och brödstraffet åstadkommas, än den, som i allmänhet i Länsfängelserna är rådande; att spöslitningen icke är svårare än vatten- och brödstraffet, då det nemligen icke med slathet användes; att erfarenheten, på grund af exempel som åberopats, visat, att spöstraffet måste hafva ett förbättrande, eller åtminstone afskräckande inflytande, emedan några, med 40 par spö för tjufnadsbrott afstraffade, sedermera icke allenast fört en klanderfri och ordentlig vandel, utan jemväl återvunnit allmänhetens förtroende i deras ort; att spöstraffet väcker afsky och farhåga hos de dervid vanligtvis närvarande nyfikne åskådarne; att ett alfvarsamt handhavande af strafflagarne förekommit såsom det mest verksamma medlet mot tillvexten af brott i allmänhet; att spöstraffet, om brottslingen har stark

stark kropp, mindre försvagar än vatten och brödstraffet, emedan han korrt tid efter det förras undergående kan åter arbeta, och den fattige mannen, som har hustru och barn, hvilka skola underhållas af hans arbetsförtjenst, önskar att, så fort ske kan, komma på fri fot, samt undergår heldre spöstraffet; att bestraffningar som offentliggöras verka såsom en varning för andra, och att brotten alltid skola tilltaga i samma mån, som straffen blifva lindriga; att, ehuru' ohyggligt spöstraffet är, detsamma likväl, vid den låga ståndpunkt af bildning och moralité, hvaruppå menigheten i allmänhet sig befinner, utgör det säkraste medlet att förekomma det ändock icke flere stöder, än de som ske, varda föröfvade; att föga säkerhet för äganderätten till lösören skulle finnas, om spö- och risstraffet försvunne; att det egentligen är gerningens natur, men icke straffets beskaffenhet, som vanhedrar.

Hvad vatten- och brödstraffet angår, så äro meningarne om detta straffs verksamhet såsom förbättringsmedel jemväl delade, allmännast och hufvudsakligast dock deri ense: att vatten- och brödstraffet, utan särdeles offentlighet tillämpadt, icke medförer den vanära, som spöstraff och den uppenbara kyrkoplikten; att det icke i samma mån förstörer den straffades moraliska värde eller uteslänger honom från möjligheten att, genom ånger och ådagalagd bättring, kunna återvinna medmenniskors aktning och förtroende; att vatten- och brödstraffet lemnar mer tillfälle till besinning och innefattar således både ett förbättrande och afskräckande element; att det i allmänhet anses som mindre hederskränkande än spöstraffet och den uppenbara kyrkoplikten; att det på långt när ej så vanhedrar som spöstraff, och den, som undergått det, har, oaktadt den uppenbara kyrkoplikten, vida lättare att, när han åter varder ställd på fri fot, på lagligt sätt bereda sig sin bergning. I afseende på vatten- och brödstraffets kraftlöshet anføres: att det sällan med

verderbörliq ordning verkställes; att den utfattige tager det gerna; att många i goda villkor önska få detta straff i utbyte mot böter och undandölja derföre sin egendom så ofta de kunna; att den vid svag födevande folkklassen heldre väljer en resa till Länsbådet att aftjena ett ringa bötesbelopp, än att använda sin arbetskraft, till förvärfvande af den penning, som erfordras att betala bötesbeloppet med; att hederskänslan hos allmogen icke är så utvecklad, att det mindre uppseende väckande straffet af vatten och bröd ensamt förmår afskräcka från brott; att vatten- och brödstaffet i allmänhet föraktas, och att det till och med inträffat, att personer aflagt villkorlig bekännelse under förbehåll att kunna påräkna att straffas med vatten och bröd.

Till afhjelpande af de olägenheter, som åtfölja ofvanberörde straff, har äfven blifvit föreslagit, att ändamålsenliga straff-arbetsinrättningar, i olika grader, borde införas, der, i förening med religiös undervisning, brottslingens fysiska krafter, utan mehn för lif och helsa, till det högsta ansträngdes, hvaraf följden förmodas blifva, att brottslingen derifrån oftast utginge förbättrad, och, då han icke undergått något vanärande straff, vore satt i tillfälle återgå från lastens bana. Men äfven om det skulle befinnas rådligt att använda straff-arbetsinrättningar så vidsträckt som mot alla tjufnadsbrott, så skulle för verkställigheten af detta förslag erfordras utomordentliga kostnader till anläggandet och underhållandet af sådane inrättningar, och hvilka kostnader svårigen skola kunna anskaffas, då utvägar ännu saknas för angelägna förbättringar i de vanliga fängelse-anstalterne.

Ehuru det nu icke tillhör mig, att i dessa vigtiga ämnen yttra mina tankar, har jag likväl ansett det vid en förestående granskning af KriminalLagen blifva af mycken nytta, att äga de upplysningar och känna de omdömen, som UnderDomstolarne i Riket fällt och blifvit meddelade af Domare, hvilka under en långvarig utöfning af Domare-

embetet med uppmärksamhet följt de verkningar, som straffen medfört, icke blott på den brottslige till förbättring, utan ock på menigheten till varnagel och exempel.

Öfrige Domstolar, Embetsverk och Authoriteter.

Akademiska Consistorierne.

Vid de Akademiska Consistorierne i Upsala och Lund hafva i brott- Tabell N:o 6. mål blifvit anklagade 6 män och 4 qvinnor, hvaraf

	Män.	Qvinnor.
Sakfällde	1.	4.
Ej till saken fälld	1.	—
Frikände	4.	—
	6.	4.

De sakfälldes förbrytelser hafva varit:

	Män.	Qvinnor.
Rif och missämja mellan makar	—	1.
Fylleri	—	1.
Andre förbrytelser med böter belagde	1.	2.
	1.	4.

Slotts-Rätterne.

	Män.	Qvinnor.	
De anklagades antal	60.	4.	Tabell N:o 7.

	Män.	Qvinnor.
Hvaraf sakfällde	48.	3.
Ej till saken fälld	10.	—
Frikände	2.	1.
	60.	4.

De sakfälldes brott och förbrytelser hafva varit:

Dråp 1, begånget af en arrestant i Christianstads fästning, f. d. Pionnieren Fluga,

å en dess kamrat i fängelset, efter uppkommen ordvexling och slagsmål dem emellan. Dråparen var 26 år gammal och ägde svag christendomskunskap.

Förfalskningsbrott 1, för hvilket 1 man sakfälldes.

Stöld 2:dra gången 1, af en mansperson.

Stöld 1:sta gången 1, af en dito.

Snatteri 4, af 3 män och 1 qvinna.

Fylleri 15, för hvilket lika många manspersoner blifvit sakfällde.

Slagsmål 26, för hvilka 25 manspersoner och 1 qvinna blifvit sakfällde.

Andre förbrytelser

med böter belagde 12, för hvilka 11 manspersoner och 1 qvinna blifvit sakfällde.

Summa brott och förbrytelser 61, begångne af 48 manspersoner och 3 qvinnor.

Nedre Borg-Rätten.

De anklagades antal hafva varit lika med de sakfälldes, nemligen 4, hvilkas förbrytelser varit af den egenskap, att penningeböter derföre blifvit erlagde.

Derförutan har ett instämmt mål, angående oenighet i äktenskap, ej blifvit till pröfning upptaget, och ett mål, angående ansvarspåstående för beskyllning, blifvit i godo bilagdt.

Krigs-Rätterne.

<i>Tabell N:o 3. För brott mot Krigslagarne anklagade</i>	295.
<i>Hvaraf blifvit sakfällde</i>	249.
<i>Under framtiden ställde</i>	4.
<i>Frikände</i>	40.
<i>Öfverlemnade till KrigsHofRättens afdömande</i>	2. 295.

Brotten och förbrytelserna hafva varit:

Subordinationsbrott.

	Brott.
Af Underbefäl begånget	1.
Af manskap begångne	8.

Tjenstefel.

Af Officerare	2.
Af Under-befäl	9.
Af manskap	62.

Andre förbrytelser.

Af Officer	1.
Af Underbefäl	7.
Af manskap	134.
Af personer, ej hörande till krigsståndet	21.

Summa brott, tjenstefel och andra förbrytelser 245.

Enligt hvad Tabellen N:o 8 närmare utvisar, hafva af Fyratiotvå Regementen och Corpser, från hvilka uppgifter till mig inkommit, endast vid Tjugu Regementen och Corpser brottmål, under år 1837, förefallit.

Krigs-Hof-Rätten.

Mål, som tillhört *KrigsHofRättens* omedelbara upptagande och pröfning:

	Personer.
Hvarföre blifvit sakfälde	15.
Frikände	3.
	18.

De sakfälldes brott och förbrytelser hafva varit:

Tjenstefel.

Af Officerare begångne	13.
Af civila Tjenstemän vid Militären	2.
	15.

Såsom tillförene har ingen Officerare för subordinationsbrott varit anklagad.

Mål, som genom besvär eller underställning från *KrigsRätterne* inkommit:

	Personer.
Hvarför blifvit sakfällde	100.
Under framtiden ställd	1.
Frikände	9.
	110.

De sakfälldes brott och förbrytelser hafva varit:

Subordinationsbrott.

	Brott.
Af manskap begångne	7.

Tjenstefel.

Af Underbefäl begångne	7.
Af manskap begångne	48.

Andre förbrytelser.

Af Underbefäl begången	1.
Af manskap begångne	52.
Af personer utom militären	12.

Summa brott, tjenstefel och andra förbrytelser 127.

De till KrigsHofRätten inkomne och der handlagde mål och ärenden hafva bestått i:

	Balance sedan år 1836.	Inkomne under år 1837.	Afgjorde under år 1837.	Balance till år 1838.
Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Bref och Remisser	—	27.	26.	1.
Publike Verks och Embetsverks skrifvelser	—	45.	45.	—
Till omedelbar pröfning hörande mål	22.	21.	17.	26.
Understälde mål	2.	31.	33.	—
Besvärsmål	2.	55.	54.	3.
Ansökningar	—	11.	11.	—
Domböcker och Rapporter	—	338.	338.	—
Summa	26.	528.	524.	30.

Hof-Rätterne.

Tabell N:o 9.

1. Svea Hof-Rätt.

Brottmål, som tillhört HofRättens omedelbara pröfning och upptagande:

Balance från år 1836	15.
Inkomne under år 1837	52.
	67.
Afgjorda under år 1837	45.
Balance til år 1838	22.
	67.

	Balance från år 1836.	Inkomne under år 1837.	Afgjorde under år 1837.	Balance till år 1838.
Understälde brottmål	23.	514.	511.	26.
Kongl. Remisser	26.	96.	98.	24.
Transport	49.	610.	609.	50.

	Transport	49.	610.	609.	50.
Lottade skriftvexlingar	62.	288.	323.	27.	
Utan kommunikation afgjorda besvär . . .	22.	259.	258.	23.	
Andre i brottmål inkomne ärenden, afgjor-					
de utan kommunikation	12.	407.	400.	19.	
		145.	1,564.	1,590.	119.

Antalet af personer, som uti de mål, hvilka tillhört HofRättens omedelbara pröfning varit anklagade, utgör 145. Bland dessa hafva blifvit sakfällde 26, befriade 52, och vid årets slut icke dömde 67.

Uti alla Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Remisser har, jemte det handlingarne, då de ej förut varit requirerade, infordrats, äfven annan åtgärd blifvit HofRätten anbefalld.

De under årets lopp inkomne Bergs-, Tull- och Commerce-mål hafva varit 116.

2. Götha Hof-Rätt.

Brottmål, som tillhört HofRättens omedelbara pröfning och upptagande :

	Balance från år 1836	3.			
	Inkomne under år 1837	4.			
		<u>7.</u>			
	Afgjorda under år 1837	4.			
	Balance till år 1838	3.			
		<u>7.</u>			
	Balance från år 1836.	Inkomna under år 1837.	Afgjorde under år 1837.	Balance till år 1838.	
Underställde brottmål	25.	431.	438.	18.	
Kongl. Bref och Remisser . .	1.	81.	79.	3.	
	Transport	26.	512.	517.	21.
					Lottade

Transport	26.	512.	517.	21.
Lottade skriftvexlingar	90.	318.	318.	90.
Utan kommunikation afgjorda besvär	3.	259.	262.	—
Andre i brottmål inkomne ären- der, afgjorda utan kommu- nikation	—	133.	131.	2.
	119.	1,222.	1,228.	113.

I mål, som tillhört HofRättens omedelbara upptagande, äro sju personer tilltalade, deraf två blifvit fällda till ansvar, två frikända och tre bero på framtida pröfning. Eders Kongl. Maj:ts Nådiga remisser med utlåtande hafva varit 26, med handlingar 46; de Kongl. Brefven 10.

3. Hof-Rätten öfver Skåne och Blekinge.

Brottmål, som tillhört HofRättens omedelbara upptagande och pröfning, hafva inom året icke förekommit.

	Balance för år 1836.	Inkomne under år 1837.	Afgjorda under år 1837.	Balance. till år. 1838.
Underställda brottmål	7.	179.	183.	3.
Kongl. Remisser	7.	153.	146.	14.
Lottade skriftvexlingar	16.	145.	144.	17.
Utan kommunikation afgjorde besvär . 2.	196.	191.	7.	
Andre i brottmål inkomne ärenden, af- gjorda utan kommunikaton	—	48.	48.	—
	32.	721.	712.	41.

Efter Kongl. Maj:ts Nådiga Remisser, hvarigenom handlingar infordrats, hafva varit 96; och sådane, hvarigenom HofRätten tillika blifvit anbefalld åtgärd, 57; de Kongl. Brefven hafva varit 6.

Kammar-Rätten.

Oafgjorde mål för tillgrepp af Kronans medel, som från år 1836 balanceras	1.
Under loppet af år 1837 tillkomne balancemål	7.
	8.
Afgjorde år 1837	5.
Oafgjorde vid nämnde års slut	3.
	8.

Öfver-Ståthållare-Embetet i Stockholm.

976 brottmål, som vid Poliskammaren i Stockholm varit under loppet af året handlagde, hafva blifvit till ytterligare åtgärd öfverlemnade till Stads- och LandsDomstolar.

De märkligaste deribland hafva angått:

Efterapning af Bancosedlar	2.
Utprångling af falska sedlar	2.
Förfalskning af Orlofssedlar, Skuldsedlar och andre handlingar	36.
Dråp	2.
Mordförsök	1.
Föräldrars öfverfallande med slag	1.
Barn, genom vanvård omkomne	3.
,, misshandlade	2.
Stölder	323.
Snatterier	252.
Innehafvande af dyrkar	34.
Bedrägerier af oredligt förhållande af flerfaldig beskaffenhet	33.
Försök att afhända sig lifvet	2.
Qvacksalfveri	1.

Afgjorda Polismål hafva varit 12,000.

De märkligaste deribland hafva angått:

Fylleri	{ af mankön 725. }	806.
	{ af qvinkön 81. }	
Sabbatsbrott		107.
Bagares förbrytelser emot Månadstaxorne		46.
Försummad Lykttändning		1,734.
,, Gaturenhållning		3,269.
Felaktige Vigter och Målkärl		50.
Personer, upptagne för sysslolöst kringstrykande om nätterna på gatorna, eller uteliggande i hamnarne och på andra allmänna platser		362.
Personer, af begge könen, hvilka, såsom i saknad af husrum, eller icke här i staden ägande säkra och ordentliga näringsfång, blifvit upptagne till tjenst eller till arbete använde, eller erhållit föreläggande att förse sig med laga näringsfång		726.
Personer, remitterade till stadens Curhusinrättning för venerisk sjukdom		511.
Personer, som varit sjuke, saknat husrum och från gatorna upptagne, blifvit på Eder Kongl. Maj:ts egen bekostnad i särskilde herrbergen vårdade etc.		52.
Drunknade		53.
Omkomne genom vådliga händelser		5.
Sjelfmord		15.
Tvistemål, hvilka under oriktiga rubriker blifvit hos ÖfverStåthållareEmbedet anmälte och antingen förlikta, eller lemnade af parterne att vid vederbörlig Domstol utföras		378.

Af till hufvudstaden ankomne resande hafva 13,195 blifvit anmälte från inrikes, och 446 från utrikes orter.

Antalet af Canzli-expeditioner från ÖfverStåthållareEmbedet i Polis-

ärender, har varit 8,435, och totalsumman af handlagde Polisärender, af alla slag 35,116, eller 3,442 flere än under år 1836.

De vid ÖfverStåthållareEmbetets Canzli handlagde ärender hafva, under år 1837, varit 8,423, deraf 136 blifvit uppskjutne till innevarande år.

Aktioner i Tryckfrihetsmål.

Af HofCanzlersEmbetet hafva sex Aktioner i Tryckfrihetsmål emot utgifvare af dagblad och periodiska skrifter blifvit anmälte, deraf tre Aktioner föranledt till de anklagades fällande af Juryn till penningböter, och i de öfrige Aktionerna hafva de anklagade blifvit af Juryn frikände.

Af HofCanzlers-Embetet handlagde så kallade Ordningsmål, rörande Boktryckares underlåtenhet att till vederbörliga ställen aflemna exemplar af tryckta skrifter, eller att å sådane utsätta Boktryckarens namn och årtalet, hafva varit sju.

Förbrytelser emot Tullförfattningarne.

Bil. Litt. B. Vid Domstolarne i Riket hafva 578 Confiscationsmål blifvit afdömda, deraf 160 i Stockholm, 63 i Götheborg, 50 i Helsingborg, 37 i Malmö, 21 i Landscrona och 13 i Carlshamn *).

Förbrytelser emot Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Förordning emot Fylleri och Dryckenskap.

Tabell N:o 10. Förbrytelser af nämnde beskaffenhet hafva, dels hos Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länen, dels vid Lands- och StadsDomstolarne blifvit åtalade, nemligen:

*) Confiscationsmålen voro år 1831, 612; år 1832, 736; år 1833, 652; år 1834, 593; år 1835, 676, och år 1836, 666.

Hos Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länen och

	Män.	Qvinnor.
vid Poliskammaren i Stockholm, der antalet af dem, som för Fylleri blifvit till ansvar fälldes, varit . . .	1,666.	106.
Vid Härads- och Bergstings-Rätterne	1,072.	24.
• Kämners- och Rådstufvo-Rätterne	1,507.	80. *)
• Slotts-Rätterne	15.	—
• Universiteterna	—	1.
	4,260.	211. **)

Vid Poliskammaren i Stockholm hafva 806 personer blifvit till ansvar fällda. Hos Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Blekinge Län, der de fleste åtal skett, 127 personer; dernäst i Jönköpings Län, 115 personer; i Kronobergs Län, 100 personer; i Stora Kopparbergs Län, 97 personer; i Elfsborgs Län, 59 personer; i Jemtlands Län, 3 personer; i Gottlands Län endast 1 person, och i Westerbottens Län *ingen*. 1,298 män och 65 qvinnor hafva blifvit sakfällda för 1:sta gången, 231 män och 16 qvinnor för 2:dra, 68 män och 11 qvinnor för 3:dje, 35 män och 5 qvinnor för 4:de, 8 män och 4 qvinnor för 5:te, 10 män och 2 qvinnor för 6:te, 4 män och 1 qvinna för 7:de och 2 män och 2 qvinnor för 8:de gången.

Ehuru en icke ringa del af de gröfre brott och själfmord, som under år 1837 förekommit, tillskrifves dryckenskapslasten, hafva dock flere underrättelser från Domstolarne instämt deri, att i åtskillige orter dryckenskapen är märkbart i aftagande, och att menigheten derstädes börjar att mera allmänt visa vedervilja för sådane drycker, hvilkas missbrukan-

*) Deribland en qvinna för 7:de och en för 13:de gången. Anm. N:o 9 till General-Sammandraget N:o 3.

**) Detta slag af förbrytelser voro år 1833, 4,722; år 1834, 4,701; år 1835, 4,235 och år 1836, 4,151.

de lätteligen kan blifva orsaken till flersfaldige brott och olyckshändelser. Några mer märkbara verkningar af den förändring, som menighetens vanor och böjelser, genom en tilltagande nykterhet, i allmänhet redan undergått, visar sig deraf, att de kriminella målen, öfverhufvud, men i somliga landsorter i synnerhet, minskats, under de 2 eller 3 sednare åren, emot hvad antalet af dylike voro under åren 1830—1835.

Förhållandet med de i samtelige Kronohäktena i Länen intagne Arrestanter.

Såsom ett upplysande bidrag till förevarande statistiska arbete, har jag ansett det ämne vara, som under ofvanstående rubrik angifves, och hvilket ämne är ett af de nya, som i ingressen till denna underdåniga Berättelse omnämnes. Från ÖfverStåthållareEmbetet i Stockholm och Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länen har jag infordrat, enligt meddelade Formulär, uppgifter å antalet af de Arrestanter, som i Kronohäktena i Länen årligen intagas, och om beskaffenheten af de förbrytelser, hvarföre de blifvit häktade. Nedanstående i tabellarisk form uppställde utdrag af det hufvudsakligaste, som den öfver dessa uppgifter för år 1837 författade Tabell innehåller, visar förhållandet på sätt som följer:

Tabell N:o 16.

	För hvarje handa grofva Brott.		Särskilt för Stöld.		För andre Förbrytelser.		Lösdrifvare och Försvarslöse.		Bysatte personer.		Barn, sine mödrar åtföljande.
	Män.	Qv.r.	Män.	Qv.r.	Män.	Qv.r.	Män.	Qv.r.	Män.	Qv.r.	Ahtal.
Uti Stockholms Stads Häkten	87	31	1075	363	1641	322	1102	281	241	24	—
• Upsala Läns Kronohäkte	4	—	51	7	32	9	62	14	9	—	5
• Stockholms Läns Dito	20	4	124	24	61	13	282	18	13	—	5
• Skaraborgs Läns Dito	16	—	60	19	247	40	147	39	8	—	20
• Kronobergs Läns Dito	15	6	35	13	19	5	56	17	2	—	7
• Jönköpings Läns Dito	7	3	91	20	126	18	88	37	14	—	28
• Westmanlands Dito	17	5	91	14	37	9	109	29	26	—	33
• Linköpings Läns Dito	22	5	94	23	293	34	205	16	17	—	7
• Nyköpings Läns Dito	16	2	70	1	292	17	123	4	4	—	4
• Elfsborgs Läns Kronohäkten	58	11	119	12	121	44	132	23	7	—	23
• Calmar Läns Kronohäkte	25	1	111	26	140	17	105	23	3	—	10
• Stora Kopparbergs Läns Dito	13	—	67	18	28	8	73	23	32	2	27
• Örebro Läns Kronohäkten	24	4	103	13	41	19	101	14	9	—	11
• Wernlands Läns Kronohäkte	15	3	85	18	83	11	57	14	5	1	15
• Gefleborgs Läns Dito	9	3	71	5	25	6	73	13	5	—	9
• Westernorrlands Läns Kronohäkten	4	7	75	12	39	14	40	8	7	1	17
• Westerhottens Läns Kronohäkte	3	3	20	4	19	2	15	4	—	—	3
• Gottlands Läns Dito	5	4	37	15	2	—	10	3	2	—	1
• Malmöhus Läns Kronohäkten	32	7	94	25	64	9	114	34	61	1	19
• Christianstads Läns Kronohäkte	10	2	97	20	11	8	119	32	3	—	40
• Uti Blekinge Läns Kronohäkten	15	2	72	29	88	3	145	22	8	—	19
• Hallands Läns Dito	18	1	52	12	25	1	32	9	8	—	7
• Götheborgs och Bohus Läns Kronohäkte	10	1	220	12	20	5	60	11	6	—	15
• Jemtlands Läns Dito	5	—	20	4	2	2	17	6	7	—	5
• Norrbottens Läns Dito	7	2	11	5	11	1	10	6	—	—	1
Summa	457	107	2945	714	3468	617	3277	700	497	29	331

Antalet af ofvanstående i Stockholms Stads- och samtelige Länshäkterna, under loppet af år 1837, förvarade fångar utgör 12,811, deraf 10,644 mans- och 2,167 qvinspersoner.

Deraf hafva för angifne brott och förbrytelser varit häktade 6,870 mans- och 1,438 qvinspersoner.

Häktade för försvarslöshet och lösdrifveri 3,277 mans- och 700 qvinspersoner.

För gäld bysatte 497 mans- och 29 qvinspersoner.

Barn, som utan att hafva begått brott, åtföljt sina mödrar i häkterna, 331.

Af de för brott häktade hafva 3,014 mans- och 409 qvinspersoner varit straffade med fängelse vid vatten och bröd.

Så kallade transportfångar, som i Länshäkterna afbidat lägenhet att afföras till fästningar och andre orter, hafva varit 2,919 mans- och 346 qvinspersoner.

I afseende på ofvan uppgifne antal fångar af alla slag, som under år 1837 varit i Stockholms Stads- och samtelige Länshäkterna intagne, hafva Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anmärkt, att en stor del af de till vatten och bröd dömda, samt till fästningar och andra orter afsände personer, utgöres af de uti de 4 första kolumnerne af ofvanstående tabell införde; att, hvilket icke varit möjligt att bestämdt urskilja, samma person möjligen varit för olika förbrytelser på en gång tilltalad, och således finnes upptagen på mera än ett ställe; att samma person flere gånger under årets lopp varit tilltalad och häktad, men hvarje gång blifvit under ny nummer i fång-journalen införd; af hvilket allt kan slutas, att, om fång-journalerne och de på grund deraf sammandragne uppgifterne vore i berörde hänseenden fullkomligt bestämde, antalet af de häktade personerna skulle finnas i betydlig mån förminskadt.

Då

Då de i Stockholms stads häkten intagne Arrestanter från jemförelsen undantages, finnes att det största antalet af gröfre förbrytare varit förvaradt i Elfsborgs Läns häkten, och i Westerbottens Läns häkte det minsta antalet. I Götheborgs och Bohus Läns häkte det största antalet för stöld, och i Norrbottens Läns häkte det minsta antalet. För andre förbrytelser hafva de fleste Arrestanter befunnits i Linköpings Läns häkte, och det minsta antalet befunnits i Jemtlands Läns häkte. För lösdrifveri och försvarslöshet hafva de fleste personer varit häktade uti Stockholms Läns fängelse, men minsta antalet af derföre häktade personer har varit i Gottlands Läns häkte. Antalet af för gäld bysatte personer har varit störst i Malmö Läns häkte, minst i Kronobergs och i Gottlands Läns häkten, och i Westernorrlands och i Norrbottens Läns häkten har icke någon person varit för gäld bysatt.

Förhållandet med olika slags Fångar år 1837 å Rikets samtelige Fästningar och Korrektions-Inrättningar har varit följande :

Den 31 December 1837 befunnos å Rikets samtlige Fästningar och Korrektions-Inrättningar af

	Mankön.	Qvinkön.
<i>Dömde på lifstid</i>	530.	85.
<i>Dömde på vissa år</i>	507.	139.
<i>Fångar på bekännelse</i>	12.	—
	<u>1,049.</u>	<u>224.</u>
	1,273. *)	

Med bekännelse-fångarne hafva under årets lopp inträffat följande förändringar: Tvenne hafva, till följd af Eder Kongl. Maj:ts nådiga beslut, blifvit frigifne från Malmö fängelse, samt En, efter aflagd bekännelse, ifrån Långholms Korrektions-Inrättning afsänd till ny ransakning vid vederbörlig Domstol. Tvenne bekännelse-fångar af mankönet hafva under året tillkommit, af hvilka den ene förvaras vid Arbetsfängelset i

*) År 1832 var antalet 1,130; år 1833, 1,111; år 1834, 1,102; år 1835, 1,114 och år 1836, 1,234.

Malmö, och den andre vid Långholms Korrektions-Inrättning. Ingen qvinna har under årets lopp varit insatt på bekännelse.

Korrektionsfångar.

Antalet deraf har varit:

af Mankön	1,956.)	
af Qvinkön	30f.)	2,257. *)

nemligen vid:

	af Mankön.
Korrektions-Inrättningen å Långholmen	630.
Arbetsfängelset i Malmö	427.
Allmänna Arbets-Inrättningen i Carlskrona	180.
Dito Dito å Kongsholmen	197.
Pionnierer å Carlsborgs Fästning	311.
Kasserade allmänna arbetsskarlar i Carlskrona	25.
På Waxholms Fästning förvarade korrektionsfångar	21.
I samtelige Läns och Stockholms Stads häkten, enligt Kongl.	
Brefvet den 29 Juni 1833, qvarhållne korrektionsister	78.
Dito Dito Pionnierfångar	87.
	af Qvinkön.
Vid Stockholms Norra Korrektions-Inrättning	166.
• Norrköpings Korrektions-Inrättning	80.
• Götheborgs Dito Dito	55.

Af Korrektionsfångarne hafva under loppet af år 1837 afgått:

Från Korrektions-Inrättningen å Långholmen:

	Mankön.
Försedde med laga försvar	144.
Frigifne efter fulländad arbetstid	65.
Försedde med pass	6.
Till åtskillige Authoriteter, enligt requisition, aflemnade	10.
Döde	29.
Afsände till Waxholms fästning	12.
Rymde	4.
	270.

*) År 1832 var antalet 2,305; år 1833, 2,231; år 1834, 2,262; år 1835, 2,166 och år 1836, 2,160.

Från Arbetsfängelset i Malmö:

Frigifne genom Eder Kongl. Maj:ts Nåd	15.
" genom laga årstjenst	18.
" efter fulländad arbetstid	68.
Försedde med pass	11.
Döde	14.
Mördad af kamrat	1.
Rymde	2.
Afsänd till Landsh:ge-Embete i Christianstad för vidare behandling	1.
	130.

**Från Arbets-Inrättningarne i Carlskrona och å
Kongsholmen:**

Med försvar försedde	12.
Frigifne efter uttjent arbetstid	20.
Frigifne af Eders Kongl. Maj:ts Nåd	2.
Döde	9.
Rymde	17.
Kasserade på Flottans Sjukhus	14.
Afsände till häkten	4.
	78.

Från Waxholms Fästning:

Utlemnad i årstjenst	1.
Frigifne efter uttjent arbetstid	2.
Död	1.
Afsände till Korrektions-Inrättningen å Långholmen	12.
	16.

Från Norra Korrektions-Inrättningen:

	Qvinnor.
Försedde med laga försvar	7.
Frigifne efter fulländad arbetstid	41.
Försedd med pass	1.
	Transport 49.

	Transport 49.
Aflemnad till Danviks Hospital	1.
Döde	14.
Ryind	1.
	65.

Från Norrköpings Korrektions-Inrättning:

Frigifne i laga tjänst	17.
Frigifne efter fulländad arbetstid	11.
Försedde med pass	7.
Återsänd till Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande	1.
Döde	2.
Afsände till ransakning	2.
Afsänd till Norra Korrektions-Inrättningen	1.
	41.

Från Götheborgs Korrektions-Inrättning:

Frigifne i årstjänst	4.
Frigifne efter fulländad arbetstid	3.
Försedde med pass	2.
Afpolleterade till Stadens Rådhus	3.
Död	1.
	13.

Summa afgångne Korrektionsfångar af mankön 494, af qvinkön 119, tillsammans 613.

Äktenskapsskillnader.

Enligt de från samtelige Consistorierne insända uppgifter, hafva äktenskap blifvit upplöste och skiljobref derå utfärdade, under loppet af år 1837, för det antal förbrytelser, eller af de anledningar, som

Tabell N:o 11.

bifogade sammandrag utaf Tabellen N:o 11 utvisar, deraf äfven kan ses, hvilkendera af makarne, som varit den brottslige, eller genom hvars vållande äktenskapet blifvit upplöst:

Äktenskapen hafva blifvit upplöste för														Äktenskap, som i anseende till häfðande efter trolofning, eller under äktenskapslöfte, bordt med vigsel fullbordas, men för missämja måst upplösas.				Äktenskap, som i anseende till häfð af annor person före äktenskapet måst upplösas.			
Hor.	Malitiosa desertio.		Nesligt brott.		Galen-skap.		Fortfarande bitterhet och osämja, oakadt under-gångne var-ningsgrader.		Fortfarande fylleri, oansedt under-gångne var-ningsgrader.		Äktenskap, som i anseende till häfðande efter trolofning, eller under äktenskapslöfte, bordt med vigsel fullbordas, men för missämja måst upplösas.		Äktenskap, som i anseende till häfð af annor person före äktenskapet måst upplösas.								
	Genom Mannens brottslighet.	Å Mannens sida.	Å Qvinnans sida.	Begånget af Mannen.	Begånget af Qvinnan.	Hos Mannen.	Hos Qvinnan.	Å Mannens sida.	Å Qvinnans sida.	Felst på Mannens sida.	Felst på Qvinnans sida.	Der till Mannen varit orsaken.	Der till Qvinnan varit orsaken.	Genom Mannens felaktighet.	Genom Qvinnans felaktighet.						
Vid Hof-Consist. i Stockholm	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
• StadsConsist. i Stockholm	2	1	—	—	1	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—						
• Upsala DomKapitel . . .	1	3	1	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	1	—						
• Linköpings DomKapitel .	2	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
• Skara DomKapitel	—	1	4	—	—	—	1	—	—	—	—	4	—	—	—						
• Strengnäs DomKapitel . .	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
• Westerås DomKapitel . .	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	5	—	—	—						
• Wexiö DomKapitel	—	—	6	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—						
• Lunds DomKapitel	4	3	2	5	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—						
• Götheborgs DomKapitel .	2	2	6	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—						
• Calmar DomKapitel . . .	3	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—						
• Carlstads DomKapitel . .	1	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—						
• Hernösands DomKapitel .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
• Wisby DomKapitel	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
Summa	20	16	25	13	3	1	—	2	4	—	3	1	14	5	1						

Genom Consistoriel åtgärd hafva af de anledningar ofvanstående rubriker utvisa, tillsammans 107 äktenskap blifvit upplöste, deraf 69 genom mannens och 38 genom kvinnans vållande. Endast för ett fall, nemligen "galenskap," har orsaken till äktenskapets upplösning varit hos hustrun, men i alla öfrige fall har mannen öfvervigten såsom felande part. De äktenskapsskillnader, som skett för fortfarande bitterhet och osämja, hafva härledt sig från mannens sida, äfvensom mannens förbrytelse föranledt till skillnad i det äktenskap, som, i anseende till häfðande af annor person före äktenskapet, måst upplösas. Största antalet af äktenskapsskillnader har förekommit hos Consistorium i Lund, och minsta antalet hos Consistorierne i Hernösand och i Wisby samt vid Hof-Consistorium i Stockholm, nemligen ett vid hvardera. Fästehjon, som efter föregången behörig begäran erhållit Domkapitels skiljobref till upplösande af deras, antingen genom trolofning, eller ock förmedelst afkunnade lysningar påbörjade äktenskapsförbindelser, hafva vid samtelige Domkapitlen varit 106 par.

Utom ofvanstående antal af äktenskapsskillnader, hafva skiljobref för någre särskilte fall blifvit utfärdade, nemligen: vid Linköpings Domkapitel, ett skiljobref, af anledning, att vederbörande Domstol, i stöd af Giftermålsbalkens 13 Kap. 8 §., dömt till äktenskapsskillnad i anseende till hustruns obehägnhet till äktenskap; vid Strengnäs Domkapitel, ett skiljobref för missbildning hos kvinnan; och vid Götheborgs Domkapitel, ett skiljobref, för det mannen, efter föregången lysning till äktenskap mellan honom och hans fästeqvinna, henne öfvergifvit, och, oaktadt vederbörlig stämning, icke återkommit, hvadan fästeqvinnan sökt och undfått skiljobref från honom.

Om nativitetsförhållandet med äkta och oäkta barn på Landsbygden och i Städerne under år 1857.

Åberopande hvad jag förut i underdånighet förmålt om anledningen till förevarande ämnes upptagande i denna handling, hvilket ämne är af interesse för omdömet om det sedliga tillståndet i landet, får jag, med vägledning af den uppgift, som från TabellCommissionen blifvit aflemnad, meddela följande sammandrag, som visar antalet af de barn som inom och utom äktenskapet blifvit födde, under loppet af det sistförflutna året.

Födde på Landet:

I hela Riket äkta barn	82,031.
deraf 41,833 mankon och 40,198 qvinkön.	
Oäkta barn	4,281.
deraf 2,150 mankon och 2,131 qvinkön.	
Således ett oäkta barn mot ungefärligen nitton äkta barn.	

Födde i Städerna:

I Rikets samtliga Städer, utom i Stockholm, äkta barn	4,788.
deraf 2,464 mankon och 2,324 qvinkön.	
Oäkta barn	995.
deraf 502 mankon och 493 qvinkön.	
Således ett oäkta barn mot nära fem äkta barn.	
I Stockholms Stad, äkta barn	1,534.
deraf 778 mankon och 756 qvinkön.	
Oäkta barn	987.
deraf 519 mankon och 468 qvinkön.	
Således ett oäkta barn, mot ungefär ett och ett halft äkta barn.	
Födda barn, äkta och oäkta tillsammans, både på Landet och i Städerna, 94,616.	

I Elfsborgs Län äro de fleste äkta barn födde, i Malmöhus Län dernäst, och i Jemtlands Län det minsta antalet. Af oäkta barn har, bland Länen, Malmöhus Län det högsta antalet födde, Christianstads Län dernäst, och i Gottlands Län har antalet varit minst. I Elfsborgs Län, det folkrikaste, äro cirka hälften oäkta barn födde mot antalet af sådane födde i Malmöhus Län. Bland Städerna, utom i Stockholm, har i Götheborg de fleste äkta barn blifvit födde, dernäst i Norrköping, och i Falsterbo det minsta antal af äkta barn. Af födde oäkta barn har, utom Stockholm, Götheborg högsta antalet, Norrköping dernäst, men i Söderhamn, Luleå, Sigtuna, Falsterbo och Skänör hafva inga oäkta barn varit födde. I några Städer har antalet af födde oäkta barn, mot antalet af födde äkta, närmat sig proportionen emellan båda slagen i Stockholm, såsom till exempel i Westerås, der de födde äkta barnen varit 64, men de oäkta 36, i Carlstad, 60 äkta, mot 25 oäkta; i Chri-

stianstad, 90 äkta mot 36 oäkta; i Jönköping, 92 äkta mot 30 oäkta; i Upsala, 92 äkta mot 31 oäkta. I andre Städer åter, med större eller ungefärligen lika folkmängd som i de sistnämnde Städerna, har antalet af oäkta barn, i jämförelse till antalet af derstädes födde äkta barn, varit ringa, såsom till exempel: i Nyköping 84 äkta, men 17 oäkta, i Linköping 106 äkta, men 28 oäkta; i Calmar 165 äkta, men 15 oäkta; i Wisby 96 äkta, men 14 oäkta; i Malmö 224 äkta, men 37 oäkta; i Sala 74 äkta, men 6 oäkta, o. s. v.

Det nu uppgifna förhållandet med de utom äktenskap födde barn, hvilkas antal i Städerna i synnerhet är så betydligt, kan icke undgå att ingifva alfvärsamma betraktelser om det öde, som månde vänta större delen af dessa värlösa barn, hvaraf sannolikt många framdeles komma att såsom mogne förbrytare upptagas i brottmålslängderna. Af denna anledning och för att erhålla ögonskenliga bevis till styrka för den förmodan, att de fleste grofva brottslingar varit af oäkta börd, samt att de, igenom saknaden af den föräldravård, som härflyter utaf en med äktenskap besegrad förbindelse, råkat på villovägar och kommit att beträda brottets bana, har jag anmodat UnderDomstolarne, att, vid deras för innevarande år afgifvande uppgifter å brottmål, noga utmärka, huru många af de för gröfre brott sakfällde personer varit födde af äkta eller oäkta säng, derom upplysning i afseende på de, som för tjufnadsbrott blifvit dömda, äfven bör meddelas, så vidt sådant vid ransakningarna blifvit anmärkt; hvarjemte jag vill vara betänkt på utvägar, att förskaffa mig enahanda underrättelser angående de å Korrektions-inrättningarna och allmänna Fängelserna varande korrektionsfångar och förbrytare.

Hemställda brottmål och antalet af de till döden dömda brottslingar under år 1837.

De genom Eder Kongl. Maj:ts JustitieRevisionsExpedition år 1837 hemställda brottmål, som af Eder Kongl. Maj:ts Högsta Domstol blifvit afgjorda, hafva varit 48; och antalet af personer, som för brott till döden dömda, år 1837 sökt, men ej vunnit förskoning från dödsstraff, utgör 15.

Afdelningen för de Civile Rättegångsärenderne.

1. Lands-Domstolarne.

Härads-Rätter och Bergs-Tings-Rätter.

Totalsumman af de civile målen 73,744.

hvaraf Konkursen 484.

Af Cessionanter hafva varit:

Prester 34.

Militärer 21.

Andre Ståndspersoner 123.

Hemmansbrukare och Hemmansägare . 210.

Tjenstefolk och Stattpare m. fl. dylike 96.

Skuldfordringsmål 43,563 *).

Svarande partens stånd:

Prester 93.

Militärer 1,441.

Andre Ståndspersoner 1,323.

Hemmansbrukare och Hemmansägare . 24,032.

Tjenstefolk och Stattpare m. fl. dylike 16,503.

Andre Tvistemål 29,697.

Förlikte före inställelsen inför Rätten 21,119.

Förlikte inför Rätten 5,938.

Afgjorde 36,416.

Uppskjutne 10,271.

Från Härads- och BergsTingsRätterne hafva till högre Rätt blifvit vädjade 4,646 mål.

*) Summa Skuldfordringsmål öfverensstämmer icke med antalet af svarande parter, emedan BergsTingsRätterne icke uppifva ståndsklasserne, som målen angå, men väl summan å Skuldfordringsmål, som vid BergsTingsRätterne utgjort 171.

Ågodelnings-Rätterne.

<i>Tabell N:o 14.</i>	Balancerade mål från år 1836	177.
	Under år 1837 inkomne	961.
		<u>1,138.</u>
	Hvaraf afgjorda under år 1837	881.
	Förlikte under år 1837	75.
	Balancerade till år 1838	182.
		<u>1,138.</u>

Lagmans-Rätterne.

<i>Tabell N:o 15.</i>	Uppskjutne från år 1836	139.
	Från HäradsRätterne genom väd inkomne mål under år 1837 . .	4,995.
		<u>5,134.</u>

Hvaraf blifvit bilagde före inställelsen vid Lagmans-	
Rätt	1,899.
Förlikte vid LagmansRätt	75.
Afgjorde	3,013.
Uppskjutne till år 1838	147.
	<u>5,134.</u>

De från LagmansRätt till HofRätt vädjade mål hafva varit 1,103, och de, under summa apellabilis, vid LagmansRätt afdömde mål, 338.

2. Domstolarne i Städerna.

Kämnars-Rätterne.

Totalsumman af de civile målen hafva vid KämnarsRätterne varit 4,586.

hvaraf **S k u l d f o r d r i n g s m å l 3,841.**

Svarande partens stånd:

Prester	7.
Militärer	262.

Borgare	1,282.	
Andre innevånare i Städerna	2,490.	
Andre Tvister	745.	4,586 *).
Deraf hafva före inställelsen vid Domstol blifvit		
Förlikte	977.	
Förlikte inför Domstol	507.	
Afgjorde	2,787.	
Uppskjutne	315.	4,586.
Vädjade under högre Rätt hafva varit	586.	

Rådhus-Rätterne.

Totalsumman af de civile målen vid RådhusRätterne	4,492.
hvaraf Konkursen	921.
Af Cessionanter hafva varit:	
Prester	6.
Militärer	20.
Borgare	485.
Andre innevånare i Städerna	404.
Skuldfordringsmål	2,014.
Svarande partens stånd:	
Prester	10.
Militärer	23.
Borgare	943.
Andre innevånare i Städerna	1,045.
Andre Tvistemål	1,557.
	4,492.

*) Summorne å Konkursen och Skuldfordringsmål och summorne å Cessionanter och svarande parter i Skuldfordringsmål, kunna icke med hvarandra öfverensstämma, emedan i ett och samma mål varit flere svarande parter, äfven af olika stånd.

Hvaraf blifvit förlikte före inställelse vid Domstolen	593.
Förlikte inför Rätten	340.
Afgjorde	2,780.
Uppskjutne	<u>779.</u> 4,492.

Vädjade målen från RådhusRätterne under högre Rätt hafva varit 388, och de till RådhusRätterne från KämnarsRätterne vädjade, 525.

Under summa apellabilis äro vid RådhusRätterne afdömde 671 mål.

Nedre Borg-Rätten.

Skuldfordringsmål	37.
Andre Tvister	<u>66.</u>
	103.

Deraf förlikte före inställelsen vid Rätten	7.
Förlikte inför Rätta	10.
Afgjorde	84.
Uppskjutne	<u>2.</u> 103.
Till Öfre BorgRätten äro vädjade	4.

Öfre Borg-Rätten.

Oafgjorda sedan år 1836, Besvärs- och Supplikationsmål . . .	4.
Under år 1837 tillkomme: Vädjade mål	4.
Besvärs- och Supplikationsmål	<u>31.</u> 39.
Afgjorda under år 1837: Vädjade mål	3.
Besvärs- och Supplikationsmål	33.
Balance till år 1838: Vädjade mål	1.
Besvärs- och Supplikationsmål	<u>2.</u> 39.

Akademiska Consistorierna.

S k u l d f o r d r i n g s m å l	4.
Svarandens stånd:	
Prest	1.
Andre af UniversitetsStadens invånare	3.
A n d r e T v i s t e r	2.
Deraf förlikte inför Rätta	1.
Uppskjutne	1.

Hof-Rätterna.

Svea Hof-Rätt.

Konkurs-, Boskillnads- och Urfva-mål.

	Vädjade. Instämde.			Vädjade. Instämde.	
Balance från år 1836	17.	23.	Afgjorde under året	77.	14.
Vid 1836 års slut in-					
komplette och såle-			Afskrifne eller afför-		
des då ej lottade in-			de, i följd af förlik-		
stämde och vädjade			ning eller annan or-		
mål	8.	—	sak	—	1.
			Vid 1837 års slut ej		
			lottade mål	7.	—
Under år 1837 till-			Vid 1837 års slnt o-		
komne	69.	10.	afgjorde	10.	18.
	94.	33.		94.	33.

Års-Proklama.

Under år 1837 inkomne . . .	18.	Afskrifne eller afförde i följd af för-	
		likning eller annan orsak . .	18.

Twistemål i allmänhet.

	Vådjade. Instämde.		Vådjade. Instämde.
Balance från år 1836	165. 25.	Afgjorde under år 1837	389. 14.
		Afskrifne eller afförde	
		i följd af förlikning	
		eller annan orsak . .	10. 5.
Vid 1836 års slut in-		Vid årets slut ej lottade	
complete och således		de mål	55. 11.
då ej lottade instämde		Vid 1837 års slut oaf-	
och vådjade mål . . .	91. 5.	gjorde	99. 12.
		På särskildt tillförord-	
		nade HofRättens af-	
Under år 1837 tillkomne	297. 16.	görande bero	— 4.
	<u>553. 46.</u>		<u>553. 46.</u>

Fiskaliska Aktioner.

Balance från år 1836	15.	Afgjorde under år 1837	38.
		Vid årets slut ej lottade mål .	2.
Under år 1837 tillkomne	35.	Vid årets slut oafgjorde	10.
	<u>50.</u>		<u>50.</u>

Lottade Skriftvexlingar.

Balance från år 1836	40.	Afgjorde under år 1837	359.
		Afskrifne eller afförde i följd	
		af förlikning eller annan orsak	7.
		Vid 1837 års slut ej lottade	
		mål	23.
Under år 1837 tillkomne	388.	Vid 1837 års slut oafgjorde	39.
	<u>428.</u>		<u>428.</u>

Utan Kommunikation afgjorde Besvär.

Balance från år 1836	30.	Afgjorde under år 1837	385.
		Afskrifne eller afförde i följd	
		af förlikning eller annan or-	
		sak	105.
Under år 1837 tillkomne	489.	Vid 1837 års slut oafgjorde	29.
	<u>519.</u>		<u>519.</u>

Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Bref och Remisser.

Balance från år 1836	5.	Afgjorde under år 1837	99.
Under år 1837 tillkomne	99.	Vid 1837 års slut oafgjorde	5.
	<u>104.</u>		<u>104.</u>

Andre af Hof-Rätten handlagde ärender.

Balance från år 1836	27.	Afgjorde under år 1837	1,796.
		Afskrifne eller afförde i följd	
		af förlikning eller annan	
		orsak	20.
Under år 1837 tillkomne	1,813.	Vid 1837 års slut oafgjorde	24.
	<u>1,840.</u>		<u>1,840.</u>

Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Bref hafva utgjort 58 och genom alla Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Remisser har, jemte handlingars infordrande, annan åtgärd tillika blifvit HofRätten anbefalld.

TingsTermins-förteckningar, skrivelser med expeditionslösen samt sådana recipissen, som icke varit åtföljde af skrivelser från Auktoriteter eller skrifter af enskildte parter, äro icke uti ofvannämnde antal måå inberäknade.

Bland de instämde Konkurserne äro 7 af Militärer, 1 af civil Embetsman och 2 af Possessionater.

Götha Hof-Rätt.

Konkurs-, Boskillnads- och Urarfva-mål.

Instämde. Vädjade.			Instämde. Vädjade.		
Balance från år 1836 .	9.	19.	Afgjorda under år 1837	8.	42.
			Afskrifne i följd af förlikning eller annan orsak		
			Vid 1837 års slut oafgjorda		
Inkomne under år 1837	3.	47.		3.	24.
	<u>12.</u>	<u>66.</u>		<u>12.</u>	<u>66.</u>

Ars-Proklamata.

Balance från år 1836	6.	Afgjorda under år 1837	6.
Inkomne under år 1837	<u>3.</u>	Vid 1837 års slut oafgjorda	<u>3.</u>
	9.		9.

Tvistemål i allmänhet.

Instämde. Vädjade.			Instämde. Vädjade.		
Balance från år 1836 .	5.	216.	Afgjorda under år 1837	4.	375.
			Afskrifne i följd af förlikning eller annan orsak		
			Vid 1837 års slut oafgjorda		
Inkomne under år 1837	7.	509.		8.	342.
	<u>12.</u>	<u>725.</u>		<u>12.</u>	<u>725.</u>

Fiska-

Fiskaliska Aktioner.

Balance från år 1836	21.	Afgjorda under år 1837	37.
		Afskrifne i följd af förlikning	
		eller annan orsak	5.
Inkomne under år 1837	51.	Vid 1837 års slut oafgjorda .	30.
	<u>72.</u>		<u>72.</u>

Lottade Skriftvexlingar.

Balance från år 1836	101.	Afgjorda under år 1837	380.
		Afskrifne i följd af förlikning	
		eller annan orsak	4.
Inkomne under år 1837	378.	Vid 1837 års slut oafgjorda .	95.
	<u>479.</u>		<u>479.</u>

Utan kommunikation afgjorda Besvär.

Inkomne under år 1837	274.	Afgjorda under år 1837	274.
---------------------------------	------	----------------------------------	------

Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Bref och Remisser.

Balance från år 1836	7.	Afgjorda under år 1837	210.
Inkomne under år 1837	213.	Vid 1837 års slut oafgjorda .	10.
	<u>220.</u>		<u>220.</u>

Andre af Hof-Rätten handlagde ärender.

Inkomne under år 1837	2,174.	Afgjorda under år 1837	2,095.
		Afskrifne i följd af förlikning	
		eller annan orsak	60.
		Vid 1837 års slut oafgjorda .	19.
	<u>2,174.</u>		<u>2,174.</u>

Af HofRätten omedelbart upptagne Konkursmål äro 10 af Militärer och 2 af Ståndspersoner, hvaraf ingen blifvit fälld till personligt ansvar.

Utaf Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Remisser hafva 86 afsett utlåtan-
des infordrande och 110 handlingars uppsändande. Eder Kongl. Maj:ts
Nådiga Bref hafva varit 24.

Hof-Rätten öfver Skåne och Blekinge.

Konkurs-, Boskillnads- och Urafsva-mål.

Vädjade. Instämde.		Vädjade. Instämde.	
Balance från år 1836 . .	7. 2.	Afgjorde under år 1837	12. 2.
Vid 1837 års slut oaf-			
Under år 1837 inkomne	17. —	gjorde	12. —
	<u>24. 2.</u>		<u>24. 2.</u>

Års-Proklama t a.

Under år 1837 inkommet 1. Under år 1837 afgjort . . . 1.

Tvistemål i allmänhet.

Vädjade. Instämde.				Vädjade. Instämde.			
				Afgjorde under år			
Balance från år 1836 . .	149.	3.		1837	213.	3.	
				Afskrifne i följd af			
				förlikning eller an-			
				nan orsak			
				3. —			
				Vid 1837 års slut o-			
Under år 1837 tillkomne	275.	6.		afgjorde	208.	6.	
	<u>424.</u>	<u>9.</u>			<u>424.</u>	<u>9.</u>	

Fiskaliska Aktioner.

Balance från år 1836	18.	Afgjorde under år 1837 . . .	14.
Under år 1837 tillkomne . . .	16.	Vid 1837 års slut oafgjorde .	20.
	<u>34.</u>		<u>34.</u>

Lottade Skriftvexlingar.

Balance från år 1836	11.	Afgjorde under år 1837 . . .	143.
Under år 1837 tillkomne . . .	143.	Vid 1837 års slut oafgjorde .	11.
	<u>154.</u>		<u>154.</u>

Utan kommunikation afgjorde Besvär.

Balance från år 1836	9.	Afgjorde under år 1837 . . .	454.
Under år 1837 tillkomne . . .	454.	Vid 1837 års slut oafgjorde .	9.
	<u>463.</u>		<u>463.</u>

Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Bref och Remisser.

Balance från år 1836	1.	Afgjorde under år 1837 . . .	32.
Under år 1837 tillkomne . . .	34.	Vid 1837 års slut oafgjorde .	3.
	<u>35.</u>		<u>35.</u>

Andre af Hof-Rätten handlagde ärenden.

Under år 1837 inkomne . . . 379. Afgjorde under år 1837 . . . 379.

Båda gäldenärerna hafva varit Militärer, och icke ådragit sig personligt ansvar.

Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Remisser, hvarigenom handlingar infor-
drats, hafva varit 7; och sådane, hvarigenom HofRätten tillika blifvit
anbefalld åtgärd, hafva varit 16.

De till HofRätten aflätne Nådiga Bref hafva varit 11.

Eder Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-Rätt.

A n m ä r k n i n g s - M å l.

Oafgjorde från år 1836 . . .	677.	Afgjorde under år 1837 . . .	824.
Tillkomne år 1837	763.	Oafgjorde vid 1837 års slut	616.
	<u>1,440.</u>		<u>1,440.</u>

A n s ö k n i n g s - , V e r k s t ä l l i g h e t s - o c h R e d o g ö r e l s e - M å l.

Oafgjorde från år 1836 . . .	32.	Afgjorde under år 1837 . . .	589.
Tillkomne år 1837	607.	Oafgjorde vid 1837 års slut	50.
	<u>639.</u>		<u>639.</u>

L o t t a d e M å l:

1. U n d e r s t ä l l n i n g s - M å l.

Oafgjorde från år 1836 . . .	11.	Afgjorde under år 1837 . . .	194.
Tillkomne år 1837	198.	Oafgjorde vid 1837 års slut	15.
	<u>209.</u>		<u>209.</u>

2. B e s v ä r s - M å l.

Oafgjorde från år 1836 . . .	17.	Afgjorde under år 1837 . . .	246.
Tillkomne år 1837	266.	Oafgjorde vid 1837 års slut	37.
	<u>283.</u>		<u>283.</u>

3. I n s t ä m d e M å l.

Oafgjorde från år 1836 . . .	2.	Afgjorde under år 1837	3.
Tillkomne under år 1837 . . .	2.	Oafgjorde vid 1837 års slut . .	1.
	<u>4.</u>		<u>4.</u>

Fiskaliska Aktioner.

Oafgjorde från år 1836 . . .	11.	Afgjorde under år 1837 . . .	31.
Tillkomne under år 1837 . .	37.	Oafgjorde vid 1837 års slut . .	17.
	<u>48.</u>		<u>48.</u>

Ifrån Contoret för Allmänna Magazins-Ärendernas Utredning inkomne och af viss Referent före- dragne Mål.

Oafgjorde från år 1836 . . .	30.	Afgjorde under år 1837 . . .	336.
Tillkomne under år 1837 . .	343.	Oafgjorde vid 1837 års slut . .	37.
	<u>373.</u>		<u>373.</u>

Eder Kongl. Maj:ts Nådiga Remisser.

Obesvarade sedan år 1836 . .	27.	Besvarade under år 1837 . . .	119.
Tillkomne under år 1837 . .	113.	Obesvarade vid 1837 års slut	21.
	<u>140.</u>		<u>140.</u>

Åtskillige af Advokat-Fiskals-Embetet hos Kammar- Rätten handlagde Ärenden, som under ofvanstå- ende rubriker icke kunna hänföras.

Balance från år 1836	6.	Afgjorde under år 1837	59.
Tillkomne under år 1837 . . .	66.	Oafgjorde vid 1837 års slut . .	13.
	<u>72.</u>		<u>72.</u>

Antalet af Eder Kongl. Maj:ts nådiga Bref och Utslag, som år 1837 till Kammar-Rätten ankommit och blifvit till verkställighet befordrade, har utgjort 176.

I följd af Kammar-Rättens åtgärder hafva 27,533 R:dr 8 sk. 2 r:st. Banco år 1837 i Kronans Kassor influtit.

Sammanlagde antalet af de mål, som år 1837 tillhört Ledamöters föredragning, utgör 3,144, eller 512 mera än föregående året, och uppgår hela beloppet af de år 1837 förekomne ärenden till 3,409, hvar af 2,612 äro till slut bragte, och till år 1838 återstodo 797.

Justitie-Fördelningen af Eders Kongl. Maj:ts Cancelli.

Revisionssaker:

Balance från år 1836	329.
Tillkomne år 1837	198.
Afgjorda år 1837	173.
Balance till år 1838	354.

Skiftes mål:

Balance från år 1836	68.
Tillkomne år 1837	165.
Afgjorda år 1837	139.
Balance till år 1838	94.

Kammarrätts mål:

Balance från år 1836	18.
Tillkomne år 1837	8.
Afgjorda år 1837	8.
Balance till år 1838	18.

General Auditörs mål:

Balance från år 1836	22.
Tillkomne år 1837	77.
Afgjorda år 1837	75.
Balance till år 1838	24.

Besvär- och Ansöknings mål:

Balance från år 1836	944.
Tillkomne år 1837	1,352.
Afgjorda år 1837	1,363.
Balance till år 1838	933.

Kabinetts-Ärender:

Balance från år 1836	12.
Tillkomne år 1837	593.
Afgjorda år 1837	605.
Summa balance från år 1836	1,396.
Summa tillkomne under år 1837	2,442.
Summa afgjorde under år 1837	2,411.
Summa balance till år 1838	1,427.

Öfversigt af de Civile Rättegångs-Ärenderne vid Under-Domstolarne å Landet och i Städerne.

Från och med år 1830, eller sedan början skedde med utarbetande af en årlig Statistik öfver Brottmålen och Civile Rättegångs-ärenderne, har antalet af de sednare vid första Domstol å landet och i städerna varit följande:

Vid Härads-Rätterne: år 1830	83,157.
år 1831	89,307.
år 1832	81,099.
år 1833	74,443.
år 1834	72,514.
år 1835	73,187.
år 1836	71,312.
år 1837	73,369.

således ökade under år 1837 mot sist föregångne året med 2,057.

Vid Bergs-Tings-Rätterne *): år 1831	815.
år 1832	722.

*) Uppgifterne från Bergstings-Rätterne började att afgifvas från och med år 1831.

år 1833	677.
år 1834	559.
år 1835	383.
år 1836	403.
år 1837	375.

således minskade under år 1837 mot sist föregångne året med 28.

Vid <i>Rümners-Rätterne</i> : . . år 1830	5,900.
år 1831	6,196.
år 1832	6,039.
år 1833	5,417.
år 1834	4,478.
år 1835	4,730.
år 1836	4,695.
år 1837	4,586.

således minskade under år 1837 mot sist föregångne året med 109.

Vid <i>Rådhus-Rätterne</i> : . . år 1830	6,560.
år 1831	6,748.
år 1832	6,499.
år 1833	5,845.
år 1834	5,738.
år 1835	5,305.
år 1836	4,447.
år 1837	4,492.

således ökade under år 1837 mot sist föregångne året med 45.

Sedan år 1830 hafva de civile rättegångsärenderne vid nyssnämde Domstolar i landet och i städerna märkeligen aftagit. Vid *HäradsRätterne* utgör minskningen under 8 år 9,788; vid *BergsTingsRätterne*,
från

från år 1831, 440; vid KämnersRätterne 1,314; och vid RådstufvoRätterne 2,068. Af de anmärkningar, som åtföljt mine underdåniga berättelser de förflutne åren, ses hvad Domstolarne om orsaken till berörde minskning anført. Den härleder sig i allmänhet, dels från ett ringare antal skuldfordringsmål och konkurser de sednare åren mot de föregående, och att executive försäljningar af jordegendom betydligt aftagit, dels ock deraf, att, genom de årligen ökade jordskiftena, tvister om rättigheter i sådan jord, som varit samfälld, och alla deraf uppkommande rättegångar om stängselskyldighet, småningom upphört att besvära Domstolarne.

Af de till UnderDomstolarne å landet instämde civile mål, 73,744, hafva 1,103 blifvit vid ÖfverDomstol fullföljde.

Konkurs- och Skuldfordringsmålen vid UnderDomstolarne å landet hafva, under år 1837, varit, de förre 484 och de sednare 43,563.

Vid RådstufvoRätterne hafva Konkursmålen varit 921, och Skuldfordringsmålen derstädes, vid KämnersRätterne, de Akademiska Consistorierne och vid Nedre BorgRätten 5,896.

I Stockholm hafva 182 Borgare gjort cession, och i Götheborg 62.

Förlikte målen *före inställelse vid Domstolen*, hafva å landet varit: vid Härads- och BergstingsRätterne 21,119, och vid LagmansRätterne 1,899; tillsammans 23,018. Af de till desse Domstolar instämde mål har följaktligen hvart tredje och nära ett halft mål blifvit förlikt.

Förlikte målen *inför Rätta*, hafva, vid LandsDomstolarne, varit 6,013, eller något mer än hvart trettonde mål blifvit förlikt af de instämde.

Förlikte målen *före inställelse vid Domstolen*, hafva vid Kämners-Rätterne, RådstufvoRätterne och vid Nedre BergRätten varit 1577, eller nära hvarjt sjette mål förlikt af antalet å de instämde målen.

Förlikte målen *inför Rätta* vid sednast nämde Domstolar och vid de Akademiske Consistorierne hafva varit 858, eller omkring hvarjt tionde mål förlikt af de instämde målen.

Högsta antalet af mål, förlikte *före inställelsen vid Domstol*, har bland LandsDomstolarne, varit vid Nya Kopparbergs, Grythytte m. fl. Häraders Dom saga i Örebro Län och vid Westgötha och Dalslands LagmansRätt, samt bland StadsDomstolarne, vid RådstufvoRätten i Enköping och vid KämnersRätten i Götheborg.

Högsta antalet af förlikte mål *inför Rätta*, har, bland LandsDomstolarne, varit vid Norra Ångermanlands Domsaga i WesterNorrlands Län, och Tio Häraders LagmansRätt, samt bland StadsDomstolarne, vid RådstufvoRätten i Stockholm och vid Stockholms Stads Norra Vestra KämnersRätt.

Till förste Domstol å landet och i städerna hafva blifvit instämde 87,956 mål, deraf endast 1,491 blifvit dragne under ÖfverDomstols pröfning. Följaktligen hafva parterne endast fullföljt hvarjt 59:de mål vid ÖfverDomstolen.

Konkurs- och Skuldfordringsmålen, särskilt för sig, hafva vid förste Domstol å landet och i städerna allt sedan år 1830 varit till antalet följande :

K o n k u r s m å l.

Vid <i>Häraders-Rätterne</i> : år 1830	702.
år 1831	694.
år 1832	568.
år 1833	556.

	år 1834	525.
	år 1835	497.
	år 1836	538.
	år 1837	484.
Vid Rådhus-Rätterne: . .	år 1830	1,060.
	år 1831	1,048.
	år 1832	958.
	år 1833	823.
	år 1834	856.
	år 1835	937.
	år 1836	857.
	år 1837	921.

Skuldfordringsmål.

Vid Häreads-Rätterne: . .	år 1830	48,025.
	år 1831	52,620.
	år 1832	46,123.
	år 1833	39,429.
	år 1834	39,726.
	år 1835	40,801.
	år 1836	41,598.
	år 1837	43,392.
Vid Bergs Tings-Rätterne:	år 1831	441.
	år 1832	502.
	år 1833	478.
	år 1834	335.
	år 1835	231.
	år 1836	244.
	år 1837	171.

Vid Kämners-Rätterne:	år 1830	5,107.
	år 1831	5,360.
	år 1832	5,372.
	år 1833	4,736.
	år 1834	3,697.
	år 1835	4,028.
	år 1836	4,017.
	år 1837	3,841.

Vid Rådhus-Rätterne, hvarifrån uppgifterne å Skuldfordringsmålen under åren 1830 och 1831 icke äro fullständiga:

år 1832	2,310.
år 1833	1,971.
år 1834	1,979.
år 1835	2,111.
år 1836	2,018.
år 1837	2,014.

Utsökningsmålen hos Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Lünen.

På grund af Eder Kongl. Maj:ts Nådiga förordnande under den 13 Januari 1837, äro Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Lünen anbefalldes, att till JustitiæStatsMinistern årligen afgifva förteckningar på handlagde utsökningsmål vid exekutionssätena. Enligt uppgifternas föranledande för det sistförflutne året, hafva, inom hvarje Län och ståndsklass, lagsökningarne till antalet och i afseende på de utsökta skuldernas sammanlagde penningebelopp i Bancomynt varit följande:

	Summa Utsökningsmål.	Antal utsökningsmål mot Personer af Rik- sdeskapet och Adeln.	För ett sammanlagdt Skuldbelopp af	Antal utsökningsmål mot Ståndpersoner.	För ett sammanlagdt Skuldbelopp af	Antal utsökningsmål mot Håmmanstugare och brukare af All- mogeln.	För ett sammanlagdt Skuldbelopp af	Antal utsökningsmål mot Torpare, Tjen- stfolk m. fl.	För ett sammanlagdt Skuldbelopp af
Upsala Län	1,570	10	1,843 25 6	194	32,612 18 11	784	65,460 19 3	582	8,672 18 6
Stockholms Län	1,386	25	9,645 15 2	255	71,928 44 5	703	61,087 3 1	403	7,975 46 —
Skaraborgs Län	2,153	135	23,003 — —	472	53,093 — —	1,227	48,024 — —	319	3,265 — —
Kronobergs Län	2,546	7	8,195 — —	157	11,989 — —	1,805	70,349 — —	577	3,025 — —
Jönköpings Län	1,329	41	9,238 32 —	300	36,096 — —	626	38,597 32 —	362	6,083 16 —
Westmanlands Län	2,540	34	13,196 18 7	300	30,294 22 9	2,404	56,903 19 8	802	8,776 — 3
Linköpings Län	2,087	32	6,647 11 —	727	105,673 20 1	854	56,441 34 8	474	7,312 30 6
Nyköpings Län	907	10	6,985 — —	173	19,377 — —	328	13,496 — —	396	5,575 — —
Elfsborgs Län	3,702	40	12,415 41 4	423	63,534 45 4	2,370	155,886 23 4	869	7,608 16 8
Calmar Län med Öland	4,873	28	7,790 — —	801	53,912 — —	2,487	98,613 — —	1,557	43,974 — —
Stora Kopparbergs Län	2,843	19	3,980 — —	140	21,035 — —	2,604	74,885 — —	80	1,607 — —
Örebro Län	2,130	1	235 16 —	330	21,591 8 —	1,214	101,140 7 —	585	5,388 10 —
Wermlands Län	2,182	27	4,623 40 8	340	113,239 22 5	1,435	60,156 30 11	380	5,530 16 8
Gefleborgs Län	1,846	1	19 16 —	109	14,373 20 —	,029	61,070 32 —	707	18,902 12 —
WesterNorrlands Län	3,329	3	200 — —	302	25,230 — —	972	33,080 — —	2,052	36,200 — —
Westerbottens Län	919	8	211 — —	97	21,230 — —	725	32,011 — —	89	2,088 — —
Gottlands Län	1,338	3	2,145 16 —	366	112,632 6 8	648	42,327 8 —	321	8,212 5 6
Malmöhus Län	4,669	62	13,410 — —	1,409	94,558 — —	2,043	144,494 — —	1,155	25,421 — —
Christianstads Län	3,529	42	13,754 — —	433	67,893 — —	2,202	149,217 — —	852	17,623 — —
Blekinge Län	2,743	1	3,000 — —	186	24,355 — —	1,431	91,901 — —	1,125	20,795 — —
Hallands Län	2,087	9	2,213 — —	278	42,350 — —	1,420	53,651 — —	380	5,018 — —
Götheborgs och Bohus Län	1,938	3	1,149 — —	342	26,139 — —	1,329	59,137 — —	264	3,511 — —
Jemtlands Län	963	19	3,217 — —	125	6,632 — —	611	36,719 — —	210	5,989 — —
Norrbottens Län	516	2	37 — —	91	8,948 — —	364	19,165 — —	59	913 — —
Summa	54,127	562	147,154 40 3	8,350	1,078,627 16 7	30,615	1,523,813 17 11	14,600	257,568 28 8

Enligt ofvanstående Tablå hafva utsökningsmålen i samtliga Länen, under år 1837, utgjort 54,127, och det sammanlagde skuldbeloppet 3,007,164 R:dr 7 sk. 5 rst. Under år 1836 var antalet af utsökningsmålen 50,652, och det utsökta penningebeloppet 3,107,956 R:dr 44 sk. 1 rst. Alltså under det sistförflutna året 100,792 R:dr 36 sk. 8 rst. mindre, än under det föregående.

562 lagsökningar hafva varit anställda mot personer af Ridderskapet och Adeln angående ett skuldbelopp af 147,154 R:dr 40 sk. 3 rst. Största antalet af lagsökningar och högsta skuldbeloppet har varit i Skaraborgs Län, det minsta antalet och det lägsta skuldbeloppet i Gefleborgs Län.

Utsökningsmålen mot ståndspersoner utgöra 8,350, och skuldbeloppet 1,078,627 R:dr 16 sk. 7 rst. Antalet af utsökningsmål har väl i Malmöhus Län varit högst, men penningebeloppet hvarom blifvit lagsökt störst i Wermlands Län. I Norrhottens Län hafva utsökningsmålen varit till antalet lägst, men med afseende på penningebeloppet, minst i Jemtlands Län.

Mot hemmansägare och brukare af allmogen, hafva 30,615 lagsökningar varit anställda, rörande ett skuldbelopp af 1,523,813 R:dr 17 sk. 11 rst. I Stora Kopparbergs Län hafva lagsökningarne mot personer af denna ståndsklass varit talrikast, men penningebeloppet, som varit föremål för lagsökningarne, betydligast i Elfsborgs Län.

Lagsökningar mot personer af arbetsklassen och dem, som dertill räknas, hafva varit 14,600, och skuldsumman, som samma lagsökningar angått, 257,568 R:dr 28 sk. 8 rst. Målens antal har varit störst i Wester-Norrlands Län, men skuldbeloppet högst i Calmare Län med Oland. I Norrbottens Län har antalet af sjelfva skuldfordringsmålen äfvensom skuldernas belopp varit det lägsta.

Utom hvad i min underdåniga berättelse af den 12 December förlidet år erinrades i afseende på utsökningsmålens fördelning, då parterne varit af olika stånd, men blifvit ådömde betalningsskyldigheten i samma utslag, har vid uppgifterne i öfrigt blifvit anmärkt, från Linköpings Län: att uti skuldsumman icke blifvit inräknat beloppet af ådömde expenser, som i Länet utgjort något mer än 5 procent af skuldbeloppet; att utom den kontanta summan hafva till utgifvande in natura blifvit fastställda persedlar, som efter ortens markegångspris uppgått till 1,735 R:dr 24 sk.; att, i afseende på beloppet af hvarje särskilt lagsökning, detsamma, för personer bland de olika ståndsklasserne, varierat från lagsökningar på flere tusende Riksdaler ända ned till tjugutvå skillingar; från WesterNorrlands Län: att hufvudsakligaste orsaken till lagsökningsmålens tilltagande bland allmogen varit de sednare årens medelmåttiga och svaga skördar, i förening med ofördelaktiga pris på ortens förnämsta salu-artiklar under sistlidet år; och från Kronobergs Län: att anledningen till den ansenliga minskning både i utsökningsmålens antal och de summor, som blifvit ådömde, under sistlidet år mot året förut, otvifvelaktigt varit en ökad penningetillgång bland allmogen, härledande sig från en lifligare kreaturshandel och den omständigheten tillika, att mycken spannmål från främmande orter icke behöft inköpas.

Uti flere af de berättelser, som Domstolarne till mig afgifvit, hafva frågor af olika beskaffenhet blifvit väckte, eller afhandlade, som angå lagstiftningen i vissa delar, eller röra handhafvandet af till efterlefnad gällande författningar. Bland dessa ämnen har jag funnit mig böra efterföljande i underdånighet framställa:

1:o Har, under tvistemålens handläggning vid HéradsRätterne, vidare erfarenhet vunnits i åtskillige förmyndare-redovisningsmål, och hemställan blifvit gjord om nödvändigheten att få de så kallade tysta förmåns-

rätterne upphäfne och omyndiges medel antingen hos förmyndare ordentligen intecknade, eller ock ställde under en allmän förmyndarevård. Vid Listers HäradsRätt skall ett barnarf gått alldeles förloradt derigenom, att förmyndaren kommit på obestånd och förskingrat sin egendom, så att när flere år derefter myndlingens rätt utsöktes, saknades hos den förre all tillgång *). Större delen af de tvistemål, som vid HäradsRätterne förekomma, skola handla om förmyndare-redogörelser i allmogens sterbhus. Vanligtvis äro desse redogörelser intrasslade, icke sällan olagligt sammanfattade och så orediga, att tydningen måste bero på vittnesförhör, och när åsigterna då varit skiljaktige, på nära godtycklig pröfning af Domaren. Mycken oordning uppkommer äfven genom det fria val allmogen äger, att till bouppteckningars och arfskiftens förrättande anlita hvilken de dertill utse, utan att öfver verkställandet ligger någon egentlig kontroll hos Domaren, förrän, efter oftast längre tids förlopp, talan i laga ordning väckes, och förlust å någondera sidan är nästan ofelbar **).

2:o Vid fastighetshandel emellan allmogen betingar sig säljaren vanligen betydliga undantagsförmåner af köparen, så att den utfäste köpeskillingen oftast icke motsvarar hemmanets halfva värde. Vidlyftiga rättegångar uppkomma om utgörande af besagde undantagsförmåner, derom kontrakterne uppsättas af i skrifkonsten mindre kunnige personer, och hvilka derigenom varda tvetydige. Understundom äro hemman med 2 eller 3 särskildte undantagskontrakter till förre ägarne graverade, och för sista köparen möter ej sällan oundvikliga svårigheter, att om fastighetens onera, i detta fall, vinna fullständig kännedom. Lika beskaffade olägenheter härleda sig äfven från jords afsöndring från hemman, som
blifvit

*) Ann. N:o 89 till GeneralSammandraget N:o 1.

**) Ann. N:o 84 och 89, i synnerhet, till GeneralSammandraget N:o 1.

blifvit undantagen och till brukning förbehållen åt undantagshjon eller torpare, då denne jord genom skiften frångått de hemman, desamma jorden förut tillhört. En eller flere åboer uti ett skifteslag öfverlåta till en sådan undantagstorpåre, antingen på dess lifstid, eller på vissa år, att af hemmanets mark inhägna och uppodla någon viss rymd; men då laga skifte sedermera inträffar, dervid jorden tillfallit annan åbo i skifteslaget, som icke längre vill behålla torparen, blir denna sednare af kontraktsgifvaren antingen nekad vederlag och ersättning, eller ock erhåller sådant, att han ej dermed kan vara belåten. Utom dessa olägenheter medförer afsöndring af jord från hemman till bosättning för arbetsföre backstugo- och inhysesshjon ett annat samhällsöndt, dymedelst, att genom sådane jordafsöndringar blifver tillvarelse och förökning gifven åt en obesuten och ganska talrik invånareklass på landet, som, då brist på arbetsförtjenst och födoämnen vid en missgynnad årsväxt inträffa, alltid råkar i nöd, och då allmänna understöd, eller almosor, icke förslå till nödens afhjelpande, på olöflig väg förskaffar sig sitt lifsuppehälle. Motivet till de fleste stölder på landet, sistlidet år, synes i första rummet hafva varit den allmänna födobristen bland backstugotorpåre och inhysesshjon *).

3:o Flere Domhafvande hafva anført, det missbruket att försumma lagfart af köpt fastighet snarare till- än aftager. Utom deraf uppkommande betydlig minskning i stämplade pappersbevillingen och krigsmaushus-afgiften, jemväl då fastighet går i flera händer, utan att lagfaras, skola tvister om köpeskillings betalande och undantagsförmåners utgörande ofta deraf föranledas.

*) Se anmärkningarne, i synnerhet N:o 45, 54, 86 och 87 till GeneralSammandraget N:o 1.

4:o Allmänna Lagens stadgande i 9 Kapitlet 1 § UtsökningsBalken i frågor om utmätning, på grund af Konungens Befallningshafvandes utslag, om än ändring deruti sökt är, har föranledt till den af flere Domhafvande, hos mig, åtskillige gånger framställdte erindran, att verkställighet af HäradsRätts utslag i skuldfordringsmål, der jäf icke göres mot kärandens kraf eller svaranden tredskovis dömmes, icke borde få hindras af vad till LagmansRätt. Större delen af de från HäradsRätt vädjade mål äro Skuldfordringsärenden, och många deribland sådana, deri svaranderne erkänt deras skulder, men vädjat för att uppehålla verkställigheten, hvarföre ock så beskaffade vad vanligen uppsägas och frångås kort före LagmansTingets början.

5:o En maktpåliggande omständighet vid tillämpningen af Skiftesförfattningarne har blifvit anmärkt. Ibland olägenheter, som åtfölja skiften under det att de påstå, intager långsamhet eller dröjsmål nästan det första rummet. Under en mångårig skiftesförrättning vanhäfdes jorden, hus och hägnader förfalla; och äfven den redbara hemmansåboen kan icke företaga något särdeles till utvidgning och förbättring af sitt jordbruk, då han är oviss om han får draga fördelen af nedläggande arbeten och kostnader. Dessa olägenheter äro nästan oundvikliga, när landtmätaren åtager sig flera förrättningar än han kan medhinna, gör långa uppehåll emellan sammanträden, fördröjer justeringar, och, efter förrättningars afslutande på stället, handlingarnes utgifvande, samt uppehåller i årtal handlingars inlemnande till stadfästelse uti icke öfverklagade skiften, då det kan inträffa att skiften finnas så beskaffade, att de lagligen icke kunna eller få fastställas. Hafva skiften emellertid blifvit tillträdde och utflyttningarna gått för sig, så blifva olägenheterna ännu större och betänkligare. Utflyttnings-ersättningarna, som Statsverket lemna, kunna emellertid icke utbeakommas; och delägaren klagar, under en förrättning åtminstone, ogerna öfver landtmätarens förfarande, emedan

han fruktar, mången gång utan anledning, att på hans rätt kan äga inflytande, att ådraga sig förrättningsmannens missnöje *).

Till befrämjande af skiftesärenders skyndsamma afgörande har jemväl blifvit föreslaget, att i större Domsagor, hvarest domhafvanden äfven är ägodelningsdomare, i anseende till Höstetingens fortfarande från medlet af September månad till Jultiden, de skiftesmål, som efter den 1 September det ena året anmälas och icke förrän sommaren det påföljande året kunna vinna handläggning, borde af särskildt konstituerad ägodelningsdomare handläggas, hvarigenom tidsutdrägt med målens afgörande förekommes, till stor förmån för de skifteslag, hvaruti stridigheter, som påkalla domarens åtgärd, uppstå **).

6:o I min Berättelse af den 12 December förlidet år har jag i underdånighet omförmålt det menliga inflytande, som, enligt hvad flere domhafvande under de sednast förflutne 2:ne åren tillkännagifvet, skall hafva uppkommit vid tillämpningen af Eder Kongl. Maj:ts på grund af Rikets Ständers hemställan vid sista Riksdag utfärdade nådiga Förordning af den 9 Maj 1835, angående hvad iakttagas bör vid handel om lösören, hvilka köparen låter i säljarens vård qvarblifva. Af de under detta år från domhafvanderne inkomne berättelser har bekräftelse ytterligare blifvit gifven åt det förut uttryckta omdömet, att den ifrågavarande nådiga Författningen icke uppfyller det dermed åsyftade ändamål ***); att köpe-afhandlingarne om lösegendom öfver all höfva tilltagit, så att om detta förhållande i jemn progression, såsom hittills, fortgår, hvilket är att befarä, uppkomma stora förluster på många händer, och all kredit undergräfvades tillika med förtroendet man och man emellan. Äfven förr än högstberörde Förordning utkom, ägde dylike afhandlingar

*) N:o 66 af Anmärkningarne till General-Sammandraget N:o 1.

**) N:o 86 bland Anmärkningarne till General-Sammandraget N:o 1.

***) N:o 34 och 87 bland Anmärkningarne till Dito Dito.

någon gång rum, men då de drogos under domarens pröfning, blefvo de fleste upphäfne och ogilltige förklarade, såsom utgörande blott pantförskrifningar till 3:dje mans förfång och, enligt lag, utan all verkan, då panten af den förmente långifvaren icke i handom lades. Vid slikt förevetande förlorade ock desse transaktioner mer och mer förtroendet och voro nära att alldeles upphöra, då den nya Förordningen gaf åt dem nytt lif *). Att det genom förordningen lofgifna, och nu, mera allmänt än man haft anledning förmoda, antagna sätt, hvarpå lösören säljas och undanhållas utmätning, icke litet bidrager till den fattige klassens förfall och vanmakt, och haft till följd att samma klass blifvit skiljdt vid all kredit, råkat i nöd och deraf tvingad till stöld. Ifrån desse köpe-afhandlingar skola härleda sig ock en otalig mängd rättegångar, icke sällan af ganska immoralisk beskaffenhet, hvilket i sin mån skall bidraga till moralitetens förfall **). Att de förderfliga följderna af merberörde förordning utveckla sig allt mer och mer ***). Att sådane köpebref om lösegendom, som omnämnas i Kongl. Förordningen den 9 Maj 1835, till en otrolig mängd upprättas och vid Tingen inlemnas; att ehuru ännu ingen försökt, eller kunnat i bevis leda svekfullheten af dessa afhandlingar, allmänna tankan likväl är den, att de fleste deraf äro diktade; att många af dessa tillika äro fullständiga bouppteckningar, deri intet annat, än säljarens och dess familjs gångkläder, äro från köpet undantagne; samt att, om härmed fortfares, som hittills, fara är, att allmänna krediten och förtroendet till allmogen nästan ohjelpligt störes. Exempel skola gifvas, att serskildta köpebref å samma lösegendom, till olika köpare, vid Häradsrätt förevisats †).

*) Anmärkningen N:o 10 till General-Sammandraget N:o 1.

**) Anmärkningen N:o 58 till Dito. Dito.

***) Anmärkningen N:o 66 till Dito. Dito.

†) Anmärkningen N:o 80 till Dito. Dito.

7:o Stockholms Norra Förstads Vestra Kämnars-Rätt har i dess till mig afgifne berättelse, om de hos Rätten handlagde brottmål, framställt några omständigheter, i hvilka Rätten trott sig finna anledningen till sedeförderfvets och brottens tilltagande i hufvudstaden, synnerligen i afseende på tjufnader. Kämnars-Rätten härleder detta förhållande: *från en vanvårdad barnauppfostran* i den lägsta eller arbetsklassen, och att ynglingar vid den åldern, då deras kropps- och själsförmögenheter mest äro i behof af en ändamålsenlig riktning, föra ett sysslolöst och kringstrykande lefnadssätt, utan all vård och tillsyn, ofta utan något stadigt hemvist, tillbringande i sådant fall långt inpå sena hösten nätterne i uthus och på vindar: *från en felaktig och skadlig fångvårdsanstalt*, som i anseende till dess beskaffenhet och det inskränkta utrymmet icke lemna utväg att klassificera förbrytarne med nödig sorgfällighet, hvarigenom den förhårdade brottslingen sammanparas med det vilseförda och för första gången häktade barnet, då häktet sålunda bliver en plantskola för brott, der de äldre mera erfarne brottslingarne hålla föreläsningar för de yngre, i konsten att neka till angifvelsen, och att de sednare mången gång icke våga följa sin böjelse att bekänna sanningen, af fruktan för misshandling vid återkomsten till häktet: *att sorgfällig urskiljning och varsamhet vid de tilltalades häktande bör iakttagas: att lättheten, att från Korrektions-inrättningen uttaga fångar*, har ett icke obetydligt inslytande på brottens antal, då erfarenheten visat att, i hvart annat eller hvart tredje mål, den tilltalade är f. d. korrektionist, och det har under målens behandling visat sig, att korrektionister blifvit från inrättningen uttagne af personer, som icke haft för afsigt eller behof att begagna deras arbetsbifträde, utan gjort sig till försvarsgifvare stundom mot kontant betalning.

I afseende på hvad Kämnars-Rätten anført om missbruken vid korrektionshjones uttagande, derom äfven Norra Förstadens Östra Kämnars-

Rätt med anmälan till mig inkommit, har jag redan, under den 21 sistlidne Juli, låtit genom afgående skrifvelse komma till Fångstyrelsens kännedom.

8:o Enligt hvad af ransakningarne i flere så under det förflutne, som de föregående åren handlagde brottmål inhemtas, hafva flere mord, förgiftningar och jemväl barnamord blifvit utförde förmedelst användande af arsenik, hvilket gift af allmogen med stor obetänksamhet ofta brukas till sjukdomars botande, hvarigenom olyckshändelser lätteligen kunna uppkomma. Domstolarne hafva derföre framställt nödvändigheten att utvägarne till erhållande af detta farliga gift försvåras, och att hvad allmänna Författningarne föreskrifva, om ansvar för dem som sälja eller anskaffa arsenik, varder till efterlefnad ofördröjligen förnyadt.

Som Lagarnes fördelar, eller brister, säkrast röjas vid deras tillämpning och verkställighet, och detta närmast erfares af dem, som lagarne skipa, så har jag funnit Domstolarnes ofvanstående uppgifter och anmärkningar ej böra lemnas utan uppmärksamhet; anhållande i underdånighet, att särskilt få anmäla dessa ämnen till Nådigt öfvervägande och den behandling, hvarje ämnes beskaffenhet kan fordra.

Till Eder Kongl. Maj:t har JustitiæKanslersEmbetet under den 27 sistl. Juli afgifvet underdånig berättelse, angående de inom JustitiæFördelningen af Eders Kongl. Maj:ts Kansli handlagde mål och ärender för år 1837, på grund af de arbetsredogörelser, RevisionsSekreterarne och Föredraganderne derstädes för samma år upprättadt. Eder Kongl. Maj:t har i anledning deraf den 28 sistl. September i Nåder befallt, att samma berättelse, med de dervid bilagde, genom JustitiæKanslersEmbets försorg upprättade tabeller för en lättare öfversigt af arbetets gång inom nämnde Kanslifördelning, skulle till JustitiæStatsMinistern

öfverlemnas, för att i dess näst afgifvande underdåniga Berättelse om de vid Rikets samtliga Domstolar handlagda brottmål och civila rättegångs-ärenden intagas; och är det till fullgörande af denna Eder Kongl. Maj:ts Nådiga befallning, som JustitiæKanslersEmbetets berörde berättelse härvid i underdånighet bifogas, jemte trenne tabeller, hvaraf den under Lit. A. N:o 1 innefattar redovisning för de genom JustitiæRevisionsExpedition år 1837 i underdånighet föredragne, eller till dess föredragning hörande mål och ärender; den under N:o 2 upptager antalet af afgjorde mål, som från och med år 1812 till och med år 1837 till JustitiæRevisionsExpedition inkommit; och den under N:o 3 utgör ett sammandrag af JustitiæRevisionsExpeditionens arbetsredogörelser, utvisande antalet af tillkomne, afgjorde och balancerade mål för hvarje af de tio sistförflutne åren.

Stockholm den 17 December 1838.

M. ROSENBLAD.

Utom de trenne Tabeller N:ris 5, 12 och 13, som åtfölja denne underdåniga Berättelse, hvilken, till undvikande af tidsutdrägt, nu särskildt utgifves, kommer frandeles en inskränkt upplaga af GeneralSammandragen N:ris 1, 3 och 4 att tryckas, dock endast till utdelning åt Hof- och ÖfverRätterne, Embetsverken och Domstolarne, på sätt förut skett. Den, som emellertid skulle åstunda att af de sistnämde, eller de öfrige Tabellerne, taga kännedom, har tillfälle dertill öppet hos JustitiæStatsMinisteren.

Underdånigt Memorial.

Sedan RevisionsSecreterarne och Föredraganderne i JustitiæFördelnin-
gen af Eders Kongl. Maj:ts Canzli afgifvit arbetsredogörelser för år 1857,
får JustitiæCanzlersEmbetet desamma nu i underdånighet öfverlemnna,
jemte tre Tabeller, dem JustitiæCanzlersEmbetet låtit upprätta, för att
bereda en lättare öfversigt af arbetets gång inom denna Canzli-
fördelning.

Af Tabellen N:o 1 vårdes Eders Maj:t i Nåder inhämta, att, un-
der årets lopp, 2411 mål och ärenden blifvit uti Eders Kongl. Maj:ts
Högsta Domstol hufvudsakligen pröfvade och handlagde. Antager man
en fördelning af denna summa lika på de 47 veckor af året, med fem
arbetsdagar i veckan, hvarunder föredragning i Högsta Domstolen van-
ligen åger rum, så följer deraf, att omkring 50 mål i hvarje vecka,
och således öfver hufvud taget 10 mål hvarje dag, blifvit med slutaf-
hulpne. När, såsom sig bör, i rättvist betraktande kommer de judici-
ella målens vanligtvis större vidlyftighet, samt att de tvister, deruti
underdånig talan uti Eders Kongl. Maj:ts JustitiæRevision fullföljas,
oftast äro af invecklad beskaffenhet, så visar det sig uppenbarligen, att
den åstadkomna arbetsproducten är ett bestämdt resultat af arbetsam-
het och skicklighet, med hvarannan förenade; och har till det sålunda
vunna ändamålets uppnående i märklig mån bidragit, att, efter fram-
ställning af Hans Excellence Herr Grefven och JustitiæStatsMinistern,
Högsta Domstolens ledamöter, från och med den 2 nästlidne October,

utan inskränkning uti de vanliga förmiddags-sessionerne, sammanträdt jemvål om eftermiddagarne en gång i hvarje vecka, hvarunder, enligt gjord beräkning, rättsökande Parter uti ej mindre än 149 särskildte mål blifvit till deras rätt förhulpne.

Dessa bemödanden hafva likvål icke kunnat förekomma en, fastän obetydlig, tillökning i de balancerade målens antal. Den åberopade tabellen visar nemligen, att sådane mål, som vid årets början voro 1396, deremot vid årets slut uppgingo till en summa af 1427, så att balancen således blifvit förökad med 51 mål.

Granskas åter arbetet särskildt för hvarje rotul, så inhämtas af nämnde tabell, att från GeneralAuditören Netzels rotul, derifrån föredragningen varit bestridd, i en månad af HofRättsAssessoren Friherre Stael von Holstein ensam, och den öfriga tiden af bemålte General-Auditör, som dervid haft biträde, under 5 månader, af Friherre Stael von Holstein, och i tre månader af Canzlisten Netzel, åro afgjorda de flesta målen, till ett antal af 370: att utur RevisionsSecreteraren Thuring's rotul, som Canzlisten, nu mera Lagmannen Tauvon i sex, ProtocollsSecreteraren Schönmeijer i tre och Friherre Stael von Holstein i tre månader förestått, deremot blifvit föredraget minsta antalet, eller 236 mål: att närmast efter GeneralAuditör Netzels rotul komma: första balancerotulen, förvaltd af ProtocollsSecreteraren Bergstedt, med 335 och RevisionsSecreteraren Rothoffs rotul, med 524 afgjorda mål, samt att på de öfrige rotlarne antalet af dylika mål uppgår, med obetydlig skillnad, från 278 till 298. Men då JustitiæCanzlersEmbedet antydt denna olikhet i arbetets gång på särskildta rotlar, bör JustitiæCanzlersEmbedet tillika rättvisligen i underdånighet anmåla, att denna olikhet i allmänhet härleder sig derifrån, att vid de inom JustitiæRevisionen skeende lottningar, mål af större vidlyfthet och mera invecklad beskaffenhet stundom falla till större antal på den ena än på den andra rotulen, hvaraf, i anseende till den längre tid, som erfordras för granskning och bedömandet af sådane mål, i jämförelse med dem, som åro af mindre vidd och omfattning, den följd uppkommer, att, under

lika lång föredragningstid för hvarje Föredragande, ändock icke lika många mål utur hvarje rotul kunna till handläggning uti Eders Kongl. Maj:ts Högsta Domstol förekomma.

Med Tabellen N:o 2, har JustitiæCanzlersEmbetet för afsigt, att i underdånighet ådagalägga tiden, när de före detta års början anhålliga mål först inkommit, så att ledning för omdömet må finnas, om och i hvad mån någon större eller mindre underlåtenhet af behörig verksamhet vid samma måls behandling ågt rum eller icke. Om vid granskning af nämnde tabell det icke kan undgå uppmärksamhet, att mål, under loppet af ånda till 25 år, hvilat oafgjorde, bör JustitiæCanzlersEmbetet likväl i underdånighet anmäla, att, enligt infortrade och erhållne uppgifter från vederbörande Föredragande, orsakerna till nämnde menliga förhållande äro, dels att handlingarne i vissa mål, för längre tid tillbaka och innan rotlarne af nuvarande Föredragande emottogos, antingen helt och hållet förkommit, eller blifvit incomplete, dels att Parter, som borde uppkallas för att höras, ej kunnat antråffas, dels ock att handlingarne blifvit remitterade till underdåniga förklarings och utlåtandens afgifvande, utan att sedermera hafva till JustitiæRevisionsExpeditionen återkommit, samt slutligen att behovet att skyndsamt föredraga mål, som framför andra varit angelägna, i någon mån vållat, att med äldre måls handläggning blifvit fördröjdt.

JustitiæCanzlersEmbetet, som redan vidtagit åtgärder för de anmärkte olågenheternes afhjelpande, ämnar vidare, sin pligt likmätigt, härmed fortfara, för att för framtiden förekomma sådane förhållanden, som de närvarande, hvilka otvifvelaktigt medföra ett skadligt inflytande på Parters rätt samt lagskipningens jemna och orubbade gång.

Den tredje Tabellen innehåller en jämförelse af målens antal och arbetets gång under de 10 sistförflutna åren från och med år 1828. Eders Kongl. Maj:t värdes deraf Nådigst inhämta, att antalet af de mål, som uti JustitiæRevisionen gjorts anhängige, öfver hufvud taget, årligen ökats, så att beloppet deraf, som år 1828 utgjorde 2110 Rättegångs-

årenden af olika art och beskaffenhet, deremot år 1837 uppgått till 2442, och således till 552 mål mera än 10 år tillförne: att den hufvudsakligaste och mest betydliga tillökningen förefinnes uti besvärsoch ansöknings- samt skiftesmål, hvilket torde få antagas vara en följd, så väl af folkmängdens och industriens alltjemt fortgående tillväxt, som deraf, att tillämpning af Eders Kongl. Maj:ts år 1827 utfärdade Stadga om Skiftesverket i Riket med begärlighet sökes: att då endast 1989 mål blifvit år 1828 afgjorde, deremot ej mindre än 2411 och således 552 mål mer år 1837 vunnit handläggning, hvilket sednare år dessutom visar den största arbetsproduct, som något år, under ifrågasvarande decennium, åstadkommit, ett förhållande, som, på sätt ofvan år i underdånighet omnämndt, i betydlig mån härleder sig från de under loppet af nästliden höst af Eders Kongl. Maj:ts Högsta Domstol hållne eftermiddags-sessioner: att, med undantag för åren 1850 och 1855, de afgjorde målens antal understigit beloppet af dem, som inkommit, så att balancen alla öfriga år ökats; samt att denna balance, som år 1828 uppgått till 640 mål, deremot, vid nästlidet års utgång, utgjorde ej mindre än 1427 civile och criminelle, jemte andra årenden.

Ett sådant förhållande synes vara egnadt att påkalla uppmärksamhet, helst någon minskning uti antalet af de rättsfrågor, som vid Rikets Domstolar göras anhängige, så mycket mindre torde vara att förvänta, som under fortsättningen af ett önskvärdt fredslugn nya odlingar, lättade vatten- och landt-communicationer, utvidgade näringsföretag uti alla industriens grenar, och en deraf följande vidsträcktare in- och utrikes handel, ovilkorligen måste i sammanhang med den större folkmängd, som derigenom vinner utkomst och trefnad, framkalla en allt mer oah mer ökad mängd af rättsförhållanden, som till större eller mindre del icke, utan lagskipningens mellankomst, kunna slitas i de fall, der olika åsikter om rättigheter och skyldigheter medborgare emellan göra sig gällande. Men om, med afseende härpå, det å ena sidan kan antagas, att, uti en icke långt aflägsen framtid, de tillväxande Rätttegångs-angelägenheternes mängd framkallar behovet af en utvidg-

ning af Eders Kongl. Maj:ts Högsta Domstol, torde å den andra få medgifvas, att något sådant behof för det närvarande ännu icke inträdt i vidsträcktare måtto, än så vida, som frågan angår afhjelpande af den balance, som, under loppet af flere år åsamkad, redan medfört och stundeligen, genom den ovilkorliga tidsutdrågten, medför olågenheter för den af Eders Kongl. Maj:ts undersåtare, som nödgas anlita lagens biträde, antingen till upprättelse för kränkta rättigheter, eller utkräf-vande af lagligen bestämda, men ouppfyllda förbindelser.

Till Eders Kongl. Maj:ts vishet och aldrig hvilande omtanka för Eders Kongl. Maj:ts undersåtare, öfverlemnar JustitiæCanzlers Embetet i djupaste underdånighet, hvad afseende de nu af factiska förhållanden framkallade framställningar må i Nåder förtjena.

Stockholm den 27 Julii 1838.

C. U. N E R M A N.

L. A. E k m a r c k.

Redovisning för de genom Kongl. Maj:ts Justitiæ-Revisions-Expedition år 1837 i underdånighet föredragne eller till dess föredragning hörande mål och ärenden.

	Revisions- saker.	Skiftes- mål.	KammarRätts- mål.	General Audi- tors-mål.	Bevärs- och Ansöknings-mål.	Riks-St. underd. Skrifvelser.	Hemställda Brottmål.	Cabinetts- ärenden.	Summa balan- cerade mål.	Summa öfver- förde mål.	Summa inkom- ne nya mål.	Summa Summarum.
RevisionsSecreteraren, GeneralAuditören <i>Netzels</i> Rotul:												
Balance från år 1836	42	—	—	—	104	—	—	—	146	—	—	} 598
Öfverförda från Rev.Secret. Martins Rotul 1837	—	—	15	17	—	—	—	—	—	32	—	
Inkomne nya mål 1837	40	—	8	75	212	—	7	78	—	—	420	
RevisionsSecreteraren <i>Thurings</i> Rotul:												
Balance från år 1836	87	—	—	—	250	—	—	—	337	—	—	} 616
Inkomne nya mål 1837	39	—	—	—	176	—	6	58	—	—	279	
RevisionsSecreteraren <i>Rothoffs</i> Rotul:												
Balance från år 1836	61	—	—	—	135	—	—	—	196	—	—	} 601
Inkomne nya mål 1837	41	—	—	—	265	—	12	87	—	—	405	
RevisionsSecreteraren <i>Martins</i> Rotul:												
Balance från år 1836	45	—	18	22	15	3	—	—	103	—	—	} 504
Öfverförde från Gen.Auditör Netzels Rotul	—	—	—	—	59	—	—	—	—	59	—	
Inkomne nya mål 1837	39	—	—	—	195	—	4	104	—	—	342	
RevisionsSecreteraren <i>Dahlströms</i> Rotul:												
Balance från år 1836	45	—	—	—	211	—	—	12	268	—	—	} 553
Inkomne nya mål 1837	39	—	—	2	174	—	5	65	—	—	285	
RevisionsSecreteraren <i>Faxes</i> Rotul:												
Balance från år 1836	—	68	—	—	102	—	—	—	170	—	—	} 437
Inkomne nya mål 1837	—	165	—	—	61	—	1	40	—	—	267	
Första Balance-Rotuln:												
Balance från år 1836	27	—	—	—	70	—	—	—	97	—	—	} 390
Öfverförde från Rev.Secret. Thurings Rotul	20	—	—	—	55	—	—	—	—	75	—	
Inkomne nya mål 1837	—	—	—	—	138	—	5	75	—	—	218	
Andra Balance-Rotuln:												
Balance från år 1836	22	—	—	—	57	—	—	—	79	—	—	} 372
Öfverförde från Rev.Secret. Thurings Rotul	20	—	—	—	47	—	—	—	—	67	—	
Inkomne nya mål år 1837	—	—	—	—	131	1	8	86	—	—	226	
Summa	567	233	41	116	2,457	4	48	605	1,396	233	2,442	4,071
Då härifrån afräknas de på annan Rotul öfverförda och således på 2:ne ställen upptagne mål	40	—	15	17	161	—	—	—	—	233	—	—
så återstår rätta beloppet . .	527	233	26	99	2,296	4	48	605	1,396	—	2,442	3,838

Efter föredragning af dels Assessoren Friherre *Stael von Holstein* och dels GeneralAuditören *Netzel*, biträdd af Cancellisten *Netzel*:

Afgjorda år 1837 22
Öfverförda till Rev.Secret. Martins Rotul 60
Balance till år 1838 18

Föredragningen har varit bestridd af dels Lagmannen *Tauvon*, dels ProtocollsSecret. *Schönmeijer* och dels Assessorn Frih. *Stael v. Holstein*:

Afgjorda år 1837 14
Öfverförde å Balance-rotlarne 40
Balance till år 1838 72

Afgjorda år 1837 20
Balance till år 1838 82

Uppå föredragning af Rev.Secret. *Martin* och Cancellisten *Netzel*:

Afgjorda år 1837 29
Öfverförda till Gen.Auditör Netzels Rotul 55
Balance till år 1838 15

Uppå föredragning af Rev.Secret. *Dahlström* och Friherre *Stael von Holstein*:

Afgjorda år 1837 30
Balance till år 1838 54

Afgjorda år 1837 139
Balance till år 1838 94

Afgjorda år 1837 29
Balance till år 1838 18

Afgjorda år 1837 29
Balance till år 1838 13

Summa	567	233	41	116	2,457	4	48	605	2,411	233	1,427	4,071
	40	—	15	17	161	—	—	—	—	233	—	—
	527	233	26	99	2,296	4	48	605	2,411	—	1,427	3,838

N:o 2.

Förteckning på afgjorda mål, hvilka före år 1838 till Justitiæ-Revisions-Expeditionen inkommit.

Besvårs- och Ansöknings-mål.		1812	1813	1814	1815	1816	1817	1818	1819	1820	1821	1822	1823	1824	1825	1826	1827	1828	1829	1830	1831	1832	1833	1834	1835	1836	1837	Summa.	
Gen.Aud. <i>Netzels</i> Rotul	Besv. och Ans.-mål i allmänhet — <i>A. V. Netzel</i> Föredr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	1	2	1	2	26	38	75
	GeneralAuditörs-mål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	9	13	
	KammarRått-mål . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	5	16	24	
Rev.Secret. <i>Thurings</i> Rotul — Baron <i>Stael v. Holstein</i> Föredragande . . .		—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	2	1	3	—	1	1	3	1	6	5	3	51	46	—	126
D:o	<i>Rothoffs</i> D:o	—	1	—	—	—	4	3	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	12	52	45	—	123
D:o	<i>Martins</i> D:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4	33	75	—	114
D:o	<i>Dahlströms</i> D:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	8	43	54	5	—	112
D:o	<i>Faxes</i> D:o { Ågodelnings-mål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	29	31	68
		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	23	1	37	
1:sta Balance-Rotuln — <i>Bergstedt</i> Föredragande		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	5	18	78	—	107
2:dra	D:o D:o — <i>von Kock</i> D:o	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	14	13	20	75	—	125
Summa		—	2	—	—	—	4	3	2	2	3	—	1	1	2	1	4	—	1	3	7	5	15	34	95	260	405	—	850
Revisions-Saker.																													
GeneralAuditör <i>Netzels</i> Rotul — <i>A. V. Netzel</i> Föredragande		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	5	14	30	—	54
RevisionsSecret. <i>Thurings</i> D:o — Baron <i>Stael v. Holstein</i> D:o		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2	1	2	20	18	—	47
D:o	<i>Rothoffs</i> D:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	10	17	6	—	42
D:o	<i>Martins</i> D:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	9	35	—	46
D:o	<i>Dahlströms</i> D:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	2	11	26	—	43
1:sta Balance-Rotuln — <i>Bergstedt</i> Föredragande		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	3	—	31	—	41
2:dra	D:o D:o — <i>von Kock</i> D:o	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	2	1	36	—	48
Summa		1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3	5	13	18	24	72	182	—	321

N:o 3.

Sammandrag af JustitiæRevisionsExpeditionens Arbets-redogørelser, utvisande antalet af tillkomne, afgjorde och balancerade mål för hvarje af de 10 sistförflutne åren.

	Ingående balance.									Tillkomne.									Afgjorda.									Utgående balance.								
	Revisionsaker.	Skiftes-mål.	KammarRätts-mål.	General Audi-törs-mål.	Bevärs- och Ansöknings-mål.	R. Stors underd. Skrifvelser.	Hemställda Brottmål.	Cabinetts-ärenden.	Summa.	Revisionsaker.	Skiftes-mål.	KammarRätts-mål.	General Audi-törs-mål.	Bevärs- och Ansöknings-mål.	R. Stors underd. Skrifvelser.	Hemställda Brottmål.	Cabinetts-ärenden.	Summa.	Revisionsaker.	Skiftes-mål.	KammarRätts-mål.	General Audi-törs-mål.	Bevärs- och Ansöknings-mål.	R. Stors underd. Skrifvelser.	Hemställda Brottmål.	Cabinetts-ärenden.	Summa.	Revisionsaker.	Skiftes-mål.	KammarRätts-mål.	General Audi-törs-mål.	Bevärs- och Ansöknings-mål.	R. Stors underd. Skrifvelser.	Hemställda Brottmål.	Cabinetts-ärenden.	Summa.
1828 . . .	192	41	20	15	251	—	—	—	519	237	88	27	63	1151	—	48	496	2110	188	61	22	62	1112	—	48	496	1989	241	68	25	16	290	—	—	—	640
1829 . . .	241	67	25	16	290	—	—	—	639	255	91	18	53	1020	—	64	462	1963	235	88	26	42	972	—	64	462	1889	261	70	17	27	338	—	—	—	713
1830 . . .	261	70	17	27	338	—	—	—	713	182	78	16	57	1105	—	55	535	2028	229	98	19	68	1085	—	55	535	2089	214	50	14	16	358	—	—	—	652
1831 . . .	214	50	14	16	358	—	—	—	652	196	95	17	67	1143	—	59	552	2129	199	78	15	71	1128	—	59	552	2102	212	67	16	12	372	—	—	—	679
1832 . . .	214	68	16	12	372	—	—	—	682	241	97	16	51	1147	—	40	604	2196	221	82	16	40	1125	—	40	604	2128	234	83	16	23	394	—	—	—	750
1833 . . .	231	82	16	23	374	—	—	—	726	299	126	14	54	1350	—	55	548	2446	210	125	12	53	1072	—	55	548	2075	320	83	18	24	652	—	—	—	1097
1834 . . .	322	85	18	24	642	—	—	—	1091	240	122	12	59	1202	43	50	542	2270	208	75	15	56	1083	20	50	542	2049	354	132	15	27	761	23	—	—	1312
1835 . . .	354	132	15	27	761	23	—	—	1312	182	131	39	53	1145	21	60	594	2225	206	174	9	44	1206	41	60	594	2334	330	89	45	36	700	3	—	—	1203
1836 . . .	330	89	45	36	700	3	—	—	1203	195	112	20	66	1401	—	45	623	2462	196	133	47	80	1157	—	45	611	2269	329	68	18	22	944	3	—	12	1396
1837 . . .	329	68	18	22	944	3	—	12	1396	198	165	8	77	1352	1	48	593	2442	173	139	8	75	1363	—	48	605	2411	354	94	18	24	933	4	—	—	1427

Upplysningar och Anmärkningar, af vederbörande Herrar Domhafvande meddelade, hörande till General-Sammandraget *Tabellen N:o 1.*

Trenne personer, hvilka gemensamt begått stöld, så inom denna som annan jurisdiction, hafva här blifvit sakfällde, men icke slutligen dömda. En Bankosedelsförfalskare, om hvilken ransakning här förevarit, är, utan att hafva blifvit sakfälld, underställd Kongl. Svea Hof-Rätts straffbestämmelse. Af de för stöld dömda har icke någon tillförene varit straffad såsom snattare, med undantag af en, hvilken i sine spädare år för denna förseelse med ris blifvit agad. Sjelfmördaren var en Torpare, som under feberyrsel intog arsenik. — Af en utaf Domhafvanden författad jemförelse inhemtas, att under tretton års tid icke någon för snatteri dömd, återkommit såsom snattare eller tjuf, hvaremot de, som med spö och uppenbar kyrkoplikt fått umgälla sitt första ingrepp emot äganderättens helgd, oftast derefter för andra och tredje resan stöld blifvit sakfällde; och är Domhafvandens, på mera än trettioårig Domareerfarenhet stödda, öfvertygelse, att alla de straff, som offentligen utsätta den brottslige för kroppsligt lidande eller skam, aldrig förbättra, utan snarare väcka ett emot samhällsordningen oblidkeligen fiendtligt sinne.

*Stockholms
Län.
N:o 1.
Försöker,
Häddö.*

Civile målen, serdeles konkurser och skuldfordringsärender samt ägodelningstvister synas mera till- än aftaga. Orsaken till de flere konkurser borde med skäl kunna sökas uti det förderf, som fylleriet medförer. Skuldfordringsmålen härröra synnerligen från Östhammars och Borås handlandes benägenhet att på kredit lemna varor åt mindre be-

talningsmäktige afnämare. Ägodelningstvisternes aftagande emotses, då vederbörande blifva mer bekanta med Delnings-Lagens anda och rätta mening. Tvenne af de under 2:dra klassen upptagne brott äro begångne af personer från annan jurisdiktion.

N:o 2.
*Sjuhundra,
Nåld nghan-
dra, Tyhundra,
Freluna och
Låuna.*

Af de för brott uti 2:dra klassen sakfällde hafva trenne personer varit från annan jurisdiktion. — Det uti 1:sta klassen upptagne brott är begånget af Fördelsmannen Lundin på Lunds ägor uti Edsbro Socken. Lundin, som uti yngre åren lärt skraddarehandtverket, och då gjort sig känd för en stilla och hedrande vandel förenad med god christendomskunskap, hade, såsom mindre fallen för hemmansskötsel, af sina syskon tagit lösen för sin andel uti det efter föräldrarne arffallne hemman och derjemte betingat sig årliga underhålls-förmåner af fastigheten. Efter att vid 26 års ålder hafva ingått äktenskap med sin nu efterlevande enka, som uti ett föregående gifte ägt en dotter, började Lundin mer och mer att upphöra med arbete och hemtade sin utkomst, dels af ofvanbesagde, honom tillkommande underhållsförmåner, dels ock af den utaf hustrun drifna handelsrörelse och af henne idkade olofliga bränvinsförsäljning, dermed hon, ehuru flera gånger derföre lagförd och sakfälld, dock städse fortfor. Lundin, hvilkens hus härigenom blef ett ständigt tillhåll för sysslolösa och på bränvinssu-pande begifna personer, fattade en beständigt tilltagande smak för öf-verflödigt bruk af starka drycker, och visade ofta under rusig sinnes-författning ett våldsamt och häftigt lynne, som än mera uppretades af den missaktning, som han af hustrun och stjufdottren måste röna. Sedan, genom Lundins oordentliga lefnadssätt, hans förmögenhet blifvit betydligt förskingrad, och hustrun tilltalad och häktad för stöld, yrka-des af en stjufdotters släktinge å fädernesidan, att Lundin, som i egen-skap af förmyndare, förvaltat hennes arfsmedel, skulle för desamma re-dovisa och förmyndarebefattningen afträda; i anledning af hvilket på-

stående, och för att betrygga stjuftdottrens rätt, den öfverenskommelsen träffades, att Lundin, såsom ersättning för arfsmedlen, öfverlät all sin egendom till stjuftdottern. Harmsen öfver förlusten af sin egendom, fattade Lundin beslutet att afdagataga stjuftdottern; för hvilket ändamål Lundin oförmärkt inlade arsenik uti en kruka, deruti sump till kaffekokning förvarades, och då stjuftdottern, efter att hafva förtärt kaffe, häraf beredt, insjuknade, utan att i början ana orsaken till sitt illamående, uppmanade han henne att än vidare fortsätta kaffedrickningen, såsom ett medel för helsans återställande; i hvilket brottsliga förfarande Lundin fortfor, oaktadt stjuftdottern, okunnig om den förgiftade dryckens skadliga beskaffenhet, deraf uti Lundins närvaro undfägnade flere andra personer, hvilka alla deraf häftigt insjuknade, men likasom Lundins stjuftdotter, genom erhållne läkemedel, sedermera blifvit till lifvet räddade och till helsan någorlunda återställde. Genom Nördinghundra HäradsRätts utslag, är Lundin dömd att mista lifvet genom halshuggning, hvilken bestraffning, efter det HäradsRättens utslag blifvit af Kongl. HofRätten och Kongl. Majt fastställt, nu mera ock är vorden verkställd. — Det i öfrigt i 1:sta klassen upptagna brott, derföre bestämd rubrik uti Tabellen saknas, har varit stöld af egendom, räddad undan eldsvåda. Den härföre tilltalade sextonårige yngling, Anders Borg, har, efter det han för stöld straffade fader, förre soldaten Borg, redan uti sonens späda ålder afvikit och öfvergifvit orten, samt modren korrt derefter aflidit, dels genom bettlande förskaffat sig uppehålle, dels ock sedermera hos åtskilliga personer innehaft tjänster, dem hon, i anseende till otrohet och håglöshet för arbete, dock endast under korrt tider hvarje gång lyckats att behålla. Sedan Borg, efter erhållen undervisning uti christendomskunskapen, blifvit till Herrans Heliga Nattvard admitterad, har han derpå erhållit tjänst uti Täby By af Färinge Socken, derunder Borg, som sjelf fattat smak

för bränvinssupande, flere gånger af husbonden blifvit skickad till en granne, der sådan vara olofligen afyttrades, att hemförskaffa bränvin. Vid den korrt derefter uti Byn inträffade våld, då tillfälle erbjöd sig för Borg att bland den räddade egendomen öfverkomma en mindre summa penningar, har Borg, som förut gjorts bekant om sättet att derföre i hemlighet erhålla bränvin, icke kunnat emotstå den frestelse, hvaruti han härigenom försattes, utan tillgripit nämnde penningar, Borg är härföre dömd att, genom hängning, mista lifvet. — Bland de under rubrik "stöld andra gången" upptagna brott, inbegripes bodrägt begången af en person, som förut varit straffad för första resan stöld. — Af de uti 3:dje klassen uppförde andra med böter belagde förbrytelser, hafva de fleste bestått uti försummad väglagning och underlåten snöskottning. — Ett sjelfmord har blifvit begånget af en f. d. bonde, som, 45 år gammal, efter att hafva förslösat sin egendom och för våldsamt förfarande emot modren, undergått bestraffning, då han åter för samma förseelse är vorden angifven, före inställelsen för domstolen, medelst förtärande af arsenik, förkortade sitt lif; och har dessutom en person aflidit, till följe af omåttligt bränvinssupande. — Ingen af de för stöld dömda har förut blifvit straffad såsom snattare. — Den uppenbara kyrkoplikten, som numera upphört att anses såsom en försoning med Gud och Församlingen, betraktas blott såsom ett vanärande straff; af hvilken orsak Domhufvanden väl å den ena sidan trott sig finna, att kyrkoplikten likaså litet, som spöstraffet, verkar till förbättring hos dem som dertill blifvit dömda, helst den offentliga vanära, som härmed är förenad, oftast utgör ett hinder för den sakfällde; att återgå till samhället och erhålla löfligt näringsfång, i saknad hvaraf en dylik person nödgas att genom olofliga medel förskaffa sig sin utkomst och såmedelst inledas uti nya brott; men å den andra sidan åter har erfarenheten visat, att fängelsestraffen föga fruktas, hvarföre åtminstone

för sådane brott, som medföra vanfräjd, spöstraffet och kyrkoplikten icke lärers kunna afskaffas, utan fara att brottens antal derigenom skulle förökas.

Trettiosju af de uti 2:dra och fyra af de uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. Såsom Tabellen visar, har undersökning skett angående tre sjelfmord, hvarigenom en mansperson af ståndspersonsklassen och två af allmogen slutat sina dagar. Mindre lyckliga husliga förhållanden och dåliga affärer, föranledde af benägenhet för fylleri, hade hos den förre alstrat oredighet och ledsnad vid lifvet, hvilket han afhändt sig genom förgift. De af allmogen hafva afdagatagit sig, den ene i sinnesyrsel, orsakad af ett länge fortsatt utsväfvande lefnadssätt, den andre åter i följd deraf, att han, som förut gjort sig känd för stadgad och ärlig vandel, blef för stöld i häkte inmanad. Härförutan har undersökning förevarit om en person, som hastigt ljutit döden genom omåttligt förtärande af bränvin. Af de för stöld dömda personer hafva tvenne förut undergått bestraffning för snatteri.

N:o 3.

*Danderyds,
Åkers,
Wermö, Sol-
lentuna och
Wallentuna.*

Fyra af de uti 2:dra och ett af de uti 3:dje klassen upptagne brott hafva blifvit begångne af personer från annan jurisdiktion. Af de för stöld anklagade och fällde har ingen förut varit dömd för snatteri. Det torde, utan fara för misstag, kunna påstås, att, ehuru en och annan, som blifvit straffad med spö, icke förnyat sitt brottsliga uppförande, är straffet likväl af den art, att det fordras en mera än vanlig själsstyrka hos en sålunda behandlad att upprätta sig och, ofta afskydd och förskjuten, icke ånyo beträda brottets bana. Af lika inflytande, om icke betänkligare, är den uppenbara kyrkoplikten, sedan den temligen allmänt i opinionen öfvergått till en vanärande akt, tvert emot dess ändamål. Önskligt vore derföre om någon förändring i dessa bestraffningar kunde äga rum, i förening med en nödvändig

N:o 4.

*Erlinghundra,
Seminghundra,
Långhundra
och Färentuna.*

förbättring och utvidgning af fängelserna, till beredande deraf att dessa icke måtte, såsom nu ofta är fallet, vara instituter för brottslingars danande.

N:o 5.
*Sotholms,
Svartlösa och
Öknebo.*

Femton af 2:dra och fem af 3:dje klassens brott hafva blifvit begångna af personer från annan jurisdiktion. Den för dråp sakfällde i tabellen upptagne person, var född 1805 i Stora Tuna socken i Helsingland, der hans fader varit smed, och hade förut varit straffad tvänne gånger för stöld, hvaraf den första fickstöld, tvenne gånger för fylleri, och sedan han år 1832 blifvit på KorrektionsInrättningen insatt, der tvenne gånger straffad för uppstudsigt förhållande, men hans prestetyg innehåller, att han ägde försvarlig christendoms kunskap. Från KorrektionsInrättningen frigafs han d. 5 Junii nyssnämnde år. Dråpet skedde å en likaledes frigifven, förut för tredje resan stöld straffad korrektionist, och för delaktighet deri voro äfven tilltalade de under kolumnen: "som ej till saken kunnat fällas" och "frikände" upptagne manspersoner, af hvilka den ene dömdes genom samma Utslag för fjerdere resan stöld, men den andre, som först sednare kommit i sällskapet, helt och hållet friades. Under en emellan dråparen, den dräpne och den förre af desse sitnämnde, efter en stunds sammanvaro och en jemn förplägning af starka drycker, börjad och fortsatt ordvexling och knuffning, hvarunder de tvenne sednare beständigt gjort ett emot dråparen, hvilken de idkeligen mer och mer uppretat, gaf denne å allmänna landsvägen, med en stör, som han förut ryckt ifrån en af de förre, som dermed slagit honom, först den ene ett slag, hvaraf han svimmade, och derpå den andre det slag hvaraf han dog. Men hela uppträdet har utan tvifvel varit en följd af den upprymda sinnesförfattning, deri allesamman, i synnerhet den dräpte, genom starka drycker sig befunnit, och dråpet synes så mycket mera hafva timat utan uppsåt att dräpa, som dråparen, hvilken efter gerningen sig aflägsnat inåt Stock-

holm, korrt derpå fredligt sinnad återvändt, för att af den dräpte, som han ej förmodade vara död, återfå ett betyg och göra utbyte af hufvudbonad. — Qvinnan, som är dömd för barnamord, var soldat-dotter, född 1805 och på 13:de året gift med sin ännu lefvande man, som är statdräng, med hvilken hon sammanbott och hade en dotter, men efter begges utsago, icke på lång tid haft en närmare umgängelse; med, efter utseendet, ett vida lifligare temperament än mannen, hade hon med sitt tycke fäst sig vid en annan mansperson, genom hvilken hon blef hafvande och fostret deraf var det hon afdagatog. Fritt och otvunget erkände hon hvad af förekomne omständigheter äfven vitsordades, att hon genast vid erfarenhet om sitt hafvande tillstånd, fattat och sedermera allt mer och mer hos sig stadgat beslutet, att söka i hemlighet få föda samt att sitt tillstånd dölja och fostret afdagataga, hvilket sednare hon på det sätt verkställt; alltsedan hon vid sin annalkande födslostund lyckats aflägsna från sig sin omgifning, utgörande mannen, svärmodren och dottren, och under deras frånvaro framfödt sitt foster, som hon häftigt och med våld skiljt ifrån sig, och dermed skyndat till den nära hennes bostad belägna å, samt, efter fruktlöst försök, att på ett ställe i isen få hål, på ett annat under isen i vatt-net nedstuckit det lefvande och qvidande barnet. Brottet blef genast derefter genom andra upptäckt. Såsom orsak för sitt beslut att dölja förhållandet och för brottet, uppgaf hon dels blygsel och det förakt hon väntade sig af medmenniskor för horsbrottet, dels sin fasta vilja, att enär hon så väl för mannen, som för andra förnekat sitt hafvande tillstånd och sin otrohet, hvarom, sedan mannen på sednare tider därför misstänkt henne, hon till och med med honom tvistat, icke uppenbarligen ådagalägga sin falskhet och sitt brott. Hennes prestbetyg ger henne vitsord om god christendomskunskap och ordentligt bruk af Nädemed-len. — Emot den i kolumnen för andras förgöring genom förgift upp-

tagne person, som var en i arbete nyss uttagen korrektionist, hade väl åtskilliga omständigheter förekommit, att han, som icke utan anledning troddes pläga olofligt umgänge med sin husbondes hustru, skulle äga vetskap och delaktighet i en af bemälda hustru gjord giftblandning, hvilken hon framsatt åt mannen, men denne dock icke förtärt; men sedan hustrun aflidit och tillräcklig bevisning emot den tilltalade icke funnits, han ej kunnat till ansvar fällas. — Den för vållande till annors död upptagne person, en Skomakare-lärling, 17 år gammal och känd för ett godt uppförande, dömdes till half mans-bot, enär han genom sitt ovarsamma förfarande med laddad bössa, hvarigenom skottet afgått, orsakat annors död. — En person är dömd för fjerde resan stöld, och af de öfrige dömde tjuftarne har endast en förut undergått bestraffning för första resan snatteri. — De för 2:dra klassens brott sakfällde hafva, likasom förut, till största delen varit lösa eller eljest ostadiga och lättsinniga personer, hvilka, så vidt ransakningarne utvisa, icke verkliga behofver, som de ej sjelfva kunnat förekomma, drifvit till brotten. — Af en person, som nyligen undergått bestraffning för första resan stöld med inbrott, föröfvades återigen inbrottsstöld till icke mindre belopp i penningar, reverser, assignationer och aktier, än 48,000 R:dr Banko, för delaktighet uti hvilken stöld dömdes, utom sjelfva tjuften, 2 af mans- och en af qvinnokönet. — Ursprungliga och egentliga betydelsen af kyrkoplikt är utan tvifvel en skön, en snart sagdt sakramenterlig ceremoni. Den innefattar ett inför den Allseende öppet, ångerfullt erkännande af det begångna brottet, ett lika högtidligt löfte, att dädanefter taga sig till vara för öfverträdelser, och en bön att Församlingen, med förtroende till denna ånger och detta löfte, ibland sig åter må upptaga den brottslige. Sådan qvarstår den i den upplystaes ögon, men af massan, af folket betraktas den mera såsom

ett

ett straff, en exposition af brottslingen, och den här således uti folkbegreppet blifvit förvandlad från en bigtstol till en schavott; och så betraktad blir den alltid förkastlig, att emot brottslingen begagnas, emedan den så offentligen förstör hans opinion, och förhindrar, eller, om själs- och karaktersstyrkan ej är dess större, kanske helt och hållet qväfver känslan af eget värde och den lofliga lott af så till sägandes egenkärlek eller ambition, hvaraf han i sina handlingar eljest alltid bör styras. — Spöstraff är icke blott genom dess offentlighet och neslighet, utan ock, i och för sig sjelft betraktadt, på det högsta olämpligt. Ett arf i lagbestämmelsen, från en förfluten barbarisk tid, kan det aldrig uppfylla ändamålet med straff, ty utom följderna af offentligheten kan i allt fall aldrig den brottsliges korrektion vinnas, genom en i 20 minuter, eller någon mindre tiderymd uthållande kroppsplåga af spö eller ris: Det är själen, en elak riktning i dess begrepp, som vållat brottet, och det är den som måste bättras och rättas. En korrektion, som denna kan åter vinnas genom fängelsestraff, helst förenadt med något kroppsligt lidande, och det är derföre som fängelse vid vatten och bröd, så vidt det kan förenas med den brottsliges helsa, torde kunna anses fullt ändamålsenligt. Sker detta, såsom det alltid och endast borde ske, i ensligt rum, der den brottslige, utan beröring med andra, icke med lättsinniga och dåliga samtal kan fördrifva tiden, deraf han i stället att utgå förbättrad, ofta blir till brott lärd och härdad; men der han i sin ensamhet, jemte det han af den ringa föda han erhåller, nödvändigt måste känna en viss fysisk olägenhet och smärta, tillika får tillfälle betänka sin lagstridiga handling, tror Domhafvanden, såsom otvifvelaktigt, att det skall, om brottslingen ej är alltför förhärdad, leda honom på bättringens väg, föra honom till känsla af brottet och hos honom inplanta ett minne, hvaraf han ständigt

bör draga nytta. Ändamålet med straff och poenitens är tvåfaldigt: brottslingens korrektion och andras afskräckande från brott; och att straff så bör qualificeras, att det i sig äfven innebär något afskräckande, är också en oeftergiflig regel; men att i en tid, innan ännu, medelst upplysningen, förnuftet och den inre rättskänslan hunnit tillegna sig öfvervägande makt öfver passionerne, något annat, något på den ambitionskänsla, hvarom förut blifvit nämndt, verkande, jemväl bör för detta afseende finnas statueradt, är hvad Domhafvanden, enligt sin öfvertygelse, icke kan undgå att framställa; och föreslår då, att en viss offentlighet gjordes af den gröfre brottslingen, eller rättare sagdt, att hans begångna brott något offentligt utmärktes; ty i allmänna folksägen höres alltid denna offentlighet vara den, som egentligen afskräcker den, som vid brottets begående fäster afsky. Icke ännu ense med sig sjelf, huru denna offentlighet borde vara, skulle Domhafvanden vara färdig hemställa, om ej kyrkoplikt, till sin idé alltid god, kunde, jemte det den kungjordes, alltid inskränkas till enskild, så att, i stället för att den brottslige nu i uppenbara kyrkoplikten, under hela Gudstjensten, får, såsom det heter, kläda tjufspallen, han i några tillkallade personers närvaro, såsom i hemlig kyrkoplikt, absolverades.

Upsala Län.

N:o 6.

Norunda, Wendels, Tierps, Wesslands och Elfskarleby, Löfstad, Filmus och Danneborn samt Olands.

Den mansperson, hvilken, enligt Brottmåls-Tabellens utvisande, blifvit sakfälld för vållande till annors död, har endast kunnat dömas till vådabot. — Den för rån upptagne, knappast 20 år gammal, af ett annars fredligt lynne, öfverföll sin vida starkare ungdomsvän, och, under dennes afdåning, frantog honom dess medförde 2 R:dr 36 sk. B:ko i penningar samt ett silfverfickur. Allenast en mansperson, som öfvat tjufnadsbrott, har förut varit straffad för snatteri. Brottmålens antal har något ökat sig öfver föregående årets, men denna tillökning har egentligen bestått uti slagsmål, som härledt sig från de, utöfver den

tillåtna tiden hållna Auktioner och der befintlig ymnig tillgång på spirituosa. Det skulle säkert medföra stor nytta, om författningen, rörande tiden, då Auktioner å landet böra slutas, jemte föreskrift att all slags marketenteri då äfven skulle upphöra, årligen eller åtminstone hvart tredje år kungjordes. Med full visshet kan väl ej bestämmas, om fyllerilasten är i till- eller aftagande, enär sådane mål merendels af Konungens Befallningshafvande afdömas, och flere torde blifva opåtalade; men efter Domhafvandens öfvertygelse är sedligheten segrande i denna del. Ett af de under 2:dra klassen upptagne brott är begånget af person från annan jurisdiktion. Ehuru spöstraffet torde kunna anses något afskräckande, afhåller lika litet detta som straff af vatten och bröd den vanartige från brotts begående. Den uppenbara kyrkoplikten, som nu mera, emot dess grund och ändamål, vanligen anses lika med en schavottering, är mera afskräckande än penningeböter och fängelse vid vatten och bröd, hvars fysiska verkan sällan är märkbar.

En af de uti 2:dra klassens sakfällde individer har varit från annan jurisdiction. Den mansperson, som blifvit uppförd uti kolumnen "för brott, hvilka under 1:sta och 2:dra klasserne sakna bestämda rubriker", var en dräng, som, uppbragt till vrede öfver anmaningen, att icke med sitt lass hindra postiljonens skyndsamma framfart, i rusvillan öfverföll den sednare med hugg och slag å allmän landsväg, och derföre genom HäradsRättens och Svea HofRätts sammanstämmande beslut, dömdes att mista lifvet, men erhöll, genom Kongl. Maj:ts Nådiga Utslag, dödsstraffet förvandladt till 28 dagars fängelse vid vatten och bröd samt fästning på obestämd tid. — Af sjelfmördarne har en bonde, som längre tid varit besvärad af sinnessvaghet, afskurit strupen på sig, en annan bonde, af grubbel öfver försämrade affärer, dränkt sig och den tredje sjelfmördaren, Sockenskräddare, efter förutgången ordvexling

N:o 7.
*Häbo, Bro,
Asunda och
Trögs.*

med hustrun, som han misstänkt för otrohet, under rusigt tillstånd, äfven genom dränkning, afhändt sig lifvet. — Af de för stöld sakfällde är endast en tillförene för snatteri straffad. Erfarenheten har icke besannat, att de fysiskt afflictiva straffen haft någon inverkan till den incarnerade brottslingens återgång ifrån den bana, hvarpå han inträdt, och i afseende på den uppenbara kyrkoplikten, kan omdömet vara deladt, om hvad väckelse till förbättring denna offentliga aktion må medföra.

Till det förökade antal skuldfordringsmål, som Tabellen framställer, vid jemförelse med de nästföregående årens, är anledningen mera tillfällig, helst dertill i märkbar mån bidragit de kraf för borgade varor, som ett Sterbhus efter en afliden handlande ägt behof anställa, för att, genom fordringars indrifvande, reda Sterbhusets egna afärer. De vädjade tvisterna angå till en del erkände skulder, men vad det begagnas med mycken fördel, för att stundom ett helt år aflägsna betalningsskyldigheten.

N:o 8. Brot, som hänföras till 1:sta klassen, hafva icke annorlunda blifvit begångne, än att en qvinperson fällts, enligt 16 Cap. 2 §. Missgerningsbalken, till ett mindre betydligt ansvar, för det hon fördolt sitt hafvande tillstånd och lagt ett ofullgånget foster å lönn. — Den mansperson, som dömts för vållande till annors död, aflossade ett skarp-laddadt gevär i sin trädgård, der han förmärkt främmande personer vara inkomne, och befarade att sjelf blifva öfverfallen. Skottet, riktadt åt benen af den ene inkomne, blef likväl ovilkorligen dödande derigenom att en pulsåder afsköts. Af de tvenne sjelfmördarne var den ene en Bondeson om 24 års ålder, och anledningen till hans beslut att afhända sig lifvet, troligen den, att hans brottsliga umgänge med en gift hustru föranledt hans och hennes instämmande till Domstol. Den andre var en afskedad Underofficer om 46 års ålder, hvilkens förut förda oordent-

Ulleråker, Hagunda, Waxgunda, Bälinge, Rasbo och Lagunda.

liga lefnad orsakat svårare utsigter för en framtida bergning, hvaraf, jemte någon olycklig kärlek, anledningen troligen hämtats till brottet, som med mycken beslutsamhet utfördes, medelst ett skotts aflossande för bröstet, i närvaro af den, han förmodas hafva utan framgång sökt att behaga. — Ingen af de för tjufnad fälde har förut varit straffad för snatteri. — Större delen af den mindre upplysta allmänheten fäster ett eget begrepp af neslighet vid tjufnadsbrott, i jämförelse med andra brott, hvilka ofta röja vida mera sinneselakhet och sedeförderf. Sjelfva förfalskningsbrotten, som lagen stämplat med vanära, uppfattas icke af allmänheten, såsom neslige, så vida icke derigenom annans egendom åtkommits och skada beredts; men, om ingen sådan uppkommit eller ersättning gifvits, finner man icke sällan lagens kraf af lika straff för bedrägeriet väcka förundran och medlidande, hvarigenom det afskräckande genom exemplet, som straffen antagas bland annat afse, anseeligen förminskas. Tjufvar anses också vanligen såsom utgörande en särskild på visst sätt sämre klass af förbrytare, för hvilka allmänheten förmenar det nesliga, så väl uti sättet för fängslandet och behandlingen, som uti sjelfva straffbestämmelserne, egentligen vara ämnadt och förbehållet; och torde detta allmänhetens ännu fortfarande föreställnings-sätt, — som om det också utgör en fördom, och någon gång orsakar en olämplig misskundsamhet med andra brottslingar, då desse undergå lika behandling och straff som tjufvar, likväl ådagalägger den liflighet, hvarmed äganderättens helgd allmänueligen erkännes, och svårliken, utan att minska denna liflighet, lär kunna allmänheten betagas, — vara att härleda från den tid, då, enligt landslagen, endast tjufvar och bland dem till och med endast de, som stulit till ett visst belopp,ingo "bakbindas," samt, så vida de ej, i anseende till det stulnas större belopp eller andre omständigheter, borde dömas "till grän och galge," ansågos förfallne till det för intet annat brott omnämnda straff, att

"mista hud" samt *"ett eller båda öronen,"* utan att, om de tagits på bar gerning, böter kunde få äga rum, på sätt som sedermera medgafs genom Straffordningen af den 18 Maj 1653 för första och andra resan stöld till mindre värde än 60 daler Sm:t, med tillägg af böternes förvandling vid bristande tillgång; för männer till arbete i jern, samt, om sådant ej fanns, till gatulopp, efter stöldens värde, men för qvinnor till hudstrykning såsom förut vid Tings- eller Rådstufvudörr; hvarpå slutligen, genom nu gällande allmän lag, spö- och risstraffen, efter värdet infördes; dock så att denna art af kroppsplikt, genom hvilken lagstiftaren, enligt hvad 5 Kap. 5 §. StraffBalken utvisar, förutsatt att den brottsliges *"välfärd och heder"* kunde *"spillas,"* icke blifvit såsom från början förbehållen att endast vid tjufnadsbrott tillämpas, utan fast mer antagen såsom alternativ med fängelse vid vatten och bröd vid all bötesförvandling för brott af hvad slag som helst, utan annan bestämd regel för alternativet, än den föga bestämda nyssnämnda lagens rum innefattar. En laglig skiljaktighet emellan tjufvars och andra förbrytares behandlingssätt består deremot ännu deruti, att, vid den uppenbara skriften eller kyrkoplikten, som egentligen ej varit ämnad till straff, utan till en återförening, efter undergången straff, och visad ånger, med den församling förargelse gifvits, och hvarvid presten, enligt kyrkolagen, åligger *"varna folket, att icke vara så obetänkt och förevida den botfärdige syndaren att han kyrkoplikt utstätt, och sig således för Gud ödmjukat hafver"* denna förmaning, *"vid lagbundna tjufvars skriftemål"*, enligt Kongl. Brefvet den 10 Oktober 1699, *"gås med tysthet förbi;"* hvarigenom kyrkoplikten, för dem åtminstone, måste anses tillhöra skamstraffen. Den vanfrejd, som allmänneligen anses åtfölja en *"lagbunden tjuf"* beror likväl icke så uteslutande på bestraffningssättet, att genom ett förändradt sådant skulle kunna undanrödjas de svårigheter, hvilka öfverklagats såsom förekommande för den, hvilken en gång straffats för stöld,

att sedermera sig på ärligt sätt försörja. Den ännu oförderfvade allmänheten känner, om också medvetslöst, att det är brottet, icke straffet, som vanärar. En tjuf, som straffats med spö och en som erlagt böterne eller undergått fängelse vid vatten och bröd, anses i den ort, der förhållandet är känt, alldeles lika, och den för alla gemensamma offentliga kyrkoplikten kan icke ens antagas såsom grundande denna allmänna vanfrejd, så vida som man ofta finner den delas af sådana, hvilka skäligen misstänkts, men ej kunnat fällas för tjufnad, eller dömts för inbrott i afsigt att stjäla, utan att något åtkommits, eller för snatteri, hvars genom lagen bestämda skiljaktighet från tjufnad icke så allmänt vidkännes af omdömet, som åtminstone i den ort, der förbrytelsen skett, och förbrytaren är närmare känd, mera fäster sig vid dennes förraandel och omständigheterna, hvarunder gerningen föröfvats, samt annat sådant, som också snarare än blotta värdebeloppet af det stulna synes lämpligt att grunda ett mildrande afseende. Den, som icke för öfrigt gjort sig känd för vanart, och ådagalägger uppsåt till förbättring, saknar också, vanfrejden oakadt, högst sällan, helst der nitiske själasörjare och andre embetsmän vinlägga sig att bereda sådant, tillfälle att hos anhöriga eller andra närmare kända erhålla säker arbetsförtjenst, så vida den straffade icke sjelf undandrager sig välmeningen, eller, genom andra tillfälliga omständigheter, behovet af arbetsbiträde i gemen så förminskats, att dylik svårighet äfven för den oförvitelige uppkommer. Exempel finnas till och med att, genom ett efterföljande oförviteligt uppförande, vanfräjden i allmänna omdömet så försvunnit, att den, som af en eller annan orsak kunde vilja erinra om forna förhållanden, sjelf skulle mötas af allmänt ogillande. Den, som deremot efter utståndet straff öfvergifver hemorten, för att, som det heter, söka sin lycka annorstädes, — dit vanfrejden likväl alltid åtföljer honom, i följe af hvad pass eller prestebetyg måste innehålla, men der lindran-

de omständigheter ej kunna vara kände, och om inrotad vanart vållat, att de, till hvilka han eljest kunnat taga sin tillflykt, ej velat lemna honom sådan, denna vanart snart åter visar sig, — möter de öfverklagade svårigheterna att på ärligt sätt försörja sig, och ju längre han förblifver skiljd från hemorten och de sina, ju svårare får han att dit återvända och njuta den serskildta omvårdnad af välviljande släktingar eller andra, hvarförutan den fallne ej kan upprättas. Kommer han slutligen för bristande annan tillgång till förtjenst, att blifva intagen å allmän arbetsinrättning, ökas snarare än minskas utvägarne för honom att återvinna förloradt anseende; ty för den från dylika inrättningar utgående, om också icke för något egentligt brott straffade, är vanfrejden i allmänna omdömet fullkomlig; och sällan söka andra husbönder arbetare från dessa inrättningar, än sådana, hvilkas bemödande snarare förvärrar än förbättrar. Vore åter dessa allmänna arbetsinrättningar så organiserade, att den omförmälda närmare omvårdnaden der lemnades, eller att saknaden eljest ersattes, kunde det stora förbättringsproblemet anses vara upplöst, och endast få undantag af oförbätterlighet komma att visa sig; men så länge detta endast tillhör de fromma önskningarne, och så länge, till följe af mindre utvecklade industriförhållanden och sammanstötande omständigheter, äfven den städse sedlige och väl kände arbetaren kan komma i saknad af förtjenst och utkomst, skall man, om bemödanderne lyckas att afvärja anledningarne till förnyade tjufnadsbrott, genom borttagande af hvad som anses grunda allmänhetens fördom emot dem, som en gång begått sådana, slutligen finna, att man på samma gång undanröjt fördomen emot sjelfva brottet, och gjort detta, om också sällsyntare andra gången begånget, så mycket mera allmänt den första. En annan fråga är, huruvida de afflictiva straffen i allmänhet, och kyrkoplikt, så vida den innefattar en art af skamstraff, tillika
med

med alla sådana straff, vid nuvarande kulturgrad kunna vara lämplige att bibehålla; det Domhafvanden anser dem längst och förnämligast kunna för de brott, hvilka bestå uti olofligt tillgrepp af annans egendom, likasom de skamstraff, hvarigenom tillfälle för allt förtroende i framtiden betages, företrädesvis synas egnade för bestraffningen af sådane brott, hvilka innefatta bedrägeri eller missbruk af förtroende. Att dessa straff i och för sig sjelfva skulle kunna åstadkomma förbättring af dem som undergått dem — en af straffrättens grunder, och derföre också ett af straffens ändamål, hvarvid man i sednare tider lagt serdeles vikt, säkerligen af den orsak, att det företer de mesta svårigheterna, — är väl icke att förmoda; men ännu länge torde det blifva ett oupplost problem, att uppfinna egentliga straffarter, tjenliga att förändra sinnelagen från onda till goda; utan lärer man få åtnöja sig med att förekomma, så vidt ske kan, utbrotten af de onda sinnelagen, så väl hos dem, hvilka redan ådagalagt sådane, som hos andra. Serdeles förekommer det, som man skulle kunna för visst antaga att, då de brott, hvilka genom våld utöfvas, ådagalägga hos den brottslige, antingen ett vildt och otygladt sinnelag, som genom hård behandling och kroppsligt lidande snarare äggas än afskräckes, eller en öfverilning, som blott behöfver återvändande besinning, samma brott ändamålsenligast torde bestraffas genom frihetens förlust på längre eller kortare tid, samt en tjenlig behandling derunder, der de ej äro af den grofva art, att de påkalla samhällets yttersta försvarsmedel emot en farlig medlem, dödsstraffet; — då könsförbrytelseerna måste anses härledda af de sinnliga begärens öfvermakt, som icke medgifver eftertanka och beräkning af påföljder, samt sålunda äfven genom beredd besinningstid och tillfälle att återföra begären under förnuftets herravälde säkrast motarbetas; — då alla ordningsöfverträdelser, hvilka innebära något emot se-

delagen egentligen stridande, lämpligast beläggas med förlust af egendom, eller, der all annan egendom saknas, af arbetsförmågans fria bruk; så kan deremot den lömska feghet, den kallt beräknade snikenhet, som, med de undantag, derå vanligen göres ett mildrande afseende, uppenbarar sig uti uppsåtliga förhemligadt tillägnande af annans egendom, icke tillbakahållas genom fruktan för annat än kroppsligt lidande, och såsom sinnelag betraktad, svårligen förbättras genom någon yttre behandling, om den också skulle kunna, genom lättade utvägar till förvärfvande på annat sätt, afledas från den skadligare riktningen. Serskildt och med afseende på kyrkoplikten och det sätt, hvarpå den för det närvarande undergås, hemställes, huruvida icke, genom någon förändring uti detta sätt, med bibehållande, å ena sidan dels af det uppbyggeliga uti grundidéen att den, som genom betydligare förbrytelse orsakat förargelse i församlingen, och sjelf skiljt sig från dess gemenskap, må, efter undergången verldsligt straff, och brottets afbedjande inför Gud, återupptagas i församlingens sköte, och dels af det lämpliga tillfälle derigenom lemnas läraren, att föreställa de närvarande, så väl att taga sig till vara för egne dylike fel, som att icke förhäfva sig öfver den, som hvad han felat, erkänt och afbedit, kunde å den andra åter undanrödjas allt det som nu för den brottslige betager allt värde af denna återförening med församlingen, och snarare skiljer honom ännu mer derifrån, samt i sig sjelft måste gifva ny anledning till förargelse, derigenom att i sjelfva Herrans tempel missdådare utställas till offentlig skymf. Härtill skulle, efter Domhafvandens tanka, icke fordras annat, än att den till kyrkoplikt dömd friades från skyldigheten att förut bevista hela Gudstjensten, utställd på en viss bestämd skamplats för församlingens hånfulla, eller åtminstone nyfikna blickar, — hvarigenom ej allenast för honom

sjelf måste störas den högtidliga sinnesstämning af ånger och föresats till bättring, hvaraf han vid ett sådant tillfälle bör vara intagen, om någon sinnesförbättring för honom deraf skall kunna påräknas, utan ock för öfrige närvarande uppmärksamheten afvändas från Gudstjenstens heliga föremål, — utan finge frivilligt, före Gudstjenstens början, men likväl efter sammanringningen, så att en större del af församlingen kunde vara tillstädeskommen, framträda, erkänna sig brottslig, samt derföre erhålla en aflösning, som förklarades gälla inför både Gud och menniskor. Inga tvångsåtgärder, att förmå motsträfvige till sådant offentligt skriftermål, skulle då komma i fråga, utan säkerligen hvar och en, som visste sig derförutan vara utesluten från församlingens gemenskap, skynda att så fort som möjligt, med den vinna återförening.

Trenne af 2:dra och lika många af 3:dje klassens brott hafva blifvit begångna af personer från annan domsaga. — Förhållandet med det i 1:sta klassen uppförda brott är följande: Eric Olsson hade år 1825 ingått äktenskap med Brita Stina Olsdotter, då 17 år gammal, men snart derefter fattat misstankar om hennes otrohet i äktenskapet, hvars verklighet ock under ifrågavarande ransakning så vida blifvit uppdagad, att Brita Stina Olsdotter några gånger, vid pass 3 år efter hennes giftermål, begått tvåfaldt hor med bonden Anders Andersson. Af denna orsak hade då redan bemälde makar emellan uppkommit misshällighet, hvilken synes hafva till stor del förorsakat den af Eric Olsson sedermera allt mer och mer visade benägenhet för fylleri, hvaraf åter nya anledningar till missämjan ofta uppkommit. Öfver den sålunda ständigt växande husliga otrefnad, i afseende hvarå makarne serskilde gånger af Presterskapet erhållit föreställningar, hade hustrun vid något tillfälle hösten 1836 beklagat sig för deras dräng, Anders Persson, hvilken under ett korrt samtal härom, af lättsinnighet och troligen utan elak

*Nyköpings
Län.*

N:o 9.

*Jönåker, Rönö,
Hölebo, Oppun-
da och Willåt-
tinge.*

afsigst, tillstyrkt hustrun att bibringa mannen förgift; hvarefter drängen, dels i anledning af matmodrens förnyade klagomål öfver sin man, dels ock i följd af Anders Perssons egen förtrytelse öfver det bemötande han af husbonden rönt, vid några tillfällen för Brita Stina Olsdotter upprepat sitt förslag, att Eric Olsson borde med förgift afdagatagas. Brita Stina, hos hvilken en sådan tanke förr aldrig skall uppstått, hade af dessa råd ofta varit frestad att dem verkställa, ehuru hon, inseende brottets svåra beskaffenhet, länge kämpat deremot, och hvarken för Anders Persson eller någon annan omtalat sina tankar; och då mot Jultiden en vandrande Dalkarl, bland andra saker, utbjudit till försäljning jemväl arsenik, hade Brita Stina Olsdotter, ihogkommande Anders Perssons råd, efter någon tvekan, köpt ett stycke arsenik, det hon sedermera innehafvt vid pass tvenne månader, utan att kunna förmå sig till begagnande deraf, förr än vid medlet af Februarii månad, då hon, utan serskild gifven anledning till missnöje med mannen, med en del af arseniken tillredt en giftdryck åt mannen. Men då hans ankomst fördröjdes vid pass en fjerdedels timma utöfver hvad hustrun beräknat, hade hon, öfvervöldigad af ånger, bortslagit giftblandningen; dock har hon vid pass åtta dagar sednare, uppbragt deröfver, att mannen aftonen förut genom fylleri förslösat penningar och i rusigt tillstånd gifvit hustrun obilliga förebråelser, blandat det återstående giftet i en af henne åt mannen framsatt kaffekopp, efter hvars förtärande mannen om några timmar afled. För detta giftmord, äfvensom för horsbrottet, har Brita Stina Olsdotter, sedan hon i häktet framfödt barn, hvartill Eric Olsson uppgafs såsom fader, blifvit afrättad. Anders Persson, född 1801, dömdes att, för det han af öfverilning slagit sin husbonde, Eric Olsson, äfvensom för fylleri, till spöstraff, samt för delaktighet i mordet till fästningsarbete på vissa år. Anders Andersson, som, efter det hans brott blifvit för hans hustru bekant, med henne sig försonat och

lefvat väl tillsammans, blef för nyssnämnde brott dömd till 28 dagars fängelse vid vatten och bröd, äfvensom till enskild skrift, men fick, genom Kongl. Maj:ts nåd, straffet nedsatt till sexton dagars sådant fängelse. — De i kolumnen "förbrytelser emot föräldrar och svärföräldrar" antecknade tvenne män äro hemmansägare och bondesöner; och har den ene af dem blifvit ålagdt ansvar för smädeord emot sin fader, men den andre deremot, hvilken är 32 år gammal, af ett våldsamt sinnelag, serdeles begifven på fylleri och för slösaktighet ställd under förmynderskap, har, sedan han förut tvenne gånger varit straffad för smädeord emot fadren, sednast år 1835 med 23 par spö, blifvit såsom öfverbevist att hafva honom skuffat och slagit, dömd att mista lifvet och varda halshuggen. — Af de för fylleri dömda hafva tvenne varit druckne i kyrka under gudstjenst, samt en efter afslutadt husförhör, då vederbörande Prest och Församling sammanträdte, samt med bön och sång sin andakt begått. — Den i kolumnen för sådane sakfällde, hvilka under 1:sta och 2:dra klasserne sakna bestämda rubriker, upptagne man, är en, under förevändning att upphandla lumpor för ett Pappersbruk, kringstrykande så kallad skojare ifrån annan Domsaga, hvilken blifvit till laga ansvar dömd för det han med hugg och slag öfverfallit Kronobetjent, då denne, vid påfordran, å tjenstens vägnar sig inställt, för att till sin ägare söka återskaffa ett hästskreatur, af hvilket "skojaren", till erhållande af godtgörelse för en förment fordran, emot ägarens vilja, satt sig i besittning. Qvinnan åter, som i nyssnämnde kolumn finnes upptagen, är en soldathustru, hvilken gjort sig skyldig till ansvar för innehafvande af arsenik, hvaraf skada timat, utan att hon kunnat visa sig hafva densamma åtkommit på sätt och i den ordning, som i Kongl. Förordningen den 15 Junii 1787 stadgas. — I kolumnen "sjelfmord" äro upptagne 3 män och 1 qvinna. Dessa hafva varit: 1:o en Soldat, hvilken, 37 år gammal och af ett omåttligt

begär efter starka drycker, hade, under det han, i rusigt tillstånd och medan hustrun var borta, befann sig vid sitt hemvist, beredt sig tillfälle att åtkomma arsenik, som hustrun i ett skåp haft förvarad, och deraf förtärt sådan dosis, att lifvets förlust derå följde; 2:o en gift dräng, 31 år gammal, som äfvenledes mycket fallen för starka drycker och under fylleri af ett häftigt sinnelag, hade i ett sådant tillstånd blifvit oense med sin matmoder och dervid tillfogat henne slag; hvar efter han, då matmodren anmält saken för närmast boende Kronobetjent, och denne inställt sig för att taga närmare kännedom om förhållandet dermed, väl tyckts försona sig med matmodren och hennes man, samt äfven i bränvin druckit förlikningsskål, men till sinnet ändock vred, och tilläfventyrs fruktande följderna af sitt förfarande emot matmodren, hastigt sprungit till den närbelägna sjön och, innan någon af husfolket hunnit tillkomma, fått tillfälle hoppa i vattnet och dränka sig; 3:o en Skomakaredräng, 34 år gammal och enkling, hvilken, af ett fredligt sinnelag, men fåfång och högmodig, funnit sig förolämpad genom erhållit afslag å sitt frieri, så att han med ett bössekott sig lifvet afhändt; och 4:o en backstugusittare-hustru, 44 år gammal, hade, sedan hon under föröfvandet af olofligt tillgrepp af hö från en foderskulle, blifvit i sjelfva gerningen anträffad, straxt derefter, af fruktan för det straff, som Lagen kunde henne ådöma och den ovilja, som hon väntade sig af mannen, afhändt sig lifvet genom hängning. — Af de för stöld dömda har icke någon tillförene undergått bestraffning för snatteri, hvaremot, utom det att tvenne yngre personer under loppet af året tvenne serskilde gånger förklarats skyldige till ansvar för snatteri, ibland de för första resan stöld sakfällde befinnes en mansperson från annan Domsaga, hvilken, sedan han vid Oppunda Härads-Rätt den 10 Augusti undergått ransakning för sitt begångna tjufnadsbrott och å Länshäktet med 8 dagars fängelse vid vatten och bröd af-

sutit de honom ålagde böter, hade, då han, lössläppt ifrån berörde häkte, Söndagen den 10 September varit på väg till hemorten, gjort inbrott i en backstuga inom Rönö Härad, i afsigt att stjäla, samt derföre blifvit af Rönö HäradsRätt, genom Utslag den 20 September, ytterligare ådömd laga bestraffning. — Detta sednare factum, fastän upplysande, är dock icke säkert vägledande till något omdöme. Det kan nemligen bevisa, å ena sidan, att straffet icke verkat till förbättring, eller fruktan för återfall, och å den andra. att sjelfva straffet försatt det uthungrade och på alla tillgångar blottade subjectet i frestelse att stilla sin hunger med stulen föda. Men en sådan händelse föranleder icke med visshet, hvarken till den ena eller andra slutsatsen, emot förbrytaren eller emot straffet, emedan det itererade brottet ofta nog är en följd deraf, att delinquenten vid utgåendet ur häktet ej är berättigad till något underhållsmedel under en ofta nog lång vandring till hemorten. Något motiv till brottet har icke kunnat inhemtas, emedan förbrytaren, fastän ertappad i ett igenläst hus och af trenne åsyna vittnen öfvertygad att hafva brutit sig in genom fönstret, ändock dertill nekat. Sådant som förhållandet varit med denne, äfvenså obestämbara i afseende på motiv och följder äro ock de flesta händelser i brottmåls-lagskipningen, så att något omdöme öfver de serskildta straffens inflytande ej utan största svårighet kan fattas eller uttalas; detta inflytande såsom subjectivt varierar derföre i oändlighet, så väl å de bestraffade, som ock å alla andra, hvilka deraf skola taga skräck och varning. I sistnämnde afseende verkar spöstraffet genom offentlighet och hårdhet något, men fängelse vid vatten och bröd intet. Å de bestraffade, som återfallit, har ofta nog hvarken det ena eller andra straffet visat något inflytande; dock alltid antaget, att olyckliga omständigheter icke sällan verkat till återfallet. Å de brottslige är spöstraffet ofta för hårdt: fängelset vid vatten och bröd, i verkställigheten, stundom ett

gyckel med lag och execution. Annat är förhållandet med den offentliga kyrkoplikten, hvilken, betraktad, icke såsom i allmänhet sker, som straff, utan sådan den är, den brottsliges försoning med och återintagande i församlingen, som han förolämpat, och ifrån hvilken han derföre varit utesluten, visar ibland menigheten å alla oförderfvade sinnen en säker verkan till återhållande från de brott, för hvilka den äger rum. Att kyrkoplikten varit fruktlös å dem, som i brott återfalla, bevisar emot detta försoningsmedel ingenting mera, än emot alla straff och förbättringsanstalter, så ändamålsenliga de än måga vara.

N:o 10.
Vester-Rekar-
ne, Öster-Re-
karne, Daga,
Åkers och Se-
lebo.

Af de i 2:dra klassen uppförde brott hafva 11 blifvit begångna af personer från annan Domsaga. — Det större antal åverkansmål härrör från en strängare tillsyn å allmänningarne, till följe af verkställda skogsransakningar. Endast en af dem, som för stöld blifvit sakfällde, har, veterligen, förut varit för snatteri straffad. Det är visserligen ganska svårt att bestämdt uppgifva motiven till stölder i allmänhet, men då någon egentlig nöd ej kan antagas såsom driffjädren, enär tillfälle att genom arbete förtjena sitt uppehälle ej för den flitige och ordentlige saknats samt prisen å lifvets oundgängligaste behof ej eller varit uppstegrade, synes, beträffande de fleste individerne, brist på uppföstran och, såsom en följd deraf, saknad af moraliska begrepp, elaka föredömen samt otyglade naturliga böjelser och anlag, hafva orsakat deras första brottslighet och den infamie, — som ifrån dylika brott är oskiljaktig och som gör den, i synnerhet flera gånger fallne, så godt som isolerad ifrån samhället, — deras återfall. Emot denna på iakttagelser grundade erfarenhet kan således den uppenbara kyrkoplikstens, vatten och bröd — samt spöstraffets användande endast i förra fallen anses hafva afskräckt ifrån brott och deras förnyande, emedan med blott

straff

straff ingen moralite bibringas, och den moralité, som endast derpå hvilat, saknar all säkrare grund. Nyssnämde orsaker och tillfället göra tjuften; straffet tillbakahåller blott få, ty vid gerningens begående hoppas visserligen en hvar att det undgå, handlar därför i hemlighat och vidtager till och med någon gång precautioner emot sitt upptäckande. Deremot visar erfarenheten, att vissa straff förhärdat och, om möjligt, ännu mera demoraliserat åtskillige af dem, som dem undergått; kyrkoplikten och spöstraff komma måhända under denna kategori, enär mången så straffad ansett sig från samhället utstött och i denna författning ej hafva annan utväg till sin varelses uppehållande, än förnyade brottsligheter. Kyrkoplikten synes äfven i sig sjelf vara något besynnerligt och för den borgerliga lagen främmande. Den skulle utgöra en religiös handling, innefatta den fallna människans försoning med det Högsta väsendet och med församlingen; och ur denna synpunkt betraktad ligger visserligen deruti någonting sublimt; man ser då blott sin vilseförde like, efter utståndet verldsligt straff, ångerfull och botfärdig, med alfvarlig föresats att återvända på dygdens och pligternes väg, offentligen nedfalla inför den Högste, utbedjande sig tillgift och nåd. Men ifrån denna sin ursprungliga, och i en framfaren, för det öfversinliga mera stämd tid uppfattade karakter, huru har icke denna ceremoni urartat, eller rättare begreppet derom. Nu anses den blott såsom ett skamstraff, en schavottering och den förhärdade syndaren måste icke bättre än med våld tvingas att underkasta sig densamma, hvarföre detta ofta ock sker blott under hån och åtlöje, till församlingens större förargelse, än understundom till och med sjelfva det brott, som skulle försonas. Såsom ett straff betraktar äfven lagen sjelf denna kyrkoplikt, ty hvarföre eljest föreskrifva, att den, utan afseende på större eller mindre eller ingen religionskunskap hos subjectet, ovilkorligen

skall äga rum, med utsättande tillika af vissa straffbestämmelser för motsträfvighet vid dess undergående. Ifrån blott omsorg för den olyckliges återförening med Gud och samhället kan icke detta härflyta; religionen lär oss en helt annan nådens ordning. Men om detta straff af offentlig förnedring nödvändigt måste qvarstå, hvilket icke vill bestridas, i fråga om vissa kvalificerade brott, deribland äfven stöld, åtminstone itererad eller eljest med försvårande omständigheter förenadt, så vore för religionens helgd önskligt, att kyrkan blott icke längre gjordes till plats för verkställigheten eller något religiöst deri ingick. Spö- eller risstraffet, äfven hårdt, nedsätter den förnuftiga människan i bredd med djuren, men måste beklagligen, må hända, ännu tills vidare bibehållas intill dess, genom en mera spridd upplysning ibland de lägre folkklasserne mildare begrepp och seder vunnit insteg och i samma mån det råa och brutala i lynnet hos detta folk blifvit utbytt emot en viss grad af humanitet. — Hvad slutligen angår straffet af fängelse vid vatten och bröd, så, ehuru af alla det tjenligaste, har jemväl detsamma i så måtto befunnits skadligt, att det, i de högre graderne och utan underslef verkställdt, understundom haft ett menligt inflytande på den afstraffades helsa, någon gång för hela lifstiden; exempel saknas till och med icke, att snar död omedelbart deraf följt. Emedlertid är detta af alla ifrågavarande slag af straff otvifvelaktigt det lämpligaste, såsom förenande fysiskt lidande med frihetens förlust; beggadera omständigheter af ganska mycket inflytande på den brottslige, då begge mäktige väcka estertanken, och den i fängelset blott långsamt framskridande tiden lemnar tillräckligt rådrum för besinningen och ångern. Men måhända detta straff ännu bättre uppfyllde sitt ändamål, på annat sätt verkställdt än som nu sker; t. ex. i den ordning, som i nya lagförslaget föreslås, derigenom brottslingens framtida helsa mindre skulle äfventyras, men straffet ändock, för den längre tid som till

dess undergående åtgänge, blifva mera afskräckande, i synnerhet om det alltid komme att verkställas i enskildt rum eller så kallad cell, och i svårare fall i mörk cell, hvilka åtgärder Domhufvanden, för sin del, anser förnämligast, om dertill komme lämpliga religiösa och moraliska meddelanden under tiden af Fångpredikanten å stället, såsom de mest verksamma icke blott till afskräckande från brott, utan, hvad åtminstone är lika viktigt, äfven till förvillades moraliska förbättring, som måste vara yttersta afsigten med all bestraffning.

Köpeafhandlingar, enligt 1835 års Kongl. Förordning, om lös-egendom, hafva betydligt tilltagit, så att om detta i jemn progression, såsom hittills, fortgår, hvilket är att befara, uppkomma stora förluster på många händer, all kredit undergräfvades tillika med förtroendet man och man emellan; och blifva i synnerhet auktionsförrättare och tilläfventyrs jemväl löftesmän för andras skulder på det högsta blottställda. Beggedera medgifva de personer, hvilkas lösörebons solidité de känna, de förre: rättigheten till auktionsinrop, de sednare: sin borgen; och när de vilja göra sig ersatta, befinnes alltsammans vara en annans egen-dom, och ingenting tillhöra gäldenären. Äfven förr än högstberörde Förordning emanerade, ägde dylika afhandlingar någon gång rum, men, dragne under Domarens pröfning, blefvo de fleste upphäfne och onyttige förklarade, såsom utgörande blott pantförskrifningar till tredje mans förfång och, enligt lag, utan all verkan, då panten af den förmente långifvaren icke i handom hades. Vid slikt förevetande förlorade ock dessa transaktioner mer och mer förtroendet, och voro nära att alldeles upphöra, då den nya Förordningen gaf åt dem nytt lif. Följ-derne kommer framtiden att visa. Märkligt är emellertid att de mest öfverflöda i de orter der allmogen är fattigast. Enligt Domhufvandens tanka vore aldrabäst, att hela Författningen, så fort sig göra lät, återkallades och upphäfdes; men om den skall till efterlefnad fortfara, då

synes emot dess missbruk, enda korrektivet tills vidare blifva, att begge kontrahenterne borde, vid afhandlingens inprotokollerande, inför Domstolen med liflig ed fästa riktigheten af deras aftal, och att tredje mans rätt derigenom ej förnärmades; och skulle ansvar tillika stadgas för den säljare, som sedermera öfvertygades om underslef och falsk ed, likasom för annan bedräglig gäldenär och menedare, samt för köparen för delaktighet i förbrytelsen och såsom befordrare deraf, hvarjemte så väl den enes som den andres brott och straff skulle, uppå Domstolens anmälan, genom Konungens Befallningshafvandes försorg, allmänneligen i Länet kungöras.

*Gottlands
Län.*

*N:o 11.
Södra Gott-
land.*

Tvenne af de uti 2:dra klassen uppförde brott hafva blifvit begångne af trenne individer från annan Domsaga. Uti kolumnen öfver personer, som blifvit sakfällde för brott, hörande till 2:dra klassen, men hvartill bestämd rubrik saknas, hafva blifvit uppförde: tvenne männer, hvilka hvardera blifvit fällde för andra resan inbrott; en mansperson, som blifvit dömd för falsk angifvelse; och en qvinna, som förklarats skyldig till ansvar för det hon mjölkat annans ute å bete gående ko. — Af de för stöld dömda har icke någon tillförene undergått bestraffning för snatteri, men deremot har en qvinns person under året pröfvats saker till första, andra och tredje resan stöld. — Användandet af den uppenbara kyrkoplikten, äfvensom straffet af vatten och bröd samt spö, har i allmänhet och hos individer, der förhårdelsen icke undergräft den moraliska känslan, väl synts åstadkomma ånger öfver brottet och fruktan för straffet, men dock ej visat sig äga så verksamt inflytande, att derigenom ett uteslutande afhållande ifrån brottets förnyande kunnat tillvägabringas.

*N:o 12.
Norra Gott-
land.*

I September månad 1827 begicks ett mord, derföre man och hustru jemte denna sednares broder tilltalades, och ställdes mannen här-

före under framtiden, hvaremot de öfriga frikändes. Vid under året förehafd ytterligare ransakning i samma mål, hafva alla tre blifvit sakfällde; och hafva de uppgifvit, såsom bevekelsegrund till brottet, hat och afund, uppkommen mellan mannen och den mördade. Hustruns broder, som vid brottets begående, knappt hunnit 20 års ålder, har sagt sig dertill blifvit förledd. Någon stridighet, i afseende på den hemmansdel, mannen och hustrun innehade, troddes förestå emellan dem och den mördade, som förut ägt hemmanet och hvilken af de förre skulle hafva undantag. Mördarne tillhörde en orolig släkt och voro illa kände. Mordet var en följd af lång öfverläggning. Mannen var född den 11 Maj 1795, hustrun den 2 Juni 1792 och hennes broder den 5 Augusti 1807. Förutan hvilka nu omförmälda hafva tvenne af mans- och en af qvinnokönet varit tilltalade och sakfäلتs för delaktighet i samma brott. Alla hafva erhållit undervisning i christendomen och kunnat läsa i bok, samt hafva tillhört allmogen. De för brott, som sakna bestämda rubriker, sakfällde, hafva varit tvenne minderåriga flickor, hvilka, hvarför sig, mjölkat andras ute å marken betande kor. Anledningarne till de tvenne sjelfmorden hafva varit inre organiska fel samt deraf förorsakade långvariga kropps- och själslidanden med hufvudsvaghet. Sjelfmördarne tillhörde allmogen. — Af de för stöld sakfällde har icke någon förut varit det för snatteri. En af de för andra resan stöld sakfällde, en artillerist född på Öland, begick detta lika beskaffade brott, omkring 8 dagar efter det han undergått bestraffning för första resan stöld med inbrott. Någon verkan till förbättring har icke kunnat förmärkas, hvarken af spöstraff eller kyrkoplikt, hvilken sednare, som, i allmänhetens begrepp, anses såsom straff, dock mycket fruktas; och är spöstraffet påtagligen mera afskräckande än det af vatten och bröd, hvilket äfven kan slutas deraf, att sakfällde alltid heldre underkasta sig det sednare än det förre; och det har till och

med händt att till böter fällda personer, hvilka icke saknat tillgång till gäldande deraf, hemställt, om det icke kunde tillåtas dem, att, i stället för böternes erläggande, få afsitta dem på vatten och bröd.

Örebro Län.

N:o 13.
*Sundbo, Leke-
bergs, Kumla,
Hardemo, Eds-
berg, Grim-
sten och Carl-
skoga.*

Fem af de för brott i 2:dra klassen sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. Den för dråp dömd är född inom Kumla Härad och Lerbäcks Socken, der han och hans broder tidigt förlorade deras fader och uppfostrades af modren. Bröderne, deraf dråparen är 28 år och den aflidne var 31 år gammal, ägde hvar sitt $\frac{1}{4}$ dels Bergsmanshemman, voro båda ogifte, och hafva gjort sig allmänt kände i orten för öfverdåd och våldsamheter, dels gemensamt emot andra personer och dels sinsemellan, hvarföre de äfven blifvit pliktfällda, samt dråparen särskildt dömd och straffad för modrens våldförande. Söndagen den 23 April 1837 hade oenighet och slagsmål ytterligare uppkommit bröderne emellan, hvarvid den yngre fattat uti en grof jernnåfvare med stort trädskärf, och dermed, hållande i nåfvern, tilldelat brodern minst trenne slag i hufvudet, så att hufvudskålen spruckit, der-efter den slagne, som vid tillfället varit beväpnad med en bandknif, efter några timmars förlopp aflidit. Någon anledning till uppsåt att begå dråpet har icke förekommit, men deremot att den aflidne haft en högst ovanligt tunn hufvudskål. Båda bröderne voro mycket begifna på fylleri, och, då händelsen inträffade, rusige, synnerligast den aflidne. — Rånaren är en dräng från nämnde Socken, 26 år gammal, och likaledes känd såsom en våldsam menniska, samt har varit tilltalad för flera slagsmål, husbondes öfverfallande och inbrottsstöld, men i brist af bevisning icke kunnat sakfällas. Han förskaffade sig den 22 Maj sistlidet år tillstånd att åka med en hemmansägare, som han sett inkassera några Riksdaler i sedlar, och, komne på något afstånd från boningsställen, hade han på hvarjehanda sätt sökt anledning till oenig-

het; men då sådant ej lyckats, helt hastigt tilldeladt hemmansägaren ett våldsamt slag för näsa och munn, så att blod ymnigt utkommit, hvarpå han genast gjort försök att bemäktiga sig hemmansägarens sedelbok, hvarom de båda, på vägen och i diket, kämpat nära en timmas tid, oaktadt en tillkommen qvinsperson sökt afstyra våldet, och då rånaren, som vid tillfället var af starka drycker öfverlastad, slutligen kunnat tillgripa sedelboken med deri förvarade 3 R:dr 32 sk. B:ko, hade han dermed aflägsnat sig, men oförtöfvat återkommit, fortsatt ofredandet, och bemäktigat sig en messings-snusdosa, dermed han, då ytterligare en person anländt, hastigt skyndat åt skogen, hvarest han dock, medelst tillkalladt folk, genast blef gripen. Han skall en gång förut med våld hafva bemäktigat sig penningar, men lagliga bevis derom saknats. Så väl dråparen som rånaren hafva, enligt företedde prestbetyg, haft försvarlig christendoms-kunskap. — Förteckningen visar ett fördubbladt antal af under året handlagde brottmål; men de flesta brotten och förbrytelserne äro begångna under år 1836, då ymnig tillgång på bränvin för godt pris fanns, och derifrån orsaken till målens mängd så mycket mer måste anses härflyta, som det visar sig att förbrytelserne emot Bränvinsförfattningen, samt fylleriförseelserne, vållat största tillökningen. Någon bestämd anledning till sjelfmorden har icke kunnat upptäckas, utan endast att personerna, som tillhört bondeståndet, några dagar före gerningen varit tystlåtna, inbundne och grubblande till sinnes. Af de för stöld dömda, hade sex förut undergått bestraffning för snatteri. Vid afkunnande af Utslag, som bestämma stölds bestraffande med fängelse vid vatten och bröd samt kyrkoplikt förmärkes alltid, att brottslingen fäster största afseendet på kyrkoplikt, samt föga eller intet på vatten — och brödstraffet, hvilken sistnämnde bestraffning största delen af de för andra brott och förbrytelser sakfällde, icke sällan inför Domstolen utbedja sig att få undergå, i

stället för böter; hvaraf Domhafvanden anser följa, att afskaffandet af uppenbara kyrkoplikten skulle åtminstone, efter någon tids förlopp, medföra förökande af tjufnadsbrotten. Att de, som för stöld utstått spöstraff, befunnits snarare förnya brottet, än de, som derföre undergått fängelse vid vatten och bröd, har Domhafvanden icke kunnat förmärka, helst itererande af brottet inträffat så i ena som andra fallet.

N:o 14.
*Fellingsbro,
Glanshammar,
Örebro, Asker
och Skyllersta.*

Nio af de uti 2:dra klassen och tolf af de uti 3:dje klassen sakfällde personer hafva varit från annan Domsäga. Den för barnamord dömda, som var tjenstepiga, med någorlunda god christendomskunskap, hade, sedan hon förut lagt ett, likväl icke bevisligen fullgånget foster å lön, genom enahanda åtgård med fullt uppsåt afdagatagit, det andra, som var fullgånget och välskapadt. — Af de fem sjelfmördarne hade en bondhustru, med häftigt och elakt lynne, intagit förgift, tre hängt sig, nemligen en Rusthållare med organisk orsak till svärmodighet; en Bondhustru, ovanligt dyster och tankspridd, efter en långsam sjukdom och med ärftelig fallenhet för klenmod; och en Skräddare, som förr varit Artillerist och kringvandrande Vestgöte, försupen samt af lätttrörd och mjeltsjukt sinnelag, och en Bonde, som var gäldbunden och misströstande om sin utkomst, skurit sig i halsen; hvarförutan en Inhyesesman, som varit mycket begifven på starka drycker, dött i fylleri. Af de för första gången stöld dömda har blott en undergått bestraffning för snatteri. Domhafvandens på exempel för och emot grundade öfvertygelse är, att ehuruval den offentliga skymfen i uppenbara kyrkoplikten och det ohyggliga i spöstraffet troligen i allmänhet mera tjena till varning för andra med okränkadt rättskänsla, än att från återfall i förnyadt brott afhålla dem, som af vanvårdad uppfostran saknat vilja och kraft, att lägga band på naturliga anlag och deras första
ut-

utveckling; så vore likväl mildring häruti säkerligen utan åsyftad verkan, så länge de allmänna häktena på deras gamla fot få fortfara, att, emot deras ändamål, hufvudsakligen vara läro- och uppfostrings-anstalter för nybegynnare på lastens bana.

Tvenne af de personer, som begått brott uti 2:dra klassen, hafva varit från annan Domsaga. — Den för rån sakfällde var dagakarl och 25 år gammal; enligt sin egen bekännelse och afhörde vittnens utsago, har han en Söndagsafton å en sjö på allmän vinterväg påträffat och öfverfallit en Skollärare, hvilken han omkullskuffat, slagit för munnen samt legat öfver en lång stund, till dess nödrop blifvit hörde af förbifarande, som kommit till hjälp; och hade rånaren under denna misshandling endast tillegnat sig en kopparslant om 1 sk. B:ko, och en resebeskrifning, samt ända inpå kroppen upprifvit Skollärarens kläder; enligt hvilken sednares uppgift, som icke synes osannolik, berörde våldsamma medfart skulle hafva räckt flera timmar samt rånaren afhändt honom flere kopparslantar, dertill dock rånaren nekat, samt vid förnyad ransakning till och med återtagit sin i ofvanberörde mätto gjorda bekännelse, och har icke kunnat förmås uppgifva motiverne till brottet, men sannolikt är att rånaren på ett näringsställe i Lindesberg sett Skolläraren äga penningar, hvilkas åtkommande varit anledningen till rånet; likasom det är otvifvelaktigt att det öfverlastade tillstånd, hvaruti rånaren befunnit sig, närmast orsakat våldets fortsättande. — Barnamörderskan, som, 32 år gammal, för 6 år tillbaka framfödt ett oäkta barn, har, genom egen af omständigheterna styrkt bekännelse, blifvit förvunnen att, sedan hon i slutet af år 1836 blifvit, efter oöfelig beblandelse, hafvande och det ej uppenbarat före födseln samt, efter fattadt uppsåt att fostret lifvet afhända, sökt enslighet vid födslen,

N:o 15.

*Nora och Hjäl-
sjö, Lindes och
Ramsbergs,
Grythytt och
Hellefors samt
nya Koppar-
bergs Bergs-
tagar.*

samt dervid, förmedelst handens hållande för munnen, på det lefvande födda fostret, så att det ej mera visat tecken till lif, och dess sedan skedda nedläggande i ett stenröse med stenar lagde ofvanpå, det samma sålunda afdagatagit; hvadan hon blifvit dömd att halshuggas och i bålet brännas; och beror nu saken på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning. Mörderskan, som kunnat väl läsa i bok och haft försvarlig christendoms kunskap, derutinnan hon jemväl undervisat barn, och i öfrigt fört en ordentlig lefnad, har i början icke kunnat uppgifva någon anledning till fördöljande af sitt hafvande tillstånd, eller till sitt, efter hennes föregifvande, först kort före förlossningen fattade onda uppsåt att fostret lifvet afhända; men har vid förnyad ransakning påstått, att den hätskhet och ovilja, som hennes grannar skulle visat emot henne, vållat att hon ej vågat yppa sitt hafvande tillstånd. — Den uti kolumnen för gröfre brott, som sakna bestämda rubriker, antecknade kasus har bestått deruti, att, sedan en Dalkarl till en handlande vid Grythyttan försålt en tunna Norrsk Sill, befanns vid densammas urtagande ur tunnan, att endast i båda ändarne deraf var Sill, då deremot midten var fylld med sten och granris; Dalkarlen erkände bedrägeriet samt att han på det sätt ur tunnan frantagit öfver 5 L: 75 Sill och dömdes med anledning af 1 Kap. 9 §. HandelsBalken, att stånda tjufrätt. — Sjelfmördaren befanns vara död genom hängning, utan att orsaken dertill kunnat utredas. Af de för stöld sakfällde, har icke någon tillförene varit straffad såsom snattare. Den som en gång undergått offentlig kyrkoplikt är, i allmänna tänkesättet, likasom utesluten från samhället, och har svårt att få laga försvar, så att en sådan ofta måste tigga eller stjäla på nytt, för att lifnära sig och tillika derigenom förlorar all håg att bättra sig. Om det således å ena sidan är af mycken vikt för en med tjufnad beträdd persons egen moralitet, samt framtida anseende och utkomst, att åtminstone den som första

gången stjal, antingen af verkligt behof, som ofta är händelsen eller såsom lika ofta sker, genom tillfällighet och målsägandens försummade eftersyn, blir så straffad, att han icke deraf lider mehn för hela sin tid; så är det visserligen äfven å andra sidan vådligt, att genom en allt för lindrig tillrättavisning minska den farhåga för straffet, som bör hos den mindre upplyste bidra till afhållande från brottet.

Fyra individer, som begått brott uti 2:dra klassen, hafva tillhört annan jurisdiktion. Det dråpmål, som å Tabellen finnes upptaget, har angått tvenne Torpare, Erik Magnusson och Jan Denisson, hvilka under en resa från Philipstad till deras hemvist anträffat en annan Torpare Sven Henricsson jemte Drängen Jonas Jonsson. Efter det dessa personer undfägnat hvarandra med bränvin, hvaraf Jan Denisson blifvit rusig, hade misshällighet af ringa anledning uppkommit emellan honom och Jonas Jonsson, hvilken osämja öfvergått till öppet slagsmål dem emellan å allmänna vägen, hvaruti Erik Magnusson och Sven Henricsson icke deltagit, men då den sistnämnde, som rest förut, förmärkt slagsmålet, och återvändt för att detsamma afstyra, hade Erik Magnusson i förmodan att Sven Henricsson ernade anfalla honom, från en närbelägen hägnad afbrutit en stör och dermed tilldelat Sven Henricsson svåra slag i hufvudet, hvilkas följder vållat den sednares inom få dagar derefter inträffade död. Uti Erik Magnussons gerning har uppsåtet att dräpa icke ingått, och den ägde rum en mörk natt, då, efter hvad han föregifvit, han icke kunnat urskilja huruledes eller hvilken de utdelade slagen träffat. Dråparen var 29 år och ägde förvarlig christendomskunskap. — Af de personer, hvilka för snatteri sakfällts, har ingen under årets lopp blifvit för första resan stöld straffad. Man har länge anmärkt och erinrat om spö- och risstraffens onaturlighet och högst menliga inverkan på individens sinnelag, serdeles för

Verme-
lands Län.
N:o 16.
Wåse, Nyed,
Fernebo, Wis-
num och Ölme

den vanära, som dermed är förknippad, Detta är dock Domhafvandens öfvertygelse, vunnen under mångårig behandling af brottmålsärenden. För första resan stöld bör, enligt Domhafvandens tanka, ett så beskaffadt straff icke användas, lika litet som den offentliga kyrkoplikten, också i sin mån bidragande att tillintetgöra den känsla af egen aktning, som hos individen bör vårdas och upprätthållas. Det står icke att beräkna, hvar den person stannar på brottens bana, som förlorat aktningen för sig sjelf, och det låter äfven svårigen förklara sig, hvarföre skillnaden emellan en och annan daler silfvermynt skall verka till olikhet uti kyrkoplikten för snatteri och första resan stöld. Vid återfall i brottet blir naturligtvis förhållandet annorlunda. Beloppet af de under året ådömda böter har utgjort 2,210 R:dr 36 sk. Banko.

N:o 17.
*Frykstahls Öf-
re samt Elfve-
dals Öfre och
Nedre.*

Den uppenbara kyrkoplikten, ålagd för tjufnadsbrott, anser Domhafvanden verka såsom förbättringsmedel och afhållande från dylikt brott hos de sakfällde, hvilka icke allt för djupt fallit, och det offentliga förödmjukandet härvid har ofta visat sig tillbakahålla böjelsen för itererad tjufnad hos mången, som aktat böter eller fängelse vid vatten och bröd ringa, om ej denna bestraffning åtföljts af kyrkoplikten. Spö- eller ris-straff, en gång utståndet, synes deremot sällan varit afskräckande, eller ledande till återvändning från brottets bana.

N:o 18.
*Carlstads
Tingslag
samt Grums
och Kihls.*

Fyra af de i 2:dra klassen upptagne brott äro begångne af personer från annan Domsaga. En mansperson har undergått ransakning för det han skall hafva, i ändamål att skada göra, rubbat råmärke, men ej kunnat åt saken fällas; och finnes således ej eller å tabellen upptagen, i saknad af lämplig kolumn. Af de under året för stöld dömda, har endast en mansperson för flere år tillbaka undergått bestraffning för snatteri. Af det ringa antal ransakningar öfver itererade stölder, tror sig Domhafvanden finna, att begge bestraffningssätten med

spö eller vatten och bröd hafva varit af sådant inflytande på den dermed bestraffade, att de in jagat farhåga mot förnyad brottslighet af lika beskaffenhet; men då icke inom vårt land, såsom annorstädes, den brottslige ställes under egentlig polisuppsigt, är det för Domaren svårt, om icke omöjligt, att på säkra grunder göra sig något tillförlitligt begrepp om den straffades derefter förde vandel, som först då kommer till undersökning, om ny brottslighet föröfvas. Efter nu gällande lagskipningsprincip skulle väl icke kyrkoplikt anses såsom egentligt straff, men opinionen dikterar motsatsen; och om, efter Domhafvandens omdöme, den, å ena sidan ingalunda bidrager till den dermed straffades förbättring, är den likväl, å andra sidan, ett lagens hot, som verksamt varnar en och annan individ, hvars moralité derförutan icke skulle hafva tillräcklig motvigt mot lustan till förbrytelse.

Antalet af inom Domsagan begångne brott, som år 1836 utgjorde 168, har under innevarande år endast uppgått till 100; och ehuru vid afgifvande af sednaste berättelsen i desse ämnen, Domhafvanden hoppats kunna härleda brottens minskning från en förbättrad moralité bland Domsagens innevånare, men hvilket omdöme då befarades möjligen vara förhastadt, tror Domhafvanden deremot nu, då brottmålen under en längre tids följd årligen aftagit, sig böra med visshet antaga att detta tillfredsställande är följden af tillväxande sedlighet. — Af 1:sta klassens brott förekommer blott ett enda, nemligen ett barnamord, som begicks af en piga i Jösse Härad, hvilken vid 22 års ålder blef lägrad af en dräng, under tiden af blygsel döljde sitt hafvande tillstånd, sökte enslighet vid födslen och lade fostret å lön. — Såsom brott af ovanlig art må nämnas, att en afskedad fältjägare blifvit dömd för det han lockat till sig och emot föräldrarnes samtycke medfört på sine vandringar i egenskap af Hästläkare, genom Sverige och Norrige,

N:o 19.

*Fryksdals
Nedre Tingslag
samt Jösse.*

en sin halfsysters dotter. — Den under rubriken "sjelfmord" upptagne individ var en besuten bonde, nära 43 år gammal, hvilken af oro och bekymmer öfver en förment oklok och förhastad egendomsandel afhände sig lifvet genom hängning. — Af de för stöld dömda har icke någon förut för snatteri blifvit straffad. Domhafvanden skulle anse det vara lyckligt och lemna mera förhoppning om den dömdes förbättring, om det ohyggliga spöstraffet och den, inför allmänna opinionen, vanärande uppenbara kyrkoplikten kunde undvikas, helst erfarenheten visar, att undergåendet deraf oftast försvårar den brottsliges omvändelse och bidrager till hans förhärdande, derigenom att den sålunda afstraffade, som i allmänhet finner sig ur samhället förskjuten, nödgas, i brist af loflig förtjenst, tillgripa otillåtna medel för sitt uppehälle.

N:o 20. Det begångna dråpet, som blifvit föröfvadt af en man å dess hustru, har egentligen varit föranledt af svartsjuka, och på särdeles sannolika omständigheter grundad misstanka, att hustrun lefvat i brottsligt umgänge med en annan gift mansperson; dock har brottet, så vidt utrönas kunnat, icke skett uppsåtligt, utan af öfverilning, på det sätt att mannen, då hustrun vid tillfället, inne uti stugan, mot honom utfarit i förolämpanden och smädliga utlätelser, hastigt fattat en förhanden varande större täljknif, och kastat den mot hustrun, hvarvid knifven inträngt i ena låret och afskurit den der liggande större pulsåder, deraf döden, genom förblödning, följt efter ungefär en fjerdedels timmas förlopp. För tidelagsbrottet hafva inga serskildta motiver kunnat uppläskas. Den för dråp å hustrun sakfällde mannen var 36 år, och den för tidelag dömda tjenstedrängen 16½ år gammal; begge kunde läsa och hade erhållit undervisning i christendomen. — Af de för första resan stöld dömda har ingen tillföre varit straffad för snatteri. Erfarenheten har under en 25-årig utöfning af domare-embetet hos Domhaf-

*Näs, Gillberg
och Nordmarks.*

vanden stadgat den öfvertygelse, att bestraffning med spö och ris sällan, kanske aldrig, medför den straffades förbättring; tvertom har detta slags straff nästan alltid hos den bestraffade alstrat en förbittrad och förhårdad sinnesstämning, hvilken, sedan all känsla af blygsel blifvit qväfd genom den nesliga bestraffningen, merendels haft till följd itererade gröfre förbrytelser. Någon gång hafva deremot personer, hvilka varit straffade med vatten och bröd, upphört att stjäla. Den uppenbara kyrkoplikten, nu i allmänhet ansedd såsom ett vanärande straff, hvilket den ock i sjelfva verket är, då den brottslige utställes på plikt-pallen till offentligt beskådande inför församlingen, torde väl till någon mån motverka tjufnadsbrotten, men synes icke motsvara dess betydelse och ändamål, då den säkert icke verkar hvad dermed åsyftas, nemligen en ångerfull, botfärdig och ödmjuk sinnesstämning hos den brottslige, utan snarare, i likhet med hvarje skamligt straff, försämrar och förhårdar den straffade.

Mordet är begånget af en broder, dels utaf länge inrotadt hat, som ytterligare stegrats deraf, att föräldrarne lemnade hemmanet åt den mördade, ehuru till åren yngre sonen, och dels för att undgå upptäckten af en begången stöld. Mördaren var 29 år gammal. — Hos barnamörderskan, 27 år gammal, äro, enligt ransakningen, inga motiver till gerningen uppdagade, utan tyckes densamma hafva varit ett ögonblicks ingifvelse, då hon händelsevis var allena vid förlossningen, som oförmodadt påkom under bar himmel, och under sysselsättningen med sina vanliga göromål. — Sjelfmördaren, en afskedad soldat, 58 år gammal, misstänktes att flere gånger hafva intagit arsenik, ehuru ej tillräckligt förr än sista gången, samt att detta skett af skäl, det han befärade att kunna öfvertygas om begångne stölder. — Utaf de för stöld sakfällde har icke någon tillförene begått snatteri. Alla främlingar, hvilka för-

Westman-
lands Län.

N:o 21.

Tuhundra,
Siende och
Snöfringe.

öfvat stöld inom Domsagan, hafva varit personer, som antingen rymt eller blifvit från Korrektions-inrättningarne lösgifne; och har erfarenheten dessutom visat, att, serdeles förlidet år, då flere gröfre brottslingar, såsom de allmänt bekante Lindgren, Düring och Rask, sutto å Westerås slott, voro der häktade personer i allmänhet mera än vanligt hårdnackade att förmås till bekännelse, sedan de inom häktet fått tillfälle taga instruktioner utaf hvarandra och blifvit inöfvade uti ett serskildt dem emellan antaget språk. — Af nu brukliga straff anser Domhufvanden, för sin enskildta del, vatten- och bröd-straffet vara det lämpligaste och mest ändamålsenliga, emedan brottslingen gemenligen då är afskild från sällskap. Den uppenbara kyrkoplikten deremot betraktas aldrig utaf allmänheten annorlunda än såsom ett, till och med mera än spöslitningen, vanhederligt straff, och mången brottsling anser sig, sedan han stått på den så kallade tjufpallen, så utesluten från samhället, att han knappast tycker det löna mödan att söka deruti åter inträda, enär ofta, vid den minsta ordvexling, denna omständighet lägges honom till last, samt han sålunda nära nog anses ärelös. — Sju af de under 2:dra klassen upptagne brott äro begångne af personer från annan jurisdiction.

7:o 22.
Åkerbo.

Trenne af de uti 2:dra och två af de uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan jurisdiction. Den 35 år gamla qvinna, som blifvit fälld för brott hörande till 1:sta klassen, har icke saknat undervisning i christendomen. Hon uppgaf att hon till brottet blifvit förledd af misströstan att kunna förskaffa födan åt det af henne i lönskaläge framfödda barn. Det anmärkta sjelfmordet har ansetts hafva tillkommit i sinnessvaghet. — Ehuru, under Domhufvandens tolfåriga tjenstetid inom Domsagan, det ganska sällan inträffat att någon för stöld straffad person blifvit för itereradt enahanda brott tilltalad, och det

så-

således ville synas, som straffet ländt den felaktige till förbättring, är likväl Domhafvandens enskildta öfvertygelse att alla så beskaffade straff, hvarigenom delinquenten utställes till en större allmänhets åskådande, snarare förhärda än förbättra, och anser Domhafvanden vatten- och bröd-straffet, fastän skiljdt från nyssnämnde olägenhet, ej eller vara vid alla tillfällen lämpligt, serdeles med den gradation af fyra dagar, som nu äger rum, enär straffets verkan, om än lika verkstäldt, kan vara så olika på serskildta personer, i följd af deras kroppsstyrka och mer eller mindre vana vid starkare föda.

Af de uti 2:dra klassen uppförde brott hafva sex blifvit begångna af personer från annan Domsaga. — Den för uppsåt till tidelag sakfällde var en 19 års gammal tjenstedräng, om hvilken prestbeviset endast innehöll, att han bevistat husförhöret den 16 Nov. 1836 och att ej anmärkt vore, det han communicerat. — Af sjelfmördarne voro tvenne Skattebönder, af hvilka den ene, efter förskingring, under forresor, af egne persedlar, samt befarad fattigdom, råkat i en svärmodig sinnesförfattning; och den andre, efter hvad vittnen upplyst, varit "något kollrig"; den tredje, arbetare vid Norbergs grufvor, hade, under fylleri och själsvånda, afhändt sig lifvet. Den mansperson, som för vållande till annors död blifvit tilltalad, men icke kunnat fällas, var af Kongl. Sundhets-Kollegium förklarad periodiskt sinnessvag. — Af de för första resan stöld sakfällde har ingen tillförene för snatteri varit straffad, hvaremot den för andra resan stöld sakfällda qvinspersonen, förut tvenne serskildta gånger undergått bestraffning för snatteri. Af det mindre antal itererade tjufnadsbrott, än stöld första gången, vill synas, såsom straffen medförde en till förbättring dermed åsyftad verkan. Utom för fullmogna tjufvar, har alltid spöstraffet varit afskräckande, helst flere anmält missnöje mot derom fallna Utslag, åtminstone för att söka

N:o 23.
Norrebro,
Wagnsbro,
Gamla Norberg
och Skinskatte-
berg.

förvandling. Uppenbara kyrkoplikten har Domhafvanden äfven tyckt medföra ett djupt inflytande på flera individer; hvaremot, sedan praxis blifvit att för första resan stöld utan inbrott, till vatten och bröd förvandla böterne, och detta straff då icke närmat sig eller uppgått till högsta dagatal, det icke medfört serdeles inflytande. Om, likasom tjuvar och andra missgerningsmän äro skyldiga att, i brist af annan tillgång, med arbete godtgöra målsäganden den skada de förorsakat, någon lag funnes som ålade de sakfällde att med penningar ersätta åtminstone Kronan dess kostnader för underhåll och forslingar eller, i brist af tillgång, med tvångsarbeten dem godtgöra, torde detta kanske lika mycket, som sjelfva straffen, afskräcka från brott.

N:o 24.
Ostra West-
manlands.

Ett af 2:dra klassens brott har blifvit begånget af en individ från annan Domsaga. Sjelfmörderskan var en 26 år gammal tjenstepiga, hvilken, efter upptäckten af hennes i enslighet framfödda och nedgräfd foster, vid häktandet härefter intagit arsenik och dött. — Den uppenbara kyrkoplikten för tjufnadsbrott är, såsom i allmänna opinionen högst skamlig och vanärande, mera än både kroppsstraff och böter afskräckande och afhållande från åtminstone första resan stöld, och således i betydlig mätto skyddande för äganderätten, utan att likväl kunna anses väcka hos de brottslige någon dermed åsyftad förbättring; och har undergången spöstraff mera än fängelse vid vatten och bröd förekommit itererade stölder.

Stora Kop-
parbergs
Län.

N:o 25.
Tuna, Gagnef
m. fl. eller
Österdalarna.

Trenne af de personer, som begått brott uti 2:dra klassen, hafva varit från annan Domsaga. Den för brott emot 16 Kap. Missgerningsbalken, utan att lif blifvit spildt, upptagna flicka hade erhållit undervisning i christendomskunskapen och hade, enligt prestbetyget, deröfver godt vitsord. Af en tillfällig anledning, straxt efter det hon varit selsatt att i taket upphänga nybakadt bröd, framfödde hon ett syn-

barligen ofullgånget foster, som hon, utan att derom underrätta någon, nedgräfd i kyrkogården. — Den för uppsåt att begå tidelag dömd ynglingen var endast 17 år gammal, och har hos honom icke kunnat utforskas annat motiv än okynne och ungdomslättsinnighet. Han har kunnat läsa i bok och erhållit nödig undervisning i christendoms-kunskapen. — De för sjelfmord antecknade tvenne personer hörde till allmogen, af hvilka den ene varit utomordentligt begifven på fylleri och full då han hängde sig; och den andre i yttersta fattigdom stadd, med många barn omkring sig. Han förföll i sinnesoro och svärmodighet öfver de mörka utsigterna vid försörjandet af sig och de sina, hvilket ock sannolikt orsakade hans beslut att afhända sig lifvet. En person, som är upptagen i Tabellen för stöld första resan, begick, några veckor efter den härföre undergångna bestraffning, stöld andra gången, hvar- emot ingen af de för stöld dömda förut varit straffad för snatteri. — Uppenbara kyrkoplikten, så olika betraktad i afseende på dess verkan till förbättring, anses i allmänhet af hopen såsom en materiel del af straffet för förbrytelsen, men icke såsom den ursprungligen i christna Församlingen varit, syndarens botgöring och försoning med henne, innan denne fick åter upptagas i dess gemenskap, som han genom sitt brott förverkat. Den betraktas som en schavott, som brottslingen med fräckhet eller liknöjdhet, allt efter dess sinnesart, beträder; och i alla fall endast under föreställning om den åtföljande vanäran. Vanligen för- må de, som undergå kyrkoplikten, icke göra sig reda för dess betydelse, hvilken sällan eller aldrig bibringas syndaren före eller under den korrtta hufvudsakliga ceremonien dermed, eller aflösningen. Under sådana förhållanden väcker väl uppenbara kyrkoplikten en känsla af skam, af blyg- sel, kanhända oftast bitterhet i sinnet; men icke en känsla af rättskaf- fens ånger öfver brottet, och Presten är merendels nöjd, om han blott får syndaren att säga ja. Straffen af spö och ris samt fängelse vid

vatten och bröd äro väsendtligen skiljaktiga i afseende på följderna för den straffade. Hos den tanklösa hopen bestämmer arten af straffet, icke brottets egenskap, den straffade brottslingens förhållande till det förolämpade samhället. Följderna af spöstraff äro vanligen, att den brottslige i den ort der han är känd, anses som utstött från samhället; hvaremot den för enahanda brott med vatten och bröd straffade, finner nåd i allmänhetens opinion. På den straffade är derföre de olika straffen af olika inflytande. Ofta finner man derföre att en med vatten och bröd straffad sedermera afhållit sig ifrån itereradt brott; men sällan den, som en gång lidit spöstraff, hvilkets inflytande således är uppenbart.

N:o 26. Af de i 2:dra klassen uppförde brott är ett begånget af en person från annan jurisdiction. — Sjelfmördarne, hvilka alla tillhört allmogen, hafva, enligt hvad ransakningarna uppdagat, afhänt sig lifvet af sinnessvaghet och betryckta omständigheter. — Vidkommande offentliga kyrkoplikten, så har den visserligen icke uppfyllt sitt ursprungliga ändamål, eller försoning emellan den sakfällde och den læderade christeliga församlingen, utan har denna förrättning fastheldre i allmänna begreppet urartat till en skymflig straffbestämmelse, hvaraf någon förbättring, Domhafvanden veterligen, icke följt; äfvensom hvad spöstraffet angår, detsamma, efter Domhafvandens omdöme, icke verkat till förbättring; dock bör icke lemnas obemäldt, hvad Tabellen jemväl utvisar, eller att någon itererad förbrytelse med spöstraff belagd, icke under året blifvit åtalad; hvaremot vatten- och bröd-straffet, såsom i allmänna omdömet icke af infamerande art, efter Domhafvandens åsigt snarare närmar sig egenskapen af korrektiv.

N:o 27. Af 2:dra klassens brott hafva tio och af tredje tre blifvit begångna af personer från annan Domsaga. — Af de tvenne individer,

*Malugn, Näs,
Grangärdes,
Norrbärkes och
Söderbärkes
m. fl.*

*Skedvi, Thor-
sång; Wika,*

som äro upptagne i kolumnen öfver personer, sakfällde för brott, som under 2:dra klassen sakna bestämda rubriker, har en qvinna, 33 år gammal, blifvit dömd för enkelt hor, och en man, 48 år gammal, för det han föröfvadt slagsmål samma dag han gått till nattvarden. Fyra sjelfmord hafva blifvit begångne af personer, hörande till allmogen och i sinnessvaghet föröfvade. Någon för snatteri förut straffad person har icke blifvit dömd för stöld. Såsom ett från brott afskräckande medel torde kyrkoplikten, nu mera ifrån dess första betydelse förvandlad till en straffart, bland straffbestämmelser intaga ett viktigt rum; men såsom förbättrande uppfyller den visserligen icke sitt ändamål. Allmänna omdömet fäster vid den uppenbara kyrkoplikten begreppet om en hög grad af vanära; och den utgör således ett nära oöfvervinnerligt hinder för den brottslige, att, äfven efter de mest ojäfaktige prof af förbättring, kunna åter inträda i samhället, med hopp att der vinna något anseende. För den, som en gång undergått uppenbar kyrkoplikt, har också detta straff förlorat sin afskräckande egenkap, hvilket ock kan anses vara fallet med spöstraffet. Om utrymmet i fängelserne medgäfvade, att vatten- och bröd-straffet alltid på det sätt verkställdes, att den brottslige finge det undergå i enskildt rum, skiljd från gemenskap med andra fångar, skulle denna straffart såsom den mest ändamålsenliga kunna anses. Straffet, åtminstone sådant vår lag föreskrifver det, är tillräckligt afskräckande; och då vid dess undergående tillfälle lemnas Presterskapet att undervisa och förmana den brottslige, kan med säkerhet antagas, att detta straff mer än spöstraffet leder till den brottsliges förbättring.

*Kopparbergs
och Aspebodas,
Svärdsjö,
Sundborn, Fol-
kare, Hedemo-
ra och Husby.*

Af de uti 2:dra klassen upptagne brott hafva sex blifvit föröfvade af personer från annan Domsaga. — Brottet i kolumnen för "vållande till annors död" härledde sig deraf, att en dräng, vid passerandet

N:o 28.

*Hille, Wahlbo
m. fl. eller
Gestrikland.*

af en bro öfver en ström, lemnade utan tillsyn en häst, som med åkdon var under hans vård, hvaraf hände att nämnde åkdon fastnade i en mötande persons åkdon, drog detta mot ena ledstången, så att den gick sönder, och den sednares åkdon med derå nedlagde tre små barn samt modren, som gick utmed mannen och åkdonet, föllo i strömmen, dervid det minsta barnet drunknade. En annan dräng, som åtföljde och hade andra hästar att tillse, anklagades tillika med den förre, men frikändes. Då barnets föräldrar genom bristande sinnesfattning voro i någon mån till olyckan vållande, dömdes den sakfällde, med anledning af 28 Kap. 5 § MissgerningsBalken, endast att plikta 25 daler Silfvermynt. — Bland dem, som sakfällts för snatteri, var en Hemmansägare från Svärdsjö socken, som, jemte ansvar för slik förbrytelse andra gången, dömdes för ander resan inbrott till två års fästning. Snatteriet med inbrott begicks under rusigt tillstånd och för att bereda sig medel till vidare bränvinsförtäring. Mannen var 53 år gammal och en välmående hemmansägare. Hans första snatteri med inbrott begicks i hembygden för några år tillbaka, då han bröt sig in i grannens matbod och der bemäktigade sig åtskillige matvaror. Efter egen uppgift vid Domstolen, då han sednast lagfördes, härledde sig hans tillgrepp af andras egendom från begär efter bränvin och sinne för sparsamhet med egna tillgångar. — För det brott, som är infördt uti kolumnen "Gäckeri med offentlig Gudstjänst", voro fyra unga drängar tilltalade, af hvilka en sakfälldes och de trenne andra friades, men alla fyra plikt-fälldes för fylleri vid begäendet af gäckeribrottet, som innefattade lättsinnigt spe af Nattvardens sakrament. — Förfalskningsbrottet föröfvades af en Mjöltnare, som åt en Hemmansägare i Svärdsjö socken af Stora Kopparbergs Län skref en borgensförbindelse i tvenne, författaren okände, personers namn, och försåg den med deras bomärken, efter anvisning af lånesökanden; hvarefter denne på berörde borgen uppbar pen-

ningar, men sedan, vid lagsökning, förmådde dem ej gälda, då kraf hos löftesmännen anställdes och förfalskningen yppades. — En person, 59 år gammal, Smed till yrket, hvilken lefvat oordentligt, har af svårmodighet dränkt sig; hvarföruan en Fördelstagare, 52 år gammal, som gjort sig känd för nyktert och beskedligt uppförande, under en färd i sällskap med tvenne andra äfven välkända personer, under samtal om hvad han kunde tåla, oakadt varning, förtärt mycket bränvin, hvaraf följden blef, att, sedan han och de andra tvenne druckne från stället sig begifvit, den förstnämnde af blodslag funnits liggande död å sitt lass. — Af de för första resan stöld dömda har ingen tillförene för snatteri varit straffad. — Ehuru den uppenbara kyrkoplikten möjligen på den, som en gång utstått densamma och ännu tror sig hafva något i allmänhetens ögon att förlora, kan verka såsom straff och afhålla honom från förnyad sådan brottslighet, derest, i frestelsens stund, tankan derpå faller, har den likväl, så vidt Domhafvanden kunnat upptäcka, i de flesta fall, der förbrytaren icke redan varit förtappad, bidragit till förnyad brottslighet genom total förlust af förbrytarens anseende i hans bygd och deraf sig härledande förhärkelse hos denne, som efter kyrkoplikstens undergående finner sig icke hafva den minsta heder qvar, så vidt den beror af andras omdöme. Så länge församlingen med den första christliga kyrkans huldhet omfattade och i sitt sköte åter upptog den för kyrkoplikt utställda förbrytaren, kunde aflösningsceremonien mäktigt verka till hans förbättring och gifva honom mod att åter beträda dygdens bana. Nu, då kyrkoplikten allmänt anses lika med schavott, har denna ceremoni eller detta straff en motsatt verkan. — Sällan inträffar, att icke den, som en gång fått spö, åter förbryter sig på lika sätt; hvaremot Domhafvanden trott sig finna, att de, som för stöld undergått vatten- och bröd-straffet, mindre ofta återfalla, oakadt den dermed förenade offentliga kyrkoplikten. Under vatten- och

bröd-straffet, som torde vara svårare än spöstraffet, såsom detta sednare na verkställes, kan förbrytaren komma till besinning, då deremot den åt spöstraffet hemfallne efter domen snart undergår det, utan tid till förbättring.

N:o 29.
*Enånger,
Forsa, Bergsjö
och Delsbo.*

Trenne af 2:dra klassens brott hafva blifvit begångna af personer från annan jurisdiktion. Uti kolumnen för brott, hvilka under 1:sta och 2:dra klasserne sakna bestämda rubriker, äro upptagne tvenne Soldater, af hvilka den ene ådragit sig ansvar för slag å utmätningsmän i deras tjänsteförrättning, och den andre af HäradsRätt blifvit slutligen dömd till straff för slag å kronobetjente i dess tjensteutöfning samt för subordinationsbrott emot krigsbefäl. — Bland sjelfmorden, hvilka allesamman skett genom hängning, förekomma först ett af en före detta Bonde, 80 år gammal, hvilken var allmänt känd för en hedrande vandel och, enligt Presterskapets intyg, ägde berömlig christendoms-kunskap jemte god omdömesförmåga. Under de sednare åren hade han ofta klagat öfver hjertängslan, och efter det han en natt af de i nästa rum liggande barnen hörts jemra sig, fanns han om morgonen hafva afhändt sig lifvet. Vid obduktionen anmärktes hos den aflidne flera abnormala afvikelser och onaturliga förvandlingar uti åtskilliga viktiga organer, af den art, att Läkaren betygade, det dessa verkat hos den döde ett sådant öfvermått af qval, att de stundom beröfvat honom förnuftets herravälde och den fria viljans bruk. Det andra sjelfmordet begicks utaf en afskedad Soldat, 71 år gammal, som med försvarlig christendoms-kunskap förenade ett vördsamt bruk af salighetens medel och i samhället var aktad för en stilla, arbetsam och redbar man, utan annan tillvitelse, än att han, som i sina yngre år lärer öfverflödat i förtärande af bränvin, äfven på ålderdomen tidtals, ehuru mera sällan, befun-

befunnits öfverskrida måttligheten i bruket af starka drycker, hvarpå han vanligen ådrog sig en kort tids sjukdom, som förnämligast yttrade sig uti en plågsam själsoro. Ifrån en öfverlastning vid ett gästabad hade han några dagar varit i detta sinnestillstånd, då han, en stund lemnad ensam af sine vårdare, vid dessas återkomst hade förkortat sina dagar. Den tredje sjelfmördaren var en före detta Bonde af 48 års ålder, som hade försvarlig christendomskunskap och var af god fräjd, utom det att han brukade öfverlasta sig med starka drycker. Efter flera dagars bränvinssupande hade han förfallit i en tyst svärmodighet, som mer och mer ökade sig tills gerningen utfördes; och har den å liket sedermera hållne abduktionen ådagalagt, att berörde sinnesstämning ägde sin grund i fysisk förslappning, som åter härledde sig från dryckenskap. Vid sistnämnde sjelfmordsfall anmärkes, att den dödes egen moder och modermoder genom hängning ändat sitt lif och att hans syster flera gånger gjort försök att förkorta sina dagar, men af mellankommande omständigheter derifrån hindrats. En i Tabellen icke anmärkt mansperson, en Soldat, har enligt Läkarens betyg dödt i följd af omätligt förtärande af starka drycker. Bland de för snatteri sakfällde har ingendera förut varit för sådant brott tilltalad eller under årets lopp för sådant tjufnadsbrott blifvit ytterligare dömd till ansvar, och af de för stöld straffade har icke någon tillförene pliktat för snatteri. Angående den olika verkan, användandet af den offentliga kyrkoplikten, straff af vatten och bröd samt spö eller ris haft på dem för tjufnadsbrott dömd, tilltror sig Domhafvanden, af den ringa erfarenhet han inhemtat under ett års tjenstetid inom Domsagan, ännu icke kunna lemna något bestämdt utlåtande.

Beklagligen framställer BrottnmålsTabellen ett med hälften ökad antal af förbrytelser mot det sist redovisade årets, men förhöjningen

tillhör nästan helt och hållet 3:dje klassens förbrytelser, hvaribland dels fyllerimålens öfverskjutande mängd härflyter från en tillfällig större sammankomst af allmogen, så att fyllerilasten icke kan för de flere fylleritålen sägas hafva gripit mera ikring sig, och dels förbrytelserne i sista kolumnen till det mesta varit oqvädingsord, försummad väghållning och andra sådana mindre förseelser.

N:o 30.
*Arbrå, Jersjö
och Ljusdal,
eller Västra
Helsingland.*

Ett af 1:sta och fem af 2:dra klassens brott äro begångne af personer från annan Domsaga. Den uti Brottmåls-tabellen i rubriken: "Mord och dråp" antecknade person, var drängen Lars Andersson från Hallens socken i Jemtland, 26 år gammal. Under en, i sällskap med bonden Jacob Jonsson från nämnde socken företagen, resa, i Januarii månad, hade, under färden öfver en tillfrusen sjö inom Arbrå Härad, emellan nämnde personer uppkommit träta angående någon af de medförde varorne, då Jacob Jonsson, som, enligt Lars Anderssons utsago, varit öfverlastad af starka drycker, förtörnad tilldelat Lars Andersson tvenne slag, hvarefter denne angripit Jacob Jonsson med skuffningar; och då Jacob Jonsson sedermera hotade med våldsamhet, hade Lars Andersson, i uppretad sinnesförfattning, löstagit en vid åkskrindan fäst jernhammare och dermed gifvit Jacob Jonsson ett så kraftigt slag å hufvudet, att denne genast blödande och sanslös neddignat. Härvid betagen af förskräckelse och förmodande att Jacob Jonssons lif redan vore spildt eller snart skulle utan möjlighet af räddning upphöra, hade Lars Andersson genast fattat afsigt att fly med Jacob Jonssons hästar och lass, samt, utan att närmare gifva akt på Jacob Jonssons tillstånd afklädt honom hans vid tillfället begagnade päls och från bröstfickan i hans liftröja framtagit hans sedelbok med inneliggande penningar, och derefter med lassen och dessa persedlar fortsatt resan intilldess Lars Andersson efterspanades och läktades. Dagen näst efter denna händelse

hade Jacob Jonsson, af blod vanställd och i förvirrad sinnesförfattning, ensam ankommit till en torparens hus, men någon tid derefter aflidit, i följd af den erhållna hufvudskadan, den Läkaren förklarar vara ovillkorligt dödande. Så vidt genom ransakningen och utan åsyna vittnen till sjelfva gerningen kunnat utrönas, har Lars Andersson vid brottets föröfvande icke varit af starka drycker öfverlastad, utan endast genom sin häftighet och uppretade vrede öfver Jacob Jonssons våldsamhet blifvit till brottet förledd, utan afsigt att beröfva honom lifvet. Enligt prest-betyg hade Lars Andersson ytterst svag christendoms-kunskap. — Bland de för Edsöresbrott sakfällde förekommer dels en före detta bonde, förvunnen att hafva af arghet sökt binda Kronobetjent till ansvar för en arresterings-åtgärd, hvilken af HäradsRätten ansetts rättmätig; dels ock en torpare och hans hustru, hvilka, uppretade öfver förment intrång i deras rättighet till betesmarks begagnande, gått hem till annan person och honom våldfört. — Under rubriken "mened" äro antecknade två personer, hvilka, sedan de inför Domstol på ed vittnat i anhängigt tvistemål, deras vittnesmål vid sakens slut i hufvudsaklig del återkallat, samt den sakägande, hvilken till förbrytelsen lockat och förledt vittnena, ock för denna delaktighet är vorden till lika ansvar med dem skyldig förklarad. — I kolumnen "för brott, hvilka under 1:sta och 2:dra klasserne sakna bestämda rubriker", äro upptagne en sextioårig bonde, som andra resan begått inbrott i afsigt att stjäla, utan att stöld derigenom skett; samt en bonde, som blifvit dömd till ansvar för förolämpning emot KyrkoRåds Ordförande och Ledamöter under deras befattningars utöfning. — Den i kolumnen för Sjelfmord upptagne var bonde, 41 år gammal. Under sitt ofta inträffade rusiga tillstånd hade han yttrat hotelse att afhända sig lifvet, och äfven gjort försök dertill, men hindrats från uppsåtets fullbordande. Slutligen hade han en dag, efter något öfverflödigare bruk af bränvin, lagt sig vid stranden af Ljusne-elfven,

och, oaktadt erhållne uppmaningar, der qvarblifvit; då hans sällskap efter lång väntan omsider aflägsnade sig; hvarefter han funnits liggande död i elfven, ungefär 20 alnar från stranden, på grund af hvilka omständigheter och Läkarens intygande, att i hans organer icke funnits något tecken af sinnesrubbing eller vainsinnighet, HäradsRätten ansett honom hafva med berådt mod sig sjelf afdagatagit. — En i tabellen icke upptagen mansperson, afskedad soldat, 50 år gammal, har, enligt Läkarens intygande, ljutit döden genom omåttligt bränvins förtärande. — Af de för snatteri sakfällde har endast en individ för sådan förbrytelse tillförene varit straffad; och ingen af dessa förbrytare har sedermera under årets lopp blifvit för stöld tilltalad, äfvensom icke eller någon bland de för stöld sakfällde befunnits hafva dessförinnan för snatteri lidit bestraffning. — Angående verkan af den offentliga kyrkplikten, har Domhafvanden vid förlidna årets berättelse afgifvit utlåtande.

N:o 31. Af de för brott i 2:dra klassen sakfällde hafva åtta personer varit från annan jurisdiction. Den i kolumnen för mord och dråp upptagna var en bondhustru vid 50 års ålder, med försvarlig christendoms-kunskap, hvilken för hushyra ägt en liten fordran hos en kringvandrande före detta sjöman; och då denne, som några dagar uppehållit sig i granskapet, ej i godo betalade, ehuru han troddes dertill äga medel, gick dråperskan, efter flere budskickningar, sjelf åstad att kräva honom, hvarvid gräl och skuffningar uppstod, och derunder den dräpne, som var ofärdig och nyttjade krycka, föll på golvet och blef af henne sparkad i sidan, deraf, enligt Läkarebetyget, en skada tillfogats den dräpne, hvilken skada, ehuru vilkorligen, dock varit orsaken till den inom andra dygnet inträffade döden. — En nybyggare-hustru har blifvit dömd för brott uti 1:sta klassen, hvartill bestämd rubrik saknas, och hvilket brott bestått uti stöld vid eldsvåda. — Sjelfmördaren, en

*N:o 31.
Alfa, Bollnäs
m. f. Eller
Södra Helsing-
land.*

bonde, hade förmedelst hängning afhändt sig lifvet under sinnesoro öfver obestånd, som tillkommit genom långvarigt och omåttligt bränvins-supande. — Af de för stöld dömda 22 individer har ingen enda förut varit med snatteri beträdd; sådant är ock, nog anmärkningsvärdt, förhållandet vanligen. Mången, ja de fleste, som pliktat för snatteri, höras icke vidare utaf. Den med spö straffade tjuften deremot återkommer, med ganska få undantag, förr eller sednare, och många, man kan säga, så fort de hinna. Det vill derföre synas, som den mildare bestraffningen verkade till förbättring, och spöstraffets inflytande deremot på den dömda kunde antagas menligt; men fråga kan vara, om icke just tillvaron af detta straff afhåller mången, som ej beklädt pålen, från tjufnads begående, och att annars måhända föröfvades oftare inbrott. — Uppenbara kyrkoplikten, om hvars bibehållande eller afskaffande meningarne äro delade, anser Domhafvanden hvarken från- eller tillgöra. Tyckas skulle, som detta offentliga aflösande, på sätt som dermed tillgår, vore nog mycket förödmjukande och nedslående; men tjuften, som redan förlorat aktning för sig sjelf, behöfver icke mera andras aktning: föga bryr han sig om skammen, som ock är så måttlig, då han vid detta tillfälle oftast befinner sig i en främmande församling, der ingen känner honom; och han är glad att han nått slutet af sitt lidande; men, att hans hjerta af denna så till sägandes tvångsbekännelse något väsendtligt vunnit, lærer få betvillas. Domhafvanden tror för sin del att ändamålet med kyrkoplikten, den brottsliges ångerfulla erkännande af sitt brott samt försonande med Gud och församlingen, bättre skulle vinnas om den enskildt tillvägabragtes.

Tre af de u i 2:dra och en af de uti 3:dje klassen sakfällde hafva tillhört annan Domsaga. Den uti kolumnen "barnamord" upptagna qvinspersonens brott har bestått deruti, att hon döljt sitt hafvande till-

N:o 32.
*Ängerman-
lands Södra.*

stånd, hvarom hon föregifvit sig hafva saknat all kännedom, sökt enslighet vid födslen, som hon uppgifvit, skulle ägt rum, under det hon, som känt sig illamående och lagt sig med kläderne i sitt rum, hvarest icke någon vid tillfället funnits närvarande, varit insomnad, så att hon, först efter uppvaknandet känt fostret, som då varit liggande i sängen, utan att visa tecken till lif, och hvarefter hon, som önskade att först för sin moder, hvilken, boende på något afstånd, hon hoppades, att några dagar derefter få träffa, upptäcka denna händelse, och sålunda icke velat göra densamma genast bekant för sitt husbondfolk, inlagt fostret uti något linne och förvarat detsamma uti sängen, hvarest det först påföljde dag blifvit af andra påträffat. Fostret, som efter läkarens intyg varit framfödt vid lif och i öfrigt så beskaffadt att det kunnat fortfara att lefva, om någon vård egnats detsamma, hade genom qväfning, som synts hafva på våldsamt sätt för sig gått, ljutit döden. Bemälte barnamörderska var 23 år gammal och född af bondfolk, samt hade, enligt vederbörande Pastors afgifne betyg, godkänd christendoms-kunskap. — Den uppenbara kyrkoplikten anses i allmänhet utgöra, näst fästningsstraffet, den svåraste bestraffning för begånget tjufnadsbrott, hvartill orsaken åter torde få hufvudsakligen sökas uti den offentlighet, som förbrytelsen sålunda erhåller, då åter vatten- och bröd-straffet, likasom spöstraffet, å landet, der ganska få erhålla kännedom om tiden för detsammas verkställande, kan i de flesta fall undergå, utan att sådant blifver allmännare bekant, äfvensom att spöstraffet, i allmogens tanka, anses mera vanhedrande än vatten- och bröd-straffet, emedan brottslingarne i förra hänseendet alltid äro mera blottställda att blifva ett offentligt föremål för flere åskådares uppmärksamhet, än då de å Länshäktet få undergå sin ådömda bestraffning; men då de brottsliges förbättrande i moraliskt hänseende äfven utgör ett af hufvudändamålen med hans bestraffande, tyckes ock deraf böra följa, att i den mån en

brottslig genom uppriktig ånger och botfärdighet öfver sitt begångna brott, till hvars begående ofta nöden kan hafva tvingat honom, lem-
nar Staten en säker förhoppning att uti honom kunna förvänta en nyt-
tig medborgare, i samma mån borde ock bestraffningen för första resan
stöld, begången af individer med sådana tänkesätt, blifva så lindrig
som möjligt, men ingalunda af någon vanhedrande egenskap; ty ofta,
ja kanske oftast, händer, att personer, afstraffade för första resan stöld,
anse det undergångna spöstraffet och den utståndna kyrkoplikten hafva
så nedsatt dess aktning och anseende inför sina medmenniskor, att de-
ras förlåtelse knappast står att vinna, samt med en dålig uppfostran
och svag christendomskunskap börja, i misströstan häröfver, göra tjuf-
nadsbrott till ett handtverk, och fortfara med dess bedrifvande till
dess bojorna och fästningsmurarne hindra dem från dessa lasters vidare
utöfvande; men å en annan sida tyckes deremot den, hos hvilken allt
hopp om hans förbättrande är förgäfvets, böra beläggas med ett straff,
som tillika vore tillräckligt afskräckande för andra, att förnya ett tjuf-
nadsbrott, och i hvilket fall kanske den uppenbara kyrkoplikten skulle
göra åsyftad verkan, om den skulle utstås i den församlings kyrka, der brot-
tet blifvit föröfvadt och der nödig kännedom om detsammas beskaffen-
het således icke saknas; men kanske mindre om den verkställes endast i
den församling, der fängelset vore beläget, helst deraf torde följa, åt-
minstone i de orter, der förhållandet är lika med det inom Domsagan,
der Häradsfängelser saknas, att de flesta tjufvar undergå uppenbara
kyrkoplikten i den sockens kyrka, inom hvars gränsor Länshäktet är
beläget, och hvarigenom den uppenbara kyrkoplikten derstädes, genom
det att den ofta förnyas, förlorar mycket af dess religiösa värde, då
åter i de flesta socknar, genom dess sällsynthet, mången afvänjes från
tankan derå.

*Vester-
Norrlands
Län.*

*N:o 33.
Ämäs, Nätra
och Sjölevads.*

En af de för brott i 2:dra klassen uppförde har varit från annan Domsaga. — Tvenne brott äro begångna i 1:sta klassen; en 17 års gammal Torpar-son är dömd för uppsåt till tidelag, hvartill motivet uppgifves hafva varit otur hos andra könet, föranledd så väl af hans vederstyggliga utseende, som utomordentliga fattigdom; och en qvinna för hor, dömd till äktenskapsskillnad. Angående hvilka begge personer de företedda Prestbeskeden icke inrefattat något emot dem om bristande förmåga att läsa i bok eller okunnighet i christendomen. — Sjelfmördarne hafva varit 1:o en gammal så kallad Fördelstagare, hvilken, känd för omåttligt förtärande af bränvin, hängde sig af fruktan att blifva antastad för en begången stöld; 2:o en gammal piga, som dränkte sig, utan annan veterlig anledning, än misslyckade spekulationer att blifva gift; och 3:o en gammal fördelstagare-enka, som utan känd orsak, med en skarp lia afskar strupen. Angående snatteribrott har utan all tvifvel den mildrande bestraffningen, synbarligen åtminstone, verkät till korrektion, ty snattare hafva icke blifvit ertappade med itererade brott. Huruvida spöslitning, fängelse vid vatten och bröd samt den uppenbara kyrkoplikten ländt till förbättring eller försämring, torde annorlunda icke kunna utredas, än att deliquenterne, som för itererade brott icke blifvit för rätta ställda, antingen låtit straffet vara en varnagel, eller ock, som är troligast, fast motsatsen vore önskelig, genom försigtighetsmått föresett sin säkerhet. Det afskräckande systemet i strafftheorien kan väl emellertid vara ett politice nödvändigt ändamål, men, åtminstone sällan, vinnes dermed hufvudsifften, deliquenternes förbättring; straffet i sin hotelse har visserligen en intenderad effekt före sjelfva corpus delicti hos lättskrämda karakterer, men förvärrar sedan den urbota på hederskänslan inverkan bestraffningen blifvit fullbordad.

AF

Af 2:dra klassens brott äro trenne begångne af lika många manspersoner från annan Domsaga. Af 1:sta klassens brott befinnes endast ett. Detta brott emot 16 Kap. Missg.Balken har föröfvats af en ogift 30-årig qvinna från annan Domsaga; hon kunde läsa i bok och hade försvarlig christendomskunskap. Denna qvinna, som, efter det hon blifvit häfdad i Jemtland, under sin kringvandring i Vestra Helsingland i Oktober månad 1834 framfödt ett flickebarn, hade väl derefter med sitt barn begifvit sig på hemvägen till Ångermanland, men dels af fruktan att i detta sitt tillstånd hemkomma till sina föräldrar, som voro mindre bemedladt inhysesfolk, dels för bristande förmåga till barnets framtida bergning, fattat beslut att öfvergifva barnet, som hon vid ankomsten till en bondgård i Maji, Njurunda socken, natten emot Nyårsdagen 1835 inburit uti ett till nämnde gård hörande med spis försedt fähus, och väl omslutit med gamla klädesplagg, lagt i spisen, hvarefter hon, tryggad vid hoppet om barnets räddning af husfolket, fortsatt sin vandring. Barnet hade påföljde morgon blifvit upptaget af hustrun i gården, hvilken för exemplariskt lefnadssätt kända hustru, med tillhjälp af de medel, som, genom Församlingens Kyrkoherde, blifvit ur socknens fattigkassa anslagne, på det ömmaste vårdat och försedt det hittade barnet intill Julii månad sistlidet år, då rätta modern först upptäcktes. — Uti kolumnen för brott, som sakna rubriker, är upptagen en mansperson, dömd för fylleri i kyrka. — Af 3:dje klassens förbrytelser emot Författningarne om bränvinsbränning och försäljning, hafva, med undantag af 3:ne, de öfriga bestått uti olöflig bränvinsförsäljning. Förvandlingen af böter för sådane förbrytelser motsvarar icke ändamålet, då den ringa tid af frihetens förlust genom enkelt fängelse icke tyckes motväga bötesbeloppet. — Fylleriet är hvarken uti till- eller aftagande; dess emot förra åren ökade numeraire härle-

der sig från tillfälligheter och deribland Krono-åklagares större eller mindre nit. Andre med böter belagde förbrytelser hafva egentligen bestått uti tjenstehjons obehöriga skattskrifning, lösdrifvares hysande, bristande väglagning m. m. — De i Tabellen under rubrik "Sjelfmord" upptagne hafva varit: 1:o en 22-årig bondson, som öfver antagen värfning blifvit svärmodig och derefter medelst hängning lifvet sig afhändt; 2:o en 66 års gammal inhysesman, som varit sorgbunden öfver sin med döden afgångna hustru, och trenne veckor efter hustruns död dränkt sig; dessa båda personer hafva i lifstiden fört ett oklanderligt lefverne och ägt försvarlig christendomskunskap; 3:o en med mycken gäld behäftad bonde af 50 års ålder, som hängde sig i svärmodig sinnesförfattning; han hade haft svag christendomskunskap; och 4:o en inhysesman, 30 år gammal, som, under sin hemvandring, uti af starka drycker öfverlastadt tillstånd, fallit uti ett dike, med ansigtet nedsänkt i gyttjan, och sålunda genom qväfning omkommit innan hjälp hunnit ankomma; han har i sin lifstid varit ärlig i sin vandel och ägt försvarlig christendomskunskap. — Någon af de för stöld sakfälda har icke till förene varit för snatteri straffad; hvaremot fem manspersoner blifvit dömda för stöld andra resan, bland hvilka befinnes en, 23 år gammal, som efter korrt förut undergånget straff af fyratio par spö för inbrottsstöld, itererat ett dylikt brott; hvilket ådagalägger förkastligheten af spö- eller risstraffen, och då den uppenbara kyrkoplikten jemväl innefattar en offentlig skymf, tyckes samma kyrkoplikts bibehållande icke eller verka till den brottsliges förbättring och följaktligen nu mera icke utgöra hinder till förnyad brottslighet. Vatten- och bröd-straffets rätta användande bör deremot anses såsom ett säkrare förbättringsmedel.

Från i allmänhet öfverklagad pennningebrist härleder sig ökade numerairen af skuldfördringsmålen. Afhandlingar om lösegendom hafva ansenligen tilltagit, hvilket föranledt många rättegångar. Kongl. För-

ordningen den 9 Maj 1835, angående sådana afhandlingar, synes icke uppfylla dess goda ändamål. Tvister uppstå ofta, genom oordentligt upprättade Bouppteckningar och Arfskiften, och i följd deraf ofullständigt uppgjorda Förmynderskaps redogörelser.

Af de uti 2:dra klassen upptagne brott har ett blifvit begånget af en individ från annan jurisdiction. Ingen af de under året för stöld sakfällde har tillforene blifvit för snatteri straffad. Den i kolumnen "Brott, som under 1:sta och 2:dra klassen sakna bestämda rubriker", upptagne mansperson, 40 år gammal, nekade att undergå honom, genom Kongl. Maj:ts Nådiga Utslag, ådömd offentlig kyrkoplikt för begången stöld. Domhufvanden anser väl spöstraffet och den offentliga kyrkoplikten kunna afskräcka från förbrytelser, men icke, efter undergåendet deraf, verka till förbättring hos den brottslige; vatten och bröd betraktas af mängden icke såsom något straff, hvaremot den bär fasa för fängelse och fästnings-arbeten; och företer orten flera exempel derpå, att ifrån fästningar återkomne förbrytare sedermera ej blifvit tilltalade för brott.

*Jemtlands
Län.
N:o 35.
Norra Jemt-
lands
Domsaga.*

Enligt företedda prestbetyg hafva de båda, tillhörande allmogen, för tidelag dömde, af hvilka den ene varit 24 och den andre 29 år gammal, ägt försvarlig christendoms-kunskap, men den för samma brott tilltalade, i anseende till vansinnighet från straff befriade, högst inskränkt, samt, ehuru 17 år gammal, endast dåligt kunnat läsa i bok. — Af de för stöld dömde har ingen tillforene för snatteri varit tilltalad. Domhufvanden har, efter några och fyratio års tjenstebefattning såsom Domare, tyckt sig finna, att spöstraffet och den offentliga kyrkoplikten aldraminst verkat till förbättring, emedan sådana personer, som dessa straff undergått, gemenligen ansett sig såsom för samhället förlo-
rade, då de varit för allmän vanära utställdes, hvaremot straff af vat-

*N:o 36.
Jemtlands
Södra
Domsaga.*

ten och bröd i sin mån synes hafva gjort bättre verkan, ehuru intetdera af dessa bestraffningssätt för stöld äro egentligen ändamålet motsvarande, hvaremot arbete å korrektionshus, under en christlig behandling och anständig tillsyn, troligtvis skulle medföra bättre verkan både hos den brottslige och för Staten.

Vesterbot-
tens Län.

N:o 37.

Umed, Nord-
malings, De-
gerfors, Lyck-
sele och Åsele.

Såsom exempel på en onaturlig grymhet och känslolöshet bör anmärkas, att den, såsom för barnamord sakfällda qvinna, hvilken dömdes till ansvar för det hon, i fullt uppsåt att fostret lifvet afhända, lagt det å lön, så väl före som en längre tid efter förlossningen dolt sitt tillstånd och vid sjelfva födseln sökt enslighet, samt efter egen utsägo, korrt efter förlossningen, som timat i ett fähus, lagt fostret, som skall varit ett dödfödt gossebarn, på spiseln i fähuset och dymedelst uppbränt så väl detta foster som efterbörden, derunder qvinnan sysslat med kreaturens fodrande för natten och sedermera i trenne veckors tid, som förflutit innan händelsen blef upptäckt, dagligen eldat i samma spisel. Huruvida fostret haft lif, har icke kunnat utrönas, enär fostret varit så förbrändt, att icke det minsta deraf kunnat tillrättas, men att fostret varit med lif framfödt tyckes sjelfva åtgärden med fostret gifva skälig anledning att förmoda och sådant motsäges icke af Provincial-Läkarens embetsbetyg, hvilket innehåller att för säkert kan antagas, det ifrågavarande foster varit nära fullgånget. Den sakfällda, som var 31 år gammal, har kunnat läsa i bok och ägt försvarlig christendomskunskap; såsom motiv för gerningen har hon icke uppgifvit annat än obetänksamhet och rädsla för husbonden att låta honom få se sitt foster, men synes, efter hvad ransakningen föranleder, härrört af en oförklarlig råhet i karakteren samt ett ytterligt lättsinne. — Något själfmord har väl icke under året förekommit, men en bonde, 35 år gammal, i sin lefnad känd för ett elakt och ilskefullt sinnelag samt omåttlig

begifvenhet på starka drycker, har hastigt aflidit genom slag, till hvars framkallande det korrt före hans död omåttligt förtärda bränvin, enligt Provincial-Läkarens embetsbetyg, i sin mån bidragit. — Af de för stöld dömda har icke någon tillförene varit för snatteri straffad. Om ock vatten- och bröd- samt spöstraffet, äfvensom den uppenbara kyrkoplikten, hvilken nu mera såsom straff måste anses, afhålla de fleste ifrån att ånyo begå tjufnad, inverka dessa straff likväl högst menligt på de straffades moralité och medborgerliga värde, särdeles spöstraffet och den uppenbara kyrkoplikten, hvilka, så väl som vatten- och bröd-straffet, det likväl torde för äganderätten vara vådligt att borttaga, innan annat tjenligt straff kan finnas att sätta i stället.

N:o 38.

*Westerbotten
Norra Doms-
ga, samt Ar-
vidsjaurs och
Arjeplogs
Lappmarker.*

Den å förteckningen i 1:sta klassen upptagne, för dråp dömda person, som varit Bonde och 41 år gammal, har obehindradt kunnat läsa i bok och ägt försvarlig christendomskunskap, samt, så vidt upplysas kunnat, icke varit ledd af annan bevekelsegrund, än att han, berusad af starka drycker, blifvit i ordvexling med den granne, hvilkens död han orsakat, uppbragt till otyglad vrede. Fältjägaren Johan Lanty, född 1806, hvilken, såsom sjelfmördare är af Domstolen ansedd, har icke, enligt undersökningens föranledande, varit till förståndet rabbad eller i rusigt tillstånd, då han från en bro kastade sig i en elf och genast omkom. Han har deremot i lifstiden varit begifven på dryckenskap och derföre af sitt befäl erhållit tjenlig tillrättavisning; men sådant oakadt, icke kunnat tygla sin af vana inrotade böjelse; undersökningen upplyser derjemte, att Lanty, som dagen före sin död varit rusig, till nyktert tillstånd återkommen, vanligen funnits vid dåligt lynne. Härförutan hafva bönderne Pehr Andersson i Bygdsiljum och Anders Wallgren i Wallen samt nybyggaren Jon Andersson i Brottjern sjelfve vållat sin död. Pehr Andersson och Wallgren, hvilka

begge fört en oklandrad vandel, hafva oftare visat tecken till bekymmer och ängslan för sin utkomst, samt Wallgren vid några tillfällen haft anfall af sinnessvaghet, i hvilket tillstånd han en natt dränkt sig. Jon Andersson har väl någon gång, då han kommit i samqväm, öfverflödat i förtäring af starka drycker, men likväl icke genom vana och böjelse öfvergått till det otyglade begär, som vanligen åtföljer inrotad dryckenskapslast. Han har för öfrigt varit till lefvernet väl känd och af sina grannar aktad; men den fattigdom, som genom flera missväxter mer och mer börjat trycka honom vid tilltagande ålder och saknad arbetsförmåga, har gjort att han ofta synts vara bragt till öfverdrifvet bekymmer för sitt uppehälle, så att han stundom, i ögonblick, då hans förstånd tyckts hafva varit rubbadt, fällt yttranden, som utmärkt, att han icke ansett sig vara sig sjelf eller andra till nytta genom fortsatt lefnad. — Af de för stöld under året sakfällde personer har ingen förut varit dömd eller straffad för snatteri. — Hvad uppenbara kyrkoplikten angår, har den, såsom bekant är, ursprungligen endast varit att anse som en förening med församlingen, men den har i sednare tider af allmänheten betraktats såsom ett vanhedrande straff; och har Domhafvanden alltid varit af den mening, att den, långt ifrån att verka till förbättring, snarare återhåller motiverna dertill, i det den sakfällde, en gång utställd till Församlingens offentliga åskådning såsom förbrytare, ofta förlorar hoppet att återvinna anseende inom sin krets, hvilket hopp utgör ett kraftigt vehikel till moralisk lefnad. Nästan enahanda förhållande äger rum, i afseende på spöstraffet, deraf sällan någon förmärks blifva till förbättrad lefnad återförd. Vidkommande åter straff af vatten och bröd, så anser Domhafvanden, att berörde straff, såsom strängt verkställt, oftast förkortar den brottsliges lif, motsvarar icke sitt rätta ändamål eller leder till verklig förbättring. Det torde dock vara kommande tider allena förbehållet att, vid ökad upplysning och förän-

dradt lynne hos allmänheten samt förbättrade tillgångar hos nationen till bestridande af nödiga omkostnader, bereda en straff-förändring, som tilläfventyrs kunde blifva gagnelig.

Ett af 2:dra klassens och fem af 3:dje klassens brott äro begångna af personer från annan jurisdiction. Utaf de tre, för ett förfalskningsbrott dömda personer är blott den ene dömd förlustig äran, men de andra, såsom mindre delaktiga i brottet, allenast till penningböter fällda. — De å förteckningen upptagne sjelfmördare hafva varit: 1:o en Korporal af Kongl. Maj:ts Svea Lifgardes Regemente, 31 år gammal, ogift och icke för osedlighet känd; bemålde Korporal, som var född här i orten, hade erhållit permission, att en tid vistas i hembyggen samt derunder ombesörja värfning af manskap till Regementet, men försummat att, sedan permissionstiden gått till ända, återvända till Regementets station, oaktadt flera påminnelser derom blifvit honom af hans Befälhafvare gifne; omsider erhöll han ett ordresbref, att å viss dag inställa sig på en Gästgifvargård hos en igenom orten resande Officer af Regementet; och aftonen före det denna anbefallda inställelse skolat äga rum, afhände Korporalen sig lifvet, igenom skott af en lodbössa. Annan anledning till sjelfmordet är ej yppad, än fruktan för påföljden af hans otillåtna uteblifvande ifrån Regementet; 2:o en Trumslagare-enka, 45 år gammal, hvilken under de sista åren af sin lefnad varit af melankoli och annan sjuklighet besvärad, samt stundom gifvit tecken till oredighet i förståndet; och har det förekommit sannolikt, att ett svårare anfall af denna sjuklighet föranledt hennes företag, att afdagataga sig genom dränkning; förenämnda Enka hade väl i ungdomen varit något flygtig, men under den sednare lefnadstiden ägt vitord om stilla och ärbare vandel; 3:o en Dansk undersåte, Skeppare från en stad i Holstein; han hade under vintern ankommit till

*Norrhottens
Län.
N:o 59.
Norrhottens
Sädra Dom-
saga.*

Luleå stad, för att upphandla, eller låta bygga ett fartyg, samt, under sin vistelse derstädes, gjort sig känd för fromt sinnelag och godt uppförande, men förmärktes af svärmodighet besvärad, utan att anledningen härtill kunnat med någon tillförlitlighet utrönas. Sjelfmordet verkställdes sålunda, att han hängde sig i ett träd, uti en skogs-trakt på landsbygden, dit han fått tillfälle att ifrån staden oförmärkt sig begifva. — Af de å Brottmåls-Tabellen upptagne för snatteri sakfällde personer har ingen sedermera blifvit med tjufnad beträdd; men en af de för stöld första resan dömda är i slutet af året 1836 vorden för snatteri bötfälld; varande ibland de öfriga för tjufnad sakfällde personerna upptagen en för tredje resan stöld sakfälld mansperson, af Lappska folket, men född och uppväxt inom Domsagan, af 34 års ålder, som tillförene blifvit straffad, under minderårigheten, för delaktighet i tjufnad och mordbrandsförsök, och sedermera för snatteri en resa, samt, utom tvenne derefter undergångna bestraffningar för tjufnad, två resor lidit straff för sin moders våldförande, och tvenne gånger för dryckenskap. — Den uppenbara kyrkoplikten eller spöstraffets användande kunna icke antagas leda till brottslingars korrektion, utan har Domhafvanden, hvad kyrkoplikten beträffar, tyckt sig finna, att densamma föga inverkat till gagn eller skada, i afseende å de personers moralité, som den undergått, samt, hvad spöstraffets begagnande angår, velat förmärka, att detta straff oftare ledt till förstöring än upphjelpande af de personers sedlighet, som det utstått. Ibland de kraftigare driffjäderna till en demoraliserad menniskas återförande till sedlighet, torde få räknas hoppet att kunna återvinna medmenniskors aktning; men detta hopp synes, genom det ytterligt vanhedrande i spöstraffet, i allmänhet blifva hos dem, som besagde straff undergått, alldeles omintetgjordt; de se sig vara för all sin tid stämplade, och det för sedligheten så gagneliga afse-

afseendet å medmenniskors aktning upphör, hvarförutan många af de bestraffade individerne torde rönt den erfarenhet, att de väl kunna uthärda det så svårt ansedda straffet, om dem icke skulle lyckas att undandraga sig lagens näpst; och i dessa omständigheter lär sannolikt anledningen återfinnas till det inträffande, att större delen af de för stöld med spö bestraffade personer fortgår mera oförsynt på lastens väg. Hvaremot, i afseende å fängelse vid vatten och bröd, förekommer, att detta icke förstör hos den brottslige känslan af blygsel, hvidan ock, enligt Domhafvandens tanka, detta straff verkat gagneligare, äfven till tjufvars bättring, än spöstraffet.

Orsaken till det större antal skuldfordringsmål, än de föregående åren, har varit den, att en af Stockholms köpmän, som flere år undsatt ortens innebyggare, medelst utborgande af spanmål, låtit, i brist af fullgjord betalning, till Höste-Tinget instämma något öfver trehundra fordringsmål.

Annat motiv till det under 1:sta klassen upptagna brott, som är föröfvadt emot 56 Kap. MissgerningsBalken, har icke förekommit, än att mannen öfvergifvit sin äkta hustru, och qvinnan blifvit öfvergifven af sin man, hvarefter de sammanflyttat, och, hänförde af köttslig lusta, föröfvat brottet. — Af de för stöld sakfällde har icke någon tillförene blifvit straffad för snatteri. De olika straffens inflytande på serskilda individer beror på deras olika natur och sinnesbeskaffenhet. Hos individer, som af naturen äro begåfvade med hårdt och oböjligt sinnelag, är otvifvelaktigt närmaste verkan af spöstraffet och den dermed förenade uppenbara kyrkoplikten, hjertats förhärdelse och ett slags begär efter hämd, medelst förnyelse af samma brott, så att ganska få sådana lära, vid kyrkopliktens undergående, med ett botfärdigt sinne göra

N:o 40.

*Norrbottnens
Norra Dom-
saga.*

den erkännelse och afbön, som de med sina läppar eftersträfvat, hvar emot de, som äro af ett mera böjligt, lättrördt och tillika tänkande sinnelag, troligen ofta, efter undergången sådan bestraffning, fatta ett godt uppsåt till bättring, med den nesa och vanära, som sedermera förföljer dem bland deras likar, verkar, efter Domhafvandens öfvertygelse, derhän att de, i frestelsens stund, anse sig icke hafva mera något att förlora och tro sig kunna dölja sitt brott, och sålunda lätteligen återfalla. Är spöstraffet och den uppenbara kyrkoplikten, till följe af dess medförande vanära, afskräckande, så inger vatten- och brödst raffet destomindre farhåga; och saknas icke exempel att den fattiga och vid svag föda vanda folkklassen -heldre väljer en resa till Läns-häktet, att aftjena ett ringa bötesbelopp, än att använda sin arbetskraft, till förvärfvande af den penning, som erfordras att betala det.

Östergöth-
land.
N:o 41.
Kinda och
Ydre.

Sex af 3:dje klassens brott hafva blifvit begångne af individer från annan jurisdiction. — Utom de i Tabellen upptagne sjelfmord, af en torpare, medelst intaget gift och derpå hängning, och af en dräng, derigenom att han kastat sig uti en större ström, har en 20 års yngling anträffats, öfverlastad af bränvin, liggande under sträng köld ute i snö, och som derefter aflidit. — Den för Edsörebrott sakfällda qvinsperson var en piga, 29 år gammal, som, välfrägdad både i afseende på christendoms kunskap och uppförande, under 6 års tjenstetid tillsammans med en dräng, för honom fattat en så häftig kärlek, att hon, då denne syntes mindre allvarligt motsvara hennes ömhet, icke kunnat fördraga föreställningen, att han skulle fästa sig vid någon annan qvinnas, och således en afton, sedan hon afflyttat ur samma tjänst, men drängen kvarstadnat, begifvit sig till stället, försedd med knif och yxa, och undandöljd i foderladan, då drängen dit ankommit, för att utfodra hästarne, i mörkret öfverfallit honom, och förrän han hunnit sansa sig

till motvärn eller flykt, med knifven tillfogat honom fyra svårare sår i hufvudet. — Den för barnamord dömda var tjenstehjon och 33 år gammal, samt hade erhållit undervisning i christendomen. Anledningarne till brottet äro väl af ransakningen icke bestämdt uppdagade, men kunna antagas hafva varit önskan att dölja vanäran och att befria sig från bördan af barnets uppfostran. — Af de tvenne för stöld dömda har icke någon tillförene för snatteri varit sakfälld. — Att hos den med spö afstraffade sällan någon förbättring är att vänta, får otvifvelaktigt anledningen sökas deruti, att han, i allmänhet stämplad med vanära och förakt, finner sig från sambället i det närmaste förskjuten, så att han ofta är i saknad af arbetsförtjenst för sin bergning; hvar-
emot bestraffningen med vatten och bröd, ehuru den, efter Lagens sträng-
het verkställd, ofta menligare inverkar på den brottslige fysik, än
sjelfva spöstraffet, medför likväl, undanskymd för allmän åskådning
och utan någon våldsam behandling, långt mindre uppmärksamhet hos
allmänheten och vanära för den brottslige. Angående den offentliga
kyrkoplikten har Domhafvanden redan uti sin förklaring åtgärderna be-
rättelse meddelat yttrande.

Det mindre antal skuldfordringsmål emot föregående året, kan
anses härröra af en ymnigare penningetillgång, i följd af de i orten
öppnade PrivatBanker, hvaraf tillika fastighetsvärdena betydligt stegrats.

Bland de i 2:dra klassen upptagne förbrytelser hafva förfälsk-
ningsbrottet och stölden tredje gången blifvit begångne af en person
från annan Domsaga. — En förmögen bonde, som var lyckligt gift,
samt genom duglighet och redlig vandel förvärfvat aktning och förtro-
ende i sin ort, angreps för få år sedan af en tärande sjukdom, hvars
orsak och rätta beskaffenhet icke kunde utrönas, men hvilken gaf sig
tillkänna genom mattighet och smärtor i bröstet i förenning med ångest

N:o 42.

*Björkekind,
Östkind och
Lösings.*

och sinnesoro; under ett anfall deraf slutade han sitt lif genom hängning. — Af de för stöld dömda personer har icke någon tillförene undergått bestraffning för snatteri. — Då befolkningen inom Domsagan i allmänhet är utmärkt för redbarhet och ärlig vandel, gifvas få tillfällen att stadga någon öfvertygelse om den uppenbara kyrkopliktens, vatten- och bröd- samt spö- och risstraffens mer eller mindre ändamålsenlighet. Otvifvelaktigt torde dock vara, att en allmännare själsodling och förädling i seder, gående i bredd med ekonomiskt välstånd och oberoende, snarare på denna ort än på de flesta andra, öppna utsigter af en tid, som, utan förnärmande af medborgares billiga anspråk på tillbörlig verksamhet hos strafflagarne, medgifver dessas förändring i öfverensstämmelse med de rättsbegrepp, som i sednare tider mera allmänt gjort sig gällande och blott i nödfall godkänna de hos oss ännu bibehållna straffarter.

N:o 43.
*Lysings och
Dahls.*

Fyra af de i 3:dje klassen uppförde förbrytelser äro begångne af personer från annan Domsaga. De under rubriken "för vållande till annors död" upptagne personer äro en torpare och hans hustru, tilltalade för vållande till deras 5 veckor gamla sons död, enär barnet, utan föregången sjukdom, en morgon funnits dött i sängen bredvid föräldrarne; men som anledning ej förekommit, att barnet ljutit döden genom något föräldrarnes vållande, så hafva dessa blifvit från annan påföljd frikände, än att de hänvisats till Presterskapet, att der undergå föreskrifven varning och kyrkoplikt. — Af de i kolumnen för brott, dertill under 1:sta och 2:dra klasserne bestämda rubriker saknas, uppförde 3:ne qvinspersoner, alla gifta med torpare, hafva tvenne, den ena 22 och den andra 32 år gammal, mjölkat andras kor, hvarjemte den sistnämnda tillika blifvit sakfälld för andra resan stöld; den 3:dje qvinspersonen, hvilkens ålder icke blifvit uppgifven, har begått enkelt

hor med okänd man. — En bonde från annan Domsaga, 40 år gammal, af oklanderlig frejd, har under rusigt tillstånd stjelpt med den vagu, hvarå han åkt och dervid ljutit döden. — Ingen af de för stöld dömda har tillförene undergått bestraffning för snatteri. — Kyrkoplikten, serdeles den uppenbara, som, enligt allmänna opinionen, är icke en försoningsåtgärd med det förolämpade samhället, utan en del af straffet, är den mest fruktade följden af stöld och afhåller mången från brott; dock synes den, i anseende till den skam, som allmänneligen anses vara vid denna offentliga botgöring förenad, hos en och annan individ hafva verkat fräckhet och förhärdelse. Spöstraffet synes mera afskräckande från brott, och hos den icke alldeles förhärdade verka förbättring snarare än fängelse vid vatten och bröd, hvilket straff måhända genom en mindre sträng tillämpning förlorat den verkan straffet åsyftar. — Tjufnadsbrotten inom Domsagan kunna icke egentligen härledas från trängande nöd eller fattigdom, utan fastheldre af begär efter penningar och varor, såsom medel att afhjelpa inbillade behof och tillfredsställa olofliga begär, alstrade af sysslolöshet och lättja, hvilka fel oftast äro åtföljda af ännu större eller — brott. För öfrigt kunna brottmålen icke anses vara i tilltagande, enär största delen af de i sista kolumnen för 3:dje klassens brott upptagne bestå i förolämpningar och förseelser af mindre svår beskaffenhet, såsom oqväden m. m., samt åklagarne i allmänhet mera än förr söka till ansvar befordra de felande.

Af 2:dra klassens brott hafva fem och af 3:dje klassens sex blifvit begångna af personer från annan jurisdiction. Uti kolumnen "brott, hvilka under 1:sta och 2:dra klasserne sakna bestämda rubriker", hafva en mans- och en qvinsperson blifvit antecknade, af hvilka den förre, som vägrat undergå honom för tredje resan stöld, jemte annan bestraffning, ådömd uppenbar kyrkoplikt, blifvit afstraffad med 8 dagars fän-

N:o 44.
Menimings,
Skårkinds,
Åkerbo, Hane-
kinds och
Bankekinds.

gelse vid vatten och bröd, hvarefter han underkastat sig kyrkoplikten, och den sednare, som mjölkat annor mans på bete gående kokreatur, derföre till bestraffning blifvit dömd. — De uti 3:dje klassens kolumn "andre förbrytelser med böter belagde" hafva till största delen bestått uti polis-mål, såsom bristande väglagning, felande vägpålar, för nära allmän väg upprest gärdesgård, och dylikt. — Utom den för sjelfmord antecknade och hvilken genom intaget gift afhändt sig lifvet, hafva tvenne vådliga omkommit, af hvilka den ene under rusigt tillstånd. — Af de för stöld dömda har icke någon tillförene varit straffad såsom snattare. Domhafvanden anser betänkligt att afgifva ett bestämdt yttrande om hvad inflytande den uppenbara kyrkoplikten, vatten och brödsamt spöstraffets användande haft på dem, hvilka för tjufnadsbrott blifvit dömda. De personer, som ägt något begrepp om den vanära tjufnadsbrottet medfört, hafva ansett den dem derföre ådömda bestraffning af uppenbar kyrkoplikt och spöstraff på det högsta vanhederlig; men deremot har ofta förekommit sådane för stöld anklagade personer, som, invigde åt brottsligheter, varit flere gånger afstraffade med offentligt kroppstraff och kyrkoplikt samt dels förut utstått fästnings- och korrektions-arbeten eller ock derifrån fått tillfälle rymma; på sådane personer verka offentligt kroppsstraff och kyrkoplikt ingen förbättring, utan snarare befordrar förhärdelse — de gäckas dermed, de skryta af den manhaftigheten att kunna undergå ett spöstraff, utan att ens gifva tecken till jemmer, och komne på fri fot begå de åter tjufnadsbrott. Ett sådant straff, som allmänneligen icke verkar till den förförda människans förbättring, borde icke användas. Den med ris eller spö en gång afstraffade brottslingen, är, genom bestraffningen, så vanärad och förnedrad, att man vanligen skyr hans person; han har svårighet att få årstjenst, anförtros ej med säkerhet något arbete, bland sin omgivning ansedd för farlig, och är således på sätt och vis försatt utom sam-

hällets gemenskap, samt har af sådan orsak ingen annan utväg för sig öfrig, än att, bland andra missdådare, det enda sällskap som erhålles, fortsätta sin brottsliga bana. — Domhufvanden har sjelf vid sitt landtbruk antagit i tjenst personer, som förut afstraffats med spöslitning för stöld, — endast och allenast i afsigt att göra dem förbättrade och åter förskaffa dem det allmänna förtroende de saknat, — men allt utan åsyftad verkan. Erfarenheten har således befastat den oföränderliga öfvertygelsen, att alla offentliga kroppsbestraffningar, så väl som den offentliga kyrkoplikten, sådan den nu betraktas, endast försämra och förhärda de personer, som, enligt nu gällande lagar, måste undergå desamma. De många utslag, hvilka Domhufvanden under 45 års tjenstgöring, såsom Domare, i grund af allmänna lagens stadgande, med utsättande af offentlig bestraffning med spö eller ris, måste afkunna, hafva alltid hos Domhufvanden väckt den oangenäma känslan, att i lagens namn, förstöra en medborgare, som kunnat med mildare lagar förbättras. När åter lagen för tjufnad första gången utan inbrott, eller för andra brott, lemna Domaren öppet välja bestraffningssätt, har alltid vatten och bröd-straffet blifvit användt. Det har derefter sällan inträffat, att den sålunda för stöld första gången dömd återkommit för samma brott. Med högst få undantag hafva de för brott anklagade, i späddare åren förlorat sine föräldrar eller åtminstone fadren, hvarefter de blifvit försatte i nödvändighet, att genom bettlande söka sin bergning, samt slutligen icke sällan antagits till skjutsgossar å Gästgifvargårdar, derunder de fått lära och inöfvats uti ett oordentligt och sedelöst lif, som är rätta plantskolan till brott. Flere sådane personer hafva blifvit anklagade för stölder och bedrägerier, som gemenligen är den enda undervisning, hvarpå de fäst sin uppmärksamhet under deras dagliga sällskap och umgänge med krogbesökande personer och bland dem kringstrykande bofvar, hvilka berätta och gerna afhöras om

deras brotts mandater. Det vore derföre önskeligt, att uppfostringsanstalter inom hvarje ort kunde inrättas för sådane värnlöse och åt sitt eget öde lemnade minderårige varelser. Derest så välgörande inrättningar inom hvarje Församling kunde åstadkommas, skulle i en framtid brottslingarnes antal till betydlig del förminskas, och en bättre anda hos det uppväxande släktet vara att hoppas.

N:o 45.
Wifolka och
Wälkebo.

Ett af de i 2:dra klassen och tvenne af de i 3:dje klassen upptagne brott äro begångne af personer från annan jurisdiction. Den under rubriken "Gäckeri med den offentliga Gudstjensten" upptagne person är en gammal f. d. Artillerist, hvilken af lättsinnighet och begär att lysa med sin beläsenhet i afseende på Bibeln, i samqväm fyllt yttranden om den Heliga Skrift, hvilka ansågos smädliga, enligt 1 Kap. 2 §. Missgernings-Balken. — En äldre dräng, som var enkling, hängde sig, troligen under någon sinnessvaghhet, ehuru han just icke ansågs såsom mindre vetande, men hade alltid varit besynnerlig och högst enfaldig; en brukare, omkring 40 år gammal, dränkte sig, under en slags yrsel, som ibland besvärade honom, och var en följd af lidande i lefvern, hvilket åter, enligt Läkarens betyg, vållat hans begär efter stimulerande drycker, som han dock endast några få år, men icke egentligen under de tvenne sednare, nyttjat. — De för stöld och snatteri dömda personer hafva icke förut varit lagförde. Det anses väl skamligt att undergå straff af vatten och bröd, men det synes icke verka lika menligt, som spöstraffet, hvilket mera förhärdat den första gången brottslige; dock gifvas exempel, att en gång med spö straffade personer, i synnerhet då de endast begått med inbrott förenadt snatteri eller mindre stöld, och icke länge varit häktade, sedermera uppfört sig oklanderligt. Behofvet föranleder högst sällan till brott. Lättja och syssloslöshet

löshet, oftast en följd af vanvårdad uppfostran, elaka föredömen och dåligt sällskap, äro de vanliga orsakerna dertill. Eljest skulle brotten tilltaga i samma mån, som de fattiges antal, hvilket, i hänseende till folkmängden, lär, enligt Konungens Befallningshafvandes berättelse om fattigvården, inom Länet vara störst uti Wifolka Härad; och har Domhafvanden härtill icke kunnat upptäcka annan orsak, än den ökade folkmängd i Backstugorne, hvilken tillökning för framtiden synes farlig. Den är en följd af nu gällande Författningar om laga försvar, hvilka, i förening med andra omständigheter, underlätta bosättningar för unga personer, utan håg till eller vana vid arbete, och utan tillgång ens till medel för nödige hushållssakers uppköpande. Derigenom bildas en folkklass, som, i alla afseenden illa vårdad, faller samhället till last, oftast i barndomen, om fadren sjuknar eller saknar arbetsförtjenst.

Den i Wikingstads Församling inrättade Förlknings-Kommité har, efter 3:ne års förlopp, visat ett resultat öfver all förmodan. Om än Herr Prosten Abrahamssons embetsmannaduglighet inverkat på vederbörande, så har Domhafvanden likväl varit i tillfälle erfara, att grunderne för denna inrättning äro en borgen för dess fortfarande bestånd. Då Förlknings-Kommitéen skulle i år trenne veckor före Sommar-Tinget sammanträda, anmälte sig icke någon enda part, hvilket bevisar, att ingen rättegång varit tillämnad. Sedan nyttan af denna Kommité blifvit känd, har man i flera Församlingar, äfven der tvister icke höra till ordningen för dagen, varit betänkt på inrättande af dylika Kommitéer, hvilka Domhafvanden, vid derom begärde upplysningar, tillstyrkt, så vida enahanda grunder och enkla organisation antagas.

N:o 46. Tvenne af 2:dra klassens brott äro begångne af personer från *Bråbo, Risings, Hellestads, Tjellmo, Guldborgs och Bobergs.* annan Domsaga. — Af sjelfmördarne var mannen nära 50 år gammal och hade fört en oförvitlig vandel. Han insjuknade och blef anfallen af yrsel eller sinnesförvirring, som öfvergick till raseri, hvarunder han med en knif hastigt afhände sig lifvet; och den af qvinnokönet vid 25 års ålder, hade oförmärkt intagit förgift, sannolikt af hemlig sorg, som besegrat förståndet, öfver svikna förhoppningar, i afseende på äktenskap. — Ingen af de för tjufnadsbrott dömda hade tillförene blifvit sakfälld för snatteri. — Den offentliga kyrkoplikten anses af en hvar, som icke blifvit härdad i lasten eller saknar all hederskänsla, för en vanärande offentlig skymf; och att den är afskräckande för brott, har erfarenheten visat under Domhufvudens långa tjenstetid utöfver fyrtio år, under hvilken tid af ett till dylik botgörelse förfallet icke ringa antal, ganska få kommit tillbaka med förnyade enahanda brott.

N:o 47. Två personer af allmogen, en man och en qvinna, hafva våd- *Aska och Göst-rings.* ligen omkommit, mannen medelst drunkning, efter det han, i rusigt tillstånd, nedfallit i kanalen vid Motala. — Af de för stöld dömda personer har ingen tillförene undergått bestraffning för snatteri, och icke eller har någon af de för snatteri dömda sedermera blifvit sakfälld eller tilltalad för stöld. — Fyra af de uti 2:dra klassen uppförde brott hafva blifvit begångne af personer från annan jurisdiction. Bättre än spöstraffet vore utan tvifvel arbete vid fästning, i förening med undervisning till en bättre moralité. Vatten- och brödstraffet, som undergås i Länshäktena, kan icke borttagas, så länge Korrektions-Inrättningarne ännu äro uppfyllda; visserligen vore det nyttigare både för Staten och de brottslige, att dessa finge arbeta, i stället för att utsvälta, men så länge detta straff bibehålles, bör det ock verkställas efter 1734 års Lag, och icke, enligt nya lagförslaget, ledande till onö-

dig kostnad för Staten. Bättre vore ju då, att, i händelse 28 dagars fängelse vid vatten och bröd skulle anses för mycket försvaga kroppen, högsta bestraffningen nedsattes. Så ofta brotten ej varit kvalificerade, har Domhafvanden alltid tillämpat straff af vatten och bröd i stället för spö, hvilket haft till följd att de sålunda dömde mera sällan återkommit, än de med spö afstraffade. — Uppenbara kyrkoplikten, egentligen icke straff, utan en försoning med Församlingen, är i Domhafvandens tanka i dubbelt afseende gagnelig, först för brottslingen, som offentligen får tillgift för sin förseelse och sedermera för sjelfva Församlingen, i följd af det intryck och den åtanka att söka bevara sig från brott och last, den ingifver.

Den enda, som för brott i 1:sta klassen finnes uppförd, är en 26-årig qvinna, som, ehuru väl undervisad i sin christendom, redan ifrån det hon märkt sitt hafvande tillstånd, fattat det omenskliga beslutet, att dölja sitt tillstånd och mörda sitt barn, utan att motivet är fullt utredt. Det synes dock af ransakningen, som skulle det här-
rört, dels af blygsel, och dels af fruktan, emedan hon ej känt barn-
fadren. — Sjelfmördaren har afhändt sig lifvet, efter flere, tid efter
annan, gjorde försök, uti sinnesoro, dervid han grubblat synnerligast
på sin hustrus förmenta otrohet i äktenskapet, dertill dock ringaste an-
ledning icke förekommit. — Domhafvanden skulle vilja tro, att kyr-
koplikten är det mest verksamma korrektivet mot brott; ty för den,
som ännu ej brutit, är den skam, som allmogen anser dermed förenad,
afskräckande, och Församlingens förlåtelse är stundom verksam till ur-
säkt för brottslingen, som, så vida något christligt kvarstår i dess sin-
ne, ofta deraf väckes; hvaremot alla straff, så vidt de skola undergå i
allmänna fängelser eller der afvaktas i sällskap med samhällets utskum,
leda till demoralisering; mindre för straffets skull, än för umgänget

N:o 48.
*Hammarkinds
och Stegeborgs.*

med brottslingar, som föreställa sig att de stå i ett fiendtligt förhållande till den obrottsliga delen af samhället, med hvilken de aldrig kunna vänta någon redlig förening. Sannolikt skulle, i likhet med hvad för qvinna, som försedt sig genom lönskaläge, är stadgadt, ett förbud att tillvita den, som blott en gång är straffad för brott, verksamt bidra till brottens minskning; i synnerhet som den, hvilken första gången sliter samhällsbanden, sällan gjort sig reda för nödvändigheten af deras sammanhållning. Det är vanligtvis en följd af tidigt mogna naturliga passioner, till hvilkas tillfredsställande tillgångar i loflig väg saknas; och det är nästan aldrig (menniskosläkten till heder) foster af alldeles förderfvadt hjerta; men de ständiga förebräelserne ägga och reta till glömska af heder och medborgerlighet.

Fyllerilasten har inom Domsagan märkligt aftagit, och i följd deraf de mindre brotten, slagsmål och svordomar, såsom nästan oskiljaktiga från dryckenskapen. Härtill måste bestämdt Nykterhets-Föreningarne vara orsaken, ty skulle dyrhet på bränvin och föda vara det, så skulle det först framdeles hafva visat sig; men nu är det redan så långt kommet, att det är allmänt ansedt såsom skam, att röfva ifrån sig sitt enda företråde framför djuren, och detta är påtagligt en följd af de väckelser derom, som utgått från, för det goda elektriserade, Prestmän inom Församlingarne.

Skuldfordringsmålen äro hufvudsakligast till följe af uraktlåtenhet att betala Auktions-inrop. Konkursmålen äro i tilltagande i allmänhet, derföre att Konkurslagen börjat blifva mera känd af allmogén, som förr för skuld lät utmäta sin egendom så långt den räckte, utan både hopp och tanka att någonsin mera komma i oberoende.

Skaraborgs
Län.

N:o 49.

Kd kinds, Gud-
hem, Wilske
och Walla.

Fyra af de för brott i 2:dra klassen sakfällde hafva tillhört annan Domsaga. — Den för sjelfmord upptagne, var en stilla, beskedlig,

nykter och arbetsam Bonde, 27 år gammal, Arrendator af ett hemman, men svärmodig till sinnet och misströstande att kunna, oansedt all sin omtanka, komma ut med arrendet, afhände han sig lifvet genom intagen arsenik. — Af de för stöld dömda har icke någon tillförene undergått bestraffning för snatteri; och af de sex för andra resan stöld sakfällde individer har ingen föröfvat det sålunda itererade brottet under året, eller någon kortare tid efter utståndet straff för olofligt tillgrepp första gången. Den efter undergången bestraffning, visserligen icke så sällan inträffande förbättringen, är väl en följd någon gång af samvetsförebräelse och ånger, understundom och tilläfventyrs oftare af fruktan för ett strängare ansvar, men oftast af en förbättrad ekonomisk ställning, tillkommen af någon tillfällighet samt en häraf härledd ordentligare lefnad och ökad ansträngning af arbetskrafter, helst det är ovedersägligt, att mängden af oloflige tillgrepp af annans egendom leda sitt ursprung dels från 'saknade lifsförnödenheter, ej allenast för den brottslige individen sjelf, utan äfven för de flere, hvilkas tillfredsställande med de första lefnadsbehofven hvilar på hans omsorg och ansvar, och dels från fattigdomen och eländet i öfrigt, vare sig härleddt från lättja och liderlighet eller från tillfällige olyckor, sjukdomar eller andra omständigheter, som ligga utom hans vållande; hvaremot iteration af tjufnadsbrottet visserligen understundom grundar sig på en inrotad vanart, någon gång på en likgiltighet eller till och med förakt för allt straff; men att orsaken oftast är att söka och igenfinna i den brottsliges nödställda belägenhet, såsom förut är nämnt, derföre kan såsom bevis åberopas, att, åtminstone i landsorterna, de flesta olofliga tillgreppen visa sig efter missväxtår, då födoämnen äro i högt pris. Emellertid, och ehuru någonting derutinnan svårligen med bestämdhet kan yttras, saknar Domhafvanden likväl för sin del all anledning till den slutsats, att det skymfliga i spöstraffet och den offent-

liga kyrkoplikten verkar ofördelaktigt, såsom främjande iterationen af tjufnadsbrottet, utan tror tvärtom att den innefattar det kraftigaste bandet att afvända och tillbakahålla den brottsliga ingifvelsen och dess utförande. Ett alfvarsamt handhafvande af strafflagarne och ett nitiskt bemödande att i brottmålen utleta sanningen och bevisen emot den anklagade, så att han ej för knapphändigt släppes strafflös, der omständigheterna vittna mera om hans skuld än oskuld, har åtminstone förekommit Domhafvanden såsom det mest verksamma medlet mot tillväxten af brott i allmänhet. Så har till exempel, hvad de allmänna säkerheten rörande våldsmålen beträffar, visat sig, att sedan vid ett tillfälle, på en gång trenne äldre och gifte samt förmögne hemmansägare i en by, och vid ett annat tillfälle sex stycken manspersoner i en annan trakt af Domsagan, på en gång blifvit dömda för edsöresbrott, hafva mål af denna egenskap varit ganska sällsynte; likasom en annan händelse torde förtjena att nämnas, nemligen att för femton eller tjugio år sedan blifvit anmaldt, att allmogen under återresor från städerna, der de afyttrat landtmannaprodukter, blifvit ofredade på allmänna landsvägarne samt dervid frantagne penningar, och en mansperson, som, i sällskap med en annan utgått för att å främmande ort söka arbetsförtjenst, blifvit instämd till ansvar för ett slikt våld; så blef den anklagade, hvilken ännu var på fri fot, inom en fjerdedels timma efter det han blifvit påropad och frivilligt inställt sig för Domstolen till ransknings undergående, öfvertygad om rånsbrottet, och genom ett, i den församlade Tingsmenighetens närvaro, genast afkunnadt Utslag, dömd att mista lifvet, hvilket hastiga resultat af anklagelsen åstadkom en stor sensation hos menigheten, serdeles som den anklagade, hvilken med våld satt sig i besittning af den färdande Bondens taskbok, deri endast funnit en tolfskillingsedel. Emellertid upphörde efter denna tilldragelse all osäkerhet på vägarne i orten. Flere

exempel att förtiga, torde de redan anförde gifva styrka åt den åsigten, att all otidig mildring i strafflagarne och deras tillämpning är vådlig, så länge upplysnings- och bildningsgraden hos den ringare folkklassen befinner sig på dess närvarande ståndpunkt, utan att likväl dermed vilja hafva sagdt, det straffbestämmelserne af spö och ris samt fängelse vid vatten och bröd, ej må kunna och lämpeligen böra utbytas mot annat kroppsstraff, såsom längre eller kortare tids fängelse med arbete, då tjenlige inrättningar härföre kunna tillvägabringas. Om ock spö- och risstraffen med skäl anses mera barbariska, än att de böra fortfares, så är likväl fängelse vid vatten och bröd ett ännu vida otjenligare bestraffningssätt. Väl mildras dess naturliga egenskap af det allmänt kända och öfversedda missbruk, som också svårligen kan förekommas, att delikventen sällan eller aldrig saknar utvägar att få nödige matvaror, hvarmed han kan tillfredsställa sin hunger och svält, med hvilken han, jemte några dagars förlust af friheten, blifvit dömd att försona sitt brott; men härigenom undgår han den egentliga bestraffningen och lagen gäckas. Vid hvilken förändring i kroppsstraffen synes alltså den uppenbara kyrkoplikten dock böra, åtminstone för tjufnadsbrott, bibehållas, ej allenast för sin religiösa syftning, utan ock för skymfen, som den medför, och hvilken med skäl bör anses för tjenlig påföljd för en vanhedrande handling, i synnerhet i de fall, der spö och risstraff icke tillämpas. Kyrkoplikten är ändå i allmänna opinionen mindre neslig än att, som det heter, kläda pålen, ehuru det skymfliga i sistnämnde straffart, hufvudsakligen hämtar sin grund från brottets beskaffenhet, så att spöslitningen för våldsverkaren icke anses så neslig som för tjuften. Lika litet som den, hvilken genom bedrägligt förhållande förstått att tillskansa sig och bortslösa andras penningar, får tillgodonjuta alla de medborgerliga rättigheter eller det förtroende och hedersrum, som åtfölja en obefläckad vandel, lika litet må den, som genom ett annat slag af list

olofligen tillgriper annans egendom, honom alldeles ohördan, begära att anses rentvättad med några dagars fängelse, om det ock heter, att han derunder är skyldig åtnöjas med vatten och bröd till sitt underhåll. Om således penningeboten eller kroppsstraffet för lagbunden tjuf bör åtföljas af kyrkoplikt, på det påföljden för ett brott af denna vanärande beskaffenhet må innefatta någon verklig bestraffning; så skulle Domhafvanderi tro, att det vore lämpligare, att ett sådant erkännande och afbedjande af brottet fullgöres i kyrkan till den Församling, inom hvilken han har sitt hemvist, och der han således är en medlem. Då skulle åtminstone icke den märkvärdiga händelsen komma att äga rum, som likväl inom Domsagan för omkring 20 år tillbaka inträffat, att en för tjufnadsbrott dömd mansperson, hvilken såsom hemmansägare, Kronobetjeningen ansett sig utan äfventyr af rymning kunna lemna på fri fot, sedan han undergått kroppsstraffet, skickat sin dräng i sitt ställe, för betingad betalning af 2 Rdr Rgs, till kyrkoplikstens undergående i Kyrkan till en från tjufvens hemvist något aflägsen Socken, der stölden blifvit föröfvad, men hvarest både tjufven sjelf och hans utskickade ombud varit okände. Men oberäknadt detta ovanliga fall, som dock visar att brottslingen gerna undvikit den del af straffet, som innefattades i kyrkoplikten, vill det synas som en till sådan bestraffning dömd skulle, i omgifningen af anhöriga och bekanta, djupare känna blygsel öfver sitt brott samt deraf snarare väckas till besinning och ånger, än om ceremonien sker på en främmande ort, der han vore alldeles okänd och hvarest en kungörelse om hans undergångne bestraffning skulle göra tillfyllest.

N:o 50.
Åse, Wiste,
Kollands och
Berne.

Fyra af de för brott uti 2:dra klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. De i 1:sta klassen upptagne tre manspersoner äro Sme-

Smeden Lars Carlsson från Råglanda, 26 år gammal, Drängen Magnus Jonsson från Håle, 22 år gammal, och Soldaten Anders Ahlqvist från Boberg, 30 år, hvilka, sedan de, i delaktighet med hvarandra på Tängs bys ägor i Åse Härad i Februari 1837 föröfvat dråp å väl kände, bofastste Bonden Johannes Andersson från Slädene genom honom tillskyndade slag dels af stör och dels af stenar, derföre blifvit med ledning af Läkares besigtning och intyg, i den mån de pröfvats mer eller mindre vållande till gerningen, dömde Lars Carlson till lifvets förlust genom halshuggning, Magnus Jonsson till hel och Soldaten Ahlqvist till half mansbot. Anledningen till detta brott var, efter ransakningens innehåll, hufvudsakligen den, att sedan de tilltalade jemte den dräpne mannen bevisat en Auktion i Tängsby, har den sistnämnde inne i Gästgifvarestugan uti byen, der han och de tilltalade jemte flere andra personer varit samlade, med öfvermod skrutit af sin kroppsstyrka och yttrat det han trodde sig kunna ensam tukta och slå hela hopen af de i Tängs by vistande manspersoner; så hade de tilltalade, till sinnet retade och uppbragte öfver sådant skryt, passat på tillfälle att vid den dräpne mannens hemvandring mot aftonen från Täng till sin bostad i Slädene hämnas samt tillfoga honom å Tängs bys ägor, med stakar och stenar, så svåra slag och åkommor, att han deraf nedföll sanslös till marken och korrt derpå genom döden afled. Efter bevis från Presterskapet, hafva de tilltalade förut varit kände för god frejd samt ägt nödig undervisning i christendomen och kunnat läsa i bok; och ehuru ransakningen äfven gifver styrka åt den förmodan, att både den dräpne och äfven de tilltalade varit välfägnade af bränvin och starka drycker vid tillfället eller under och efter den i Täng, samma dag dråpet skedde, hållne Auktionen, så att utbrottet af den timade händelsen, derigenom åtminstone i någon mån befrämjats, är dock

egentliga motivet till uppträdet att igenfinna uti den dräpne mannens förut visade öfvermod och yttrade skryt öfver sin förmenta öfverlägsna kroppsstyrka. — En Inhyesesman, 35 år gammal, afhände sig sjelf lifvet genom hängning, uti sinnessvaghet; hvarförutan en Smed 34 år gammal, af starka drycker berusad, snafvade och föll i en bäck samt dymedelst drunknade; en Dräng, 20 år gammal, dog under färd från en marknad, genom anfall af apoplexie, vållad af åtnjuten ymnig bränvinsförtäring; och en Inhyesesman, 50 år gammal, tillsatte lifvet genom vådlig händelse, tillkommen medelst fall af en stock på hufvudet under halkning på is. — Ingen har blifvit för stöld sakfälld, som förut varit det för snatteri. Domhafvanden anser att spö- och risstraffen, hvilka icke synas stå tillsammans, hvarken med den bildning nationen numera i allmänhet vunnit, ej heller med billig konsideration för menniskovärde, borde upphöra, särdeles som de samma föga kunna anses leda till brottslingens förbättring — det med allt straff åsyftade ändamålet; men straff af vatten och bröd, på sådant sätt det lärar verkställas, tyckes ej heller leda till verklig korrektion. Tvertom har Domhafvanden af praxis inhämtat, att brottslige personer ofta yttrat sig ganska nöjde med detta bestraffningssätt, samt till och med i förhand, innan utslag fällts, högt inför Domstolen äskat att dermed få försona sin brottslighet, äfven i mål, som icke varit urbot. Vid detta förhållande skulle, efter Domhafvandens åsigt, frihetens förlust med tvång till arbete och fängelse med de gradationer och modifikation, som äro stadgade i förslaget till ny brottmålslag, vara straffmedel, de der förtjena mycken uppmärksamhet, samt påkallas både af tidens kraf och af ändamålet med brotts bestraffning. Hvaremot och då den uppenbara kyrkoplikten för tjufvar och dylika andra förbrytare emot samhällsordningen egentligen innefattar en försoning med Församlingen genom offentligt erkännande och afbedjande af brottsligheten samt det före-

kommer betänkligt att afskaffa detta för många afskräckande och heder sårande försoningsoffer, icke allenast för den kraft religionen bör äga på brottslingens sinne, utan äfven för det inflytande detta offentliga uppträde inför Församlingen obestriddligen har på brottslingens närmare eftersinnande af sin omoraliska handlings beskaffenhet; så skulle Domhafvanden för sin del tro det vara både nödigt och nyttigt att bibehålla den uppenbara kyrkoplikten, på sätt nu är stadgadt, utan afseende på den förändring i straffbestämmelsen, som för öfrigt torde komma att äga rum. Likasom Domhafvanden håller före, att det af enahanda anledning, särdeles för det angelägna sambandet emellan religionen och staten, icke vore gagneligt att borttaga den nu såsom påföljd för vissa förbrytelser påbudne enskildta skrift och aflösning.

Tre af 2:dra och fyra af 3:dje klassens brott äro begångne af personer från annan Domsaga. Det anmärkta mordet är begånget af en bondeson vid namn Carl Petersson, som då ej uppnått femton års ålder. Han hade förut stulit penningar från den mördade, en ogift hemmansägare, benämnd Anders Jonsson, hvilken, boende alldeles ensam på en enstaka gård i Carl Petersons granskap, ofta besöktes af den sednare, under vänskapligt umgänge dem emellan. Efter upptäckten af stölden, som Carl Petersson genast erkänt, påyrkade Anders Jonsson flere gånger med stränghet, att återfå sina mistade penningar (deraf Carl Petersson förstört en del och således ej kunnat lemna allt tillbaka), och hotade slutligen Carl Petersson att angifva honom för brottet och låta arrestera honom. Denna hotelse yttrade Anders Jonsson sista gången uti sitt eget hus vid ett tillfälle, då Carl Petersson, som, med sin moders biträde, på lösligt sätt förskaffat sig dertill medel, godtgjorde Anders Jonsson det resterande beloppet så nära, att endast 12 skillingar Riksgäld återstodo, och dessutom trakterade Anders Jonsson med brän-

N:o 51.

Wadsbo.

vin, hvaraf Carl Petersson sjelf tog blott en liten sup. Drucken innan Carl Peterson kom till stället, blef Anders Jonsson det än mera, dels genom hvad Carl Petersson bestod och dels genom hvad han sedan för-
tärde af eget brännvin, så att han omsider, med hufvudet stödt mot
armarne, dem han lagt i kors på bordet, föll i slummer och insom-
nade. Då fick Carl Petersson se Anders Jonssons vedyxa stående vid
en soffa i rummet, och just i samma ögonblick rann det honom i sin-
net att mörda Anders Jonsson under den dertill passande ställning,
hvaruti denne sistnämnde befann sig, för att så mycket säkrare undgå
all verkställighet af hans ofvannämnda hotelse. Utan vidare betänkande
grep Carl Petersson till yxan och högg dermed Anders Jonsson kraftigt
i nacken tre gånger, hvårefter Anders Jonsson icke gaf ringaste tecken
till lif eller något det minsta ljud ifrån sig. Häpen och förskräckt, då
han blef varse blodet flöda öfver bord och golf, släppte Carl Petersson
yxan ur handen, tog en i sängen liggande skinnfäll och bredde den
öfver Anders Jonssons döda kropp, hvilken Carl Petersson lät förblifva
uti dess sittande och mot bordet lutande ställning, samt flydde ur hu-
set. Lockad, som han sjelf uppgifvit, endast af nyfikenhet, återvände
han dit påföljde dagen och betraktade en kort stund Anders Jonssons
lik, sedan han lyftat på skinnfällan, den han å nyo öfverbredde liket,
och gick sin väg; men infann sig der ytterligare, dagen efter, och för-
öfvade tjufnad af åtskillige saker, som han, i följe med sin yngre bro-
der, för hvilken han då berättade att Anders Jonsson vore död, utböd
till salu i Mariæstad. Vid återkomsten derifrån tog Carl Petersson, på
femte dagen efter mordet, den yngre brodern med sig till Anders Jons-
sons hus och visade honom liket, utan att dock nämna något om ger-
ningen eller huruledes Anders Jonsson dött; derefter Carl Petersson
begaf sig med den yngre brodern till ett närbeläget torpställe och om-
talte förhållandet med Anders Jonsson, under yttrad förmodan att han

sjelf afhändt sig lifvet. Härigenom blef hela grannlaget satt i rörelse att få närmare reda på sammanhanget; och snart misstänktes Carl Petersson, så att han på sjetten dagen efter mordet arresterades. Från Kronobetjeningen afgick derom genast rapport till Domhafvanden, som dels förordnade att Carl Petersson ej finge till allmänna Länshäktet insändas, utan skulle förvaras i Häradsfängelset vid Hofva Tingsställe, i afbidan på den ransakning, som med all möjlig skyndsamhet företogs, dels ock i serskildt handbref anmodade Pastor i Hofva, att under tiden före ransakningen esomoftast besöka Carl Petersson i fängelset. Enligt bemålde Pastors härom skriftligen afgifna berättelse, nekade Carl Petersson i början till all vetskap om mordet och erkände blott den första stölden hos Anders Jonsson; men på tredje dagen nedtrycktes Carl Peterssons samvete så hårdt, att han fann sig nödsakad lätta det, genom en för tillfället aldeles opåkallad, fullkomligt frivillig bekännelse af samma innehåll med den, han sedan inför Domstolen aflagt, under tårar, som tycktes förråda ånger öfver brottet. — Denna mordgerning af en yngling under femton års ålder är fasansvärd, och omständigheterna dervid förefalla besynnerliga. Att gossens uppfostran, så till det yttre som inre, varit från spädare åren högst vanvårdad upplyses af ransakningen. Så hade gossen, ehuru hans ännu lefvande föräldrar ägt sin tillräckliga bergning, ofta lidit brist på föda i huset och deraf blifvit föranledd att olofligen tillgripa matvaror både från föräldrarne och andre. Sjelfve oordentliga, fastän ej veterligen oärlige, hade föräldrarne lemnat denna gossens vanart utan tjenlig uppmärksamhet; han hade väl någon gång blifvit hårdt, kanske för hårdt, agad, men icke hållen till läsning eller annan sysselsättning, utan deremot hade honom tillåtits att drifva af och an i bygden, hvarunder han fått tillfälle till utsväfningar på lastens bana. Den ena oordningen föder af sig den andra — det mindre brottet gifver anledning till det större;

och för den en gång olyckligt vilsefördes afsteg från det sanna och rätta finnes ingen gräns, då den icke utstakas af en genom uppfostran inplantad och genom Guds ords läsning underhållen religionskänsla; dock saknade icke Carl Petersson all christendomskunskap, ehuru den inskränkte sig till Luthers Lilla Cateches, för hvars innehåll han efter sina år gjorde temmelig reda; han var af naturen begåfvad med godt förstånd, men hans fysik så ytterst klen, att man knappast kunde tro det han ägde styrka att sköta det mordvapen, han begagnat; hans längd utgjorde ungefär två alnar fyra tum, och med denna stod den öfriga kroppsutvecklingen i fullkomlig harmoni, så att, enligt infordrad Läkare-attest, hans ben- och muskelbyggnad tycktes tillhöra snarare ett tio-årigt barn. Hvarken emot Carl Peterssons föräldrar eller emot någon annan förekom anledning till delaktighet i eller medvetenhet om hans brottsligheter; och då han på tre veckor nära var femton år gammal vid mordets föröfvande, dömdes han såsom mögen man till dödsstraff, hvilket HäradsRättens beslut Kongl. Götha HofRätt fastställt. — Fyllerimålens högre antal under detta, än föregående år, bör räknas som en tillfällighet, deraf, att flere drängar kommit under tilltal i ett mål, för det de i sällskap vid en marknadsfärd tagit för mycken förplägning. — Sjelfmördarne, alla af allmogen, hafva varit tvenne drängar, en hemmansägare och en gammal piga. Drängarne, hvilka begått otrohet, som upptäcktes, fruktade derföre vanära: pigan, vid sextio års ålder, misströstad om sin bergning, ehuru hon var ett af de få tjenstehjon som hösparat sina löner och deraf samlat en liten förmögenhet, så att hon anständigt kunnat lefva; men i afseende på hemmansägaren, en förmögen enkling, kunde ingen anledning till gerningen upptäckas vid ransakningen. — Af de för stöld sakfällde har en man förut varit straffad för snatteri. På sednare åren är inom Domsagan vedertagit, att ingen för stöld första resan straffas med spö eller ris,

utan synnerliga dertill bidragande skäl. Hvad inflytande den i stället använda mildare bestraffningen af vatten och bröd haft i fråga om itererad förbrytelse, är ännu för tidigt att afgöra; men att spöstraffet icke tjänar till förbättring, lär vara otvifvelaktigt. Den uppenbara kyrkoplikten torde deremot, under närvarande förhållanden, på mängden medföra en, åtminstone icke skadlig verkan.

Fyra af de i 2:dra och tolf af de i 3:dje klassen upptagne brott äro begångna af personer från annan jurisdiction. För brott i 1:sta klassen har icke någon under året varit tilltalad; likväl är ett groft brott inom Domsagan föröfvadt, hvarom undersökning skett, utan att finna misstanka emot någon viss person: en Skräddare bodde afsides uti egen stuga, hvilken en morgon fanns nedbränd. I förstone trodde man på våld; men då icke något tecken fanns till Skräddarens kropp, skedde en närmare undersökning, dervid den döda kroppen i skogen nära intill stugan fanns nerlagd under ris, och obduktions-protokollet utmärkte, att den aflidne blifvit mördad. Allmänna tankan är således den, att stöld blifvit verkställd hos Skräddaren, samt denne mördad, hvarefter stugan af tjuften blifvit påtänd, för att bortleda misstankarne om brotten; men all upplysning om tjuften, mördaren och mordbrännaren saknas. — Den person, som blifvit dömd och uppförd i kolumnen "Brott, som under 1:sta och 2:dra klasserne sakna bestämda rubriker," har varit en Kronorättare, 35 år gammal, hvilken haft Kronoskatter till indrifning och dem undansnillat på det sätt, att han uppburit medlen och derefter uppfört dem på afkortningslängd, för bristande tillgång. Han dömdes till böter och att undergå uppenbar kyrkoplikt. — Sjelfmördaren, emellan 35 och 50 år, var Frälse-Inspektor, hos hvilken fyllerilasten stigit till högsta grad. Mordet, som verkställdes genom ett aflossadt skott i munnen, skedde vid flyttnings-

N:o 52.
Wartofta och
Frökend.

tiden, då han, stadd utom årstjenst, såg fattigdomen för sig, utan tillfälle att fylla sina behofver. Förtviflan i förening med försvagade kropps- och själsförmögenheter, genom ett omåttligt förtärande af brännvin, synes således hafva varit motivet för gerningen. — Någon för snatteri förut straffad har icke under året blifvit dömd för stöld. — Offentliga kyrkoplikten är nu mera antagen och i allmänhet ansedd såsom en betydlig del af bestraffningen, och aldeles icke såsom ett försöningsmedel med Gud och församlingen. Denna kyrkoplikt, efter hvad Domhufvanden trott sig finna, leder icke till brottslingens förbättring. En för stöld med uppenbar kyrkoplikt straffad person är ej allenast genom kroppsstraffet, utan mest genom kyrkoplikten vanhedrad, och ju större vanhedren är, destomera bildas hos brottslingen föraktet för sig sjelf och sedan hedren är honom afklädd, fortsätter han utan betänkande sin brottsliga bana, hvartill han nära är tvingad; ty hvar och en redlig medlem i samhället fruktar att emottaga en sådan straffad person i sin tjenst eller gifva honom försvar; han är således blottställd för behofvet, hvaraf han tvingas att stjäla, då annan utväg att försörja sig saknas. Deremot visar erfarenheten, att personer dömda för snatteri mera sällan förnya detta brott eller utöfva stöld. Man skulle deraf kunna finna att den enskildta kyrkoplikten snarare verkar till förbättring än den uppenbara. Från denna åsigt borde väl följa afskaffandet af offentliga kyrkoplikten, men då densamma hos den mindre bildade folkklassen mera fruktas än sjelfva kroppsstraffet, torde det blifva vådligt för allmänna säkerheten att ingå derpå. Kongl. Maj:t har lemnat Dess HofRätter tillåtelse, att förvandla straffet för första resan stöld till vatten och bröd, i stället för det antagna spöstraff, hvarigenom en del af skymfen är afvänd för brottslingen, men efter opinionen ligger största skymfen uti den uppenbara kyrkoplikten. Som sagdt är, att
af-

afskaffa den vore alltför vådligt; men deremot synes lämpligt, att värdet af det olofligen tillgripna ökades, innan brottet öfvergick från snatteri till stöld. 1734 års Lag uti 47 Kapitlet MissgerningsBalken bestämmer Tio Daler, efter myntvaluation till Tre R:dr 16 skill. Banko, såsom gränsen emellan snatteri och stöld. Då man jemförer penningvärdet med varuvärdet, straffades den tiden en person endast för snatteri, som tillgrep mer än dubbelt varuvärde emot den, som nu för lika tillgrepp straffas för stöld. Vid jemförelse häraf är det Domhåfvandens tanka, att olofligt tillgrepp af annans egendom icke borde räknas för stöld förr än det tillgripnas värde öfversteg Tio R:dr Banko, utan dittills bedömas såsom snatteri. En likhet uppkom derigenom uti Lagstiftningen 1734 och 1838, så att en förbrytare icke straffades strängare nu än då för ett och samma brott. Erfarenheten visar att snatteri oftast utöfvas af behovet, då stöld, det vill säga tillgrepp af större värde, mera bevisar vanart än behof; och om nu straffet för snatteri leder mera till brottslingens förbättring, än straffet för stöld, vore det skäl uti att Domaremakten ställdes i tillfälle att i det längsta bestraffa olofligt tillgrepp såsom snatteri, samt tjufs rätt först bestämmas för den som utmärkte större vanart. Mot hvad sålunda blifvit anfördt skulle kunna anmärkas, att enahanda förhållande i afseende på myntvärdet inträffar med böter i allmänhet, hvilket måste medgifvas; och torde det derföre vara lämpligt, att alla böter uppsattes åtminstone till nuvarande SilfverSpeciemynt.

Tvenne af de för brott uti 2:dra klassen uppförde individer hafva tillhört annan jurisdiction. Ransakningarne angående de tvenne sjelfmorden hafva icke uppdagat någon annan orsak dertill, än ledsnad vid lifvet. Sjelfmördarne tillhörde allmogen. Härförutan hafva 2:ne manspersoner, äfven af allmogen, tillskyndat sig döden genom omåttligt för-

N:o 53.

Kinnelfjerdings, Kinne, Skänings och Laske.

tärande af starka drycker. — Af de under året för snatteri sakfällde har ingen sedermera blifvit med stöld beträdd; och af dem, som äro dömda för stöld, har icke någon förut varit straffad för snatteri. — Den för stöld med spö afstraffade fortfar vanligen att stjäla, hvilket mindre ofta inträffar med den, som blifvit straffad med vatten och bröd. Af kyrkoplikten har Domhafvanden icke märkt annan verkan, än trotsighet och förhärdelse hos dem, som sådan undergått.

**Elfsborgs
Län.**

N:o 54.

*Nordals,
Wahlbo och
Sundals.*

En af de för brott uti 2:dra klassen sakfällde har varit från annan Domsaga. De gröfre brotten äro ännu som hittills sällsynta inom Domsagan, och i fråga om det rån, som förteckningen utvisar, har förekommit, att sedan Domstolen för ett sådant brott dömt en till allmogen hörande, 27 år gammal, person, som, enligt Presterskapets intyg, kunnat läsa i bok och blifvit i christendomen undervisad, har Götha HofRätt förklarat, att den åstadkomne bevisningen ej fullt ådagalade att rånet verkligen skett, på grund hvaraf den tilltalade ej kunnat sakfällas. — De för stöld dömda hafva förut icke blifvit straffade för snatteri; och hvad beträffar den uppenbara kyrkoplikten, så visar det sig tydligt nog, att af de brottslige, så vidt de tillhöra orten eller Församlingen der den undergås, motses den med ledsnad, helst den synes i deras bedömande mera betraktas såsom ett vanhedrande straff, än en försoning med Församlingen. men Domhafvanden har icke kunnat förnimma, att kyrkoplikten haft inflytande till undvikande af förnyade brott, en tanka, som delas af de Församlingarnes Lärare, med hvilka Domhafvanden samtalat i ämnet. Vidkommande straffen för stöld, så är det en af erfarenheten bevitnad sanning, att spöstraffet ytterst sällan länder till förbättring, utan har Domhafvanden blifvit förvissad derom, att, i anseende till hederns och borgerliga anseendets afklädande genom spöstraff, följden vanligen är, att den sålunda straffa-

de antingen inom korrt förnyar brottet, hvilket vanligast är fallet, eller ock förfaller till liderlighet och lättja. Fängelse vid vatten och bröd deremot anses af de brottslige såsom ett så lindrigt och föga vanhederligt straff, att det icke medför hvarken farhåga eller rättelse; och har till och med vilkorlig bekännelse understundom blifvit afgifven vid Domstolen, på det sätt, att den brottslige velat vidgå brottet, endast i den händelse han kunde beräkna att blifva afstraffad med fängelse vid vatten och bröd; och sällan torde inträffa att förbrytare, som sålunda afstraffats, afhålla sig från brottets iteration; hvaremot Domhufvanden tydligt förmärkt fästningsstraffet åtminstone uppväcka en bitter fruktan.

Motivet till de flesta inom Domsagan under året föröfvade stölder synes påtagligen i första rummet hafva varit den, till följe af missgynnad årsväxt, redan försporda allmänna födobristen bland torpare och backstugusittare, och orsaken dertill att sådan brist visar sig, så snart årets gröda blir under medelmåttan, igenfinnes omisskänneligen uti den i orten brukliga afsöndringen af jord från hemman, hvarigenom sådana lägenheters innehafvare vanligen skilja sig från förbindelser till hemmansägaren och i följe deraf ej kunna påräkna hans understöd vid förefallande behof. Detta förhållande synes bestyrkas äfven af den omständighet, att under de två sist förflutna åren icke någon hemmansdel inom Domsagan blifvit på utmättings-auktion försäld och till Lagfart anmäld, deraf man skäligen kan sluta att bristen och behovet i proportion mindre visar sig hos hemmansägare än hos backstugusittare och så kallade förpantnings-jords innehafvare, hvilka sednare i nästan hvart enda fall besitta ett stycke jord mot ett, en gång för alla, till hemmansägaren utgifvit belopp i penningar, och således icke innehafva jorden på de vilkor, Kongl. Förordningen af den 19 December 1827 utstakar.

N:o 55. Tvenne af 2:dra klassens brott äro begångne af personer från annan Domsaga. — För brott i 1:sta klassen har icke någon blifvit sakfälld, hvaremot en gift qvinsperson blifvit under framtiden ställd, för det hon med gift skall hafva afdagatagit en sin gamla moster, för att dymedelst fränkomma besväret att å det hemman, den tilltalade ägt, lemna den aflidna betingadt lifstids-underhåll. — Den för rån frikände manspersonen är den samme, som förklarades saker till andra resan stöld, men blifvit förvisad till annan Domstol. — Sjelfmörderskan, som var gift med en hemmansägare, hade en längre tid grubblat utan känd orsak, då hon medelst dränkning afhände sig lifvet. — Ingen af de för snatteri dömda har sedermera under året varit under tilltal för återeradt tjufnadsbrott. Den princip synes nu mera vara temmeligen allmän, att böter för första resan stöld förvandlas till vatten och bröd; och Domhafvanden är öfvertygad, att detta mildare och mindre nersliga straff snarare skall minska än föröka tjufnadsbrotten. Den uppenbara kyrkoplikten betraktas vanligen såsom en tillökning i sjelfva straffet, hvadan den ock ofta vägras, till bevis hvarpå anmärkes, att under året en vägrat första, en andra och en tredje gången att undergå kyrkoplikt, hvartill dock förekommer, att de alla tre varit dömda till fästning, dels på lifstid och dels på vissa år, så att de funnit för sig behagligare att resa i hemorten, än afföras till fästning.

N:o 56. Trenne af de för brott uti 2:dra klassen sakfällde personer hafva varit från annan Domsaga. — Af sjelfmördarne, hvilka alla tillhört allmogen, hafva de tvenne manspersonerne, den ena 45 och den andra 40 år gammal, genom hängning afhändt sig lifvet, den förre under utbrottet af svår melankoli, hvaraf han, enligt läkarens intyg, varit plågad, och den sednare af bekymmer derföre att han blifvit häktad och tilltalad såsom misstänkt att hafva uppsåtligen antändt skog,

samt qvinspersonen, 41 år gammal, har äfven genom hängning afhändt sig lifvet, hvartill hennes ständigt yttrade sorg öfver mannens ett år förut timade död, i förening med misströstan, att i anseende till bodels gäldbundna belägenhet kunna föda sig och ett minderårigt barn, ansetts hafva varit anledningen; hvarförutan en mansperson så omåttligt förtärt starka drycker, att han deraf ljugit döden. — De gröfre samt tjufnadsbrotten hafva under de fem åren, Domhafvanden innehaft Domsagan, betydligt aftagit, och orsaken till de flere fylleri- och slagsmål, som i denna orten jemförelsevis mot andra blifvit handlagde, torde med rätta böra mindre tillräknas folkets böjelser för dessa förbrytelser och laster, än åklagarnes verkliga nit att behörigen åtala dem. Beträffande det inflytande uppenbara kyrkoplikten, straff af vatten och bröd samt spö eller ris, haft på dem, som för tjufnadsbrott blifvit dömda, tilltror Domhafvanden sig väl icke derom kunna meddela något, på erfarenhet grundadt, säkert utlåtande; dock anser Domhafvanden, för sin del, upplysningen bland den fattigare klassen, ibland hvilken de fleste dylika brott begås, ännu ej hunnit den fullkomlighet, att de så mycket af rätts- eller hederskänsla derifrån afhållas, som icke mera af fruktan för ofvannämnde straff.

Den person, som finnes vara sakfälld för dråp, och hvilken vid detsammas begående varit något rörd af starka drycker, synes hafva hämtat anledning till våldet deraf, att den ihjälslagne vid något tillfälle korrt förut gått honom i förköp; och anledningarne till tidelagarens brott kunna tilläfventyrs uppsökas uti hans, af från spädare barn- domen vanvårdade uppfostran, förvillade natur och djuriska sinnlighet. Begge individerne tillhörde allmogen och kunde läsa i bok samt hade erhållit undervisning i christendomen; varande den förstnämnde 32 och den sednare 18 år gammal. — Så vida antagas bör, att ändamå-

N:o 57.
Kinds och Re-
derögs.

let med straff, med undantag af dödsstraff, är icke allenast att afskräcka från brott, utan äfven att, om möjligt, förbättra den brottslige, anser Domhafvanden straffens beskaffenhet böra lämpas efter samma ändamål, då frågan sålunda blir, huruvida de nu för stöld stadgade straff uppfylla berörde ändamål. — Uppenbar kyrkoplikt har väl ifrån början af lagstiftaren icke ansetts för egentligt straff, utan fastheldre såsom ett sätt, hvarigenom brottslingen återförenade sig med Församlingen; men numera betraktas kyrkoplikten såsom en del af straffet, och mången tjuf har lyst större fruktan derföre, än för det egentliga kroppsstraffet, särdeles om han skolat undergå kyrkoplikten i den socken, hvarest han varit boende. Emedlertid händer icke sällan, att vid verkställighet af kyrkoplikt åtskillige obehagliga och för Gudstjensten störande uppträden äga rum. Huruvida kyrkoplikten verkat någon förbättring hos tjufven, betviflas äfven derföre, att om icke bönen till Gud är frivillig, och ångern öfver brottet verklig, hela den religiösa akten, beträffande tjufven, ej kan anses annorlunda, än såsom ett honom aftvunget hyckleri med religionen eller ett brott mera; ty ytterst sällan är tjufven fallen att i själ och hjerta ångra ett brott, som han oftast anser mindre i samma mån, behofvet, som bragt honom dertill, varit större. — Straff af fängelse vid vatten och bröd anser Domhafvanden vara lämpligare för stöld, än spöstraff. Om det förra riktigt verkställes, är ingen fråga att det icke är fullt så svårt som det sednare; men en allmän klagan råder, att samma straff icke skulle verkställas med den stränghet, som är nödig och föreskrifven. Detta straff är eljest af den beskaffenhet, att den starkbyggde mannen deraf lider lika mycket, som den till kroppstyrka svagare; hvaremot spöstraffet drabbar tjufven med svagare kropp hårdare, än den med starkare. Dessutom kan tjufven, under det han undergår straffet af fängelse vid vatten och bröd, mången gång komma att tänka på och ångra sitt brott,

helst om han är afskiljd ifrån andra fångar. Dock möta, vid verkställighet af slikt straff, de omständigheter, att brottslingen, efter undergången bestraffning, ofta är så matt, att han icke förmår verkställa något arbete, eller dermed sig och de sina försörja, hvarigenom han föranledes till att förnya sitt brott, och att det nästan är omöjligt att förekomma underslef vid detta straffs undergående. Spöstraffet verkar mera för timman eller dagen, och brottslingen, om han har stark kropp, kan ofta korrt tid derefter arbeta. Personer, dömda för andra eller tredje resan stöld, taga ofta heldre spöstraff, än vatten och bröd; och den fattige mannen, som har hustru och barn, hvilka skola underhållas af hans arbetsförtjenst, önskar att, så fort ske kan, komma på fri fot, samt undergår derföre heldre spöstraffet.

Ett af 2:dra och fyra af 3:dje klassens brott äro begångna af personer från annan Domsaga. Den ene af de uti 1:sta klassen upptagne var en Soldat vid Westgöta Regemente, benämnd Ström, som uppsåtligen afdagatagit sitt fem års gamla flickebarn. Af ett vekt sinne och ostadigt lynne, hade han de sednare åren varit begifven på fylleri, derigenom han förlorat håg för arbete och blifvit försatt i yttersta fattigdom. Under vägen till ett så kalladt kyrkovallsmöte hade han förskingrat några munderingspersedlar, derföre han vid påföljde Regimentsmöte skulle undergå bestraffning; deröfver bragt i förtviflan, söp han dagarne före mötet ymnigt och föresatte sig att derifrån uteblifva. Hustrun sökte förmå honom att ändra denna föresatts och bortgick för att låna respenningar för hans fortskaffande till den tio mil aflägsna mötesplatsen, men förr än hustrun hunnit återkomma hade Ström verkställt sitt ögonblickligt fattade beslut att med en lia afskära halsen på sitt fem års gamla barn, för att bereda sig sjelf döden och försätta barnet i en lyckligare verld. Genast efter brottets begående

N:o 58.

Marks, We-
dens och Bolle-
bygds.

greps Ström, och erkände han detsamma, tillika med ofvanuppgifne motiver, vid första förhöret inför Domstolen. Den andre för dråp dömd personen är en kringstrykande Wallackare och huddragare, benämnd Rosengren, hvilken förut mistat äran för förfalskningsbrott och begått flere grofva slagsmål. Han påträffade vid ett tillfälle händelsevis en annan person af samma yrke, sysselsatt, inom Bollebygds Härad, med hudens aftagande på en död häst, och som Rosengren förmenade detta vara ett ingrepp i hans befattning, uppkom oenighet och slagsmål emellan de begge huddragarne, derunder Rosengren tillfogade den andre döden. Både Ström och Rosengren, af hvilka den förre var 41 och den sednare 32 år gammal, kunde läsa i bok och hade erhållit undervisning i kristendomen. — Med den för mord, ibland frikände, upptagna qvinsperson är förhållandet sådant, att Åboen Pehr Andersson från Marks Härad af hämd mot sin hustru angaf henne att hafva mördat två barn, hvilken angivelse dock icke kunde styrkas och saknade all sannolikhet. Pehr Andersson, som förut för dråp varit dömd af med lifvet, men till följd af Kongl. Maj:ts Nådiga Beslut fått försona samma brott med spöslitning, uppenbar kyrkoplikt och fem års fästningsarbete, har för lidet år jemväl varit anklagad för Majestätsbrott och hädelse mot Gud, hvilket mål öfverlemnats till Kongl. Götha HofRätts omedelbara pröfning. Kongl. Maj:t har i Näder anbefallt åtalets nedläggande, hvad det angår Majestätsbrottet, men i öfrigt är målets utgång obekant.

Med anledning af Soldaten Ströms ofvanomförmälda förbrytelse bör såsom anmärkningsvärdt nämnas, att en Bonde året förut och en Soldat vid Elfsborgs Regemente, äfven hemma uti Marks Härad, några år längre tillbaka, dock inom de tvenne sista tiotalen, mördat, den förre ett fosterbarn och den sednare ett eget barn under åtta års ålder. Begge dessa brottslingar så väl som Ström hafva undergått dödsstraff.

straff. Då dessa brott, ehuru alla i Marks Härad, timat på åtskiljde trakter deraf, och der icke samme Lärare haft själavården sig anförtrodd, kan med säkerhet icke antagas att brotten haft sin grund uti så beskaffade irrige begrepp uti Salighetsläran, som böra tillräknas Presterskapet; dock förete sig icke sällan ibland allmogen i nämnde Härad, som till seder och lynne äger mångfaldiga egenheter, öfverspända och svärmiska tankeyttringar, i synnerhet der någon Prest af den intoleranta läsare-secten fungerar. — Den anmärkte själfmördaren var en Gårdfari-handelsdräng, som af förtvillan öfver iråkadt obestånd intog förgift. — Icke någon, som förut pliktat för snatteri, har under året blifvit lagförd för enahanda förbrytelse andra gången eller stöld. — Hvad den offentliga kyrkoplikten beträffar, så verkar densamma ingalunda den sakfälldes förbättring, utan mera än något annat minskar, om icke aldeles tillintetgör, hela hans medborgerliga värde, hvaraf följer att han anser sig såsom en ifrån samhället utesluten medlem och sjunker djupare i förderfvet, i stället för att, efter det offentliga skriftermålet, blifva med församlingen återförenad och i dess gemenskap upptagen. Ett strängt, men icke offentligt och hederskränkande straff för dem, som begå så beskaffade brott, derföre uppenbar kyrkoplikt finnes utsatt, synes vara af behofvet påkalladt. De nu befintliga straffarterne "spö samt fängelse vid vatten och bröd" uppfylla icke ändamålet; det förra är vanärande och det sednare, såsom sällan ordentligen verkställt, (sådan är åtminstone opinionen bland menige man) saknar den afskräckande egenskap, som straff måste äga; och med den inskränkta fängelselokal, som nu i kronohäktena finnes, har detta straff dessutom ofta till följd, att oförderfvade menniskor, som brutit af öfvervilning eller obetänksamhet, efter några veckors sammanvaro i häktet med öfvade bofvar, derifrån utgått fullmogne till nya brott och med tillräckligt inhämtad kunskap att förekomma deras bevisande.

Att antalet af stölder och tjufvar år 1837 är vida större än förut och befinner sig i ett dagligt tilltagande inom det folkrika Marks Härad, härleder sig derifrån, att folkmängden i denna kuperade och sterila ort, genom en husslöjd, hvilken är underkastad den ebb och flod, i afseende på afsättning och förlust, handelskonjunkturen åstadkommer, nemligen Bomullsväfnaden, tillvuxit fortare än jordbruksnäringen framskridit. Backstugors och ifrån hemman afsöndrade nybyggens anläggning har till antalet stigit öfver de besuttne hemmansdelarne. Innehafvarne af dessa backstugor och nybyggen grunda hela deras utkomst på väfnad, dermed qvinnorna försörjt både sig, männer och barn och kunnat det i goda år, men då prisen på födoämnen uppstegras, vill qvinnans flit icke förslå. De till arbete oduglige och oftast liderlige männen, hvilka dessutom icke sällan sakna nog moralisk bildning för att emotstå frestelse till hvad brott som helst, tillgripa då olofliga medel för tillfredsställande af lifvets behof. Bedrägeri och stöld äro de vanliga af dessa medel; i sammanhang hvarmed får nämnas, att fylterilasten ändock just icke synes vara i tilltagande.

Det genom Kongl. Förordningen den 9 Maj 1835 lofgifna, och nu mera allmänt än man haft anledning förmoda, antagna sätt, hvar på lösören säljas och undanhållas utmätning, bidrager äfven icke litet till den fattiga klassens förfall och vanmakt, ty detta har haft till följd, att samma klass blifvit skiljd vid all kredit. Ifrån dessa köpeafhandlingar härleda sig ock en otalig mängd rättegångar, icke sällan af ganska dålig beskaffenhet, hvilket i sin mån bidrager till moralitetens förfall.

N:o 59.
Tüssbo och
Wedbo.

De för stöld dömda tvenne personer hafva ej varit straffade för snatteri. 3:dje klassens brott äro alla af det obetydligare slaget; bränvin är anledning till hälften deraf. En del är tillkommen af allmo-

gens oförstånd, att vid skattskrifningen sjelf afdraga kokrummet på sina bränvinspannor, som derigenom blifva af större rymd, än hvarföre skattas; och en del af försummelse, ofta ursäktlig, att icke på sätt 24 §. i Kongl. Förordningen den 19 Juni 1835 föreskrifver, å *första Söcknedag*, sedan bränvinsrättighet upphört, anmäla till försegling sin bränvinsbränningsredskap hos vederbörande Kronobetjent, hvilken sednare, då dylik anmälan skett *andra* Söcknedagen, gjort beslag å redskapen, och anställt åtal, som drabbat den skattskyldige mångdubbelt svårare, än om han totalt förstört hela sin bränvinsbränningsanstalt. Lagens bokstaf har måst tillämpas vid åtalet, ehuru lagstiftaren troligen ej förmodat det nämnde stadgande skulle åstadkomma högst kännbara böter, eller frihetens förlust några veckor, för mångfalldiga, eljest laglydige medborgare. — De civile tvisterne äro till antalet obetydligt förändrade. Kongl. Förordningen den 9 Maj 1835, angående handel om lösegendom, har här å orten varit litet tillämpad och icke åstadkommit någon menlig verkan, utan synes tvärtom varit nyttig för den mindre bemedlade, hvilken, särdeles vid bosättningar, nu kan erhålla ett nödigt lån, och lemna laglig säkerhet derföre, i sine lösören. Det inträffade förr, att då exekutor skulle verkställa utmätning, förevisades honom ett få dagar förut upprättadt salubref på lösegendomen, och att fordringsägaren, som misstänkte underslef härmed, började rättegång, derunder både köpare och säljare ålades ed, att handeln var utan svek eller list, men en sådan ed gicks aldrig, hvarföre köpen ogillades. Att hindra alla bedrägerier är ej möjligt, men i förenämnde fall, kan en långifvare nu på något sätt göra sig underrättad, nemligen hos Kronofogden, om den, till hvilken han gör försträckning, har någon säkerhet att ställa. Vingleriet kan aldrig med skäl sägas vara befördradt eller gynnadt af den Kongl. Förordningen, ty utom den kunde man ej hindras sälja sin egendom eller köparen förmenas låta säljaren behålla den

till bruk. Det afskyväckande straffet af spöslitning bör icke användas för första resan stöld, utom inbrott eller nidingsstöld, ty brottet kan ofta vara begånget af öfverilning. Straff måste dock tjuften hafva, och annat finnes då ej, i brist af penningar, än vatten och bröd, enär inrättande af arbetshus i landsorterna skulle medföra allt för stora kostnader. Itererade stölder måste ofta tillskrifvas det förakt, hvarmed den med spö afstraffade bemötes. — Hvad den offentliga kyrkoplikten angår, så anser Dönhafvanden den olämplig, åtminstone för första resan stöld. Få lära de vara, som af fruktan derföre afhålla sig från brottet, och sedan de varit utställda i kyrkan till allmän åskådning, hafva de föga af sin heder att förlora.

**Götheborgs
och Bohus
Län.**

N:o 60.

*Inlands Torpe
och Södra samt
Askims Västra
och Östra Hii-
sings.*

En för brott uti 2:dra klassen uppförd individ har varit från annan Domsaga. — En tjenstepiga har för barns läggande å lön, enligt 16 Kap. 1 §. sednare mom., sådant det lyder i Kongl. Förordningen den 20 Jan. 1779, blifvit till ansvar fälld; hon ägde svag christendoms-kunskap och uppgaf såsom motiv, att hon velat dölja sin vanära. — Begge sjelfmördarne afhände sig lifvet i sinnessvaghet, tillkommen hos den ene, som var Dräng, genom en misslyckad giftermålsspekulation, och hos den andre, som var Bonde, genom ett länge fortsatt missbruk af starka drycker. — Emot förhållandet år 1836, utvisar Tabellen, hvad 3:dje klassens brott angår, en tillökning, hvilken icke kan annorlunda än såsom tillfällig anses; hvaremot de öfrige brottens antal är förminskadt. — Af de med stöld första resan beträdde personer har blott en varit för smatteri straffad. — Såsom Tabellen i öfrigt visar, hafva, ibland dem, som tjuvabestrafning förut undergått, några icke låtit densamma lända sig till varning och rättelse, utan förnyat sin vanart. Att andra afhållit sig från återfall må, hvad spö- och ris-straffet angår, tillskrifvas dess afskräckande egenskap, ty någon verksamhet till förbättring

äger det icke. Det är dertill för hastigt öfvergående och i allmänna omdömet med för mycken förnedring förenadt, hvaremot fängelsestraffet vid vatten och bröd, lemuar den straffade mera tillfälle till besinning och innefattar således både ett förbättrande och afskräckande element; hvadan Domhafvanden ock anser detta straff ändamålsenligare än det förra, och är jemväl öfvertygad att det så företer sig i allmänhet. Kyrkoplikten, om den på brottslingen har någon till förbättring verkande inflytelse, upphör dock, en gång utstånden, att för honom vara afskräckande.

Ett af 2:dra klassens brott har blifvit begånget af en individ från annan jurisdiction. — Af de under rubriken: "andre förbrytelser med böter belagde" anmärkte personer, hafva 71 blifvit sakfällde för försummad väghållning. — Af de för stöld sakfällde har icke någon tillförene varit tilltalad för snatteri. — Under de 12 år, Domhafvanden innehaft Domsagan, hafva af de många för första resan stöld dömda och afstraffade endast tvenne personer sedermera återkommit och blifvit sakfällde, en för andra och en för tredje resan stöld, sedan den sistnämnde å annan ort begått detta brott andra gången; hvadan och då under så lång tid endast så få blifvit beträdda med itererade tjufnadsbrott, erfarenheten tycktes visa, att användandet af uppenbara kyrkoplikten, vatten och bröd- samt spöstraffet måste hafva ett förbättrande eller åtminstone afskräckande inflytande; och styrktes denna öfvertygelse deraf, att tvenne i goda omständigheter stadde hemmansägare, hvilka på olika ställen föröfvat en mängd stölder, derföre de för 7 à 8 år sedan på en gång tilltalade, sakfälldes och afstraffades, den ene med 40 par spö och den andre med 28 dagars vatten och bröd jemte uppenbar kyrkoplikt, hafva sedermera icke allenast fört en klanderfri och ordentlig vandel, utan jemväl återvunnit allmänhetens förtroende.

N:o 61.

*Inlands Nordre
och Fräke
samt Övost
och Tjern.*

N:o 62. Af de tvenne sjelfmördarne var den ene en Fahnjunkare, 40
Qville, Bulla- år gammal; och anledningen till mordet utblottade affärer, samt fruk-
rens, Wette och
Tanums. tan deröfver att ett i LåneKontoret i Götheborg upptaget Diskontlån
skett å falska namn af låntagare och löftesmän; han afhände sig lif-
vet genom hängning. Den andra en Torpare, 42 år, har funnits död
i Saltsjön 4 à 5 famnar från stranden. Läkare-attesten upplyste, att
han lidit af en betydligt utbredd obotlig, kräftartad bildning i under-
lifvet; och har Läkaren, med hänsigt till de olideliga smärtor och qval
dylika sjukdomar medföra, ansett att han deraf öfvervåldigad för
ögonblicket icke varit i full besittning af sjelfbestämmelse för sina
handlingar, utan af tungsinthet sjelf ombragt sig. — Af de för stöld
tilltalade har icke någon tillförene varit straffad för snatteri. — An-
gående inflytandet af den uppenbara kyrkoplikten, åberopar Domhaf-
vanden sitt förlidet år afgifna yttrande. Hvad åter angår det i sed-
nare tiden mera allmänt antagna utbyte af vatten och bröd, emot spö
för första resan stöld utan inbrott, så är Domhafvandens öfvertygelse,
att Svenska allmogen, inom hvilken, särdeles å landet, de fleste tjuf-
nadsbrott förekomma, icke i allmänhet är lyftad till den känsla af genom
sjelfva brottet sårad heder, att det mindre uppseende väckande straffet
af vatten och bröd ensamt förmår afskräcka från brottet. Det bör
icke eller fördöljas de särskildta sätt som skola gifvas och äfven må-
hända användas att lätta detta straff, och hvarförutan det, enligt Lä-
kares omdöme, skall vara omöjligt att i sin strängaste af lagen på-
bjudna verkställighet uthärda detsamma. Spöstraffet deremot är visser-
ligen i sin verkställighet smärtsamt och rysligt, men hastigare öfvergå-
ende, och sällan har man hört någon deraf lida till helsan. Skulle
detta straff komma att upphöra, är fara att äganderättens skydd deri-
genom försvagas, emedan hvarken fängelse på kortare tid eller vatten
och bröd äro tillräckligt surrogat.

Den i 1:sta klassen för mord sakfällde är förre Pionieren Christian Johansson, då 26 år gammal, och de för samma brott frikände: *N:o 63. Lane, Tunge, Stångenas, Sörbygden och Sotenås.* Hemmansägaren Mathias Hansson och hans hustru Catharina Larsdotter, med hvilka personer Christian Johansson, efter frigifvandet från Carlsborg, gjort bekantskap. Mathias Hansson och hans hustru ansågo sig allt för mycket betungade af den förres fader, gamle mannen Hans Nilsson, hvilken vid hemmanets öfverlåtande betingat sig rätt till beboende af en kammare och undantagsfördel af jorden, hvarföre de gerne ville blifva af med Hans Nilsson. Ehuru sådant icke kunnat till fullo bevisas, utmärker dock undersökningen, att hustrun, som förstod att begagna Christian Johanssons passioner för bränvin och hennes kön, har i förening med mannen förmått Christian Johansson att begå mordet en afton under mörkret, då han narrat gubben utur huset och ner på ägorne, samt der, med ett af honom innehaft prässjern, så krossat Nils Hanssons hufvud, att han blef död liggande på stället. Emellan Hans Nilsson och Christian Johansson hade aldrig varit ovänskap, och den sednare hade, under det han umgicks med morduppsåtet, flere veckor före gerningen varnat Hans Nilsson, bedt honom flytta från barne- och stället samt akta sig, emedan, som orden fallit, han vore dömd af med lifvet. Christian Johansson, som kunnat läsa i bok och erhållit undervisning i christendomen, har redan undergått det honom ådömda dödsstraff. — Af de för stöld dömda har icke någon tillföre- ne undergått bestraffning för snatteri. — Användandet af vatten och bröd, i stället för spö, såsom straff för första resan stöld, har synts Domhafvanden leda till brottsliögens förbättring, derest icke en bestämd böjelse för detta brott legat uti förbrytarens natur, emedan spöslitning medför i allmänhetens omdöme en absolut vanfrejd, med förakt för personen, då deremot vatten och bröd icke så aflägsnar brottslingen från medmenniskor, utan lemnas honom derigenom utväg att återvin-

na det förtroende för aktning af andras egendom, hvilket han förlorat eller förbrutit; hvaremot kyrkoplikten, särdeles den uppenbara, icke synes medföra någon förbättring, sedan den numera hos allmänheten anses, likasom spöslitning, för vanfrejdande; och tror Domhafvanden, att om denna offentliga åtgärd försvunne, tjufnadsbrotten ej derigenom skulle ökas.

N:o 64.
Söfredahls.

Fem af de uti 2:dra och ett af de i 3:dje klassen anmärkte brott hafva blifvit begångna af personer från annan jurisdiction. — Den för dråp dömd, 33 år gammal, läste illa i bok och uppgaf sig endast af en sin faderbroder hafva erhållit undervisning i christendomen. Brottet, som föröfvats under uppkommen ordvexling, har bestått deruti, att dräparen, med hammaren på en jordhacka, tillfogat den dräpne ett så våldsamt slag i hufvudet, att denne genast ljutit döden. Det under rubriken: "vållande till annors död" upptagne brott, har bestått deruti, att en qvinna blifvit omkullkörd på allmän landsväg och skadad så att hon deraf aflidit. — Af de för stöld första gången dömd är blott en man, som förut undergått bestraffning för snatteri. — Något bestämdt yttrande, hvad inslytande den uppenbara kyrkoplikten, vatten och bröd- samt spö-straffets användande haft på dem, hvilka för tjufnadsbrott blifvit dömd, anser sig Domhafvanden icke kunna afgifva, ehuru det förekommit honom, som skulle den för stöld stadgade nersliga bestraffningen snarare motverka än bidraga till brottslingens förbättring, enär, i följd af samma bestraffning, möjligheten för honom försvåras att anskaffa sig laga tjänst eller sysselsättning, och sålunda behof för lifsbergning ofta måste föranleda till nya brott, hvilken mening vinner styrka deraf, att så få personer af dem, som med snatteri beträdas, sedermera föröfva stöld.

Uti

Uti kolumnen för brott, som under 1:sta och 2:dra klassen sakna bestämda rubriker, äro upptagne tvenne personer, som för med hvarandra öfvadt enkelt hor blifvit sakfällde. — Angående de tvenne å Tabellen anmärkte sjelfmördarne hafva anledningar förekommit, att manspersonen, som alltid varit af ett dystert lynne, sjelf intagit förgift; samt att qvinspersonen, misstänkt för någon otrohet mot matmodren, af rädsla och i hufvudrya dränkt sig. — Ingen af de under året för stöld dömd har förut undergått bestraffning för snatteri; och blott en, nemligen en qvinsperson, har under detta föregående året blifvit dömd för tredje resan stöld, men ingen för andra gången sådan förbrytelse, hvilket tyckes visa, att den bestraffning, de tretton personer, hvilka berörde tvenne år blifvit för första gången stöld sakfällde, undergått, verkat till deras förbättring, så vidt de icke utom Domsagan med itereradt brott blifvit beträdde.

*Calmaro
Län.
N:o 65.
Norra och
Södra Tjust.*

Åtta af 2:dra och två af 3:dje klassens brott hafva blifvit begångne af personer från annan Domsaga. Den för brottet i 1:sta klassen dömd var Torpare, 27 år gammal och från annan Domsaga; han ägde försvarlig christendomskunskap med hjälpligt begrepp, och hade väl visat böjelse för dryckenskap, men i öfrigt fört en oklandrad vandel. Han kände icke den dräpte, och dråpet skedde utan föregången misshällighet, i öfverdåd och af ett enda slag, som tilldeltes den aflidne vid förbifarten af en lönkrog, der dråparen och några hans supkamrater uppehöll sig och intogo starka drycker. Döden följde genast af våldet. — Det uti kolumnen för brott, som å Tabellen sakna bestämda rubriker, uppförda brott har bestått deruti, att trenne personer gjort falsk angivelse, som gått å ära. — Sjelfmördaren, som var en dräng, 25 år gammal, med hjälplig christendomskunskap och välfrejdad

*N:o 66.
Södra Möre.*

vandel, sköt sig, sannolikt af förtviflan öfver misslyckad kärlek; hvarförutan trenne personer hafva dödt utaf öfverflödigt bruk af starka drycker: en bonde 43 år gammal, en bonde 40 år och en torpare 55 år.

Tabellen utvisar väl, att förbrytelserne i 2:dra och 3:dje klasserne icke så obetydligt ökat sig; dock kan detta icke annat än såsom tillfälligt anses. Att många brott stå i förening med, eller hämta deras grund och upprinnelse ifrån omåttligt bränvinssupande, är en lika beklaglig, som obestridlig, sanning. Denna last har till följeslagare både moraliskt och ekonomiskt förderf; och nekas får, thy värr, icke, att densamma snarare är i till- än aftagande. Huru den skall kunna hämmas och till sina skadliga följder motverkas, är ett problem svårt att upplösa. Domhufvanden betvillar mycket, att Nyckterhets-föreningarne, isolerade, förmå att uträtta något särdeles och varaktigt i dessa hänseenden. Väl vore emedlertid, om åtminstone den uppväxande generationen, bland den stora massan af folket, kunde skyddas undan härjningen af denna tidens kräfte. På den fot, som folkbildningen ännu befinner sig, torde dock äfven detta möta svårigheter, icke så lätta att öfvervinna; och att denna bildning kräfver förbättringar och att erhålla en moralisk, i förening med en fortfarande religiös, väckelse och riktning, låter icke förneka sig. I öfrigt ligger uti det i författningarne nu medgifna sätt för utöfning af bränvinsbränningen ett betänkligt hinder emot bränvinssupandets hämmande, eller, kanske snarare, ett verksamt medel till dess befordrande. Husbehofsbränningen alstrar hvad man kallar husbehofssupandet, som likväl vill säga det öfverdrifna eller öfverflödssupandet. I synnerhet den mindre jordbrukaren, som idkar bränvinsbränning, och hvarvid han stundom använder hvad han behöfver till födoämnen för sitt eget hushåll, motstår icke begäret och tilläfventyrs behovet af den lätta och större penninge-

inkomst, som försäljning af bränvin i minut bereder honom. Företädesvis blir han lönkrögare; denna näring erbjuder och saknar icke heller afnämare; äfven med den strängaste bevakning står lönkrögeriet svårligen att förekomma.

Af de under året för stöld sakfällde hafva tvenne personer, en af man- och en af qvinnokönet, tillförene undergått bestraffning för snatteri. Så länge som Korrektions-inrättningarne icke visat sig vara verkliga förbättrings-anstalter, eller kunna gifvas den utvidgning, som gör möjligt införandet af fängelsestraff, med svårare och lindrigare grader, hvilket i Statsekonomiskt hänseende säkerligen skulle möta svårigheter, så måste väl, jemte offentliga kyrkoplikten, äfven spö- samt vatten- och bröd-straffen, så olämpliga, och, hvad det sistnämnda angår, jemväl så onaturliga de än äro, fortfarande bibehållas. Erfarenheten har icke bevittnat att vatten- och bröd-straffet, lämpadt till stöld, mera än spöstraffet, verkar till förbättring. Länshäkterna, i deras närvarande skick, äro bildningsanstalter till beredande af iteration af missgärningar. Sammanvaron och umgänget med mera illsluge och bevantrade brottslingar, under fullkomlig sysslolöshet, göra icke så sällan nybegynnare på lastens bana, eller dem, som första resan ådraga häkte, och det rätt ofta för högst obetydliga förseelser, till lika och någon gång mera förslagne illgärningsmän, än deras undervisare.

Att de nya Skiftesförfattningarne redan verkat fördelaktigt och än vidare komma att medföra ett välgörande inflytande på jordbruksnäringen synes otvifvelaktigt. Också är i tilltagande hågen för sökande af laga skiften och det äfven ibland allmogen, synnerligast inom mindre byalag. Det är således magtpåliggande att åt detta ämne ägnas uppmärksamhet, nit och alfvarlig tillsyn. — Tillämpning af Skiftesförfattningarne, i full öfverensstämmelse med grunderne, på hvilka de stöda

sig, fordra, jemte urskiljning, äfven utvidgade förberedande insigter. Ibland olägenheter, som åtfölja skiften under det de påstå, intager långsamhet eller dröjsmål nästan det första rummet. Under en mång-årig skiftesförrättning vanhäfdas jorden samt förfalla hus och lägnader; och äfven den redbare hemmansåboen kan icke företaga något särdeles till utvidgning och förbättring af sitt jordbruk, då han är oviss om han får draga fördelen af nedläggande arbeten och kostnader. Sagda olägenheter äro nästan onundvikliga, när Landtmätaren åtager sig flera förrättningar än han kan medhinna; gör långa uppehåll emellan sammanträden; fördröjer justeringar, och, efter förrättningens afslutande på stället, handlingarnes utgifvande, samt uppehåller i årtal handlingars inlemnande till stadfästelse, uti icke öfverklagade skiften, då det kan inträffa att skiften finnas så beskaffade, att de lagligen icke kunna eller få fastställas. Hafva skiften emedlertid blifvit tillträdde och utflyttningarne gått för sig, så blifva olägenheterne ännu större och betänkligare. Det vissa är, att utflyttnings-ersättningarne, som Statsverket lemnar, emedlertid icke kunnat utbekommas; och, under en förrättning åtminstone, klagar delägare ogera öfver Landtmätarens förfarande; den förre fruktar, mången gång utan anledning, att det på hans rätt kan äga inflytande att ålaga sig förrättningsmannens missnöje.

De förderfliga följderna af 1835 års Författning, rörande vissa iakttagelser vid lösegendoms försäljning, utveckla sig allt mer och mer.

N:o 67.

*Norra Möre,
Stranda och
Handbörds.*

Ett af de i 2:dra klassen upptagne brott har blifvit begånget af tvenne individer från annan jurisdiction. — Tvenne dråp förekomma i Tabellen, af hvilka det ena föröfvades af son å föräldrar, i svagsinhet, som hade sin upprinnelse från öfverflödigt förtäring af starka drycker, och det andra tillkom i brådskillnad, äfven efter dryckenskap. Begge individerne tillhörde arbetsklassen, och voro den förstnämnde 43 och

den sednare 30 år gammal, samt ägde, enligt Prestbetygen, någorlunda christendomskunskap. — Brottmåls-tabellen för året utvisar väl ett ökad antal brott emot år 1836, men denna tillökning igenfinnes hufvudsakligen under rubrikerne: Slagsmål, Fylleri och Förbrytelser emot Författningarne om Bränvinsförsäljning. Dessa brott äro egentligen de enda, som sedan Tabellverkets början varit i stigande. Fylleribegäret, detta länge och mycket öfverklagade onda, som i allmänhet inrotat sig hos den lägre och obildade folkklassen, under sista decennium mera än tillföre, härleder sig till betydlig del derifrån, att föräldrarne låta sina barn redan under deras späda ålder förtära bränvin, hvarigenom själskrafterne försvagas, båg för arbete och en nyttig verksamhet minskas, under det retelsen till utsväfningar ökas, jemte det den fysiska utvecklingen hämmas. Det uppväxande släktets bleka och dvärglika utseende bekräftar verkligheten af denna erfarenhet; och icke sällan anträffar man öfvermagar på marknader och andra allmänna sammankomster försedde med bränvinsflaskor, hvarur de med en passionlik böjelse taga sup på sup. På detta sätt rotfäster sig denna vederstyggliga last, som demoraliserar släktet och föder af sig icke allenast sådane brott, hvarigenom den fysiska styrkan missbrukas, utan äfven andre såsom tjufnader, hvilka oftast härröra från vedervilja för arbete, tillkommen genom en inöfvad böjelse för bränvinsförtäring. — Af de för snatteri i föregående årets tabell upptagne sakfällde har blott en under året blifvit med stöld första gången beträdd. — Den uppenbara kyrkoplikten uppfyller väl ändamålet med straff, nemligen afskräckande från brott, men leder ingalunda till den brottsliges förbättring, utan snarare till förhärdelse, derigenom att brottslingen, i stället för att, efter visad verklig ånger och omvändelse, upptagas i församlingens gemenskap, nu utställes såsom ett föremål för allmänt förakt och vanära.

N:o 68.

*Ölands Norra
och Södra Mot.*

Den för vållande till annors död dömd, var en dräng, som, under transporten af ett bjelklass, körde ena bakhjulet öfver en torpare från Ottenby, hvilken i rusigt tillstånd hade, drängen ovetande, fallit under vagnen. Den tilltalade dömdes att plikta half mansbot. — Sjelfmördaren var dräng från Tunaläns Härad, född 1807, och ägde, enligt vederbörande Pastors intyg, försvarlig christendomskunskap. Han hade en längre tid varit grubblande och sökt ensamhet, då han en natt afhände sig lifvet, medelst aflossande af en med endast löst krut laddad bössa för bröstet. — Tvenne af de för stöld dömda hafva tillförene undergått bestraffning för snatteri. — Uppenbara kyrkoplikten är, efter Domhafvandens omdöme, för den icke aldeles förhårdade, ytterst fruktansvärd; och om, vid brottets begående, eftertankan lika litet derpå ledes, som på sjelfva straffet i öfrigt, så fruktas och afskys den sedermera långt mera än det otjenliga vatten- och bröd-straffet, hvarmed de fleste högst gerna önska få försona sina brott. Enskildt fängelse och fängelse i mörkt rum, vore visserligen en ändamålsenligare bestraffning än det rysvärda spöstraffet.

N:o 69.

*Aspolands,
Sevedes och
Tunaläns.*

En af de uti 2:dra klassen för brott sakfällde individer har tillhört annan Domsaga. Ett mord är begånget af hustru å dess man, och har sannolikt härrört af svartsjuka; en mansperson har blifvit dömd för dråp samt en qvinna för könsförbrytelse, enligt 1:sta klassen, utan att några speciella motiver till desse sednare brott kunnat utrönas. Den för mord dömda qvinnan var 40 år. och dråparen 35 år gammal. De hafva alla tillhört allmogen och kunnat läsa i bok samt erhållit undervisning i christendomen. En af sjelfmördarne tillhörde ståndspersonsklassen och en allmogen. Den förres sjelfmord härrörde från svärmedigt lynne; den sednares sannolikt från sinnesförvirring. — Af de för stöld sakfällde personer har icke någon undergått bestraffning för snatteri. — Domhafvandens, på allmänna förnuftsgrunder och allmän erfä-

renhet stödda, mening är, att den offentliga kyrkoplikten helt och hållet förlorat sin ursprungliga betydelse, och från en blott religiös handling, åsyftande att uttrycka, å ena sidan ånger och löfte om förbättring, och å den andra förlåtelse och försoning, förvandlats till en art af schavott, verkande, såsom sådan, å ena sidan förbittring och förhärkelse, och å den andra afsky och förakt, samt följaktligen stridande emot sitt ändamål. Att en brottslings framställande till offentlig vära icke borde äga rum, innan han, genom återfall, om ej tillintetgjort, åtminstone aflägsnat hoppet om förbättring; att ett sådant framställande åtminstone aldrig borde ske i Helgedomen, som deraf vanhelgas; att spö- och ris-straffet, oberäknadt den omensklighet och råhet, hvarifrån det sig härleder och som det tjänar att underhålla, till en del, genom sin offentlighet, har samma menliga verkan, i moraliskt hänseende, som kyrkoplikten, samt för öfrigt, användt för stöld, icke är jemförligt till brottet; och att fängelse vid vatten och bröd, fastän icke heller egentligen lämpligt till tjufnadsbrott, likväl är mindre omenskligt samt för sede- och hederskänslan vida mindre förstörande. I följd af denna öfvertygelse har Domhafvanden ock aldrig dömt till spö- eller ris-straff för första resan ej kvalificerad stöld, och, så vidt Domhafvanden kan påminna sig, har hittills endast en af de sålunda af Domhafvanden dömda ännu, Domhafvanden veterligen, blifvit beträdd med andra resan stöld; hvaremot nästan alla bland dem, som dömts för itererad stöld, varit sådane, som för första resan stöld undergått spö- eller ris-straff.

Tvenne af 2:dra klassens brott äro begångne af personer från annan Domsaga. En qvinsperson har varit anklagad för tvefaldt hor, men då hon både före och efter gerningen varit litet vetande, har hon ansetts icke kunna underkastas ansvar. Mannen, som deltagit i hennes

*Jönköpings
Län.
N:o 70.
Norra och
Södra Wadbo.*

brott, blef sedan sjelfmördare, och är omnämnd i sistlidet års berättelse. — Manspersonen, som blifvit sakfälld för vållande till annors död, var en bonde, som under hemresa från en marknad färdades fram öfverdådigt och körde öfver en å vägen gående person. — För begagnande af ett falskt undantagsbref har en qvinsperson om 69 år blifvit sakfälld. Med brottet åsyftade hon förhöjning i så kalladt undantag, ehuru det hon ägde var tillräckligt för hennes bergning. — En mansperson, som varit bonde, men, till följd af lättja och begärelse för starka drycker, sedan blifvit ett medellöst inhysesshjon, har under de sista 9 månaderne af året blifvit sakfälld för både första, andra och tredje resan stöld. Sammanlagda värdet af det han alla tre gångerne tillgrep utgjorde 12 R:dr 3 skill., och sista gången han stal var han af starka drycker öfverlastad. — I kolumnen för brott, som å Tabellen sakna bestämda rubriker, förekomma: en mansperson, numera afskedad Skogsbetjent, sakfälld för det han tagit mutor; en Prestman, anklagad för embetsfel, hvilket HäradsRätten fått sig ålagdt upptaga till pröfning; samt en mansperson, anklagad för falskt vittnesbörd. — Sjelfmorden hafva varit tvenne af männer och ett af en qvinna. Den ene manspersonen var Bonde, 57 år gammal, gift och i goda vilkor, samt hade någorlunda christendomskunskap. Under en marknad blef han bestulen på 200 R:dr, och ehuru förlusten i förhållande till hans återstående egendom icke bordt vara honom synnerligen känubar, föranledde den dock en fortfarande sorg, som öfvergick till grubbel. Först sökte han med knif afhända sig lifvet, men påträffades under gerningen samt blef förbunden och läkt; derefter började han äfven grubbla öfver brottsligheten af sitt försök till sjelfmord, misströstade om förlåtelse af Gud för sina "många och stora synder", och trodde att alla, som sågo honom, föraktade och drefvo gäck med honom. Derföre fruktade

tade han äfven åsynen af främmande personer så, att då någon kom in i hans stuga, han vanligen drog täcket öfver hufvudet; ty, ehuru icke sjuk till kroppen, låg han ständigt till sängs. Tidigt en morgon hade han beredt sig tillfälle att halfnaken utkomma och flyktat till en närbelägen skog, der han genast sorgfälligt eftersöktes, men återfanns icke förrän efter sju månaders förlopp, då ett vallhjon påträffade honom död i halft hängande, halft liggande ställning, med snara om halsen. Den andre manspersonen, en f. d. Snickarelärling, var ogift, 36 år gammal och hade ringa christendomskunskap. I yngre åren hade han vistats i Stockholm och, efter återkomsten hem, visat så utomordentlig begärelse för starka drycker, att han heldre led brist på kläder och föda, än han umbar bränvin. Under sin sednare lefnadstid och i nyktert tillstånd grubblade han öfver sitt fylleri och förmodeligen var det sådan sinnesoro, som föranledde hans sjelfmord, hvilket skedde ntedelst dränkning. Qvinspersonen, som sjelf afhändt sig lifvet, var torparedotter, 22 år gammal, ogift, och hade efter sina fattiga föräldrars död bott ensam i en backstuga. Enligt Prestbevis hade hon svag christendomskunskap och enfaldigt begrepp, men var känd för en stilla och dygdig vandel. Felslagna förhoppningar om årstjenst i förening med ytterlig fattigdom verkade ofördelaktigt på hennes ifrån barndomen mjettsjuka sinne; ty hon grubblade öfver missödet att blifva sina meddellösa anhöriga till besvär; och en afton sedan hon delgifvit en sin syster nämnde bekymmer, for hon ut på en närbelägen sjö och dränkte sig. — Uppenbara kyrkoplikten har längesedan upphört att af allmogen anses som en from förödmjukelse till be-tygande af ånger öfver begånget brott i ändamål att erhålla tillgift och vinna försoning med Kyrkan, och nu mera hålles den allmänneligen för ett nesligt straff, äfven då den är ådömd för andra brott än stöld.

Med högsta fruktan, ofta med fasa emotses derföre uppenbara kyrkoplikten, den måste således vara ganska afskräckande från brott; dock icke för den pliktfälde, åtminstone icke för tjuften, emedan han, en gång satt på "skampallen", sedan efter allmänna omdömet, icke har någon heder att äfventyra. Likaså vanärande, kanske mer, anses spöstraffet, hvilket dock, till följd af den plåga det medförer, åtminstone i någon mån är afskräckande för den äreförgätne brottslingen, som af allmänna föraktet icke finner sig besvärade. Genom den nästan outplånliga skymf uppenbara kyrkoplikten samt spö- och risstraffen medföra, försvåras ganska mycket den brottsliges förbättring; ty så föga lit sättes nemligen till den åt vanäran öfverlemnades omvändelse, att äfven hans tilläfventyrs goda uppsåt misstänkes, och emedan han således förföljes af allmänna föraktet också på den goda väg, han kan vara villig beträda, saknar han den uppmuntran till det goda, andras bifall skulle gifva honom; af hvilket förhållande man har mycket att befara hos den mindre sedligt bildade, icke med övanligt kraftig vilja till det goda utrustade. Af dessa skäl och på grund af hvad Domhafvanden eljest haft tillfälle iakttaga, kan, efter Domhafvandens omdöme, uppenbara kyrkoplikten samt spö- och risstraffen icke verka egentlig förbättring eller eljest hafva förmånligt inflytande på dem, som sakfällas för stöld; äfvensom straff af fängelse vid vatten och bröd, ordentligen verkställt, lika ofta, som spöstraffet, förekommer itererandet af brott.

N:o 71. Ett af 1:sta, fem af 2:dra och sex af 3:dje klassens brott äro
Prea, Wista begångne af personer från annan jurisdiction. Motivet till det af bon-
och Mo. den Sven Jonasson i Kulebo begångna brott "hädelse mot Gud" anses varit lättsinnighet och dryckenskap, samt till de af fyra personer af allmogen begångne horsbrott, antages hafva varit lättsinnighet. Alla dessa fem sakfällde kunde läsa i bok och hade erhållit undervisning i

christendomen. — Båda själfmördarne, som tillhört allmogen, hafva afhändt sig lifvet uti svärmodighet, sinnesoro och misströstan om Guds nåd. — Af de för stöld sakfällde har icke någon tillförene undergått bestraffning för snatteri; och efter hvad Domhafvanden kunnat erfara återkommer en med spö och uppenbar kyrkoplikt straffad tjuf snarare såsom för andra resan eller oftare, än den som undergått ansvar för snatteri. Den hudstrukne och uppenbarligen skriftade tjufven lides icke i allmänna umgänget eller antages i tjenst, samt drifves sålunda ofta af nöden till förnyande af ett brott, hvarigenom hans rykte icke i betydlig mån försämras. Vatten- och brödr Traffets användande anses mindre hederskränkande än spöstraffet och den uppenbara kyrkoplikten, så att, om det förre gör den brottslige mindre förhärdad, de sednare likväl torde vara mera afskräckande för de brott, hvarå de följa.

Ett af de under 2:dra klassen upptagne brott är begånget af en person från annan Domsaga. — Begge själfmorden hafva skett i sinnesyrsel af personer, som tillhört allmogen. — Den person, som är fälld för snatteri, har en gång tillförene för dylik förseelse undergått bestraffning. Domhafvanden anser, för sin del, bestraffning med spö och uppenbar kyrkoplikt för första resan stöld, i anseende till den vanära, som så väl med spöstraffet som kyrkoplikten är förenad, i hög grad motverka den brottsliges förbättring, emedan denne, som ofta af lättsinnighet eller nöd försett sig med ett mindre betydligt tillgrepp, sedermera likväl uteslänges ifrån allt hederligt folks umgänge, samt härigenom förledd att söka sällskap af förderfvade människor och merendels äfven betagen allt tillfälle att ärligen sig försörja, har svårt att emotstå de dåliga exempel, hvartill han blifver vittne. En sådan person anser sig ock, sedan han blifvit offentligen vanärad, icke hafva något mer att förlora, hvarföre man oftast finner att den, som en gång lidit bestraffning för stöld, snart åter med lika

N:o 72.
Hästra.

brott blifver beträdd. Icke heller förekommes detta genom böternas förvandling i vatten och bröd, enär den uppenbara kyrkoplikten ensam är tillräcklig för åstadkommande af ofvannämnde resultat. För dem åter, som med någon kvalificerad eller mer än en gång förnyad stöld visat ett mera förderfvadt sinne, torde ett vanärande ovilkorligt urbota straff vara på sitt ställe; och har Domhafvanden trott sig finna, att fruktan för fästningsstraffet någon gång afhållit dem, som för andra resan stöld blifvit dömd, att förnya en sådan förbrytelse tredje gången.

N:o 73.
Östra.

En af de uti 2:dra klassen sakfällde har varit från annan Domsaga. Ingen förut för snatteri straffad har för stöld blifvit tilltalad, Spö- och ris-straff hafva visat sig vara i alla afseenden skadliga; straff af vatten och bröd är olämpligt och kan svårligen verkställas; offentliga kyrkoplikten är menlig, emedan den vanärar och förbättrar icke. Arbete och god undervisning tyckas vara enda lämpliga straffet för och medlet mot brott. Fylleri och tiggeri äro för närvarande ortens skadligaste oskick.

N:o 74.
*Östbo och
Westbo.*

Trenne af 2:dra och ett af 3:dje klassens brott äro begångna af personer från annan Domsaga. — Någon för snatteri förut straffad har under året icke blifvit sakfälld för stöld. — Å den, som ännu har någon blygsel kvar, verkar kyrkoplikten till förbättring; den rent förhärdade aktar föga någon slags bestraffning, när plågorna deraf äro förbi är en sådan vid första tillfälle färdig till ny stöld; men straff har ett annat, lika viktigt om ej viktigare ändamål, än brottslingens straffande och det är — varning för andra. Den vinnes ej med bestraffningar, som icke offentliggöras. Vatten och bröd verkar därför ringa. Den utfattige tager det gerna. Många i goda vilkor önska att få det straffet i utbyte mot böter och undandölja därför sin egendom, så ofta de kunna; och är Domhafvandens öfvertygelse, att brotten alltid skola tilltaga i samma mån, som straffen blifva lindriga.

Sju af de under 2:dra klassen upptagne brott äro begångna af personer från annan Domsaga. — Den ende i 1:sta klassen sakfällde manspersonen, en Dräng vid 21 års ålder, som kunnat läsa i bok och fått undervisning i christendomskunskapen, hade vid ett marknadstillfälle, gemensamt med flere sine kamrater, visat ovilja mot en 40-årig, icke väl känd undantagsman, som träffades af stenkastning och några dagar sednare afled. Alla hade sannolikt förtärt bränvin till öfverflöd, ehuru ingendera fanns öfverlastad. Utom den sakfällde, som dömdes till hel mansbot, voro tvenne af hans kamrater för delaktighet i brottet tilltalade, men kunde ej åt saken fällas. — Af de förvållande till annors död fällde 4 personer voro tvenne Tjenstedrängar, som förledde deras kamrat, genom hållet vad, att supa bränvin till sådant öfvermått, som inom ett halft dygn ändade dennes lif; en nio-årig gosse, som medelst ovarsamt handterande af skjutgevär dödade ett två års gammalt barn, derföre gossen dömdes till aga, och den Bonde, som vårdslöst låtit sin laddade bössa stå i oläst rum, till half mansbot. — Uti kolumnen för sådana brott, som under 1:sta och 2:dra klasserna sakna bestämda rubriker, äro antecknade tvenne personer, en bonde, 44, och en hos honom boende enka, 41 år gammal, hvilka illa behandlat den förres hustru, som förnämligast af svält aftynat och omsider i sorg och sjukdom aflidit. Begge de anklagade dömdes till hel mansbot. — Anledningarne till de fyra sjelfmord, som under året inträffat och blifvit undersökte, hafva varit sinnessvaghet i större och mindre grad. — Af sjelfmördarne hade en hustru, 29 år gammal, kastat sig i en sjudande saltpetterspanna; en Dräng, 18 år, förtärt arsenik, och tvenne Drängar, en om 40 och den andra 19 år, afhändt sig lifvet genom hängning. — Ingen bland de för första resan stöld fällde hade förut straffats för snatteri; men af dessa tjufvar har en Dräng, 19 år gammal, efter undergången spöstraff, några få månader sednare

*Kronobergs
Län.
N:o 75.
Konga och
Upvidinge.*

åter föröfvat djerfva inbrottsstölder. Varande, efter Domhafvandens erfarenhet, spöstraffet af särdeles menligt inflytande på tjuften, som oftast af behof tillgriper andras egendom, och efter den utståndna, nersliga bestraffningen finner sig utstött ur samhället, lemnad till rof åt brist och elände. I mindre mån verkar väl ock straffet af vatten och bröd ofördelaktigt; men den uppenbara kyrkoplikten synes helt och hållet förfela sitt ändamål, emedan den, i stället att utgöra ett försökningsmedel, allmänneligen betraktas såsom ett outplånligt skamstraff, deraf ingen moralisk förbättring för framtiden är att vinna.

N:o 76.
*Albo Kinne-
valds och
Norrvidinge.*

Den i kolumnen för "mord och dråp" upptagne manspersonen var Torpare, och vid brottets begående, nära 34 år gammal, samt hade, enligt Prestbeskedet, hjälplig christendoms-kunskap. Ehuru förenämnde person väl varit begifven på starka drycker, samt bränvin äfven vid tillfället, korrt förr än brottet föröfvades, vankats, synes sådant likväl mindre föranledt gerningen, än snarare någon tillfälligtvis uppkommen osämja. — Af de tvenne under rubriken: "vållande till annors död," upptagna förbrytelser, har den ena blifvit begången af en hustru, som underlåt tit anlita Läkare för en hos henne boende piga, som hos henne aflidit efter tre veckors sjukdom, och hvilken, enligt Läkares intygande kunnat blifva återställd, om hon kommit i åtnjutande af Läkarevård och ändamålsenlig behandling; och den andra af en man och en hustru, hvilka utgått ur deras stuga och der qvarlemn timer ensamme tvenne barn, af hvilka det äldsta, 2½ år gammalt, uppgått i spiseln, der eld fattat i rock och skjorta, som uppbrunnit ända upp till armarne, och så illa bräunt barnets kropp till samma höjd, att det korrt derefter aflidit. Den i kolumnen för brott, hvilka i 1:sta och 2:dra klassen sakna bestämda rubriker, upptagne manspersonen har blifvit dömd såsom be-
dräglig gäldenär till halsjern och fästning. Något sjelfmord har icke

förekommitt, hvaremot en person dödt till följd af omåttligt förtärande af starka drycker — Af de för stöld dömda, har blott en tillförene undergått bestraffning för snatteri. — Angående de olika straffen af vatten och bröd samt spö eller ris, har Domhafvanden trott sig finna, att desamma åtminstone högst sällan verkat till förbättring, emedan dels det lindrigare icke varit nog kraftigt att afskräcka förbrytaren, och dels spö- och risstraffen snarare förhärda än förnå honom att ångra och afsky sitt brott. Hvad som deremot är en bedröflig sanning, är det förhållande, att den uppenbara kyrkoplikten samt spö- och risstraffet inverka menligt på den afstraffades framtid, då han genast blir afskydd och fruktad af hvarje samhälle, hvarje menniska, svårligen, ja nästan omöjligt, kan erhålla tjänst, och således saknar utväg att ärligen försörja sig, samt att fängelsestraffet, äfven med vatten och bröd, vare sig af en eller annan orsak, alldeles icke aktas af allmogen som ej sällan förklarar detsamma icke vara något straff, utan heldre på allt möjligt sätt söker dölja sina tillgångar och för bötesbeloppet undergår berörde straff.

Af de uti 2:dra klassen upptagne brott har ett blifvit begånget af person från annan jurisdiction. Anledningen till det i 1:sta klassen upptagne brottet dråp, var en emellan den sakfällde och den, hvilken han dräpit, uppkommen oenighet; dråparen, som var 36 år gammal, kunde läsa i bok och hade fått god undervisning i christendomen. — Under de tvenne sednare åren hafva åtalen emot allmogen för oloflig bränvinsminutering ansenligen tillvuxit. Den otillättna kroghållningen bidrager kanske mer än något annat, att i fysiskt och moraliskt hänseende förstöra menigheten; men då köpare af bränvin ej må derom såsom vittnen höras, hafva åklagare i de flesta fall högst svårt att leda i bevis det oloflig *försäljning* af bränvin ägt rum; och tilltalade söka

N:o 77.
Sannerbo.

också gemenligen, då dem blott bevises hafva *utlemn*at det, värja sig dermed, att det erhållits såsom lån eller gåfva. — Angående den offentliga kyrkopliktens inflytande på dem, som dömas för tjufnad, åberopar Domhafvanden, hvad han härom i 1836 års berättelse yttrat; hvad spöstraffet deremot vidkommer, borde det visst vara hvars och ens önskan, att det *kunde* afskaffas; men då måste också en bättre uppsigt vid verkställandet af vatten- och bröd-straffet än den, som i allmänhet å Länsfängelserne är rådande, åstadkommas. Den mer eller mindre alfvarsamhet, hvarmed det verkställles, skall nu bero på vaktmästarens lynne och delinqventens förmåga att korrumpera denne, hvaraf följden är, att det nu knappast anses såsom straff att någon dömes till fängelse vid vatten och bröd; och under sådana förhållanden, eller innan straffet tillbörligen exeqveras, kan man svårligen bedömma detsammas komparativa verkningar. Utan tvifvel vore spöslitningen, ehuru plågsam den än må vara, icke svårare än vatten- och bröd-straffet, då det nemligen icke med flathet användes. Hufvudändamålet med hvilket straff som helst är naturligtvis att afskräcka förbrytaren från iteration och andra från begående af brottet. Att annan förbättring derigenom tillvägbringas, inträffar högst sällan, och det stora antal, som råkar i återfall för tjufnad, ehvad de blifvit med spö eller vatten och bröd för första resan straffade, gör att Domhafvanden för närvarande icke kan bestämma, hvilken straffart som, med hänseende till allmogens nuvarande moraliska bildning, är att föredraga.

Af de under året till högre rätt vädjade 35 mål tillkommo blott 4 vid Höste-Tinget, hvars Dombok uppgick till 619 nummer.

*Hallands
Län.*

N:o 78.

*Årstad, Fau-
rås och Himble.*

Uti kolumnen för "brott, som sakna bestämda rubriker," har blifvit uppförd en mansperson, som blifvit dömd för vägran att undergå uppenbar

bar kyrkoplikt. — Den under rubriken "sjelfinord" upptagne person var enka efter en Hemmansåbo. Hon afhände sig lifvet genom hängning, hvartill, enligt ransakningens innehåll, anledningen varit den, att hon, sedan hennes man år 1834 vådligen, omkommit, visat en allt mer och mer tilltagande oro, som slutligen öfvergått till sinnessvaghet. — Af de under året för stöld dömda hafva tvenne tillförene undergått bestraffning för snatteri. De för stöld dömda, hvilka icke redan sjunkit allt för långt i laster och hos hvilka en gnista af hederskänsla ännu finnes kvar, anse den uppenbara kyrkoplikten såsom ett offentligt afbedjande af sitt brott, för vida svårare och mera förödmjukande bestraffning än det öfriga för stölden dem ålagda ansvar; till hvilken slutsats Domhävanden hämtar anledning, dels af den omständighet, att det ej sällan händer att den brottslige vägrar undergå den uppenbara kyrkoplikten, och dels deraf, att flere gifvit tillkänna det de mera frukta kyrkoplikten än spöstraffet, hvaremot någon gång händt, att då personer blifvit, när mildrande omständigheter förekommit, dömda till fängelse vid vatten och bröd för första resan stöld, de likväl icke synas hafva mycket aktat denna bestraffning. Det råa, obändiga och på hederskänslan blottade lynnet aktar föga en mildare bestraffning af vatten och bröd, som, ehuru, i afseende på tiden, vida långvarigare än den strängare af spöstraffet, likväl icke äger offentlighet, men anser deremot sistnämnde bestraffning, såsom förenad med vidare större kroppslig smärta och offentligen verkställd, för vida svårare och mera förödmjukande än den af vatten och bröd, så att, fastän spöstraffet ovedersägligen är ohyggligt, Domhävanden likväl håller före, att det med afseende å folkets inom Domsagan mindre goda moralité och lägre ståndpunkt af bildning i allmänhet, är säkraste medlet att förekomma, det ändock icke flere stölder, än de som ske, varda föröfvade.

N:o 79.

*Wiske
och Ejäre.*

En af de för brott uti 2:dra klassen upptagne individer har tillhört annan Domsaga. — Den för barnamord dömda, var en piga, 24 år gammal, hvilken ägde försvarlig christendomskunskap, deruti hon erhållit undervisning. En gäckad kärlek till hennes tilltänkte man och hans otrohet samt blygseln öfver att, sedan hon på förhand var öfvergifven af barnafadren, blifva moder åt ett oäkta barn, föranledde henne till det, flere månader innan barnet föddes, fattade och sedan vidhållna, samt med köld och känslolöshet grymt utförda beslut att mörda sitt barn. — Slagsmålen, som äro de allmännaste brotten inom Domsagan och särdeles några Socknar deraf, hafva aftagit, och förhållandet med förbrytarnes antal, under år 1836 till förbrytarnes under innevarande år, är som 8 till 5. Den princip, som Domhufvanden följt, att vid gröfre slagsmål, deri knifvar och andra tillhyggen tillika varit begagnade, förvandla böterne till spöstraff, har påtagligen medfört god verkan, emedan fängelsestraffet vid vatten och bröd allmänneligen föraktas af gröfre förbrytare, hvilka långt heldre än att böta, underkasta sig sistnämnde bestraffning, samt oftast, äfven om de äga verklig tillgång till böter, så tillstålla att, vid undersökning derom, en sådan tillgång synes saknas. Deremot hafva böterne alltid utgått, då de varit till spöstraff förvandlade. Kraftlösheten af fängelsestraffet vid vatten och bröd visar erfarenheten äfven i afseende på stölder; och skulle, efter all sannolikhet, föga säkerhet finnas för äganderätten till lösören, om spö- och risstraffet samt uppenbara kyrkoplikten försvunne, innan det önskansvärda surrogatet af deportation kan sättas i stället. — Af de för stöld sakfällde har icke någon tillförene undergått bestraffning för snatteri.

N:o 80.

*Halmstads,
Höke och Tön-
nersjö.*

Af de för brott i 2:dra klassen sakfällde har en individ varit från annan Domsaga. — Ut i kolumnen för "brott, som sakna bestämda rubriker," hafva blifvit uppförde: tvenne för slagsmål och fylleri sam-

ma dag de begått Herrans Heliga Nattvård, och en för vägran att undergå ådömd uppenbar kyrkoplikt. — En 13-årig skjutsgosse, som i den resandes frånvaro så ovarsamt umgåtts med en af denne sednare i åkdonet qvarlemnad laddad pistol, att skottet gått af och dödat en annan bredvid stående gosse. är, på sätt förteckningen visar, tillika med den resande nppförd bland de för vållande till annors död sakfällde. — Sjelfmördaren, som tillhörde arbetande klassen, hade fört en ärlig och oklandrad vandel. Det sista året hade han börjat blifva grubblande och grämde sig öfver motgångar, mera inbillade än verkliga, samt afhände sig under sådan sinnesbeskaffenhet lifvet, medelst ett skott. — Den för snatteri sakfällde individen har sedermera icke inom Domsagan, blifvit beträdd med olofligt tillgrepp; och då i öfrigt ingen af de för stöld dömd, för sådant eller annat brott, under loppet af året, ånyo lagförts, saknar Domhafvanden kännedom om det inflytande det ådömda straffets användande å dem haft.

Domhafvanden anser sig icke böra lemna oanmärkt, att sådana köpebref om lösegendom, som omnämnas i Kongl. Förordningen den 9 Maj 1835, till en otrolig mängd upprättas och vid Tingen inlemnas; att ehuru ännu ingen försökt eller kunnat i bevis leda svekfullheten af dessa afhandlingar, allmänna tankan likväl är, att de fleste äro diktade, att många af dessa tillika äro fullständiga bouppteckningar, deri intet annat än säljarnes och dess familjs gångkläder äro från köpet undantagne, samt att, om härmed fortfares som hittills, fara är att allmänna krediten och förtroendet till allmogen nästan ohjelpligt störes. Och har det äfven inträffat, att särskilda köpebref å samma lösegendom till olika köpare förevisats.

Trenne af de uti 2:dra klassen för brott sakfällde individer hafva tillhört annan jurisdiction. — Anledningen till det upptagna rånet var den vanliga, eller åtrå att åtkomma andras gods. Det rånade var dock

*Malmöhus
Län.*

N:o 81.

Färs o. Frosta.

af obetydligt värde från en minderårig gosse. Rånaren var en för sysslolöshet å Arbetsinrättningen i Malmö insatt mansperson. Under cell-lifvets enslighet hade ånger öfver det redan år 1831 föröfvade brottet hos honom vaknat, och hans egen angifvelse föranledde derefter ransakning, som annars icke blifvit påkallad. Han påstod sig ock hafva år 1821 föröfvat mordbrand, men åt denna uppgift lemnade ransakningen icke någon understödjande bevisning. — Motivet till den af qvinnan föröfvade mordbrand, hvilken timade hos hennes husbondefolk, uppgafs af henne sjelf vara hämnd, föranledd af den misshandling, matmodren emot henne skulle hafva sig tillåtit, dertill dock ransakningen icke gaf ringaste anledning. Gerningen syntes hon väl under ransakningen ångra, men afhörde likväl dödsdomen med liknöjdhet. Rånaren var 47 år gammal, och den för mordbrand dömde qvinspersonen hade, vid brottets föröfvande, nyss uppnått 15 år. — Angående något egentligt sjelfmord har under året ransakning icke förevarit; hvaremot en gammal qvinsperson bedömts såsom sjelfspilling, i följd af omåttligt förtärande af starka drycker. Begge hafva erhållit undervisning i christendomen, och den sednare med vitsord om god kunskap deruti. — Ingen af de för första resan stöld sakfällde har tillförene för snatteri varit dömd.

N:o 82. Den för vållande till annor persons död sakfällde var en afskedad soldat vid namn Leyon. Vid ett samqväm på en krog en afton föreföll bland annat joller, att ingen kunde bära en blottad knif med yttersta fingerspetsarne i dess uddhvassa ända upp och ned för en dervarande backe, och ett vad föreslogs af en ung dräng, hvilket antogs af Leyon, som, hunden nära backens slut, knuffades eller sparkades å benen af den andre, så att han släppte knifven, den han åter upptog hvarefter den ene före och den andre efter sprungit utföre backen, och då de anträffades, låg drängen badande i blod efter ett styng i halsen,

Eara, Harjagers och Torna.

hvaraf han afled dagen derefter. Inga vittnen voro vid fallet tillstädes, och Leyons förklaring, att han, som haft knifven i handen, i mörkret kommit att falla öfver den andre, som derigenom oförvarande blifvit stucken, kunde ej motsägas eller närmare utredas; men Leyon dömdes till full mansbot. — Trenne sjelfmord hafva inträffat: en gammal man, häktad för groft Edsöresbrott, hängde sig i Häradsfängelset med väfremsor, som han skurit ur sängmadrassen; en bonde och en gift hustru afhände sig lifvet i sinnessvaghhet. — Fylleribrotten äro väl för det mesta skiljda från andra förbrytelser; men då Kongl. Förordningen den 24 Aug. 1813 ej förbjuder Domstolarne, att särskildt upptaga dylika mål, har Domhafvanden trott sig dervid böra lägga hand, särdeles då det nästan alltid inträffat, att åklagarnes åtal i sådana fall hos Konungens Befallningshafvande blifvit förvista till HäradsRätten för vittnens hörande. — Stölderna hafva tilltagit, och de flesta eller nära två-tredjedelar deraf blifvit begångna i slutet af året, hvartill Domhafvanden trott sig finna någon anledning af den felslagna skörden å vissa trakter och deraf följande minskning hos husbönder af både riktiga tjenare och arbetsfolk. Ingen af de för stöld dömda hade tillföre undergått bestraffning för snatteri. — Den uppenbara kyrkoplikten är, utan tvifvel, hos nybörjaren mera afskräckande för itererande af brott, än den öfriga bestraffningen.

De civila målens antal höjas stundom, och stundom minskas, utan att derifrån härledes någon trätolystnad hos Allmogen. Genom tilltagande folkkökning invecklas rättsförhållanden ofta nog af sådan art, att inga lagbud kunna tillämpas, och att de måste bero på Domarens pröfning. Någon rättelse, förtydligande eller förklaring i 9 Kapitlet 11 §. HandelsBalken, sådan den lyder i Kongl. Förordningen den 9 Maj 1835, skulle, efter Domhafvandens omdöme, vara högst af nöden. Deri stadgas nemligen, att den, som nekar sin hand och förskrifning, skall böta

hälften af det fordrade, målsägandens ensak. Dessa böter införas i Saköreslängden, och ofta händer att Kronofogden begär förvandling, i anseende till bristande tillgång, då påföljden (i brist af annat stadgande) efter summornas belopp, ganska ofta blifver tjuguåtta dagars fängelse vid vatten och bröd. Visserligen kan Borgenären efterskänka böterna, men då är ej lagens ändamål vunnet, att förekomma dylikt bedrägligt förhållande och stärka förtroendet och krediten; men å andra sidan åter är straffet, om det skall efter 5 Kap. 4 §. Straffbalken förvandlas, ingalunda jemförligt till förseelsen; dessutom är ej rätt uttryckt, om rätten skall inbegripas i bötesbeloppet.

N:o 83.
*Oxie, Skytts
och
Wimmenhög.*

Två af andra och tolf af tredje klassens brott hafva blifvit begångne af personer från annan Domsaga. Af de för stöld första resan dömde hafva tvenne tillförene undergått bestraffning för snatteri. Domhafvanden anser spöstraff första gången någon beträdes med stöld i allmänhet icke böra tillämpas; derföre ock Domhafvanden fattat den princip, att för första resan, icke kvalificerad stöld, förvandla böterna till fängelse vid vatten och bröd, derest den brottslige ej varit mer än vanligt förhärdad.

N:o 84.
*Ruggude, On-
sjö och Rönne-
bergs.*

Ellofva af de uti 2:dra klassen sakfällde hafva varit från annan Domsaga. Den i kolumnen "Mord och Dråp" upptagne, 36 år gammal, med ganska svag christendoms kunskap och begifven på fylleri, hade varit Hussar vid Kronprinsens Hussarregemente, men måst tjena ut sin kapitulationstid på Wanäs, hvarefter han kommit åter till orten, och haft drängtjänst två års tid. Händelsevis sammanträffade han, på ett värdshus i granskapet, med en gammal 70-årig undantagsman, och blef, då denne skulle liqvidera undfången förtäring, varse att han var försedd med något penningar, samt fattade genast beslut att bemäktiga sig dem, för hvilket ändamål han, sedan den gamle gått från värdshuset, genast begifvit sig efter, tagit genväg öfver marken, lagt sig i försät

vid vägen, der undantagsmannen skulle passera fram, och när denne kommit ned bland buskmarken, med en större prygel tillfogat honom flere slag i hufvudet, så att han sanslös fallit omkull, samt derefter tagit från honom plånboken med deri förvarade 5 Rdr 36 sk. Rgs. Först påföljande dags morgon blef den gamle återfunnen, död liggande på stället, der han anfallits. — De för rån dömda voro tvänne drängar, den ene 21, den andra 23 år gammal, båda med försvarlig christendomskunskap. De hade, i afsigt att stjäla, om natten begifvit sig till ett hus, hvarest bodde endast en piga, och enär denna, efter skedd påbultning, öppnat något på dörren, för att fråga hvem det var, mot hennes vilja trängt sig in i huset, och den ene af dem fört samt med våld qvarhållit henne inne i stugan, medan den andra i annat rum genom inbrott bemäktigade sig åtskillig hennes egendom, och hade, sedan tillgreppet var fullbordadt, den utevarande genom hvissling gifvit tecken, samt pigan då först blifvit lössläppt af den i stugan varande, hvilken jemte den andre, derefter genast skyndat bort med det tillgripna; en tredje person var jemväl tilltalad såsom i berörde brott delaktig, men kunde ej åt saken fällas. — De i kolumnen för brott, som sakna bestämd rubrik, upptagne, 1 man och 1 qvinna, äro fällda för med hvarannan begånget enkelt hor. — Af upptagne sjelfmorden äro de tvenne begångne af två drängar, som varit rubbade till förståndet och dränkt sig; det tredje af en välmående bonde, som, efter hvad ransakningen föranledt, hämtat anledning till svärmodighet af årets för landtmannen ogynsamma väderlek, genom hvilken han befarade så stor missväxt att han fruktade för sin och de sinas utkomst, hvarmed äfven förenat sig något grubbleri i religionen; och det fjerde af en grufarbetare vid Höganäs, hvilken befattat sig med Boutrednings-, Auktions- och andra förrättningar, intilldess hans egna affärer derigenom kommit i oreda och på obestånd, hvaraf han blifvit svärmodig och grubblande, samt

derunder afhändt sig lifvet genom dränkning. — Af de för tjufnad sakfällde har ingen tillförene varit dömd för snatteri. — Den uppenbara kyrkoplikten, likasom spöstraffet, afhåller mången, icke alldeles sedeslös, menniska från synnerligast tjufnadsbrott, men, sedan brottet föröfvats och vid Domstolarne i allmänhet gjort sig gällande den princip att, der inbrott och nidingsstöld icke äro i fråga, eller den tilltalade är känd för inrotad gröfre vanart, för första gången tjufnad, döma till fängelsestraff vid vatten och bröd, hvarigenom förbrytarens förseelse blir mindre allmänt känd, ganska sannolikt förekommer det en sådan ofta af svaghet och behof felande, genom det mera offentliga i uppenbara kyrkoplikten, anser sig så skymfad och vanärad att han i detta hängående icke har vidare att förlora, så att berörde procedur troligen mången gång åstadkommer motsatsen af hvad som åsyftas — eller den brottsliges förbättring.

Skuldfordringsmålen äro till största delen för inrop vid Auktio-
ner och af mindre betydenhet. — Tvistemålen handla till icke ringa
del om förbehållna undantagsförmåner och redogörelser i Sterbhus,
dessa sistnämnde merendels intrasslade genom de fria val allmogen
äger, att till Bouppteckningars och arfskiftens förrättande anlita hvem
de behaga, utan att öfver verkställandet ligger någon egentlig kontroll
hos Domaren, förr än, efter oftast längre tids förlopp, talan i laga ord-
ning väckes, och förlust å någondera sidan är nästan ofelbar.

*Christian-
stads Län.*

N:o 85.

*Albo, Gerts
och Willands.*

Tre af 2:dra klassens brott äro begångna af fyra individer från
annan Domsaga. — Af de två personer, hvilka begått brott, hvarföre
bestämde rubriker under 1:sta och 2:dra klasserne saknas, hafva den
ene blifvit dömd för fängspillning och den andre för vägran att un-
dergå offentlig kyrkoplikt. — Ransakningarne öfver de två personer,
hvilka

hvilka sjelfve afhändt sig lifvet, hafva uppdagat, att den ene personen, som varit fiskare i Albo Härad, efter att hafva blifvit misstänkt för olofligt tillgrepp, seglat ett stycke ut i öppna sjön och synbarligen, med uppsåt att taga sig afdaga, kastat sig ur båten, utan att hans lif kunnat räddas; den andre en välmående Torpare hade vid Höste-Tinget varit inför rätta, och, i förtrytelse deröfver, påföljande dagen intagit förgift, hvaraf han ljutit döden, sedan han dessförinnan gjort försök att hänga sig, men blifvit upptäckt och hindrad att på sådant sätt taga sig afdaga. Båda två hafva ägt vitsord om försvarlig christendoms-kunskap, men varit synnerligen böjde för förtärande af starka drycker. — Af de för stöld första gången dömda personer hafva tvenne tillföre undergått bestraffning för snatteri. — Den korrta tid t. f. Domhafvanden förvaltat Domsagan har icke lemnat tillräcklig erfarenhet om, hvad inflytande användandet af den uppenbara kyrkoplikten, vatten- och brödsamt spöstraffet haft på dem, hvilka blifvit dömda för tjufnadsbrott.

Förhållandet med det i Tabellen upptagna dråp är följande. Dråparen, Gesällen Borgström, 25 år, dömd att mista lifvet, och Drängen Ståhle, 26 år, fälld till hel mansbot, upphunno på väg från kyrka, efter slutad Gudstjenst, Drängen Jan Jonasson, hvilken, på Borgströms anmaning, åtföljde till dennes för lönnkrögeri beryktade hemvist. Derstädes förtärdes kaffe och bränvin, hvarefter oenighet uppkom angående betalningen för förtäringen, derunder uti en af starka drycker uppretad sinnesförfattning, Borgström och Ståhle svårt misshandlade Jan Jonasson, som dervid af Borgström erhöll dråpslaget, hvarefter brottslingarne, antingen begge eller endera, släpade Jan Jonasson till en omkring 300 alnar aflägsen sandgrop, der han nattetid kvarlemnades, men upptäcktes, genom en hunds skällande, af andra per-

N:o 86.
Östra och
Vestra Göinge.

soner, som af spåren i nyfallen snö utrönte hvarifrån han kommit. Jan Jonasson dog samma natt, sedan han namngifvit de personer, som misshandlat honom. Borgström ägde försvarlig och Ståhle svag christendomskunskap. — Med mordbrännaren, gossen Lundgren, företer sig ett anmärkningsvärdt förhållande. Någon vanartighet har i allmänhet hos honom icke förspotts, det hans utseende icke eller gaf tillkänna. I föräldrarnes frånvaro påtände han det af dem bebodda hus, samt utförde derifrån sina yngre syskon. Då föräldrarna derefter flyttade på trenne andra ställen, antände och uppbrände han dem alla, så att inom 14 dagar åbyggnaden å ett Fräsehemman och tre torpställen, med deruti förvarad lösegendom, nedbrunno. En längre tid förnekade han sin brottslighet, samt ådagalade både genom sitt förhållande vid påtändningen och de uppdiktade berättelser, hvarmed han från sig sökte afleda misstanken för brottet, större list och fintlighet, än af barn med hans då varande ålder, nära 10 år, kunnat förväntas. Något annat motiv till brottet har hvarken af honom uppgifvits eller kunnat utrönas, än att han tyckt det vara roligt att se husen brinna. Han har jemväl under ransakningen vidhållit, att han vid gerningens begående icke haft begrepp om densammas brottslighet, hvilken han dock, efter sedermera erhållen religions-undervisning, insett, så att han visat ånger öfver sitt förhållande. Gossen Lundgren blef endast dömd till risslittande vid Tingsdörren. — Af de tvenne för urbota brott dömda personer, för hvilka rubrik saknats, har mannen sakfällts för det han såsom silfvermynt utpränglat sålunda förfalskadt kopparmynt, att det varit försedt med en hvitaktig anstrykning, samt täljaren, i det skillingsvalören bestämmande bråket, utplånad; och qvinnan dömd för det hon vägrat undergå henne, jemte bestraffning för tredje resan stöld, ålagd uppenbar kyrkoplikt. — I Tabellen har alldeles icke upptagits en Torparehustru, som föröfvat dråp å sin dotterson, enär hon ansedd vid brot-

tets begående hafva varit vansinnig, icke blifvit till bestraffning dömd. Icke heller har i Tabellen kunnat uppföras två för utprångling af en från 50 R:dr till 100 förfalskad Banko-transportsedel tilltalade manspersoner, enär Domstolen icke ägt att målet afdöma, utan ransakningen blifvit insänd till Kongl. Maj:ts och Rikets Svea HofRätt. — Sjelfmördaren var en afskedad Soldat, 52 år gammal, och befann sig med hustru och fyra barn i stor fattigdom. Han har, under anfall af svärmodighet, afhändt sig lifvet medelst hängning. — Ingen af de för första resan stöld dömda har förut undergått bestraffning för snatteri. Spöstraffet förvärrar sålunda den dermed afstraffade personens belägenhet, att han derefter högst sällan blifver i årstjenst eller ständigt arbete antagen, utan måste lifnära sig af brott tills han blifver kvalificerad till fästnings-innevånare. Ett lika förhållande, ehuru i mindre mån, inträffar med andre för stöld afstraffade personer, i följd af den offentlighet deras vanära, genom den uppenbara kyrkoplikten, erhåller. Vatten- och brödstraffet deremot ingifver föga farhåga, ty äfven de som till penningböter äga utväg, söka esomofast, att genom deras tillgångars undangömmande bereda sig förvandling till vatten och bröd. Då det således endast är fruktan för spöstraffet och uppenbara kyrkoplikten, som afhåller den vanartige från stöldens föröfvande, skulle det vara ett för allmänna säkerheten vådligt företag att upphäfva desse bestraffningar, derest de icke, såsom högst önskligt vore, ersättas af stöldens qvantitet och kvalitet motsvarande fästnings- eller korrektionsarbete, sålunda organiseradt, att brottslingen icke medelst ständigt sällskap med äldre bofvar förhäradas till fortsättning af den brottsliga bana han beträddt, utan genom enslighet, lämplig undervisning och selsättning bibringas både moralisk förbättring och förmåga att, vid strafftidens slut, genom arbetsfärdighet förskaffa sig uppehälle.

De vidlyftigaste rättegångarne angå merendels undantagsförmåner

samt vederlag för jord, som undantagshjonen till brukning förbehållen, genom skiften frångått de hemman, desamma förut tillhört. Ofta äro hemman med två eller tre särskildte Undantags-Kontrakter till förre ägaren graverade, och för siste köparen möter ej sällan oundvikliga svårigheter, att om fastighetens onera i detta fall vinna fullständig kännedom. Behovvet af lagbud, som, vid påföljd af nullité, stadgar skyldighet och viss tid för undantagskontraktors intecknande, uttalar sig derföre ju längre destomera. — De å Tabellen öfver Skiftesärender upptagna balancer antyda icke några genom utslag uppskjutna mål, utan uppkomma af det i större Domsagor, hvarest Domhafvanden tillika är Ägodelnings-Domare, varande förhållande, att, i anseende till Höste-Tingens fortfarande från medlet af September månad till Jultiden, de skiftesmål, som efter den 1 September det ena året anmälas, då de, såsom merendels är fallet, måste inom skifteslaget utsättas, icke förrän sommaren det påföljande året kunna vinna handläggning; alltså, och då i skiftesärender tidsutdräkten med måls afgörande är af menligt inflytande för de tvistande, skulle särskildte Ägodelnings-Domares konstituerande i de stora Domsagorne tvifvelsutan blifva af betydlig förmån för de skifteslag, hvaruti stridigheter, som påkalla Domarens åtgärd, uppstå.

N:o 87.

Norra och Södra Åsbo samt Bjäre.

Tretton af de uti 2:dra och tvenne af de uti 3:dje klassen sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. — Endast en person har blifvit sakfälld för de under 1:sta klassen upptagne brott. Det var en piga om 28 års ålder, som, sedan hon af en gift Torpare blifvit med barn rädd, dolde sitt hafvande tillstånd, så att ej ens modren, hos hvilken hon bodde, derom skall erhållit kunskap, och derefter vid födslen sökt enslighet och efter all sannolikhet våldsamt afdagatagit barnet, hvilket, enligt Provincial-Läkarens intyg, haft lif och andats. Det döda fostret nedlade hon några dagar sednare å kyrko-

gården under en grästorfva, hvarest det inom kort tid upptäcktes. Endast blygsel öfver sitt iråkade tillstånd hade till brottet varit anledning. Hon hade, enligt vederbörande Presterskaps intyg, en svag christendomskunskap, länge varit känd såsom lösaktig och ej på lång tid begått den Heliga Nattvarden. — Antalet af de personer, som blifvit sakfällde för förbrytelse emot tillverkning och försäljning af brännvin, öfverstiger betydligt föregående årens, hvilket härflyter deraf, att omkring 60 personer, som voro okunnige om det för pannan bestämda nya mätningssätt, eller ock sjelfve vid skattskrifningen afdragit kokrummet och endast uppgifvit det kannetal, hvarföre skatt skulle erläggas, tilltalades och sakfälldes för det de brännt med större redskap, än hvartill de varit berättigade. — Fyra personer af mankönet hafva sjelfve förkortat sitt lif. Tre hängde sig, den ene i sinnessvaghet, den andre af sorg öfver ett mindre lyckligt äktenskap och den tredje af bekymmer öfver sina många skulder. — Fruktan att varda agad för försummelse vid kreaturens vaktande var orsaken att den fjerde dränkte sig. Den, som i sinnessvaghet hängde sig, var af ståndspersonsklassen, hvaremot de öfriga tillhörde allmogen. Härförutan hafva trenne personer af allmogen dödt till följe af blodslag, uppkommet genom omåttligt förtärande af starka drycker. — En person, tvenne gånger förut straffad för snatteri, är dömd till ansvar för stöld. — Beträffande verkan af de olika straffen, så leder, enligt Domhafvandens tanka, det af vatten och bröd snarast till den brottsliges förbättring. Detta straff anses af allmogen på långt när ej så vanhederligt som spöstraffet, och den, som undergått det, har, oaktadt den uppenbara kyrkoplikten, vida lättare att, när han åter varder ställd på fri fot, på lagligt sätt bereda sig sin bergning. Den åter, som lidit spöstraff, har förlorat all aktning, och knappast vill någon, efter utståndet straff, taga en sådan i sin tjänst, hvarföre ock han ofta af behovet drifves att åter beträda

brottets bana. Den uppenbara kyrkoplikten, som i sin uppkomst endast var ett afbedjande inför församlingen af ett brott och en försö- ning med samhället, har nu öfvergått till ett straff, som anses ganska vanhedrande; men det är icke utan att just denna omständighet af- håller mången från brott, och det torde tilläfsventyrs vara för tidigt att ännu borttaga den uppenbara kyrkoplikten.

Vid jemförelse af uppgiften å Civile målen för året med de föregå- ende, visar sig att konkursernes antal nära fördubblats. Orsaken dertill är, att allmogen nu mera i denna ort börjat inse nödvändigheten att i Sterbhus, der skulderne öfverstiga tillgångarne, söka urarfva-förmån, dels ock att sedan en gäldenär, i enlighet med den Kongl. Förordningen den 9 Maj 1835, till en eller flere af sine fordringsägare eller ock andre personer, med hvilka han träffat särskild öfverenskommelse, afstått sine lösöretillgångar och derom upprättat skriftlig afhandling, för att på detta sätt freda sin egendom från utmätning, ingen annan utväg återstår för öfrige borgenärerne att utfå sine fordringar, eller åtminstone någon del deraf, än att tvinga en sådan person till konkurs. De skadliga verkningar nämnde Förordning medfört, äro redan af åtskillige Domare fullstän- digt utredde i föregående årens berättelser, och Domhafvanden anser alltså obehöfligt för sig att ingå i närmare undersökning deraf. — I anseende till aflägsenheten från Residenset, varda en mängd skuld- fordringsmål, grundande sig dels på skuldebref, dels på Auktionsinrop, merendels till obetydliga belopp, instämde till HäradsRätten, och säll- synt är att svarande-parten tillstädeskommer, hvadan ock desse mål ge- nom tredskodom afgöras. De fleste förekommande tvistemål angå un- dantag och afsöndringar af jord. Så snart en Åbo får sin son full- vuxen eller dottern gift, afstår han vanligen sitt hemman till barnet, men betingar dervid för sitt underhåll vissa förmåner, stundom mera betydliga än att Åboen, som ensam skall ansvara för hemmanets utskyl-

der, går ut dermed. Så väl här af, som ock att desse kontrakter uppsättas af i skrifkonsten mindre kunnige personer, och derigenom varda tvetydige, uppstå någon gång under barnets åbotid, men oftast sedan hemmanet kommit i oskyld persons ägo, obehagliga rättegångar, uti hvilka det är svårt förmå parterne till förening, äfven då desse äro föräldrar och barn. Tvisterne om jords afsöndring härröra merendels deraf, att sedan en eller flere Åboer uti ett skifteslag till en Torpare antingen på dess lifstid eller vissa år lemnat rättighet att af hemmanets mark inhägna och uppodla viss rymd, men laga skifte sedermera inträffar, dervid densamma jorden tillfallit annan Åbo i skifteslaget, som icke längre vill behålla Torparen, denne sednare af kontraktsgifvaren antingen blir nekadt vederlag eller ock erhåller sådant, att han ej dermed kan vara belåten. Då skiftesförrättningarne inom Domsagan med stora steg fortgå, är det att förutse, det desse tvister i en framtid skola i betydlig mån aftaga eller till ock med alldeles försvinna. För öfrigt är summan af de civile målen nära nog lika med de år 1836 anhängiggjorde.

N:o 88.

Tre af de uti 2:dra och fem af de uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan jurisdiction. — Den i Tabellen upptagne sjelfmördaren var en medelålders bonde af stilla och fridsamt, men dystert lynne. Genom arbetsamhet hade han bragt sig upp till förmögenhet, tillräcklig att trygga egen och hustrus berguing, då han ingick en fastighetshandel, hvilken han ansåg illa beräknad, deröfver han ock började grubbla. Beträffande sin goda utkomst, blef han dageligen vemodigare, och en dag då han var med hustrun borta i ett ärende, gick han före henne hem och afhände sig lifvet genom hängning, utan att någonsin hafva yttrat något som gaf anledning misstänka ett sådant beslut. — En af de för stöld dömda har tillförene under-

Ljunns, Herrestads, Ingelstads och Jerrestads.

gått bestraffning för snatteri. — Den med spö afstraffade har största svårighet att få tjänst eller laga försvar, hvarigenom följden blir att han försättes i sysslolöshet och utan tillsyn. Sällan lärer det inträffa, att någon af bestraffningarne för stöld verka den brottliges förbättring.

Skuldfordringsmålen angå i allmänhet ringa belopp, såsom Auktionsinrop, betalning för borgade varor, utbekommande af bestämda undantagsförmåner och tjenstehjonslöner. Tydning af kontrakter utgör ofta föremål för domstolssökande. De uppsättas merendels af skrifkunnige inom allmogen, som ej äga förmåga nog tydligt uttrycka öfverenskommelsen, hvilken derföre måste af vittnen utredas, så snart egennyttan vill vända ordalagen till sin förmån. Frågor om återvinning af från hemman afsöndrad lägenhet väckes nu mera oftare än tillföre. Afhandlingar om lösegendom, med rättighet för säljaren att få densamma begagna, inkomma vid hvarje Ting till icke ringa antal. Det synes uppenbart att sådane aftal egentligen ske för att gifva säkerhet för försträckning, hvilken säkerhet långifvaren antager på grund af det stadgande, som blifvit meddeladt, i afseende på försäljning af lösören, som lemnas säljaren till begagnande. En och annan har också framställt, att berörde stadgande är gynnande för underslef. Det var likväl ett nödvändigt tillägg till 7 Kap. 1 §. Utsöknings-Balken, fortskyndande utmättingsåtgärders afslutande och lemnande fordringsägaren tillfälle att känna gäldenärens tillgångar. Ändamålet af ofvannämnde stadgande skulle likväl säkrare vinnas, om det äfven innefattade förbindelse att vid afhandlingens företeende för Rätten, enligt 17 Kap. 23 §. Rättegångsbalken, låta afhöra vittnena om aftalet.

*Blekinge
Län.*

N:o 89.

*Bräkné och
I. sters.*

Af de tvenne uti första klassen sakfällde personer var dråparen öfver femtio år gammal, kunde läsa i bok och ägde god christendoms-kunskap.

kunskap. Motivet till dråpet var häftigt lynne hos dråparen, som, missnöjd öfver sin mågs orediga sinnesstämning, dertill dryckenskap i sin mån bidragit, slagit honom så hårdt i hufvudet med tillhygge af en så kallad potatessöt eller klubba, att denne dignade, men kom sig åter före, förtärde än mera brännvin, och dog först fram på natten eller emot nästföljde morgon. Således i det hela öfverilning. — Tidelagaren åter, en nitton års yngling, var vansinnig eller mindre vetande och utan någon christendomskunskap, den der icke kunnat honom bibringas. — Ingen af de för första resan stöld sakfällde har förut varit dömd eller pliktat för snatteri. Domhufvanden anser, enligt sin fleråriga Domarerfarenhet, spöstraffet i allmänhet vara olämpligt och verka snarare till försämring, eller åtminstone liknöjdhet, än till förbättring, och att sådant äfven visat sig, i afseende på de personer, som för tjufnad blifvit dömda. Straffet af vatten och bröd, om det riktigt verkställes, medför ofta ett försvagande af de dömdes kroppsliga krafter, och torde böra förändras till svårare fängelse eller arbete; men som detta straff på långt när icke är så vanhedrande, som spöslitning, så är det i samma mån mindre otjenligt och möjligen verkande till förbättring. Den uppenbara kyrkoplikten, betraktad såsom ett försoningsmedel, torde deremot icke vara utan värde, emedan den verkar både till uppmärksamhet och till varning.

Sedan förra årets tabeller afgåfvos har dryckenskapslasten visserligen icke aftagit. Det har, ty värr! visat sig nu som då, att nästan hvarje slagsmål har sin upprinnelse från fylleri. Få är oåtminstone undantagne. Förnyade uppmaningar till Nykterhetsföreningar äro väl af ortens Presterskap gjorde vid hållne sockenstämmor, men mången anser framgången ännu osäker och att verkan af så beskaffade aftal får stå tillbaka emot en mera vårdad uppfostran hos allmogens barn, föräldrars och

husbönders tillsyn och efterdömen, ledande till måttlighet i stället för absoluta förbindelser, de der snarare öfverträdas, samt lönkrogars afskaffande m. m.

Folklynnet inom Domsagan är raskt och lifligt, förenadt med böjelse för handel och omvexlande sysselsättning, men äfven med mycken lättsinnighet och benägenhet för utsväfningar. De olikartade näringsgrenar lokalen från Smålands gränсор till hafskusten erbjuder af boskapskötsel, åkerbruk, fiske och sjöfart, föranleda å ena sidan till hvarjehanda ombyten i yrken och företag, men ock å den andra till många afvikelser och felslagna beräkningar. Att deraf måste uppkomma flera transaktioner, liqvider och skuldfordringar samt derifrån härflytande rättegångar än på många andra orter, är således lätt att inse. — Antalet af civile rättegångsärenden, grundade på stämningar och uppskof från förra året, hafva, på sätt tabellen visar nästlidet år, utgjort 839; men med tillfredsställelse anmärkes att 293 mål, följaktligen mera än $\frac{1}{3}$ del, blifvit före och efter inställelse inför domstol förlikta. Deraf kan bedömas att till folkets lynne icke hörer oförsonlighet. Till handläggning år 1838 voro 112 mål uppskjutna. När dessa och de förlikta frändragas de förstnämnde 839, återstå, som blifvit hufvudsakligen afgjorde, 434; men då icke mindre än 184, eller nära hälften deraf, blifvit vädjade under LagmansRätten, skulle den meningen snart nog kunna uppkomma, antingen att parterne voro mycket trätgirige eller ock att de icke hyste särdeles förtroende till deras Domare. Det förra innebär likväl en motsägelse, i afseende på förlikningarnes antal; och det sednare förklaras mest skonsamt, om det, enligt sanna förhållandet, antages: att en stor del af de vädjade målen äro skuldfordringsärender och många deribland sådane, deri svaranderne erkänt deras skulder, men vädjat för att uppehålla verkställigheten, hvarföre ock så beskaffade vad vanligen uppsägas kort före LagmansTingets början. Detta föranle-

der åter till den särskilda erinran, att verkställighet icke borde få hindras af vad i skuldfordringsmål, der jäf icke göres emot karendens kraf eller svaranden tredskovis dömes. "Om saken ej går öfver Trehundra de daler eller dess värde, njuter, enligt 9 Kap. 1 §. UtsökningsBalken, den fordrande utmätning å Konungens Befallningshafvandes Utslag, ändå att ändring derå sökt är, och äger lyfta det som utmätit är emot full borgen", hvarföre icke så äfven på grund af HäradsRätts beslut? I 2 Kap. 2 §. samma Balk och Kongl. Förordningen den 29 November 1823, stadgas ytterligare, att svarande, som uteblifver hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och med dess Utslag är missnöjd, väl må visa sina skäl i HofRätten inom föreskrifven tid och der saken återvinna; "dock gånge utmätningen ej dess mindre för sig och varde godset i takka händer satt, det den fordrande emot full borgen lyfta må." Samma påföljd synes HäradsRätts tredskodom böra medföra.

Under Twistemålens handläggning har vidare erfarenhet vunnits i åtskilliga Förmyndare-redovisningsmål om nödvändigheten att få de så kallade tysta förmånsrätterne upphäfne och omyndiges medel antingen hos förmyndare ordentligen intecknade, eller ock ställde under Förmyndarekammarens styrelse. Vid Listers HäradsRätt gick ett barna-arf alldeles förloradt derigenom, att förmyndaren kommit på obestånd och förskingrat sin egen dom, så att när flera år derefter myndlingens rätt utsöktes, saknades hos den förre all tillgång. Vid tillämpning på frågor om jordafsöndringar af Kongl. Förordningen den 19 December 1827, hvilka slags tvister inom Domsagan ofta förekomma, har det visat sig: 1:o att stadgandet i afseende på samma Förordnings retroaktiva verkan, som innefattas Kongl. Resolutionen den 29 Januari 1831, föranleder till bibehållande af flera verkligen skadliga afsöndringar, helst den i 2 Kap. 13 §. af förstnämnde Förordning från början åsyftade påföljd (nemligen att afhandlingar eller transaktioner i allmänhet, när upplå-

telser af jord tillkommit på annat sätt eller under andra villkor, än Förordningen tillåter, borde antingen rättas eller jemkas, eller ock lägenheten till hemmanet återgå emot skälig lösen), efter detta endast får lända till förmån för lägenhetens innehafvare, men icke för hemmansägaren, som skall vara bunden vid äldre numera otjenliga föreskrifter; 2:o Att när fråga väckes om användande af "odal åker eller äng", hvars afsöndring från hemman förbjudes så väl i Författningens 2 Kap. och 3 §., som i Kongl. Kungörelsen den 14 November 1829, utgör berörde förbud (såsom alldeles ovilkorligt) ofta ett skadligt hinder för nyttiga öfverlåtelser, då lägenheten, som hemmansägare vill afstå, icke har sammanhang med hans öfriga inägor, utan ligger afsläp, stundom omgifven af oländig utmark och skulle med fördel kunna till Torpare eller Arrendator afstås. Der skiftesdelningar föregått, händes icke sällan att jord, förut nyttjad endast såsom utmark, ingår i delning såsom delningsbar, och att oländiga stenbundna delar af gammal äng eller inägor afrosas. Ordet *odal* är således icke nog uttrycksfullt, såvida icke dermed möjligen bör förstås allt hvad Skiftesstadgan benämner såsom inrösning.

Uti arfs- och bördstvister samt förmyndare-redovisningsfrågor upptäckas nästan allt jemt de stora brister och många oredor, som uppkomma deraf, att bouppteckningar och arfsskiften å landet verkställas, oftast af okunniga personer, hvilka högst ofullständigt och icke sällan olagligt sammanfatta och afsluta dessa angelägna handlingar, hvaraf skadliga följder blifva oberäknliga; då deremot förhållandet i städerna är helt annorlunda. Lagen lägger väl i 9 Kap. 2 §. ÄrfdaBalken å Domarens vårdnad att efter dödsfall ej må med uppteckning längre uppskjutas än högst tre månader, och Kongl. Brefvet den 27 Maj 1801 innehåller huruledes Kongl. Maj:t funnit betänkligt göra ändring uti den rättighet, som är allmogen förunnad, att få till upptecknings- och skif-

tesmän antaga den, till hvilken allmänheten har förtroende; ”dock skola Häradshöfdingarne vid bouppteckningars emottagande noga tillse att icke okunnige och oskicklige personer få med sådana förrättningar sig befatta.” Då nu Domaren erhållit underrättelse att bouppteckning ej blifvit inom laga tid hållen, finnes likväl icke något stadgande, huru Domaren bör sig förhålla, för att rätta en sådan försummelse. Ej heller låter Häradshöfdingarnes pligt, att förekomma bouppteckningars förrättande af oskicklige personer, förena sig med allmogens frihet att till skiftesmän antaga hvem de åstunda; åtminstone gifver icke något stadgande vid handen, huru Domaren bör skicka sig för att uppfylla sin skyldighet, utan att träda allmogens rätt för nära. Man skulle icke utan grundad anledning kunna åberopa samma olägenheter i andra tvistemål, såsom i testaments- och kontraktsfrågor, derföre att afhandlingarne, författade af okunnige personer, äro illa sammansatta, otydlige, och stundom så orediga, att tydningen måste bero på vittnesförhör, och när åsigterne då varit skiljaktige, på nära godtycklig pröfning. Att förekomma sådant, blir ännu svårare. Om, likson i skiftesärenden, der Gode män väljas socknevis, äfven Kontraktsskrifvare genom val blefvo utsedde; om desse, tillika med ortens ordinarie Kronobetjening, eller andre af Domaren godkände personer, uteslutande erhöilo uppdrag att mot skälig vederläggning biträda allmogen med afhandlingars författande; och om andra afhandlingar och kontrakter icke voro gällande än de som sålunda tillkommit, likväl med undantag af sådane hastigt inträffade tillfällen, der tiden, förutan ändamålets förfelande, icke medgaf att anlita någon af ortens godkände skriftställare, — skulle utan tvifvel många olägenheter blifva förebygda och rättegångars antal förminskas.

Det ena af brotten i första klassen har utgjort ett dråp, dertill annan anledning ej kunnat utletas, än den som igenfinnes i den sak-

N:o 90.
Östra.

fälldes allmänt kända våldsamma och öfverdådiga lynne. Det andra brottet har endast varit brott emot 16 Kap. MissgerningsBalken, utan att vara egentligt barnamord, helst upplysning saknats, att barnet med lif blifvit framfödt, ehuru det varit fullgånget, och blifvit å lön lagdt, såsom anledning till hvilket sednare modren uppgifvit att hon derigenom ville förebygga att orsaka sina föräldrar den sorg, som hennes fel hos dem skulle väcka. Dråparen var 31 år och den sakfällda qvinnan 27 år gammal; begge tillhörde allmogen och kunde läsa i bok samt hade erhållit undervisning i christendomen. Alla tre själfmördarne hafva tillhört allmogen. Anledningen till det ena själfmordet har ej kunnat upptäckas; till det andra har den utgjort ett tärande bekymmer öfver framtida bergning; och till det tredje igenfinnes den uti själfmördarens svaga sinne och fruktan att icke blifva salig. Såsom märkvärdigt, angående sistnämnde person, som sålunda afhände sig lifvet, att han först med en hackelseknif svårt sårade sig i halsen och genast deretter kastade sig i en brunn, företer sig derjemte, att hans ena syster genom hängning och hans faderbroder genom dränkning, själfve afhändt sig lifvet, samt att han ägde en faster och en broder, som begge äro sinnessvaga. — Ingen af de för stöld sakfällde har tillförene undergått bestraffning för snatteri. — Efter Dombafvandens åsigt, verkar spöstraffet, som användes å de för stöld dömda personer, icke till förbättring eller afhåller från iteration af brott, enär det högst nesliga i detta bestraffningssätt än mera ökar det förakt brottslingen förtjenar och aflägsnar honom från ärliga människors umgänge, samt således försvårar möjligheten för honom att genom arbete skaffa sig nödig utkomst, hvilket allt måste än mera förhärda honom och göra honom benägen för nya brott. I det närmaste är förhållandet enahanda med den uppenbara kyrkoplikten, som väl icke ursprungligen utgjort något straff, men nu mera kan anses såsom ett af våra nesligaste bestraffningssätt; hvar-

emot vatten- och brödsstraffet, efter Domhafvandens tanka, åtminstone i ett mera obetydligt förhållande har med sig nyssberörde påföljder och således möjligen någon gång verkar bättring hos brottslingen, som, då detta straff å honom användes, ej hårdare behandlas än mindre förbrytare, hvilka vanligen med fängelse vid vatten och bröd få umgälla deras fel.

Trenne af 1:sta och ett af 2:dra klassens brott hafva blifvit begångne af personer från annan jurisdiktion. — Tvenne brott af 1:sta klassen hafva väl under året varit till ransakning, men, i brist på fullständig bevisning, äro de tilltalade, hvilka alla kunnat läsa i bok och erhållit undervisning i christendomskunskapen, under framtiden ställde. Ett af dessa brott var ett dråp i brådskillnad, för hvilket en 20-årig Tjenstedräng och en 30-årig Båtsman voro under tilltal. Det andra var ett mord af den mest afskyvärda beskaffenhet och synes af den hållna ransakningen, som skulle det hafva blifvit begånget af en förmögen 18-årig bondson, hvilken, efter allmänt rykte, häfdat den mördade, som var en fattig tjenstepiga, och sedermera dertill uppmanad af sin nedriga moder, som likväl ej kunnat åt saken fällas, en Söndagsafton utlockat den häfdade och med tillhjälp af en för stöld straffad Sockensmed mördat henne uti en skogsbacke, genom knifstygn i båda ljumskarne. Oaktadt efterspaningar gjordes öfverallt, kunde den mördade icke upptäckas förr, än lukten af den till förvandling gående kroppen röjde den graf, som åt den blifvit beredd nära intill en, emellan tvenne markeskiften befintlig, gärdesgård, der den blifvit nedlagd i jorden och ris höljdt ofvanpå samt afhuggna granträd planterade rundtomkring. Sedan knifven, hvarmed mordet förmenas hafva blifvit, begånget, under det målet berodde på Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning funnits i närheten af det ställe, der liket upptäcktes, har Kongl. Maj:t, efter derom vunnen kännedom, återförvist detsamma till ny handlägg-

N:o 91.
Meddelad.

ning vid HäradsRätten, som dermed ännu är sysselsatt, och kommer således upplysning om förloppet deraf att ingå uti den berättelse, som för år 1838 skall aflemnas. — Den, som är vorden sakfälld för tredje resan stöld, har först vid 15 års ålder blifvit straffad för snatteri och sedermera begått en mängd stölder, så att han, ehuru endast 21 år gammal, är en af de farligaste personer, som kan finnas inom ett samhälle. Med underrättelse härom, försändes han, efter undergången spöstraff för tredje resan stöld, i Maj månad till Malmö fästning, men efter några veckors vistande der rymde han och återkom till denna orten, samt har derefter i större skala än förut fortsatt sitt fordna yrke, till dess han för kort tid sedan träffades af ett skott, och måste låta gripa sig, hvilket förut varit omöjligt, i följd deraf, att han förskaffat sig många medhjelpare ibland fattige torpare och mindre bemidlade bönder, hvilka sökt undanhålla honom Kronobetjeningens rastlösa efterspaningar. Skottet var likväl icke dödande, så att ransakning om de begångna tjufnadsbrotten redan är i gång. — En af de personer, som blifvit upptagen under rubriken "för slagsmål sakfälld", tillfogade sin motståndare 17 flere tums djupa sår med en skomakareknif i hufvudet och på kroppen, så att det var obegripligt att den sargade kunde blifva vid lifvet, hvilket likväl skedde. Då den brottslige ställde sina saker så, att han fanns oförmögen gällda de honom ådömde böter, förvandlade HäradsRätten dem till 40 par spö, hvilket, såsom ofta inträffat, medförde den påföljd, att undangömda tillgångar framkommo och blefvo till böterna använde. — Den individ, som blifvit sakfälld för vållande till annors död, var en 20-årig barnsköterska, som lagt ett spädt barn emellan sig och en annan piga, samt under sömnen råkat till att förqväfva det; — och samma person som blifvit dömd för mened, är äfven i förening med det derföre å honom till-

tillämpade ansvar, sakfälld för stöld första gången. — Skogsäverkansmål hafva till ovanlig mängd under året förekommit, och orsaken dertill är, att KronoLänsmännen äfven företagit sig att uti dylika anställda åtal, hvilket förut icke varit så vanligt. De flesta af dessa åtal äro föranledda af Kongl. Brefvet den 9 April 1805 1:sta mom., hvilket, gällande endast för Blekinge, förbjuder svedjande, så inom som utom hägnad å mark, der bokträd finnas växande; men huruvida detta förbud är gagneligt eller ändamålsenligt, då det är lofgifvet att utan utsyning omkullfälla bokträd och ovedersägligt, att någon telning från stubben eller qvarstående roten aldrig uppväxer, utgör, efter Domhåfvandens åsigt, ett föremål värdigt lagstiftarens uppmärksamhet och närmare skärskådande. Det är åtminstone afgjort, att detta förbud i betydlig mån inskränker bondens dispositionsrätt öfver sin jord, helst ett eller några få växande bokträd, så länge detta förbud existerar, ofta lägga hinder i vägen för löngifvande uppröjningar och nyodlingar. Att några egentliga bokehult nu mera inom Häradet icke finnas, torde vara en öfverflödighet att nämna. — Flera brott emot Författningen om bränvinsförsäljning hafva blifvit anmärkte 1837, än föregående året, och detta härleder sig deraf, att större delen af Ronneby Köpings 20 Händlande för berörde förbrytelse kommit under tilltal och blifvit derföre sakfällda. Deremot skulle af Förteckningen synas liksom att fylteriet vore i aftagande, men detta är tyvärr icke fallet, hvarom Konungens Befallningshafvandes memorialer säkerligen lemna upplysning, och huru kan förhållandet väntas annorlunda, då endast inom ett så litet samhälle som Ronneby Köping, utom köpmansbodarne, tio särskilda näringsställen eller rättare sagdt krogar finnas. — Något själfmord har icke under året blifvit föröfvadt, men en minderårig flicka, som skulle hämta vatten ur Ronneby å, föll deruti och vådligen omkom.

— Nog afskräcker kännedom om den uppenbara kyrkoskriften mången från tjufterier, men att den egentligen verkar till förbättring på den, som undergått en sådan offentlighet, tror Domhafvanden lika litet, som att spöstraffet medför uppsåt till bättring hos den för stöld dertill dömd. En gång offentligen förkunnad för en tjuv, händer det sällan, att en sådan får inträde uti hederligt folks sällskap och umgänge, och följden blir således, att han måste söka sina likar, som nära det brottsliga begäret, hvilket lätt åter vaknar, synnerligast hos den, som anser sig vara allmänneligen utskämd och icke hafva någon heder att förlora. Kunde likväl så tillvägabringas, att medborgligt anseende och förtroende stod att återvinna, genom ett fullkomligen ådagalagdt förbättradt uppförande så, att äfven en för stöld straffad, enär han visat säkra prof på bättring, åter finge rättighet att vittna och deltaga uti angelägenheter, som nu endast den, hvilkens heder inför världen är obefläckad, får handhafva, så är Domhafvanden fullt öfvertygad, att utsigterna till förbättring hos brottslingarne skulle visa sig i vida klarare dager. — Vatten- och brödstraffet, sådant det oftast tillämpas, d. v. s. med underslef eller utan tillbörlig stränghet, gagnar föga eller allsintet, då deremot spöstraffet åtminstone väcker afsky och farhåga hos de dervid vanligtvis närvarande nyfikna åskådarne.

De civila rättegångarna synas vara i betydligt aftagande, hvar till icke andra skäl kunna uppgifvas, än dels att Domhafvanden vid stämningars uttagande afstyrker från anställandet af sådane rättegångar, som synas orimliga och icke hafva sitt upphof i annat än kittslighet, dels ock, att målen blifva flera gånger under ett Ting kontinuerade, så att de oftast afgöras samma Ting de instämmas, hvaraf åter härflyter den nyttiga påföljd, att den ovänskap, som vid anställd rättegång emellan bönder alltid uppstår, icke får taga så djup rot eller

länge fortfara och alstra anledningar till flera tvister, ty merendels föranleder eljest en instämning många rättegångar samma parter emellan.

Uppllysning hörande till *Tabellen N:o 2.*

Den för uppsåt till tidelag dömda var Smedsson, 31 år gammal, *Westmanlands och Stora Kopparbergs Bergslager.* och kunde läsa samt ägde någorlunda christendomskunskap. Han hade flera gånger hållits misstänkt för samma brott och vid 21 års ålder afstraffats med spö för inbrottsstöld.

Upplysningar och Anmärkningar, af Under-Domstolarne i Städerna meddelade, hörande till *Tabellerne* N^{ro} 3 och 4.

Tabellen N:o 3. *Kämners Rätterne.*

Femtiofyra af de uti andra klassen och tvenne af de i tredje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. — Af de uti columnen för brott, som under första och andra klasserne sakna bestämd rubrik upptagne 19 personer, hvilka begått 21 brott, hafva 8 Soldater af Stadens MilitärCorps föröfvat 8 brott emot Krigslagarne; 4 personer äro dömda för innehavande af dyrkar; en person är dömd ensamt för inbrott; en sjöman är dömd för rymning från fartyg under utrikes sjöresa, en person är dömd för försök till våldtäkt; 2:ne minderårige gossar äro dömda att agas för försnillning af hittegods; en person är dömd för bodrägt; och en person, som trenne serskildta gånger vågrat underkasta sig den uppenbara kyrkoplikten, hvartill han för tredje resan stöld blifvit, jemte spöstraff, dömd, har, efter spöstraffets undergående, blifvit dömd och straffad första gången med åtta och andra gången med fjorton dagars fängelse vid vatten och bröd; men då han tredje gången fortfarit i samma vågran och ej kunnat förmås derifrån afstå, har Domstolen insändt sin ransakning till Kongl. HofRätten, och föreslagit, om icke denne person borde hållas å Corrections-Inrättningen till arbete, intill dess han frivilligt underkastade sig den ådömda uppenbara kyrkoplikten. Af de uti columnen för fylleri upptagne personer äro 2:ne ynglingar, den ene 19 och

N:o 1.
Stockholms
Stads.

den andre 24 år, dömd för 4:de resan fylleri. Af de uti columnen för tredje resan stöld antecknade, har en gosse om 16 års ålder blifvit sålunda sakfåll. Af de under året för första resan stöld sakfållde personer äro 17 stycken förut för första resan snatteri straffade. Då spö- och ris-straffet aldrig af Domstolen tillämpas vid andra tillfällena och på andre personer, än dem, som enligt Lag ovilkorligen äro hemfallne under denna från en råare tid sig härledande omilda bestraffning, synes som skulle det fasansfulla och afskräckande i denna bestraffning, som så sällan inträffar, i sin mån bidraga till minskning i antalet af itererade stöld, och kunna anses såsom orsak, hvarföre stöld 3:dje och 4:de resan så ytterst sällan förekomma. För öfrigt tyckes den uppenbara kyrkoplikten hafva på brottslingarnes känslor och föreställning någonting serdeles afskräckande, och vida öfvervågande sjelfva fruktan för det kroppsliga straffet; hvaraf den slutsats kunde dragas, att denna anstalt, såsom uti sig innebärande en kraft till den moraliska känslans upplifvande och verksamhet, icke utan den sorgfälligaste och skarpsinnigaste pröfning bör förkastas och upphöra.

N:o 2.
Stockholms
Norra För-
stads Vestra.

Fyra af de uti andra klassen sakfållde personer hafva tillhört annan Domsaga. Af de för brott uti första klassen sakfållde, har Bagaregesällen Wickström, som genom våldsamt behandling varit vållande till Bageri-arbetaren Røjholms död, efter hvad bestämdt blifvit upplyst, ej haft för afsigt att afhända Røjholm lifvet, utan endast af öfverilning och oriktig föreställning om Røjholms förmåga att tåla, för långt utsträckt den äga Røjholm för högsta grad af vårdslöshet, lättja och begifvenhet på starka drycker förtjent; Pigan Carlsdotter, som blifvit dömd till det lindrigare ansvar efter 16 Cap. MissgerningsBalken, har, så vidt utrönas kunnat, ej haft för afsigt att afhända det foster, hvarmed hon varit hafvande, lifvet, utan endast, se-

dan hon på Kongl. SerafimerOrdensLazarettet, der hon för sjuklig-
 het varit intagen, vid stolgång framföddt ofullgånget och, efter Låka-
 rens intyg, ej lefvande foster, döljt förhållandet, till dess fostret an-
 träffades. Motivet till minderåriga flickan Ahlfeldts mordbrandsförsök
 har varit okynne och begår att håmnas på ett folk, som bott i samma
 hus och varit i någon delo med hennes föräldrar. Denna sednare ha-
 de såsom minderårig gjort ringa framsteg i Christendomen, hvaremot
 Røjholm, 42 år gammal, så väl som Carlsdotter båda kunnat läsa i
 bok och erhållit undervisning i Christendomskunskapen. Af de i för-
 sta columnen upptagne sakfällde, hafva för brott, hvilka under första
 och andra klasserne sakna bestämda rubriker, blifvit dömda, för enkelt
 hor, två af man- och två af qvinnkøn, tillhörande Borgareklassen, tre
 för förnekande att undergå uppenbar kyrkoplikt samt de öfriga för
 inbrott, innehafvande af dyrk eller dubbla nycklar; och vill det synas,
 som förnekandet af ådömd uppenbar kyrkoplikt är i tilltagande, och
 hvartill orsaken torde böra förnämligast hämtas derifrån, att de dömd-
 de icke uppfatta den ursprungliga betydelsen af denna handling, att
 vara en bekräftelse på försoningen med Gud och Församlingen, utan
 anse den innefatta ett ytterligare straff, hvilka, sedan de undergått
 kroppsstraffet, de anse vara orättvist. Det har derföre också händt,
 att personer tre gånger varit för dylik förseelse lagförde och dervid
 förklarar, att de icke ernade genom någon slags bestraffning underka-
 sta sig kyrkoplikten. — Af de för stöld dömda hafva 17 personer för-
 ut varit straffade för snatteri. Undersökning har hos Råttan föreva-
 rit angående ett självmord, begånget af en till arbetsklassen hörande
 person, eller repslagare-lärningen Eklund, som genom hängning af-
 händt sig lifvet. Af undersökningen har blifvit nära nog till visshet
 utrönt, att Eklunds afsigt icke varit att afhända sig lifvet, utan att han
 af lättsinne och för att skrämma sina kamrater, hängt sig uti ett tåg

i repslagarebanan; men då kamraternes ankomst uteblifvit längre än han påräknat och genom oförsigtighet vid rånsnarans anbringande, kommit att sålunda tillsätta lifvet.

På grund af erfarenhet, hvars riktighet af Diarier och Protocol-ler bäst controlleras, uttalar Råttén den öfvertygelse, att brottens antal inom Hufvudstaden, åtminstone hvad Råttens domsområde deraf beträffar, är i tilltagande, synnerligen i afseende å tjufnader; och har Råttén trott sig finna anledningen till detta förhållande uti följande omständigheter:

1:o *Vanvårdad barnauppföstran*, hvilket hufvudsakligen inträffar på den lägsta eller arbetsklassen. Det hånder nemligen ej sällan, att Råttén, af de tilltalades uppgifter om sine lefnadsöden, erfar, huruledes ynglingar vid den åldern, då deras kropps- och själs-förmågenheter mest äro i behof af en andamålsenlig riktning, föra ett sysslolöst och kringstrykande lefnadssätt, utan all vård och tillsyn, ja ofta utan något stadigt hemvist, tillbringande i sådant fall långt in på sena hösten, nätterna i uthus och på vindar. Att sådant skall ofördelaktigt inverka på sedlighet och helsa är påtagligt.

2:o *Felaktig och skadlig fångvårds-anstalt*: Då, hvilket ofta hånder, i hvarje arrestrum på Castenhofshåktet måste förvaras 20 å 30 och ännu flere tilltalade personer, från den flere gånger straffade och således förhårdade brottslingen till det vilseförda och för första gången håktade barnet, utan att klassifikation af förbrytare kan, med nödig sorgfällighet, i anseende till det inskränkta utrymmet, iakttagas, är det naturligt, att håktet blir en plantskola för brott. Kåmnerns Råttén har ock af denna anledning följt den grundsats, att genast eller med möjligaste skyndsamhet från håktet skilja barn under femton år samt personer, tilltalade för mindre förbrytelser, såsom snatteri af några

skillningars värde med mera dylikt, om hvilkas håktande Polismyndigheten förordnat, äfven oansedt, att äga för barnet och penningböter för de andre sedermera kan komma att äga rum; och hyser Rätten den öfvertygelse att sorgfällig urskiljning och varsamhet vid de tilltalades håktande, äfven der detta kan inför Lagen försvaras, har ett icke obetydligt inflytande på brottens antal, synnerligast, då, som i Hufvudstaden är fallet, brottslingar af olika gradationer måste föras tillsammans, och der håktena äro ordentliga informationsställen för lasten. Det har nemligen blifvit utrönt, att föreläsningar af de äldre mera erfarne brottslingarne hållas för de yngre, med håktet förut obekante, i konsten att neka till angifvelsen, och att de sednare mången gång icke vågat följa sin böjelse, att bekänna sanningen, af fruktan för misshandling vid återkomsten till håktet. För att till grunden utrota detta onda af oberäkneliga följder, är af högsta vikt, dels att håkten finnas, som medgifva klassifikation, och dels att serskildt håkte finnes för Polisens arresterade, så att desse icke sammanblandas med dem, hvilka undergå ransakning vid Domstolarne.

3:o *Lättheten att från den i allt fall, i anseende till dess närbelägenhet intill hufvudstaden, ej gagneliga Corrections-inrättningen uttaga fångar.* Det är nu mera händelsen att, i hvar annat eller hvar tredje mål, den tilltalade är f. d. Correctionist, och det har under målens behandling visat sig, att Correctionister blifvit från Inrättningen uttagne af personer, som icke haft för afsigt eller behof, att begagna deras arbetsbiträde, utan gjort sig till försvarsgifvare stundom mot kontant betalning. I sammanhang hvarmed Rätten icke vill underlåta att nämna, det uttagandet från Correctionshuset och begagnande vid renhållnings-inrättningen af manspersoner synes inverka på brottens antal, och hvilket förhållande lätt låter förklara sig, då man besinnar, att de från Correctionshuset sålunda uttagne, med laster och

brott redan hemmastadde personer, i och för deras sysselsättning, åga tillfälle, att se sig om i husen och dymedelst förskaffa sig lokal-kännedom, som sedermera kommer väl till pass vid brottets föröfvande; och

4:o *Otillräckligt antal Polisbetjening och, med några undantag, föga duglighet hos det som finnes, och hvilket är en naturlig följd af otillräcklig aflöning.* För en stad med Stockholms vidsträckta omfång är det nu befintliga antal Polisbetjente alltför otillräckligt, att åndamålsenligt kunna verka och gagna. — Det är påtagligt, att lättheten att finna afnåmare till tjuvgodset och att förvandla detsamma i penningar, i betydlig mån bidrager till tjufnader. Försäljningen deraf bedrifves, efter hvad erfarenheten gifver vid handen, allmännast vid stadens hamnar till sjöfarande, på torg och andra allmänna platser samt i bondqvarter till personer från landsorterna. Polisbetjeningen patrullerar visserligen på dessa ställen, men den tid af dygnet, då trafiken är lifligast, eller förmiddagen och middagsstunden, är Polisbetjeningen sysselsatt i Kongl. Poliskammaren, hvadan all patrullering och tillsyn på förstberörde ställen är inställd. Om antalet deremot vore större, kunde hela dygnet om Polisbetjening vara att tillgå, der den bäst behöfves. Det har äfven visat sig att hela band af försvars- och sysslolösa personer af begge könen, hvilka öfvat tjufnader och sysselsatt sig med försäljning af tjuvgods, kunnat längre tider uppehålla sig på aflågsnare trakter af staden och drifva sitt ofog, hvilket icke gerna kunde åga rum, om Polisbetjeningen vore talrikare och bättre aflönad samt med detsamma mera efterhållen och kontrollerad.

N:o 3.
Stockholms
Norra För-
stads Östra.

Brott, för hvilka bestämda rubriker under 1:sta och 2:dra klassen saknats, hafva varit innehafvande af dyrk, hvarföre 5 personer blifvit sakfällde; vågran att undergå kyrkoplikt, för hvilken förbrytelse en person är vorden fälld till ansvar; inbrott i afsigt att stjäla, dersföre 3

personer äro dömda till bestraffning; samt bedrägeri med ett försilfradt koppärmynt, hvarom en person blifvit öfvertygad och fälld till ansvar. Af de för första resan stöld sakfällde personer, hafva 7 af män- och 4 af kvinnkönet förut undergått bestraffning för snatteri. Orsaken till de gröfre brottens tilltagande och det hos håktade och tilltalade personer befundne förökade sedeförderf, inom Råttens Domsområde, härrör, enligt Domstolens öfvertygelse, till hufvudsaklig del deraf, att, utom de anledningar Kåmnerns Råttan för år 1836 uppgifvit, från Corrections-Inrättningarne här i Stockholm en mängd moraliskt förderfvade personer uttagas, serdeles af Entreprenörerne för Allmänna renhållningen, hvärs hufvudstation är inom Råttens Domsaga belägen, och hvilka personer i allmänhet ofta icke utbegåras från Corrections-Inrättningarne för annat ändamål än den betalning i kontanta penningar de finna tillfälle att åt de uttagande utfåsta, hvadan inträffar, att correctionisterne, utan att till jemn och nyttig sysselsättning användas, genast efter det de blifvit i frihet försatte, vanligen föröfva nya förbrytelser samt ånyo uppfylla håktena, der de bland öfrige arresteranter, hvilka, i anseende till de allmänna fångelsernas närvarande trånga beskaffenhet och saknaden af ett högst behöfligt utrymme till serskildta förvaringsrum åt gröfre brottslingar, måste utan åtskillnad sammanhopas, och hvarest hela deras sysselsättning synes bestå uti ett ordentligt studium att undvika eller åtminstone så länge som möjligt fördröja Lagens näpst samt fortplanta sedeförderf och vanart.

För brott, som under 1:sta och 2:dra klassen sakna bestämd rubrik, hafva blifvit dömda: trenne manspersoner för innehåfvande af dyrkar; en mansperson för å sig gjord falsk bekännelse om stöld; en mansperson för emot annor gjord falsk angivelse, hvilken å heder och åra gått; tvenne manspersoner för enfaldt hor; sexton manspersoner för inbrottsstöld, hvaribland tvenne för andra resan sådan förbrytelse. Af

N:o 4.
Stockholms
Södra För-
stads.

de för stöld dömdes, hafva sex manspersoner och tvänne af qvinnkøn förut undergått bestraffning för snatteri. — Såsom bevis på inrotad vanart vid tidig ålder anföres, att en yngling, som vid 14½ års ålder redan 9 gånger blifvit för olofligt tillgrepp med ris agad, blifvit ansedd saker till tionde resan föröfvad enahanda förbrytelse, samt då fälld att såsom mogande man stånda tjufsrätt.

N:o 5.
Götheborg.

Nio af de uti 2:dra och två af de uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan jurisdiction. Af de sakfällde personer, för hvilkas begångna brott bestämda rubriker saknas, hafva tvenne blifvit dömdes, hvardera tvenne gånger, för vågran att undergå dem för stöld ålagd uppenbar kyrkoplikt; en individ för obestyrkt angivelse om stöld och den fjerde för åtskillige bedrägerier till det för bedräglige gäldenärer i ConcursLagen stadgade ansvar. Något bevisligt sjelfmord har väl icke ågt rum; men misstankar hafva i detta afseende föranledt ransakning, dels om en flicka, som, anställd å en väf-fabrik ljutit döden genom hängning, hvilket hon ansetts hafva sjelf i hufvudsvaghet gjort, och dels rörande ett ute å marken hittadt lik efter en mansperson, som korrt förut blifvit lössläppt från fästning, der han varit förvarad för begången stöld, utan att någon dödsorsak kunnat upptäckas. — Af de för stöld första gången sakfällde hafva 4 manspersoner och en af qvinnkøn förut varit straffade för snatteri. — De i kolumnen: "för stöld tredje gången och oftare" antecknade 3:ne brott äro föröfvade af en och samma individ, hvilken i sista tillfället, på 15:de året gammal, dömdes för 9:de resan olofligt tillgrepp, till aga. — Hvad angår inflytandet af de olika kroppsstraffen: vatten och bröd samt spö, i för-
ening med uppenbar kyrkoplikt, torde sådant blifva svårt att bestämma, så länge verkligt eller inbilladt behof, härledande från en vanvårdad uppfostran, derigenom den lägsta folkklassen, från barndomen

inöfivad i liderlighet och sysslolöshet, vid arbetsförfärd blir i saknad af husbonde, i förenig med den lust efter andras egendom, som är oskiljaktig från personer, hvilka, i brist af moralisk bildning, jemväl sakna rättskänsla, äro snart sagdt uteslutande orsaken till alla stölder, hvilkas inskränkning endast kan förväntas, sedan Uppfostringsanstalterne för de fattiges barn, hvilka af efterdömet i fädernehuset och hos anhörige vanligtvis icke inhämta annat än kännedom om hvarjehanda laster, vunnit ej blott den utsträckning, att alla der kunna erhålla undervisning, utan äfven den fullkomlighet, att någon moralisk bildning och nyttig sysselsättning bibringas barnen, så att desse icke, efter utanlexornes upprepande, helt och hållet lemnas åt själfvalde tidsfördrif. Med visshet torde dock kunna antagas, att spöstraffet och den uppenbara kyrkoplikten så undergräfvat ambitionen och känslan af eget värde, att någon förbättring hos den så bestraffade är sällsynt; men att fruktan för sådant straff kraftigt afhåller från brottets utföring, då, deremot den fattigare klassen, åtminstone under vintertiden, dervid arbetsförtjenst saknas, bär föga mer fruktan för fängelsestraff vid vatten och bröd, än för vistandet i sin egen bostad, hvarest de ofta plågas af hunger och köld, är lika visst, och det torde derföre vara vådligt att afskaffa spöstraffet samt den uppenbara kyrkoplikten, så länge den moraliska bildningen har den låga ståndpunkt, som ännu är allmän hos den lägre klassen människor.

Fyra af de uti andra klassen och femton af de uti den tredje sakfällde hafva stillofört annan Domsaga. Angående de sex uti Tabellen uppförde sjelfmorden hafva ransakningarne utredt: att tre manspersoner, hvaraf en Borgare, en Fabriksarbetare och en Gesäll, samt en Enka efter en Dräng, genom dränkning afhandt sig lifvet i sinnessvaghet och själsvårda, som uppkommit hos Borgaren af lidna pennin-

N:o 6.
Norrköping.

geförluster, hos Fabriksarbetaren och Gesällen af omåttligt förtårande af starka drycker, och hos Enkan af kroppslidande: att en Fabriksarbetare afhåndt sig lifvet genom hängning, åfven i sinnessvaghet, härledd både af begifvenhet på starka drycker och af bekymmer för framtida bergning; samt att en Klådesväfvare, utan känd orsak, dränkt sig. Af de för snatteri sakfällde personer hafva tvenne sedermera blifvit betrådade med stöld; och kan Domstolen icke undgå att yttra den öfvertygelse, att kyrkoplikten och spöstraffet, i stället att lända brottslingarne till varning för brottets förnyande, tvertom väcka förhårdelse och ägga till begående af brott. En gosse, endast 14 år, har 4 särskilda gånger blifvit dömd att för olofligt tillgrepp med ris agas.

N:o 7.
Gefle.

Åtta af 2:dra och tretton af 3:dje klassens brott äro begångna af personer från annan Domsaga. Den individ, som blifvit dömd för brott, de der under 1:sta och 2:dra klassen sakna bestämd rubrik, är densamme, som finnes upptagen i kolumnen för förargligt uppförande under Gudstjenst, emedan denne individ, jemte sistnämnde förbrytelse, åfven blifvit dömd för vågran att undergå uppenbar kyrkoplikt. Den i kolumnen för sjelfmord antecknade, var en kringvandrande Snickarlårling, 18 år gammal, hvilken 2:ne dagar efter det han, för första resan stöld, blifvit dömd till åtta dagars fängelse vid vatten och bröd samt uppenbar kyrkoplikt, hängde sig i arresten. Af de för första resan stöld dömda personer, hafva fyra män och en qvinna förut undergått bestraffning för snatteri. Erfarenheten har visat att spöstraffet och den uppenbara kyrkoplikten hos få af dem, som för tjufnadsbrott blifvit dömda, verkat till förbättring.

N:o 8.
Carlskrona.

Trenne af de uti 2:dra och och nio af de uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. Ingen, som för snatteri blifvit dömd, har derefter under årets lopp föröfvat olofligt tillgrepp af det belopp att tjufsrätt kommit ifråga, men deremot hafva

tvenne manspersoner och en qvinna blifvit dömde och straffade för andra resan snatteri. Den offentliga bestraffningen, kyrkoplikt samt spö och ris, nedsätter uti medborgerligt afseende ofördelaktigt den undergåendes värde, hvaraf, såsom icke sällan visat sig, att en gång ådraget förakt, svårigen kunnat afskuddas, hvilket således sammanlagdt med förlusten af medborgerligt förtroende och dermed förenad saknad af loflig utkomst, återledt till lastens och brottens bana; ty den vanfrejdade emottages ej gerna uti enskild tjenst, serdeles då den icke, med betyg om förbåttradt uppförande, ifrån någon korrektions- eller arbetsinrättning återgår.

Fyra af de uti 2:dra och lika många uti 3:dje klassen sakfällde hafva tillhört annan Domsaga. De tvenne för sjelfmord antecknade tillhörde Borgareklassen; och voro anledningarne till sjelfmorden hos den ene sinnesförvirring och hos den andre sorg öfver iråkad fattigdom. En Svarfvaregesäll har varit angifven för lasteligt tal emot Konungen, men åtalet, på Kongl. Maj:ts Nådiga befallning, nedlagdt. Bland de för fylleri dömde, är en qvinnsperson för 13:de, en för 7:de och en mansperson för 4:de resan. Af de för stöld sakfällde hade 3:ne manspersoner tillika begått inbrott.

N:o 9.
Upsala.

Tvenne af de för brott under 2:dra klassen sakfällde hafva tillhört annan Domsaga. Angående de i tabellen upptagne trenne sjelfmord hafva ransakningarne upplyst, att en lifstidsfånge, som genom hängning afhåndt sig lifvet, 44 år gammal, varit straffad trenne gånger för inbrottsstöld, samt kånd för begifvenhet på starka drycker och en högst oordentlig lefnad: att Vaktmästaren vid Korrektionsinrättningen, 52 år gammal, som med skarpladdad pistol skjutit sig, hade derförinnan en längre tid grubblat och visat nedslagenhet af bekymmer för sin framtida utkomst till hustru och fyra minderåriga barn, sedan han från sin innehafvande syssla blifvit uppsagd, men i öfrigt varit

N:o 10.
Malmö.

till lefvernet välfrejdad; att en Tobakfabriksmästare, 65 år gammal, efter att i omkring ett års tid före sin död hafva varit besvårad af ständigt sjuklighet samt dermed följaktig yrsel och svårmodighet, sjelfvilligt dränkt sig; han hade alltid gjort sig känd för en gudfruktig och ordentlig lefnad. En af de för första resan stöld sakfällde manspersoner hade förut varit straffad för tvenne gånger snatteri. Domstolens öfvertygelse är, att då, efter nu rådande allmänna begrepp, både spöstraff och uppenbar kyrkoplikt medföra offentlig skymf och vanära, ingen af delarne borde ifrågakomma för den, som första gången beträdes med stöld, på det att hopp om hans framtida möjliga förbättring icke måtte förstöras.

N:o 11.
Calmar.

Trenne af tredje klassens brott äro förordnade af personer från annan jurisdiction. En af de för stöld dömda, har förut undergått bestraffning för snatteri. På landsbygden, der större känsla af moraliskt värde råder hos allmänheten än hos lägre folkklassen i städerna, visar sig straffen af böter och fängelse vid vatten och bröd, jemte den uppenbara kyrkoplikten, ofta nog verkande, men högst sällan i städerna, der låtsinnighet, dagdrifveri och religionsförakt finna flere på ett ställe samlade anhängare, hvilka vanligtvis fästa sig vid hvarandra och förakta medmenniskors omdöme: hvaremot spöstraffet ännu kan anses vara öfverallt fruktadt; och har någon gång haft den verkan, att den som undergått det, afstått från vidare tillgrepp och återvändt till ett redligt handlingssätt. Nåst spöstraffet är dock den uppenbara kyrkoplikten mest verkande, men fängelse vid vatten och bröd anses, såsom straff, ringa; — och hafva aldrig slagsmålen inom samhället kunnat hämmas, förån de derföre ådömda böter förvandlats till motsvarande spöstraff, hvarigenom de sakfällde blifvit satta i nödvändighet att för tjena till böterna, hvilket de aldrig befattat sig med, då vatten och bröd ådömts.

Fyra af de uti 2:dra och tre af de uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. De anmärkte tvenne själsmorden hafva skedt i halfvudsvaghet, vållad som det synes hos den ene personen af bekymmer öfver framtida utkomst och hos den andre af samma orsak i förening med missbelåtenhet i äktenskapet.

N:o 12.

Wisby.

Åtta af de uti 2:dra och sjuttio af de uti 5:dje klassen sakfällde, deraf 49 för fylleri, hafva tillhört annan Domsaga. Af de för snatteri sakfällde individer, har en mansperson derefter blifvit för stöld straffad. Långt ifrån att den uppenbara kyrkoplikten och offentliga spöstraffets användande för stöld första gången lånder till förbättring, förhårdar det snarare brottslingen, som, efter att sålunda hafva blifvit offentligen skymfad, afsäger sig allt hopp att såsom en aktad medlem åter varda i samhället emottagen, förlorar mod och hog att på årligt sätt försörja sig, samt fortfar att stjäla, intill dess han slutligen försändes till allmänt fångelse, der han slutar sitt onyttiga lif.

N:o 13.

Westerås.

Ett af de uti 2:dra klassen uppförde brott har blifvit begånget af en individ från annan jurisdiction.

N:o 14.

Westervik.

Tvenne af 2:dra klassens brott äro begångne af personer från annan Domsaga. Den i kolumnen för brott, som saknar bestämd rubrik, upptagne, dömdes för fångspillning. Af de tvenne för stöld dömda manspersoner, har den ene förut undergått bestraffning för snatteri. Enligt Domstolens öfvertygelse, föra lindriga bestraffningar den felande till eftertänka och blygsel, eller ogillande af sin handling, hvar emot de svårare straffen förhårda och reta honom.

N:o 15.

Landskrona.

En af de för stöld första gången och åtta af de för fylleri dömda personer, hafva tillhört annan Domsaga. De uti kolumnen för sådana brott, som sakna bestämda rubriker, å tabellen uppförde tvenne fall, hafva varit ett brott emot 55 Kap. MissgerningsBalken och en fångspillningsförbrytelse. Det under loppet af året timade själsmord

N:o 16.

Nyköping.

har, enligt hvad ransakningen derom upplyser, hårrört af en hos sjelfmördaren, som tillhörde den bättre borgareklassen och var i högst goda omständigheter, under en mångårig sjuklighet småningom uppkommen och slutligen öfverhandtagande allmän missbelåtenhet med lifvet, under inflytande hvaraf han tidigt en morgon beredde sig tillfälle att obemärkt aflågsna sig från hemmet och dränka sig.

N:o 17. *Christianstad.* Trenne af de uti 2:dra klassen för brott sakfällde, äro begångne af personer från annan Domsaga.

N:o 18. *Carlshamn.* Tvenne af de uti 2:dra och tjugufyra af de uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan jurisdiction: Den i kolumnen för sjelfmord upptagne mansperson, som var arbetsdrång, hade, enligt hvad under ransakningen om hans dödssått blifvit utredt, sedan längre tid tillbaka varit mycket begifven på omåttligt förtårande af starka drycker, samt esomoflast yttrat ledsnad vid lifvet, hvilket han slutat, medelst intagande af förgift.

N:o 19. *Ystad.* Nio af de uti 2:dra och tretton af de uti 3:dje klassen sakfällde personer hafva varit från annan Domsaga. I afseende på de tvenne för sjelfmord antecknade personer, af hvilka den ene varit Stadsfiskal och den andre Borgare, innehålla ransakningarne, att de båda i sinnessvaghet afhåndt sig lifvet.

N:o 20. *Örebro.* Sju af de uti 2:dra och tretton af de uti 3:dje klassen för brott och förbrytelser sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. Den för sjelfmord upptagne, som var arbetskarl, afhånde sig lifvet medelst styng i halsen af en rakknif, under ett anfall af mjeltsjuka och huvudsvaghet, hvarförutan en Torpare från Långbro socken, efter omåttligt förtårande af starka drycker, aflidit af blodslag.

N:o 21. *Jönköping.* Åtta af de under 2:dra klassen och sjuttio af de under 3:dje klassen, deraf 40 för fylleri sakfällde, hafva tillhört annan Domsaga. Orsaken till det betydligt ökade antal brott emot föregående året, torde

väsentligast förefinnas i en mera skärpt uppmärksamhet hos åklagarmakten, men såsom bidragande omständighet bör anses den af höga priser på lifsförnödenheter härledda minskningen i arbetsförtjenst, hvaraf sysslolöshet och brist blifvit följderna. Dessa åter hafva föranlett ett oordentligt och utsväfvande lefnadssätt, hvilket oftast blifvit stimuleradt af den öfverhandtagande böjelsen för brännvin. Af de för tjufnadsbrott sakfällde, hafva tvenne individer af mankónet under samma år blifvit förut dömda och straffade för snatteri, den ena tvenne gånger; och har Domstolen, i afseende på kyrkopliktens verkan trott sig finna att, densamma, såsom juridiskt straff, hvartill den, sedan dess religiösa idé småningom försvunnit, i folkets opinion nu mera hänföres, icke motsvarar straffets ändamål, vare sig att förbättra eller att afskräcka från brott, ty kyrkoplikten medförer i opinionen en infamie, så att då individen åter upptages i Kyrkans sköte, uteslutes han snart sagdt från lifstiden från samhället.

Sexton af de under 2:dra klassen och sextiosju af de under den 3:dje klassen sakfällde individer, hvaribland fyratio för fylleri, hafva tillhört annan Domsaga.

N:o 22.
Linköping.

Trenne af de uti 2:dra och fyra af de uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva icke tillhört Domsagan. Det antecknade sjelfmordet begicks af en Bodbetjent, 19 år gammal; och har någon annan anledning dertill ej kunnat utrönas, ån fruktan för misshandling af sin fader, derföre att han i och för sitt mindre ordentliga uppförande blifvit af husbonden tillsagd att lemna tjensten. Den i kolumnen för brott saknande bestämd rubrik upptagne, är en nära 60 år gammal Handtverksgesäll, som blifvit dömd för hustjufnad.

N:o 23.
Lund.

Trenne af de uti 2:dra klassen och nio af de uti den 3:dje för brott och förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. Af de för stöld sakfällde hafva tvenne tillförene undergått bestraffning

N:o 24.
Carlstad.

för snatteri. Vatten- och brödstraffet för tjufnadsbrott är, der det allvarligt kan verkställas, visserligen ett kraftigt och till sin idé, serdeles lämpligt straff. Ensamt lär dock denna straffart aldrig afskräcka från tjufnader. Den sysslolöse kringdrifvande låttingen, (ty af sådana i allmänhet, föröfvas de flesta tjufnader,) som, efter öfverläggning och studerad plan, verkställer slika brott, och den icke mindre brottslige, vanligtvis mera listige och oåtkomlige gömmaren af tjufgodset, skulle otvifvelaktigt uppmuntras till en hittills ovanlig djerfhet, derest uti nu gällande öfriga straffbestämmelser för stöld, skulle tillkomma sådan ändring, att spöstraffet och kyrkoplikten totalt försvunne. Dessa straffs tillvarelse synes påkallad af nödvändighet för afhållande ifrån ifrågavarande brott, till hvilkas begående, flera olikartade samverkande måktiga driffjedar, under en viss lefnadsperiod, bidraga; — men om å ena sidan förhållandet är sådant, kan man å den andra icke neka, att det inflytande spöstraffet och den uppenbara kyrkoplikten haft på dem, hvilka för tjufnadsbrott blifvit dömda, är för de straffades framtid serdeles menligt. Det hör till sällsyntheters antal, att den som undergått sistnämde straff, låter sig deraf båttra. Han stämplas med utmärkt förakt af de icke fallne, undvikas gerna och lides för ingen del i något samqväm, hvaraf uppenbart skönjes obenågenhet att ursåga brottet. Hårigenom nödgas han uppfatta straffets svåraste sida, och i sin belågenhet tvingas svigta från möjligen tillåmnadt beträdande af båttringens våg, och ånyo falla. Omförnålte straffarter synas således på en gång vara ändamålsenliga att afskräcka från första beträdandet af brottslighetens bana, men derjemte hafva det egna förhållande med sig, att ovillkorligt nog, föranleda ytterligare brottslighets framkallande. Måhända skulle, derest förhållandet kan anses i allmänhet vara af antydde beskaffenhet till sina följder, lagstiftaren icke göra något stort offer,

offer, om spöstraffet och den uppenbara kyrkoplikten *för första resan* tjufnad upphörde, ehuru den närmaste följden möjligen skulle blifva tjufmålen's förökning.

Åtta af de under 2:dra och tvenne af de under 3:dje klassen sakfällde hafva tillhört annan Domsaga. Ransakningen rörande den för sjelfmord antecknade upplyser, att sjelfinördaren varit en i Taarps Socken af Åhs Hårad boende Torpare, hvilken den 30 Juni besökt en i staden hållen marknad. Emot aftonen samma dag hade han af tvenne, sedermera såsom vittnen afhörde handtverksgossar, blifvit sedd liggande vid brådden af den å, som förbiflyter staden, och sysselsatt att förtåra af ett stycke arsenik, som han hållit i handen. På vittnens föreställningar att härmed afstå och begifva sig hem, hade han svarat: "att hans graf redan blifvit baddad och att han icke vågade gå hem af fruktan för sin hustru, som vore ond på honom" —; men vidare upplysning om orsaken till sjelfinordet har icke kunnat vinnas. Ifrågavarande Torpare, hvilken samma afton infördes å stadens Lazarett, afled derstädes, efter några timmar, till följe af den arsenik han förtårt. Antalet af fyllerimålen utgör hälften mindre än förlidna året.

N:o 25.
Bords.

Tvenne af de uti 2:dra och tjugufem af de uti 3:dje klassen sakfällde hafva tillhört annan Domsaga.

N:o 26.
Warberg.

Tvenne af de uti 2:dra och sex af de uti 3:dje klassen för brott och förbrytelser sakfällda personer hafva tillhört annan Domsaga. Af de för stöld dömda har en tillförene undergått bestraffning för snatteri.

N:o 28.
Christinehamn.

Trettio af 3:dje klassens förbrytelser äro begångne af personer från annan Domsaga.

N:o 29.
Halmstad.

Tvenne af de uti 2:dra och tjugusex af de uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. Den i kolumnen för

N:o 30.
Helsingborg.

brott, saknande bestämd rubrik upptagne, har blifvit dömd för snatteri från husbonde.

N:o 31. *Wenersborg.* Trenne af de uti 2:dra och trettiotre af de uti 3:dje klassen sakfällde hafva tillhört annan jurisdiction. De två brott, som saknat bestämda rubriker, hafva bestått deri, att en gaturåktare blifvit för försummelse dömd tjensten förlustig, och att Fångvaktmästaren vid Låns-håktet ådömts ansvar för oriktigt verkställd afstraffning. Spöstraffet och den uppenbara kyrkoplikten synes i allmänhet verka mest afskräckande från begäendet af tjufnadsbrott; hvaremot vatten- och bröd-straffet af de tilltalade vanligen emotses utan synnerlig fruktan, dertill anledningen måhända kan igenfinnas i den förhoppning hos brottslingen, att sistnämnde straff ofta ej verkställas med den strånghet, som vederbör. Af de för fylleri tilltalade hafva blifvit dömd: en för 11:te, en för 10:de och en för 4:de resan.

N:o 32. Den för stöld första gången sakfällde så väl som trettiotvå af de för 3:dje klassens förbrytelse dömda personer hafva tillhört annan Domsaga.

Tabellen N:o 4. Rådhus-Rätterne.

Af de under högre rätt vådjade målen, till antalet 133, hafva 41 varit sådane, som genom vad ifrån KåmnensRätterne till Rådhus-Rätten inkommit. Af de under summa appellabilis afdömda 80 målen hafva 78 genom vad till RådhusRätten inkommit.

N:o 1.
Stockholm.

Tvenne af de under 2:dra och ellofva af de under 3:dje klassen för brott sakfällde individer hafva tillhört annan jurisdiction.

N:o 2.
Södertelje.

Femton af de för brott under 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan jurisdiction. Den i kolumnen för brott, saknande bestämd rubrik upptagne, har varit en å landet bosatt Båtsman, hvilken öfvat bedräglig handel, samt derföre förklarats saker att ståndas tjufrått.

N:o 3.
Norrtelje.

Sex af 3:dje klassens brott åro begångne af personer från annan jurisdiction.

N:o 4.
Waxholm.

Fyra af 3:dje klassens brott hafva blifvit begångne af individer från annan Domsaga.

N:o 5.
Öregrund.

Åtta af de för brott under 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. I afseende på de tvenne i 2:dra klassen upptagne brottmål anmärkes, dels att den misshandling en moder lidit af sin son, skett i fylleri, och haft sitt ursprung från den i hög grad vårdslösade uppfostran, modren, ehuru af bättre härkomst, gifvit sonen; dels ock att den för första resan stöld sakfällde förut icke, så vidt känt varit, undergått bestraffning för snatteri. Utom det att den särdeles för kringliggande landsbygd förderfliga Söndagshandeln, numera upphört, har den förlidet år gjorda framställning om öfverflödet af näringsställen haft den önskade påföljd, att Konungens Befallningshafvande i Lånet, efter vederbörandes hörande, förordnat, det så väl likörkammaren, som tvenne af stadens krogar, skola, efter nuvarande

N:o 6.
Östhammar.

innehafvares afgång, indragas och icke vidare åt annan person upplåtas.

Det stora antalet skuldfordringsmål, mer än tredubbelt öfverskjutande för år 1836, är snarare att härleda från en tillfällig penningeförlågenhet, än någon i allmänhet aftagande vålmåga inom samlålltet.

N:o 7.
Sigtuna.

Tvenne af de under 2:dra och tretton af de under 3:dje klassen för brott upptagne individer hafva tillhört annan Domsaga. Brottmålens antal är betydligt mycket större än förlidne årets, men orsaken till olikheten det ena året mot ett annat, är ofta tillfällig och måste, så snart brotten icke äro af den grofva beskaffenhet, att de icke gerna kunna lemnas obeifrade, till större delen sökas hos den allmänna Åklagaren, hvars skicklighet, nit och redlighet, å ena sidan, eller okunnighet, liknöjdhet och medgörlighet å den andra, äro lika många på åtalens antal inflytande omständigheter.

N:o 9.
Enköping.

En af de under 2:dra och aderton af de under 3:dje klassen upptagne för brott sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga.

N:o 10.
Nyköping.

Den i kolumnen "mord och dråp" upptagne var en Hattinakarelärning om 20 år, hvilken, jemte några andra af hans bekanta, en natt i Julii månad, aflågsnat sig ifrån deras hemvist för att anskaffa löl att begagnas vid firande af namnsdag följande dagen; utkomne på gatan möttes de af tvenne manspersoner, af hvilka den ene, ehuru icke bekant med någon i sällskapet, fattade uti en i sällskapet varande qvinna och derefter tilldelade omförmålde lärning en kindpust samt höll honom fast vid en vägg, hvarefter de med hvarandra kommo i handgemång, samt lärningen, sedan det lyckats honom att skilja sig ifrån den anfallande, skyndat till en i sitt sällskap, hvilken för den tillåmnade löftågten medfört en större knif, och tillagnat sig densamma, samt dermed i uppsåt att hämnas förenämnde oförrätt, tilldelat den anfallande, den han skyndat efter och upplunnit, tre åt hufvudet riktade slag med

den svåra påföljd, att denne vid sista slaget fallit omkull och befunnits liflös. Ringaste anledning dertill, att desse personer förut burit hat till hvarandra, har icke förekommit; hvaremot detta dråp, enligt hvad ransakningen föranleder, endast blef en följd af ögonblicklig vrede och öfverilning, hvartill första orsaken var den dödades låtsinnighet. Den sakfällde ågde försvarlig christendomskunskap.

Åtta af de för brott uti 3:dje klassen upptagne individer hafva tillhört annan Domsaga. N:o 11.
Trosa.

Den för sjelfmord antecknade person var Kakelugnsmakaregesäll, N:o 12.
som, medelst skott, afhände sig lifvet; hans alltid dystra och lättörda sinnesstämning är enda kända orsaken till företaget.

Trenne af de uti 2:dra och fem af de i 3:dje klassen för brott upptagne personer hafva tillhört annan Domsaga. Den i kolumnen för brott, saknande bestämd rubrik, upptagne, har blifvit dömd, N:o 13.
för det han, under rusig sinnesförfattning, våldfört sig emot brandvakten. *Strengnäs.*

Tvenne af de under 2:dra och sexton af de under 3:dje klassen för brott och förbrytelser upptagne personer hafva tillhört annan jurisdiction. N:o 14.
Sjelfmördaren tillhörde Borgareståndet, och orsaken till mordet förtviflans, uppkommen genom omåttligt förtårande af starka drycker. *Eskilstuna.*

Fem af de för brott under 2:dra klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. N:o 17.
Örebro.

Den för snatteri sakfällde tillhörde annan Domsaga, så väl som tjugutre af de för förbrytelser i 3:dje klassen upptagne personer. Den N:o 19.
för första resan stöld sakfällde hade förut lidit straff för snatteri. På *Åskersund.*
den för tredje resan stöld sakfällde syntes vatten- och bröd- samt spöstraffet hafva verkat föga eller intet till förbättring, ty inom trenne månader blef han dömd för alla tre resorne, och tredje gången stal han tvenne dagar efter det han undergått spöstraff och kyrkoplikt för an-

dra resan. Det enda korrigerande straff för honom och hans likar vore utan tvifvel straffarbete.

N:o 20. Tjugusju af de under 3:dje klassen för förbry öser sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga.
Lindesberg.

Den för stöld tredje gången sakfällde, så väl som tio af de för förbrytelser under 3:dje klassen upptagne individer, hafva tillhört annan Domsaga.

N:o 23. Åtta af de under 2:dra och trettionio af de under 3:dje klassen för brott och förbrytelser sakfällde hafva tillhört annan Domsaga.
Philipstad.

N:o 24. Tvenne förfalskningsbrott hafva blifvit begångne af personer från annan Domsaga.
Westerås.

N:o 26. Trettio af de för förbrytelser under 3:dje klassen sakfällde hafva tillhört annan jurisdiction. Den för sjelfmord antecknade qvinsperson intog arsenik, i följd af en längre tids svårmodighet.

N:o 27. Fem af de för brott under 2:dra klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. En af de för första resan stöld dömde manspersoner hade tillföre undergått bestraffning för snatteri, och har straffet på denne så mycket mindre medfört någon verkan, som han, ehuru ännu icke 20 år, numera jemväl blifvit straffad för andra resan stöld; af de för första resan stöld stadgade straffbestämmelser är dock kyrkoplikten den enda, för hvilken brottslingen hyser verklig fruktan.

N:o 28. Sju af de nti 2:dra och tjuguen af de uti 3:dje klassen för brott sakfällde hafva tillhört annan jurisdiction. Af de för stöld sakfällde hafva tvenne förut undergått bestraffning för snatteri. Likasom å ena sidan kan sågas, att straff af vatten och bröd, sådant det vanligen tillämpas, är otillräckligt att afhålla från tjufnadsbrott, lärar å andra sidan kunna antagas, att uppenbar kyrkoplikt, så väl som spöstraff, ehuru visserligen att betrakta som medel emot brott eller afhållande der-

ifrån, så vidt följderna af brottet eller bestraffningen detsföre kan förmodas att komma hos förbrytaren i något slags öfvervågande, — en gång undergånet, icke tjänar till förbättring, utan snarare föranleder till ytterligare brott af samma person, som då anser sig icke mera hafva något att förlora.

Tvenne af de för 3:dje klassens förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. N:o 29.
Hedemora.

Den för andra resan stöld sakfällde, så väl som trenne af de för förbrytelser under 3:dje klassen fällde personer hafva tillhört annan Domsaga. N:o 30.
Säther.

En qvinna har under rusigt tillstånd burit hand å sin moder. Den uti kolumnen för brott, som saknar bestämd rubrik, upptagne, har blifvit dömd såsom bedräglig gäldenär. At de för första resan stöld straffade, hade en yngling om 15 års ålder tvenne gånger tillförene, såsom öfvermaga, för olofliga tillgrepp blifvit straffad med ris. Kroppsstraff, så väl som den uppenbara kyrkoplikten åga, efter hvad de sednare årens erfarenhet gifvit vid handen, såsom förbättring, föga inflytande, enär det ofta håndt, att personer, genast efter det de undergått nämnde straff och ur hånke lösgifvits, ånyo blifvit med tillgrepp beträdde. N:o 31.
Cefle.

Fem af de under 2:dra och lika många af de under 3:dje klassen för brott och förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. Ingen af de fyra för stöld dömda personer har tillförene undergått bestraffning för snatteri. Ehuru kyrkoplikten, tillika med kroppsstraffet, ofta icke förmått förbättra, är den likväl; sådeles den uppenbara, såsom utgörande en offentlig akt, i sin måtto alltid gagnelig, att den hos åskådaren väcker en stark afskräckelse för lasten. N:o 32.
Söderhamn.

Fem af de uti 2:dra och ellofva af de uti 3:dje klassen för brott och förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan jurisdiction. N:o 33.
Hudiksvall.

Af de för första resan stöld sakfällde har ingen tillförene undergått bestraffning för snatteri.

N:o 34.

Mernösand.

Fyra af de uti 2:dra och femtiotre af de uti 3:dje klassen för brott och förbrytelser dömde personer hafva varit från annan Domsaga. Sjelfmördaren var i lifstiden Fabriksarbetare och känd såsom älskare af starka drycker, hvaraf han, särdeles mot slutet af sin lefnad, dagligen förtärde en betydlig quantitet. Detta lefnadssätt alstrade småningom oro och svärmodighet, som slutligen tog öfverhand, derunder sjelfmordet verkställdes, medelst strupens afskärande.

N:o 35.

Mundsvall.

Fem af de uti 2:dra och trettiosex af de uti 3:dje klassen för brott och förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. Det uti 1:sta klassen upptagna af tvenne qvinnspersoner begångna brott har bestått deruti, att de från en hafvande ogift qvinna hulptit att fördrifva hennes foster, hvarmed sålunda tillgått, att bemålde qvinnas moder, en piga vid 59 års ålder, anlitat en kringvandrande och med qvacksalveri sig befattande, 31 år gammal, ogift qvinnsperson, om fostrets fördrifvande, hvilken kringvandrande qvinnsperson, som korrt tid förut med tvenne egna oäkta barn, från Roslagen, ankommit till orten, hade af lättsinnighet och med beräkning på betalning, utan betänkande, åtagit sig verkställigheten af denna brottsliga handling, och genast derefter, i samråd med så väl den hafvande flickan, som hennes moder, gjort flere försök med lindrigare medel, till fostrets fördrifvande; men då desse försök icke medfört åsyftad verkan, förskaffat sig arsenik, hvaraf hon tvenne särskildta gånger gifvit den hafvande flickan in, och hvaraf följdén blef, att ej allenast fostret, utan ock att modren tvenne dagar derefter tillsatte lifvet. Den ena af de sakfällde hade någorlunda och den andra försvarlig christendoms-kunskap. Af de för stöld sakfällde har icke någon tillförene varit det för snatteri. Om

det

det ock bõr medgifvas, att spõsstraffet, en gång verkståldt, i anseende till nesligheten deraf, icke utgõr något verkligt medel till en sålunda straffad persons förbåttring, måste det dock antagas, att fruktan för sådant straff, så vål som den uppenbara kyrkoplikten, afhåller från stöld; der icke finnes en större benågenhet för brott, ån att den af fruktan för straffpåföljd kan håmmas; hvaremot vatten- och brõdstraffet i och för sig sjelf synes fåga verksamt.

Tvenne af de uti 2:dra och tjugutre af de uti 3:dje klassen för brott och förbrytelser sakfållde personer hafva tillhõrt annan Domsaga. En af dem, som blifvit för fylleri sakfållde, år dõmd för fjerde resan sådan last.

N:o 36.
Umeå.

Tvenne af de uti 2:dra och nio af de uti 3:dje klassen för brott och förbrytelser sakfållde personer hafva varit från anuan Domsaga. Af de för stöld sakfållde har en qvinnserson, Lappska till nationen, tvenne gånger förut varit straffad för snatteri.

N:o 37.
Piteå.

Den för andra resan stöld dõmde manspersonen, så vål som åtta af de för förbrytelser under 3:dje klassen sakfållde individer, hafva tillhõrt annan jurisdiction. Brottmålen hafva vål under de tvenne sednare åren i allmänhet tilltagit, men detta kan icke anses vara en följd af minskad sedlighet hos stadens innevånare, hvilka, med få undantag, föra ett ordentligt och sedigt lefverne, utan år orsaken till ökade brottmålen, som hufvudsakligen angått slagsmål och oljud å allmänna platser, att igenfinna i det större tillopp af främmande arbets- och sjõfolk, som, sårdeles sommartiden, intråffat. Skuldfordringsmålen deremot hafva de sednare åren förminskats, dertill orsaken får sökas i den större arbetsfõrtjenst, som genom skeppsbyggeri och ökad rörelse i öfrigt, numera år beredt åt arbetande klassen

N:o 38.
Luleå.

N:o 39. En af de för förfalskningsbrott sakfällde samt tre af de för för-
Linköping. brytelser i 3:dje klassen dömde hafva tillhört annan Domsaga. Den
för tredje resan stöld dömde har icke tillförene undergått bestraffning
för snatteri.

N:o 40. Tvenne af 3:dje klassens förbrytelser äro begångne af personer
Norrköping. från annan Domsaga.

N:o 41. Tvenne af de under 2:dra och fjorton af de under 3:dje klassen
Söderköping. för förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga.

N:o 42. Fyra af de under 2:dra och tio af de under 3:dje klassen för
Wadstena. brott och förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga.
Trenne personer, som förut undergått bestraffning för snatteri, hafva
under året med stöld blifvit betrådade. En flicka vid 19 års ålder har
under året blifvit dömd för första resan snatteri samt första och andra re-
sorne stöld. Den offentliga kyrkoplikten, som egentligen skulle utgöra
en försoning med församlingen, betraktas dock nu såsom brottets svår-
aste påföljd, och en vanårande stämpel för den brottslige. Den vacker
snarare, under sådana åsigter, förhårdelse än förbåttring hos brotts-
lingen, hvarigenom den ingalunda afskråcker från iteration af brottet.
Nåstan samma verkan i sina följder medför ock spöstraffet. Den en
gång vid pålen afsträffade tjuften har icke något att för framtiden för-
lora, så tänker åtminstone mängden; och torde närvarande förhållan-
den således kräfva afskaffande af spöstraffet, åtminstone för oqualifice-
rad stöld; hvaremot fångelse vid vatten och bröd åtminstone är så
mycket ändamålsenligare än spöstraffet, att fångelsestraffet träffar alla
lika den fattige och rike, den i kroppsbyggnad klene eller starke in-
dividen.

N:o 43. Fem af de för brott i 2:dra klassen sakfällde individer hafva till-
Skenninge. hört annan Domsaga.

Fyra af de under 2:dra och tio af de under 3:dje klassen för brott och förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. N:o 45.
Ekesjö.
 Af de för stöld straffade har en tillförene lidit straff för snatteri. Att kyrkoplikten, sedan den, ifrån att vara en försoning med församlingen, numera allmänt anses såsom en vanårande bestraffning, möjligen är afskräckande från brott, kan väl icke bestridas; men att den, som en gång undergått densamma, anses nåra nog mera vanfråjdad än en årelös dömd, är otvifvelaktigt, och följderna deraf en fortsatt brottslighet; samma verkan synes spöstraffet medföra, hvaremot fångelse vid vatten och bröd, i synnerhet på kortare tid, för en brottsling af den fattigare samhällsklassen, fruktas alltför litet, helst flerfaldiga utvägar låra begagnas att mildra detsamma.

Tjugutvå af de för förbrytelser i 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. N:o 46.
Grenna.

En af de för första resan stöld dömd, så väl som trettio af de för förbrytelser uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. Den i kolumnen för sjelfmord upptagna qvinna var en 55 års gammal Borgarehustru. Dagarne förut och samma dag mordet begicks, hade hon befunnits dyster och tankfull samt visat sinnesoro. N:o 47.
Wexjö.

Fyra af de uti 2:dra och tio af de uti 3:dje klassen för brott sakfällde hafva tillhört annan Domsaga. N:o 48.
Calmar.

Sjutton af de för förbrytelser i 3:dje klassen sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. N:o 50.
Wimmerby.

En af de för brott uti 2:dra och fyra af de för 3:dje klassens förbrytelser sakfällde personer hafva varit från annan Domsaga. N:o 51.
Halmstad.

Tre af de för brott uti 2:dra och nitton af de för 3:dje klassens förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. Den för sjelfmord antecknade var i listiden Handelsbetjent. Mordet verkställt N:o 53.
Falkenberg.

des medelst intagande af arsenik och under sinnesoro, troligen förorsakad af obesvarad kärlek.

N:o 54. Ett af 2:dra och ett af 3:dje klassens brott äro begångne af personer från annan Domsaga.
Warberg.

N:o 55. Den för första resan stöld sakfällde, hvilken 2:ne särskilda gånger förut undergått bestraffning för snatteri, sextioåtta af de sjuttiotvå för fylleri dömd samt sju af öfrige för 3:dje klassens förbrytelser fällde personer hafva tillhört annan Domsaga. Orsaken till det förökade antal förbrytelser uti 3:dje klassen kan endast sökas i den omständigheten, att en förut anställd, flere år af sjukdom besvärad Stadsfiskal i början af året affidit och blifvit i tjensten efterträdd af en man, som med ovanligt nit och noggrannhet sitt åklagarekall fullgjort.

N:o 56. Fem af de för brott uti 2:dra klassen sakfällde hafva tillhört annan Domsaga. Öfverlastad af starka drycker hade en Murarelärning i vredesmod slagit sin fader. Ransakningen innefattade fadrens yttrande, att sonen förut uppfört sig stilla och beskedligt, och att fadren ville härleda våldsamheten från det tillstånd, hvaruti sonen af dryckenskap för tillfället befanns. Enligt prestbevis ägde den sakfällde försvarlig christendomskunskap och hade blifvit admitterad till den Heliga Nattvarden. Den i kolumnen för sådane brott, som sakna bestämd rubrik, upptagne förbrytelse, var en tjenstemans tillgrepp och förskingring af Kro- nans och Stadens samt andra allmänna, jemte enskildtas medel, till belopp af 866 R:dr 35 sk. 11 r:st. B:ko, dem han i och för tjensten till redovisning emottagit.

Den skillnad, som förefinnes emellan antal konkurser, 91, och summa Cessionanter 79, har uppkommit deraf, att i det förra ingå, dels 11 års-ståmningsmål och dels 2:ne konkurser, en äldre och en sednare, hvaruti gäldenären varit en och samma person.

Alla af de för brott uti 2:dra samt tretton af de för 3:dje klassens förbrytelser hafva tillhört annan Domsaga.

N:o 57.
Kongelf.

Den för förfalskningsbrott dömd, så vål som sex af de för förbrytelser i 5:dje klassen dömda personer, hafva tillhört annan Domsaga.

N:o 58.
Marstrand.

Sextiotre af de för förbrytelser i 5:dje klassen sakfällde hafva tillhört annan Domsaga. Den för sjelfmord antecknade var en piga af ett svärmiskt lynne, uppjagadt genom romanläsning. Några månader före mordgerningen hade hon isynnerhet varit ojemn till lynnet och svårmodig, hvilket understundom orsakade konvulsiva utbrott. En kärlekshandel hade gifvit ökad nåring åt hennes brusande kånslösvall, och farhåga lårer hos henne uppstått om obehagliga följder af det förtroliga umgänge, som hon skall plågat med sin ålskare; hvarföre fruktan för vanära synes hafva bestånit henne att intaga arsenik. Vid obduktionen utröntes, att hon icke varit hafvande. Hårförutan har en 59 års gammal lös qvinns person, hvilken varit begifven på brännvin, i rusigt tillstånd aflidit.

N:o 59.
Uddervalla.

Fjorton af de uti 3:dje klassen för förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. Den ende person, som för brott uti 2:dra klassen blifvit sakfälld, har inom trenne månader undergått bestraffning för första och andra resan stöld. Han har varit från annan Domsaga. De tvenne sjelfmorden äro begångne, *det ena* af en ung Handelsbetjent, hvilken gjort sig fördelaktigt känd, men föll under sista lefnadsåret i ett myälsjukt lynne, så att han, som, så vidt af ransakningen kunnat utrönas, grubblade öfver felslagen förhoppning i ett frieri, och äfven i hans tanka mörka utsigter för framtiden. Redan ett par gånger förut hade han sökt afhända sig lifvet. Sjelfmordet begicks slutligen med framgång, vid ett tillfälle då han, midt under sysselsättning i saluboden, gick från sin kamrat in i ett sidorum, der han;

N:o 60.
Strömstad.

ehuru flere personer, utan att kunna ana hans företag, befunno sig der i samtal, i största hast och utan att förut hvarken till dem eller kamraten då yttra något om sin sinneastämning eller dylikt, — nedtog från väggen en liten laddad dubbelbössa, hvarmed han genast begaf sig ut genom saluboden in uti en packbod nästintill och aflossade skottet i munnen, så att begge kulorna gingo ut genom hufvudskålen och fastnade i taket; det andra af en militär (Artilleri-officer) känd såsom bildad och skicklig i sitt yrke, 36 år gammal. Ett i allmänhet svärmodigt lynne, i förening med en fix idé, att han varit besvårad af en obotlig sjukdom, synes efter ransakningens föranledande (dervid dock ådaga-lagts, att hans fruktan för den som obotlig ansedda krämpan varit utan grund) hafva bestämt honom för det verkställda beslutet, att sjelf förkorta sitt lif, hvilket skett på det sätt, att han uppskurit pulsådror med flere ställen å armarne, medelst rakknif, under det han låg, som vanligt, i sin säng afklädd.

N:o 61. *Wenersborg.* Ett brott och sex förbrytelser äro begångne af sju individer, hvilka varit från annan Domsaga. En qvinna är sakfälld för det hon under fylleri ofredat sin moder, medelst skuffning.

N:o 62. *Amål.* Den ende i 2:dra klassen sakfällde samt sjuttio af de uti 3:dje klassen för förbrytelser fällde personer hafva varit från annan Domsaga.

N:o 63. *Alingsås.* Trenne af de under 2:dra och tjugotre af de under 3:dje klassen för brott och förbrytelser sakfällde personer hafva tillhört annan jurisdiction. Ransakningen angående det antecknade sjelfmordet har uppdagat, att sjelfmörderskan, en piga, men af adelig härkomst, i saknad af tjenst, derunder med sitt oäkta 4-åriga barn iråkat en ytterlig tryckande nöd, den hon dock omsorgsfullt fördolt. För att stilla stundens hunger och behof, hade hon, som ej varit illa känd, från den enkla, hos hvilken hon bodde, tillgripit några kakor bröd; och sö-

rebråelsen härfdre samt hotelse att för tillgreppet blifva lagförd, i för-
 ening med den hafvande belågenhet, hvari hon befanns, och hvaröfver
 hon ofta bittert klagade under utlåtelse, att "döden af henne måste sökas
 i sjön, för att lindra de jordiska qvalen," verkade hos henne den full-
 bordade föresatsen att genom dränkning afhända sig lifvet.

En och samma qvinna från annan Domsaga hade föröfvat både
 förfalskningsbrott och första resan stöld.

N:o 64.
Borås.

Tvenne af de för första resan stöld sakfällde samt nio af de för
 3:dje klassens förbrytelser fällde personer hafva tillhört annan Domsaga.

N:o 65.
Ulricehamn.

Åtta af de för brott under 2:dra klassen sakfällde individer haf-
 va tillhört annan Domsaga.

N:o 66.
Maricæstad.

Fem af de för brott under 2:dra klassen samt aderton af de för
 3:dje klassens förbrytelser sakfällde individer hafva tillhört annan juris-
 diction. Den offentliga kyrkoplikten, ursprungligen vidtagen i ändamål
 att tillrättavisa brottslingens religionsbegrepp eller inre motiver för hans
 handlingssätt, men ej att i andra följder menligt inverka på hans yt-
 tre förhållanden, har redan länge, i allmänna opinionen, ansetts för
 och jemvål i författningar blifvit förklarad vara en del, ofta den vå-
 sendtligaste, af brottslingens bestraffning. Betraktad antingen såsom
 moralisk korrektionsåtgärd eller såsom annan strafflidelse, förfelar den
 emellertid ej allenast sitt systemål, utan till och med, ej sällan, mot-
 verkar det; ty brottslingen, troende det han lika väl genom egen ån-
 ger och ensliga böner kan bereda sig samma hugsvalelse, som honom
 tilldelas i kyrkoplikten, föreställer sig denna religiösa behandling egent-
 ligen vara ett mera allmänt eller offentligt kungörande af hans oger-
 ning, och emottager följaktligen aflösningen med liknöjdhet, utan hjer-
 tats förbåttring, snarare med förhårdelse, i känsla att sista kvarlefvan
 af hans heder då blifvit medtagen, hvarefter han, förmenande sig ej
 hafva något mera att i det hånseendet förlora, så mycket förr återbe-

N:o 67.
Lidköping.

tråder lasternas stråt, som det nesliga straffet han undergått, utestån-
ger honom både från umgänge med välfrejdade menniskor och från de
fleste öfrige samfundsförmoner. Det vore derföre önskligt, om den of-
fentliga kyrkoplikten kunde afskaffas emot införandet af något annat
lämpligare tillrättavisningssätt. För mera än ett hundra år tillbaka
har vår Lagstiftning medgifvit brottslingens afstraffande med vatten och
bröd, "der Domaren pröfvade hans välfärd och heder genom annan
kroppspålit spillas."

N:o 68.
Skara.

Fem af de för brott uti 2:dra klassen sakfällde individer hafva
tillhört annan Domsaga. Ehuru ett emot år 1836 fördubbladt antal af
tjufnads- och snatteribrott under året förekommit till behandling, må
sådant likväl ej antagas hafva en orsak uti något ökad allmännare se-
deförderf eller tjufnadsbegär, emedan de fleste anmärkte stölderna för-
öfvats under de flere årliga marknaderne af personer från landsbygden.

N:o 69.
Skofde.

Ellofva af de för förbrytelser under 3:dje klassen sakfällde individer
hafva tillhört annan jurisdiction. Emot de tvenne för emot dem angif-
vet dråp, under framtiden ställde personer, hafva så besvärande om-
ståndigheter om deras brottslighet förekommit, att Kongl. Göta Hof-
Rätt deraf hämtat anledning i underdånighet hemställa, om bemålte
personers insättande på bekännelse, derå Kongl. Maj:t dock icke be-
hagat lemna Nådigt afseende.

N:o 70.
Hjo.

Den för snatteri dömd, så vål som sexton af de under 3:dje
klassen sakfällde personer hafva varit från annan Domsaga. Den an-
märkte sjelfmördaren, som antagit tjenst inom staden, sedan han ut-
tjent sin kapitulation vid Pionniercorpsen å Carlsborg, hade så vål vid
nämnde corps, som under sitt vistande i staden, gjort sig känd för en
stilla och from vandel; och någon annan anledning till sjelfmordet har
icke kunnat uppdagas, än att han stundom varit besvårad af mjältsjuka.

En

En qvinsperson, som en gång lidit straff för stöld, hade vid början af året öppnat en sin slågting tillhörande så kallad potatesgraf, och der-
ur tillgripit en bördad potåter, dermed hon under natten skolat begifva
sig hem, men i anseende till intagen förtåring af brännvin i förening med
köldens åverkan omkullfallit å allmän landsvåg invid staden, der hon
påföljde morgon fanns liggande död.

Tvenne af de uti 2:dra klassen upptagne brott samt trettiosex af
fylleriförseelser äro begångne af personer från annan Domsaga.

N:o 71.
Falköping.

Tolf af de under 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört
annan jurisdiction. De i förteckningen upptagne tvenne mord äro be-
gångne af korrektionister å härvarande korrektionsinrättning; eller det
ena af korrektionisten Rundqvist å dess sängkamrat, på det sätt, att
han af hos sig uppkommet hämbegår för det den mördade skall sökt
leda misstanken på Rundqvist, att hafva tillgripit en någon annan kor-
rektionist tillhörig knif, och derigenom beröfva honom kamraters för-
troende, nattetid, under det denne var sofvande, stött en knif i magen
på honom, så att han deraf, såsom, enligt medicolegala besigtningen,
utgörande ovilkorliga dödsorsaken, inom sjunde dygnet aflidit, och det
andra af korrektionisterna Carlqvist och Wahlgren å Föreståndaren vid
korrektionsinrättningen, Fältkamrer Canon, på det sätt, att efter det
de af hämbegår öfver dem förment öfvergången svår och oriktig be-
handling, sinsemellan öfverenskommit, att, efter som de sig uttryckt,
tillfoga Canon någon smärta, Carlqvist vid ett tillfälle, då Wahlgren
för sådant ändamål inledt ett samtal med Canon, å fångelsets borggård,
bakifrån stött ett 4 tum långt skarpslipadt knifsblad i halsen på Ca-
non, och att Wahlgren derefter ifrån andra sidan stuckit honom öfver
ena ögat med en ifrån byxfickan upptagen knif, hvarpå Canon straxt
derefter neddignat och aflidit, hvilket, efter hvad vid medicolegala be-

N:o 72.
Malmö.

sigtningen blifvit upplyst, varit en ovilkorlig följd af det sår, som Carlqvist tilldelat Canon. De om alla tre mördarne afgifne prestbetyg upplysa, att de kunnat låsa i bok, samt ågt, Rundqvist god christendoms-kunskap, men Carlqvist och Wahlgren, som visat sig till lynnet obändige och lefvernet ogudaktige, endast högst svaga begrepp i religionen, hvarförrutan ransakningen föranledde dertill, att Rundqvist haft en vårdad uppfostran. De äro födde, Rundqvist i Umeå 1804, Carlqvist i Norrköping 1807 och Wahlgren i Stockholm 1810. Tvenne korrektionister hafva varit tilltalade för förfalskningsbrott, men icke kunnat åt saken fällas, ehuru den ene innehåft och den andre erkänt sig hafva graverat åtskilliga stämpelar i det närmaste lika med dem, som finnas å Skånska PrivatBankens Depositionsbevis.

RådhusRätten har redan för tvenne år sedan anført, att grofva brottmål sällan skulle hos RådhusRätten förekomma, derest ej korrektionsinrättningen funnes, och vill det synas som detta Rådhus Rättens yttrande vunnit ökad styrka af här ofvan ådagalagde förhållanden; men derjemte anser RådhusRätten sig ej böra lemna oanmärkt, hurusom korrektionister kunna åga tillgång på knifvar och äfven tillfälle att verkställa sådant arbete, som är antydt i uppgiften om de falska stämpelarne; det måste, efter Rådhus-Rättens tanka, förutsätta antingen bristande tillsyn eller ordning, hvaruti, för den allmänna säkerhetens skull, skyndsam och kraftig rättelse vore högst af nöden.

N:o 73.

Lund.

Den uti kolumnen för brott, som sakna bestämd rubrik upptagne mansperson, är sakfälld för bodrågt.

N:o 74.

Landskrona.

Tolf af de uti 5:de klassen sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga.

N:o 75.

Helsingborg.

Trettiofire af de uti 5:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan jurisdiction.

De tvenne uti 2:dra samt fyra af de uti 3:dje klassen sakfällde personer hafva tillhört annan Domsaga. N:o 76.
Ystad.

Det i förteckningen upptagna mord är begånget af en artillerist, 27 år gammal, utan annat uppgifvet motiv än öfverlastande af starka drycker. En tjenstepiga emellan 25 och 35 år, är dömd för brott emot 16 Cap. MissgerningsBalken, utan att lif uppsåtligen blifvit spildt. Båda hafva kunnat låsa i bok och ågt försvarlig christendoms-kunskap. N:o 78.
Christianstad.

Den för stöld första gången dömda har varit från annan Domsaga. De tvenne uti kolumnen för brott saknande bestämd rubrik, upptagne, hafva blifvit sakfällde för svordom inför råtta. N:o 79.
Engelholm.

Tvenne af de uti 2:dra samt fyra af de uti 3:dje klassen sakfällde individer hafva tillhört annan Domsaga. N:o 80.
Cimbritshamn.

Den för barnamord sakfällde har varit pigan Maria Kamberg, född 1808. Under ransakningen förekom, att hon kunnat låsa i bok, erhållit undervisning i christendomen, ehuru hennes kunskap deruti varit svag, samt att hon icke upptäckt sitt hafvande tillstånd, utan i enslighet framfödt fostret. Då Kamberg 1833 framfödt oäkta barn, borde väl ej antagas att blygsel afhållit henne att gifva sitt tillstånd tillkänna; men då, enligt hvad vitsordadt blifvit, hon med ömhet vårdat så väl sitt eget lefvande, som sin matmoders barn, samt hon icke var af stråft sinnelag, utan tvertom med sann gråmelse utan omsvep ömtalade händelsen, så och i följd af hvad vidare under ransakningen förefallit, anses det ej kunna betvivlas, hvad hon sjelf uppgifvit, eller att förlossningen inträffade tidigare, än hon förmodat, och att födsloplågorna, när hon bestämdt märkte desamma, så öfvervåldigade henne, att hon ej förmådde tillkalla hjälp, och dels att hon ämnat upptäcka sitt tillstånd, ehuru hon velat hålla detsamma hemligt, så länge som möj-

N:o 81.
Carlskrona.

ligt, för att ej oroa sin matmoder, som sjelf var hafvande och mycket nerfsvag; hvaraf slutas, att icke uppsåt att taga afdaga fostret, utan falsk blygsel, jemte oförstånd, samt tillfälliga tillstötande handlinger vållat gerningen.

N:o 83 Sextio af de uti 3:dje klassen sakfällde personer hafva tillhört
Sölfritsborg. annan Domsaga.

T a b e l l N:o 5.

C o m p a r a t i f - T a b e l l,

som upptager:

- 1:o** Antalet och Arten af de Brott, för hvilka personer blifvit vid Rikets Domstolar sakfällde under åren **1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856** och **1857**.
- 2:o** Antalet af de vid Domstolarne, under nämnde år, handlagde Civile Rättegångs-ärender.
- 3:o** Några af de öfrige i Brottmåls-Statistiken förekommande hufvudämnen.

Brott mål, efter deras svårhet och art, fördelade uti 3:ne klasser.	1830.	1831.	1832.	1833.	1834.	1835.	1836.	1837.
Domstolarne å Landet.								
HäradsRätterne och BergsTings- Rätterne.								
Totalsumman af Brott tillhörande, 1:sta klassen	127	114	101	103	126	102	89	80
nemligen:								
Hädelse mot Gud	3	2	1	1	1	1	2	1
Mordbrand	5	9	8	4	—	6	1	2
Mord och Dråp	58	43	42	39	38	25	28	28
Rån och Rövveri	16	17	8	4	12	10	9	6
Barnamord	19	25	18	15	16	15	10	12
Brott mot 16 Kap. Missg.Balken, utan att lif blifvit uppsätligen spildt . .	*	*	*	*	*	*	13	6
Andras förgörande genom förgift . .	14	7	3	10	1	4	4	3
Tidslag eller uppsåt dertill	12	11	13	10	12	14	13	11
Svårare könsförbrytelser, som Lagen i 56—59 Kap. Missg.Balken omtalar	*	*	8	20	46	27	9	11
Totalsumman af Brott under 2:dra klassen	1,565	1,998	1,832	1,505	1,491	1,572	1,604	1,806
nemligen:								
Gåckeri med den offentliga Gudstjen- sten eller förargeligt uppförande derunder	*	40	39	34	36	29	33	20
Mened	*	*	2	9	3	5	7	10
Förbrytelser mot föräldrar eller svår- föräldrar	158	122	100	108	147	130	102	106

Anmärkning: Emedan Formuläret till Tabellerna öfver Brott mål tid efter annan undergått förändring och blifvit med flere rubriker tillökadt, kan icke å denna Tabell visas huru förhållandet varit med alla sådana brott, derå rubriker först under den sednare tiden tillkommit. De år, för hvilka inga ziffror utmärka brottens quantitet eller de angifne förhållandena, betecknas med *

	1830.	1831.	1832.	1833.	1834.	1835.	1836.	1837.
Edsöresbrott	44	31	43	27	40	32	30	30
Tjenstefolks förbrytelser mot sine husbönder	*	*	*	*	*	*	34	40
Kif och missämja emellan makar . .	*	*	*	*	*	*	64	85
Försök till själsmord	*	*	*	*	*	*	3	3
Förfalskningsbrott	82	85	74	50	58	68	63	73
Vällande till annors död	*	*	*	*	*	*	43	39
Kyrkotjufnad	*	*	5	6	2	3	—	3
Stölder och Snatterier sammanslagne	1,281	1,720	1,569	1,271	1,205	1,315	1,176	1,396
Brott, för hvilka bestämda rubriker å formuläret saknas, under 2:dra klassen, men som i anseende till brottens art böra till nämnde klass räknas	*	*	*	*	*	*	49	45
Totalsumman af de under 5:de klassen utsatte förbrytelser . . .	13,123	13,340	13,304	12,943	14,289	14,205	13,469	12,852
Domstolarne i Städerna.								
Rämnars- och RådshufvudRätter.								
Totalsumman af Brott tillhörande 1:sta klassen	10	25	21	22	13	24	11	11
nemligen:								
Hådelse mot Gud	—	2	—	1	—	—	—	—
Mordbrand	—	—	—	—	2	1	—	1
Mord och Dråp	8	13	9	5	5	8	3	5
Rån och Råfveri	1	3	2	1	—	4	—	—
Barnamord	1	6	4	5	5	2	2	1
Brott mot 16 Kap. Missg.Balken, utan att lif blifvit uppsåtligt spildt . .	*	*	*	*	*	*	2	2
Andras förgörande genom förgift . .	—	1	1	—	1	2	—	1
Tidelag eller uppsåt dertill	—	—	2	—	—	—	—	—
Svårare könsförbrytelser, som Lagen i 56—59 Kap. Missg.Balken omtalar	*	*	3	10	—	7	4	1

	1830.	1831.	1832.	1833.	1834.	1835.	1836.	1837.
Totalsumman af Brott under 2:dra klassen	778	1,234	1,141	889	880	1,027	1,243	1,239
<i>nemligen:</i>								
Gåckeri med den offentliga Guds- tjensten eller förargeligt uppföran- de derunder	*	7	3	6	3	6	6	7
Mened	*	*	1	—	1	—	3	1
Förbrytelser mot föräldrar eller svår- föräldrar	10	12	15	15	21	4	12	14
Edsöresbrott	13	27	23	15	17	20	14	14
Tjenstefolks förbrytelser mot sine husbönder	*	*	*	*	*	*	38	20
Kif och missämja mellan makar . . .	*	*	*	*	*	*	45	32
Försök till självmord	*	*	*	*	*	*	6	5
Förfalskningsbrott	78	92	81	58	60	81	87	77
Vållande till annors död	*	*	*	*	*	*	12	9
Kyrkotjufnad	*	*	2	1	—	2	1	—
Stöldar och Snatterier sammanslagne	677	1,096	1,016	794	778	914	923	1,060
Brott, för hvilka bestämda rubriker å formulaiet saknas, under 2:dra klassen, men som, i anseende till brottens art, böra till nämnde klass räknas	*	*	*	*	*	*	96	99
Totalsumman af de under 3:dje klassen utsatte förbrytelser . .	4,041	4,108	5,044	5,378	5,465	5,310	5,602	5,783
Slotts-Rätterne:								
För hvarjehanda brott och förbry- telser sakfällde	*	21	75	57	34	43	48	51
Nedre Borg-Rätten:								
Stöldar	1	—	—	—	1	—	—	—
Sjelfmord: på Landet	*	113	104	125	121	95	139	130
i Ståderna	*	46	54	60	41	34	36	50

	1830.	1831.	1832.	1833.	1834.	1835.	1836.	1837.
Oegentlige Sjelfmord , uppkomne genom följderna af omätligt för- tårande af starka drycker:								
på Landet	*	*	*	*	*	*	*	24
i Ståderna	*	*	*	*	*	*	*	2
Förbrytelser mot K. Förordningen mot Fylleri och Dryckenskap , åtalade hos Kongl. Maj:ts Befall- ningshafvande	981	1,196	1,368	2,177	2,012	1,689	1,533	1,772
,, vid Domstolarne å Landet .	1,350	936	957	1,088	1,215	1,121	1,216	1,096
,, vid Domstolarne i Ståderna	734	1,098	1,233	1,453	1,474	1,425	1,402	1,603
Arrestanter uti Stockholms Stad och samtliga Kronohåktena i Lånen . .	*	*	*	*	*	*	*	12,811
deraf för gäld bysatte personer af båda könen: i Stockholm . . .	*	*	*	*	*	*	*	265
i Länshåktena . . .	*	*	*	*	*	*	*	261
Fångar å Rikets samtliga Fästnin- gar och KorrektionsInrättningar:								
dömde på lifstid af båda könen . .	593	563	567	571	569	574	592	615
dömde på vissa år af do . . .	532	444	546	527	521	527	630	646
på bekännelse	18	16	15	13	12	13	12	12
Korrektionister: af mankön	1,375	1,574	2,025	1,940	1,815	1,907	1,889	1,956
af qvinkön	305	257	280	291	447	257	271	301
Upplöste Äktenskap mellan åkta makar	*	*	*	173	146	102	139	107
Födde Barn , åkta och oåkta i hela Riket, under år 1837	*	*	*	*	*	*	*	94,616
deraf åkta å Landet	*	*	*	*	*	*	*	82,031
,, oåkta å Landet	*	*	*	*	*	*	*	4,281
,, åkta i Ståderne utom i Stock- holm	*	*	*	*	*	*	*	4,788
,, oåkta i Ståderne, utom i Stockholm	*	*	*	*	*	*	*	995
,, åkta i Stockholm	*	*	*	*	*	*	*	1,534
,, oåkta i Stockholm	*	*	*	*	*	*	*	987
Till döden dömda Brottslige	20	21	17	17	16	16	21	15

[illegible]

Tabell, som summariskt utvisar antalet af de inom Domsagorne i hvarje Län begångne Brott och därför sakfällde Individer, samt antalet af handlagde Civile Rättegångs- ärender, äfvensom uppgift å de vid samtelige BergsTings-Rätterne handlagde Brottmål och Civile mål, upprättad i öfverensstämmelse med hvad General-Sammandragen Tabellerne N^{ris} 1 och 2 för samtelige Härads- och BergsTings-Rätterne utvisa.

[illegible]

Anmärkning: Orsaken, hvarför Summorne å brott och Summorne å sakförde individer befinnas olika, härleder sig, som af Berättelsen inhämtas, derifrån, att i somlige brott *flere* individer varit delaktige, och somlige individer begått brott under en eller flera klasser.

T a b e l l N:o 13.

**Tabell, som summariskt utvisar antalet af de vid Domstolarne i Städerna afdömde Brottmål och därför sakfällde Individer, samt antalet af handlagde Civile Rättegångs-
ärender, upprättad i öfverensstämmelse med hvad General-Sammandragen Tabellerne N^{ris} 3 och 4 för samtelige Rådhus- och Kämners-Rätterne utvisar.**

[illegible]

